

EEN GETROUW WOORD

TIEN PREKEN OVER VRIJE STOFFEN

EN

1 CATECHISMUSPREEK

door

Ds. JOH. VAN DE POEL

Predikant van de Oud Gereformeerde gemeente

Te Ede

**Stichting Gihonbron
Middelburg
2015**

Levensoverzicht

Johannes van der Poel, Hendr. Ido Ambacht, 26 april 1909 - Ede, 9 oktober 1981, was een bekende Nederlandse predikant onder de Bevindelijk Gereformeerden. Hij was vele jaren predikant van de Oud Gereformeerde Gemeente van Ede.

Van der Poel werd geboren als zoon van Pieter van der Poel en de Johanna Saartje (Janna) de Wit. Zijn moeder geloofde al snel dat haar zoon, een van elf kinderen, door God uitverkoren zou worden om "de Naam des Heeren te dragen."

Hij werd op achttienjarige leeftijd bekeerd, en op 29 maart 1939 werd hij dominee binnen het kerkverband van de Oud Gereformeerde Gemeente in Nederland.

Hij is tweemaal getrouwd geweest; zijn eerste vrouw stierf jong aan een hersentumor. Hij heeft tot 1955 in Giessendam gestaan.

Op oudejaarsdag 1954 krijgt hij een beroep naar Ede. Een half jaar na zijn intrede is de ruime kerk te klein. Ede groeit tot een regionale gemeente en de kerk wordt keer op keer vergroot tot circa 1.450 zitplaatsen.

Op 9 oktober 1981 stierf ds. Van der Poel. Zijn begrafenis op 14 oktober 1981 trok naar schatting 5000 mensen. De rouwdienst werd geleid door ds. E. du Marchie van Voorthuysen.

Bij zijn veertigjarig ambtsjubileum ontving ds. Joh. van der Poel de onderscheiding van Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Tevens heeft hij enige jaren in het hoofdbestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij gezeten.

Ds. Joh. van der Poel had een groot charisma en tegelijk was hij buitengewoon vriendelijk, zowel tegen kerkelijken als tegen buitenkerkelijken."

Ds. Van der Poel hield niet van dorre theologische beschouwingen. Een bekende uitspraak van hem: "Twist over de leerstukken maakt ze zo hard als stukken leer." Het gemis van theologische kennis en uitleg hiervan in de Schrift en exegese, was in zijn preken helaas een manco.

In de kennis van de zalige, aanbiddelijke Verbondsgod door Jezus Christus verzoend was hij een unicum. In de ervaring van God de Heilige Geest, Die Persoonlijk in het hart getuigt van de Vader en de Zoon en Die een Onderpand is van het zalig hemelleven, was hij weergaloos. De onderlinge vermaking en verlustiging van de Heilige Drie-eenheid in Elkaar, was zijn lust en zijn leven. De bevindelijke gangen van het geestelijk leven en de nauwe omgang met zijn lieve Borg, was de cirkel waarin hij leefde. En als een arm en behoeftig zondaar bedelen aan de Genadetroon, was zijn element. Hij had een warm hart voor de kerk op aarde en óók voor de kerk Boven.

Nieuwe predikanten in het kerkverbanden werden bijna allen door Van der Poel bevestigd. Hij leidt de bevestigingsdiensten van dhr. Van Prooijen te Grafhorst (1961), ds. Slager te Stavenisse (1962), ds. Van Prooijen te Grafhorst en ds. Kamp te Utrecht (1964), ds. Slager te Rijssen (1965), ds. Du Marchie van Voorthuysen te Urk (1966), ds. Van Prooijen te Stavenisse (1968), ds. Smits te Giessendam (1971), ds. Schinkelshoek te Kampen (1973), ds. Du Marchie van Voorthuysen te Leersum (1974), ds. Slager te Werkendam (1975), ds. Van Prooijen te Rhenen (1976), ds. A. van der Meer te Rijssen (1977) en ds. Van de Ketterij te Urk (1978).

Bronnen:

Wikipedia

"De beminlijke dominee van Ede". Van 't Hul, J. Reformatorisch Dagblad.

Preken van Ds. Joh. van der Poel. *Theologienet.nl*

INHOUD

1. DE OLIE DER WEDUWE

"Toen kwam zij, en gaf het den man Gods te kennen; en hij zeide: Ga heen, verkoop de olie, en betaal uw schuldeheer; gij dan met uw zonen, leef bij het overige."

2 Koningen 4 vers 1-7

2. SIMEON EN ANNA BELIJDEN CHRISTUS

"En deze, te dierzelfder ure daarbij komende, heeft insgelijks den Heere beleden en sprak van Hem tot allen, die de verlossing in Jeruzalem verwachtten." Lukas 2: 38

3. DE KANAÄNESE VROUW

En Jezus van daar gaande, vertrok naar de delen van Tyrus en Sidon. En ziet, een Kanaänese vrouw, uit die landpalen komende, riep tot Hem, zeggende: Heere! Gij Zone Davids, ontferm U mijner! mijn dochter is deerlijk van den duivel bezeten.

Doch Hij antwoordde haar niet één woord. En Zijn discipelen tot Hem komende, baden Hem, zeggende: Laat haar van U, want zij roept ons na.

Maar Hij, antwoordende, zeide: Ik ben niet gezonden, dan tot de verloren schapen van het huis Israëls.

En zij kwam en aanbad Hem, zeggende: Heere, help mij! Doch Hij antwoordde en zeide: Het is niet betamelijk het brood der kinderen te nemen, en den hondkens voor te werpen. En zij zeide: Ja Heere! doch de hondkens eten ook van de brokjes die er vallen van de tafel van hun heren.

Toen antwoordde Jezus, en zeide tot haar: O vrouw! groot is uw geloof; u geschiede, gelijk gij wilt. En haar dochter werd gezond van diezelfde ure.

Mattheüs, 15 vers 21 t/m 28.

4. DE GERAAKTE

En Jezus, hun geloof ziende, zei tot de geraakte: zoon uw zonden zijn u vergeven.

Markus 2 vers 5

5. DE BLINDE BARTIMEÛS

"En Jezus zeide tot hem: Ga heen, uw geloof heeft u behouden. En terstond werd hij ziende en volgde Jezus op de weg."

Biddagpredicatie over Markus 10 vers 46 tot en met 52.

6. DE BESTE ZALF IN ROUW EN SMART

En als Hij in Bethanië was, in het huis van Simon de melaatse, daar Hij aan tafel zat, kwam een vrouw, hebbende een albasten fles met zalf van onvervalsten nardus, van groten prijs; en de albasten fles gebroken hebbende, goot die op Zijn hoofd.

Markus 14: 3

7. HET VERRAAD VAN JUDAS. Preek voor de Lijdensweken

"En Judas Iskariot, één van de twaalven, ging henen tot de overpriesters, opdat hij Hem hun zou overleveren. En zij, dat horende waren verblijd en beloofden hem geld te geven; En hij zocht, hoe hij Hem bekwamelijk overleveren zou."

Markus 14 vers 10 en 11.

8. VAKKUNDIG ONTHOOFD

Als nu de hoofdman over honderd zag wat er geschied was, verheerlijkte hij God en zei: Waarlijk deze Mens was rechtvaardig! Lukas 23 vanaf vers 47.

9. DE VOORBIDDER

"Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van den boze." Johannes 17 vers 15

10. DE VOORNAAMSTE ZONDAAR

Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben. 1 Timotheüs 1:15.

CATECHISMUSPREEK Zondag 7 vraag / antwoord 20

Worden dan alle mensen wederom zalig, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden?

Neen, maar alleen degenen, die Hem door een waar geloof worden ingelijfd.

5 preken uit deze bundel, nr. 3, 4, 5, 6 en 8 zijn afkomstig van de bundel preken en meditaties: **EERST LAMMEREN DAN SCHAPEN.**

Uitgave Boekhandel Kool, Ederveen

1. DE OLIE DER WEDUWE

Psalm 119:17

Schriftlezing: 2 Kon.4:1-7

Psalm 147:6,7

Psalm 68:3

De stof van overdenking voor dit morgenuur, is u voorgelezen uit 2 Koningen 4 en daarvan de eerste 7 verzen, waarvan ik u alleen het zevende vers voorlees, en Gods Woord aldus spreekt:

"Toen kwam zij, en gaf het den man Gods te kennen; en hij zeide: Ga heen, verkoop de olie, en betaal uw schuldeheer; gij dan met uw zonen, leef bij het overige."

Deze geschiedenis en gebeurtenis is afgeleefd en beleefd in de tijden, toen Elisa in de plaats van Elia profeet geworden was. Vanouds heeft God gedaan, wat niemand kan en ook niemand na kan doen. Hij heeft vanouds gedaan, naar Zijn Naam, die Wonderlijk is en Die wonderen werkt en wonderen openbaart.

De Waarheid spreekt over één vrouw; dat is niet veel, als er zoveel vrouwen zijn; dat is toch niet veel hè, maar toch gelukkig nog één. En als u die enige eens mocht zijn, vanmorgen, waar de Waarheid eens toegepast werd, dan zou u toch gelukkig zijn en voor eeuwig gelukkig ook! De Heere heeft eenmaal het kleinste getal uitverkoren; Hij had ook het grootste kunnen nemen, maar dat behaagde de soevereiniteit niet; Hij heeft het kleinste getal genomen.

Het is een groter wonder, om er één van een klein getal te zijn, dan er eentje van een groot getal te zijn. En in het bijzonder, wanneer het dan gaat, om uitverkoren te zijn en om eeuwig te leven, in een onsterfelijk leven.

Zijnde een vrouw uit de zonen der profeten. Die profetenscholen heeft Elia wel inzonderheid opgericht. Dat was een goede school en Elia was er de leraar van en de onderwijzer. Een goede curator was dat hoor; ik weet er in ons vaderland en in het buitenland niet zo één.

Wij hebben vroeger, in het bijzonder in zestien en zeventienhonderd ook Godzalige vaders aan de theologische scholen gehad. Dan moet u maar aan Brakel en aan Comrie denken; en denk eens aan de Schotse Godgeleerden. Daar werd u niet alleen onderwezen in de letter, maar ook in de praktijk der Godzaligheid. Nu zijn de scholen er nog wel, maar de praktijk wordt gemist; en dat is het ergste!

En een vrouw van de zonen der profeten, verkerende in een grote nood. dat is ook een weldaad als een dominee's vrouw eens in nood komt, of een vrouw van een ouderling, of een vrouw van een diaken. Want die dominee's vrouw kan niet bekeerd zijn, omdat haar man bekeerd is.

Dat kan toch niet, want genade is wel een erfenis, maar het is geen erfgoed. Kunt het uw vrouw wel gunnen, maar u kunt die ziel niets geven hoor! Het is al een weldaad, als u er eens voor vragen mag. *Heere, bekeer mijn vrouw. Heere, bekeer mijn kinderen.* Dat is een weldaad en dat kunnen we ook nooit te veel doen, maar we moeten er niet op rekenen, dat de Heere het dan doen zal, om ons vragen.

Nochtans is Hij het wel waardig, dat we ons leven lang vragen, al krijgen we het nooit. Daar verliezen we niets mee, want we hebben niets!

En deze vrouw was weduwe gemaakt. Dat wil ten eerste al dit zeggen, dat ze elkander niet moe waren, maar dat ze met elkaar verenigd waren en dat vrouw en man nog één

was, want anders bent u blij, dat uw vrouw dood is, of blij dat uw man dood is; zo zijn er vandaag ook velen in ons vaderland. Maar daar moeten ze nog weleens oud worden, tot een oordeel tegenover elkaar en tot last voor elkaar. Maar menigmaal zien we, wat het innigst aan elkaar verbonden is, daar is het gemis ook het grootst en de smart het bitterst, want hoe zoeter de vereniging, hoe smartelijker de scheiding.

Deze vrouw riep. Dat is Kerkelijk roepen en dat hoort bij de strijdende Kerk en dat is gezond in de strijdende Kerk. Elk levend lid van Christus is gezond, als hij schreeuwt en hardop ook nog. U hoeft het niet hardop te doen, maar als u het niet meer in kunt houden, laat ze dan maar gerust lopen hoor! Maar u moet het er niet om doen. Dan zou Huntington zeggen: Thomas was ook weer in de kerk, maar dat is het niet.

Als uw hart eens barst onder het gehoor, dan zou u alles graag weg willen vegen en u krijgt het er doodsbenauwd van, want als hij het eens ziet en als zij het eens ziet en wat moet hij er wel van denken en wat moet zij er wel van zeggen. Kunt u daar ook nog van eten, van wat de mensen van u zeggen? Zou dat ook nog helpen, wat ze van ons zeggen, als we gaan sterven?

Ik denk het niet hoor! Want sterven is een zo'n persoonlijke zaak, dat zelfs uw eigen man of uw eigen vrouw, u niets mee kan geven, wat tot nut is voor de eeuwigheid.

Aan wie riep die vrouw? Aan andere vrouwen? Ach, dat zou niet geholpen hebben. De Heere zegt: *Vest op prinsen geen betrouwen.* U hebt het wel eens geprobeerd en gezocht bij prinses, maar u heeft gelukkig uw neus gestoten. Want het is nog steeds waar, wat mijn moeder altijd zei: God is mij allerbest, maar ik houd Hem voor het allerleest, en dat is een stuk van onze schande en het mocht ons nog eens tot beschaamdheid zijn.

Zij riep tot de profeet; dat waren de vertegenwoordigers van Gods recht en Zijn oordelen, maar ook de vertegenwoordigers van Gods beloften en barmhartigheden, gelijk we dat lezen, door de rechtstreekse bediening, die zij uit de hemel ontvingen. En in de onmiddellijke aanblazingen en verlossingen, dewelke God door middel van die profeten openbaarde. Zij riep dus aan het rechte kantoor, want aan de profeten te roepen, was daar niet anders, dan aan God te roepen, Dewelke Zichzelf vertoonde in die profeten. En het is naar Zijn Woord: *Roep Mij aan in de dag der benauwdheid en Ik zal u er uit helpen, en gij zult Mij eren.* Hij zegt niet: Ik kán u helpen, maar Ik zal u helpen. Dat is een vaststelling. En nochtans merk ik op, dat haar weduwstaat haar niet tot God heeft doen roepen, maar haar schuld wel. Luister maar.

En zij riep tot de profeet, luidkeels, zodat hij het goed horen kon en dat hij het goed Verstaan kon.

'Rome heeft een mompelende godsdienst; een muizengodsdienst. Maar de Kerk krijgt een openhartige godsdienst bij ogenblikken. Wat is een openhartige godsdienst? *Ik beken aan U oprecht mijn zonden;* dat is een open hart; eerlijk en oprecht en dat zijn de vruchten des Heiligen Geestes, dewelke niet door een mens te maken zijn, maar wel in Zijn kerk verheerlijkt worden.

Zij riep, zeggende: **Uw knecht, mijn man.** Zouden wij niet veeleer geroepen hebben: Mijn man, uw knecht, maar hier staat: Uw knecht, en dan mijn man. Weet u, wat die vrouw zegt? Dat hij meer knecht des Heeren was, dan man van haar was.

Ze wil zeggen: Uw knecht, die aan de wil Gods en aan Zijn Naam en aan de eer Gods onderworpen was, hoort u dat? Zou ik het eens makkelijker zeggen? Uw knecht, die bij tijden meer van God hield, dan van zijn vrouw, en die vrouw, die bij tijden meer van God houdt, dan van haar man.

Zouden ze er nog onder ons zijn? Is het weleens gebeurd? Het is geen dagelijkse kost hoor!

Zij zegt niet eerst: Mijn man, maar eerst uw knecht. Een kind des Heeren, die onderworpen was aan Gods wil en aan Gods raad en dan zegt ze: Mijn man, mijn wettige man, waar ik meer een wettig huwelijk had en waar ik ten zeerste aan verbonden was en wenste wel, er aan verbonden te blijven hebben, maar:

Uw knecht, mijn man is gestorven, en ik kon hem niet missen. En toch moet ik hem missen. Het was een man, die de Heere vrezende was en wel kinderlijk en oprecht en die aan God en Zijn Naam verbonden was. Wij zouden zeggen: Zo'n huwelijk zou toch wel oud mogen worden, maar we zien het nog weleens, dat God zulk een Godvrezend mens soms vroegachtig thuis haalt. Denk maar aan Gray en Rutherford en Shepard en nog meer. Als we meer geloof oefenden, dan zouden de zonden nog bitterder worden en meer heimwee hebben, om ontdaan te worden van de zonden, want ze zijn uiteindelijk uitverkoren voor het Bovenland.

Maar ze moeten in Nederland komen, om pasklaar gemaakt te worden en om voor bereid te worden. Daar moeien die uitverkorenen voor op deze wereld komen, om pasklaar gemaakt te worden voor de nieuwe wereld, die achter deze aankomt en die nooit meer vergaat.

Uw knecht, mijn man, is gestorven, dewelke de Heere vrezende was. Zo'n man neemt veel mee hoor! Zeg, een bekeerde vader neemt veel mee hoor! En een bekeerde moeder neemt veel mee. Ze nemen de vermaningen mee en ze nemen de gebeden mee en ze nemen de verzuchtingen mee en ze nemen ook het volk mee. Dat is waar hoor! Ga het maar na in uw leven. Er zullen er best onder ons zijn, die zeggen: 'Man, ik heb het ervaren. Ik had een bekeerde man, of een bekeerde vrouw, en ze zijn heen gegaan en menigmaal moet ik zeggen: Ik zie hem niet meer, of ik zie haar niet meer. Juist waar ze voor kwamen, is weg; het trekt niet zo meer.'

En daarom moeten allen, die een bekeerde vader of moeder gehad hebben, zeggen: Wat nemen ze toch veel mee; wat is het toch eenzaam geworden en wat is het toch stil geworden, nadat we voor die tijd, zo menigmaal Gods volk in huis hadden. Daarom is het eigenlijk een dubbel oordeel, een bekeerde vader, of een bekeerde moeder, of een bekeerde man of vrouw te moeten missen.

Maar hoe pijnlijk dat gemis ook is, dat deed haar niet roepen; ik denk, dat ze haar man de hemel gegund heeft. Hoort u dat! Ze gunde hem, dat hij verlost mocht zijn van alle nood en van alle strijd en van alle zonden en van alle gemis. Verlost van satans rijk en verlost van het vlees en opgelost in God, Die een oneindige Geest is.

Daarom zegt Paulus: *Ik wenste wel ontbonden te worden*; ik wenste wel, dat de ankers van mijn sloopje gelicht werden en de kabels binnenboord gehaald werden en dat ik de haven van eeuwige rust eens mocht aandoen, die beloofd is en hier geproefd is en gesmaakt is.

Maar die vrouw zal toch wel veel mensen die meeleeften, gehad hebben? Moet u niet verwachten.

Vrijdag morgen ben ik bij broer W.¹ geweest, want mijn hart begon wat te steken, om hem eens te ontmoeten, voor wie ze tienduizend gulden voor uitloven, als die kindermoordenaar van de aarde wordt weggedaan. Mijn nieren begonnen te verlangen en ik zei: *Ik ga er eens heen*.

Ik heb hem wel meer ontmoet, jawel, bij mij thuis en in het ziekenhuis ook, want dan

¹ Ds. Wisse, tijdens de polio-epidemie

kwam hij bij mij kijken. Ik belde zijn vrouw op en ik zei: Hoe is het met uw man? Ach, zegt ze, hij zit van moedeloosheid in bed.

Ik zei: Zal ik dan maar komen? Ik ben er zo.

Toen we daar aankwamen, toen hebben we eerst alle drie een potje geschreeuwd van aandoeningen. Want ik had de vorige avond nog in die courant gelezen, dat er al zes gevallen waren, met al hetgeen er onder stond. Toen waren we een beetje uitgeschreeuwd en toen zei ik: Zeg broer, nu moet je mij eens vertellen en dan moet je de waarheid vertellen, opdat wat ik zeg, dat dit de waarheid is, als uit uw mond. Ik zeg: Hoeveel polio-gevallen zijn er nu?

Hij zei: Geen één.

Ik zeg: Dat is helemaal verschrikkelijk. Ik vloog van mijn stoel op en ik heb wel tien maal door de kamer heengelopen. Hij zei: *Ga maar zitten; er is er geen één.*

Ik zei: Maar dan weet ik het niet meer, dan moet je me toch de oorzaak eens zeggen. Waar is dit nu uit voortgekomen. Toen moesten we even wachten, want de man zat weer vol.

Hij zei: Ik zit het meest in de hel. Ik kan soms de deur niet meer dicht doen, want ze staan van Duitsland en van België voor de deur en zeggen: Doe open. En mijn vrouw kan hem niet eens meer dicht krijgen. En de hele dag zit ik aan de telefoon. Zijn vrouw zei: Vanmorgen heb ik in de voorzienigheid Gods de telefoon opgenomen en toen zei ik: Het is Van de Poel en even later werd er weer gebeld en toen dacht ik: Ik zal het nog eens wagen.

Toen was het: Zeg, wilt u zich aankleden, want de ambulance komt voor, om krankzinnige mensen op te halen. En zo laat dat dag en nacht; dat is ons christelijk vaderland.

Ik zei: Wat is nu de wortel-oorzaak?

Hij zei: Dat zal ik je zeggen. En dat zal ik nu zeggen, opdat u het uit mijn mond en als uit zijn mond zal vernemen. Hij zei: We hebben een eigen Gereformeerde Gemeente school en die hebben we hier al jaren. We hebben een 170 kinderen en er komt op onze school nooit geen schoolarts, want daar hebben we geen zin in. Dat is nu niet en dat was voor die tijd ook niet. Maar er staat honderd meter verder een wijkgebouw en daar komt dan die schoolarts en dan kunnen al de ouders, die daar belang bij hebben, met hun kinderen naar dat wijkgebouw gaan.

Dat is toch recht? Dat is toch geen kromme gang? Hij zei: Mijn kinderen zijn gezond. Willen ouders het toch doen, dan is daar het wijkgebouw en daar zit de schoolarts.

Toen op 16 augustus de school begon, deed zich een geval voor, dat er bij een meisje verlamingsverschijnselen werden waargenomen. De schoolarts stelde voor om een injectie of een suikerklontje te geven. Die schoolarts belt het hoofd van de school op, maar het hoofd van de school zei: 'Hoor eens dokter, wij zijn het hier niet gewoon, maar ik wil het wel vragen aan de dominee, want hij is tenslotte voorzitter van het bestuur, of dat dit kan.'

Dus die schoolmeester belt dominee Wisse op. Hij zei: Nee, we hebben 168 kinderen, die kerngezond zijn. Willen de ouders er evenwel met hun kinderen naar toe, dan is daar het wijkgebouw en daar zit de dokter van de school.

Mocht hij dat niet zeggen? Mocht die man, die dokter niet van zijn eigen terrein weren, terwijl zijn kinderen gezond waren en daar een gebouw stond van de burgerlijke gemeente, waar elke ouder met zijn kinderen naar toe kon?

Ik zei tegen hem: Maar u heeft toch een dwang uitgeoefend van de preekstoel? U heeft toch alle banvloeken uitgesproken over die ouders, die dat deden?

Hij zei: Nooit! Dacht u, dat ik de verantwoording van andermans kind kan dragen?

Hij zei: Ik heb ze vrijgelaten. Ouders, het zijn uw kinderen. U kunt naar het

wijkgebouw gaan, maar op school gebeurt het niet.

Dit is het getuigenis uit zijn eigen mond. Toen zei hij tegen zijn vrouw: Heb je de post al opgeraapt? Ja, zei ze, maar ik laat het liever maar niet zien. Het waren 28 brieven 's morgens en 's avonds; het waren dik 50 brieven op een dag.

Waarvan er 48 bij waren, waarin hij als de minste schelm, bandiet en schurk is. En wat zijn dat voor brieven? Ze zijn allemaal van hemellingen, die naar de hemel gaan en geloven en die allemaal een Jezus hebben. Wie brengen de Kerk naar het schavot? De christenen.

Ik zeg tegen de man: Deze brieven zijn geschreven voor het rechthuis, met één en dezelfde pen van Pilatus: *Kruis hem, kruis hem!*

Nee, het gaat niet over de polio; het gaat enkel over de zaak van de Waarheid; die boetepredikers moeten de wereld uit. We hebben ze al lang genoeg in de wereld gehad; ze worden gehaat. Het is een sekte, die tegengesproken wordt.

Ik las nog een brief, en ik heb er maar één gelezen hoor! Maar die ging heel niet over de polio, maar alleen over het zwarte pak; alleen maar over, dat de mensen in het zwart lopen. Daar vandaan zijn het al schurken en boeven.

Dit moet ik nog zeggen, en dan hou ik er mee op, maar het moest toch van mijn hart af.

Ik zei: Man, wat geven ze nog een geld voor jou; ik geloof, dat ze voor mij geen stuiver geven en voor jou geven ze nog tienduizend gulden. Het stond in de krant, dat ze tienduizend gulden gaven voor die moordenaar. Dan moet jij toch nog wel een beetje genade-goud hebben hoor, als ze daar tienduizend gulden voor uitloven.

Hij zei: Mijn enigste verzuchting is: O God, help, ik kan niet anders.

Ik zei: Het is genoeg; het is het voorspel maar en het voorteken maar, van wat komen gaat. Kabinetten breken, omdat we Gods wetten verbroken hebben en Zijn dag verbroken hebben en Zijn Woord verbroken hebben. Alles gaat breken, want er is geen trouw en geen waarheid meer, maar ten laatste zal God betonen in het zuiveren en louteren van Zijn Kerk, dat ze Zijn eigendom zijn. En ik gaf hem de broederlijke hand.

Ik zei: Broer, nu is dit geen kastijding hoor en dit is nu geen verdrukking en dit is nu eens geen tegenspoed, maar dit is nu een echt kruis. Het is om Christus' wil smaadheid lijden en dat is een kruis, hetwelk onderscheiden is van kastijdingen. Kastijdingen liggen meer kinderlijk en persoonlijk, maar dit is het echte kruis van onze Heere Jezus Christus. En daar moet Hij Zijn Kerk steeds meer voor gaan inwinnen en in leren en onderrichten.

Even dit nog. Ik zei: Maar ik heb gelezen, dat er vijf of zes kinderen in het ziekenhuis opgenomen zijn.

Hij zei: Ja, maar die zijn allemaal al weer vier of vijf dagen thuis, want het bleek, dat het geen kinderverlamming was. Dus er was geen één geval definitief, wel een geval, waarvan het vermoed wordt, maar nog lang niet is vastgesteld.

Deze vrouw uit de zonen der profeten, heeft haar 'hoofd' en haar man en haar inkomen verloren. Maar nu moet niet één man denken, dat zijn vrouw van honger zal omkomen, als hij sterft, want God heeft vanouds voor weduwen en wezen gezorgd. Zult u dat onthouden? Elke man kan hier gemist worden hoor! Dat hebben we in onze bijna dertig ambtsjaren menigmaal gezien en ervaren. Maar nu ben ik niet alleen mijn man kwijt, maar ik zit ook in de schuld. Dat is eigenlijk dubbel. Dat is gelukkig, want nu begint ze pas te roepen. 'Nu is die akelige schuldenaar gekomen, die geen greintje liefde heeft voor een weduwe en geen greintje medeleven heeft voor een mens, wat overblijft met twee kinderen.'

Nee, dat zegt ze niet! Nee, ze zegt: De schuldeheer is gekomen, die recht op zijn geld

heeft en die heeft de rekening voor me neergelegd. Maar ziet u dan niet, dat ik weduwe ben? Weet u dan niet, dat ik dat niet betalen kan?

Dat doet er niet toe. Weduwe of geen weduwe, maar hier heeft u de rekening en die moet betaald worden. Dan kan u wel zeggen: Het is een harde man, maar op een zeker punt moeten we zeggen, dat hij om zijn rechten komt. Hij komt enkel om de betaling.

Weet u, wat hier zo lief in ligt en daar trekken we maar een lering uit. Dat Gods wet betaling eist en dat noch ons berouw, noch onze tranen, noch onze gebeden en noch ons kerkgaan en noch ons luisteren, één kwadrantpenning betalen kan. De wet zal zeggen: *Voldoe de rekening, en zo niet, gij zijt vervloekt!*

Hier zou ik wel een punt achter willen zetten en zeggen: Denk er nog eens over.

En die schuldeiser is gekomen en hij eist mijn kinderen op voor lijfeigenen.

Dus dan heb ik geen man meer en geen kinderen meer. Dat is erg. Wat zei die moeder? Ik ben blij, dat ik nog een paar kinderen heb van mijn man, maar die moeten bij mij nu ook nog gaan. En daar heeft hij ook nog recht op, naar Leviticus 25, naar de wetten van Mozes, want dan moest de schuld betaald worden, door de achterblijvenden en werden de zonen tot knechten gemaakt.

Hoort u, hoe wettelijk en rechtelijk die schuldeiser hier komt? Dat doet haar roepen, want ze heeft de schuld van de hemel thuisgekregen en een doodsbrief is er aan gehangen en God eist genoegdoening van de schuld.

Wat zegt de profeet Elisa? Mens, ik zal u gauw, helpen; ik zal u er gauw uithalen hoor; ik zal u gauw redden. Nee, er staat: ***Wat zal ik u doen?***

Het is of de profeet ook in nood komt. Hij komt ook in de banden. Hij zegt: Ja mens, die schuld is groot en schuld is schuld en die moet betaald worden, hetzij van een weduwe, van een wees of van wie dan ook.

Hij zegt: Wat zal ik u doen? Wat moet ik er mee beginnen? En Elisa zegt ook niet: Ik zal die schuldeiser eens aanpakken en ik zal het oordeel eens over hem uitspreken, om zo'n rekening voor een weduwe neer te leggen, welker man gestorven is. Naar de gedachten van velen is die man Obadja geweest, die aan het hof van Achab geweest is en door de vervolging van Izébel, honderd profeten verborgen heeft en dezelve onderhouden heeft met brood en water en dat die man toen in de schuld gelopen is. Goeddoende is hij in de schuld gelopen. Toen kon hij de kosten van het onderhoud niet meer opbrengen, van die honderd profeten. Dat is ook een mooi stukje.

Die man is de profeten des Heeren onderhoudende, steeds dieper in de schuld gekomen. Ik acht elke predikant en elke knecht van God gelukkig, die prekende meer schuld opdoet en prekende aan meer schuld ontdekt wordt. Dan hebben ze voor hen zelf een doorgaande vergiffenis nodig en die kunnen ze dan ook door geven in de prediking.

Wat zal ik u doen?

Daar kan die vrouw ook geen antwoord op geven. Die vrouw zegt ook niet: 'Lieve Elisa, zou u het zo niet kunnen doen, of zal het zo niet gaan?' Nee, want die verlost moeten worden, moeten de verlossing in de handen van de verlosser laten, hoe hij dat doen wil en wanneer hij dat doen wil, als hij het zou willen doen. Wij dienen zo graag onze briefjes in met al onze verzoeken er op en dat zouden we zo aan de Heere willen geven. Maar deze vrouw heeft een lege brief en enkel een schuldbrief en ze laat het aan de profeet, aan God over, door welke weg Hij haar verlossen wil, als ze ooit verlost wordt. Dat is de onwaardigheid in de boetvaardigheid des harten.

Wat zal ik u doen, zegt ze.

En daar leert de wedergeboren Kerk vanaf de levendmaking ook wat van, dat ze een tijd in hun leven krijgen, dat God geen afstand doet van Zijn recht en zij kunnen geen afstand doen van hun schuld. En God eist genoegdoening en zij hebben niet één penning tot voldoening en dan gaan er twee onuitblusselijke vuren branden.

Er brandt een vuur uit die Goddelijke Rechter van boven naar beneden: *Betaal Mij, wat gij Mij schuldig zijt* en er brandt een onuitblusselijk vuur vanuit onze harten, tegen God, omdat we niet voldoen kunnen en onze straf die daar aan verbonden is, niet kunnen overnemen.

Ik wil het er bij laten, om te zeggen, dat God in nood is en de herschapene in nood is. Daar moet dus een oplossing komen, maar waar moet die vandaan komen? Die zal als een wonder geopenbaard worden.

Dan vraagt hij aan die weduwe: Wat heeft u in huis? Heeft u nog meubelen? Heeft u nog stoelen en bankstellen en wat dies meer zij?

Wat bezit u nu? Waar zijn uw bezittingen nu? Heeft u nog een voet grond van u zelf? Nu moet die vrouw met haar armoede voor de dag komen. De schuld is gekomen, maar dan ook armoede in huis. O, geestelijke armoede is aan te bevelen; de Heere mocht ze ons geven. Tijdelijke armoede is lastig, zeer lastig, maar als de Heere het heiligen wil, dan kunnen er de liefste en de zoetste wonderen in geopenbaard worden. Er waren mensen van veertig, vijftig, zestig jaar geleden, die zomaar een nieuwe jas uit de hemel kregen en ze kregen zomaar een paar nieuwe schoenen uit de hemel.

Ik ken een boer en die had nog één koe en dat was een best beestje en ze leefden er ongeveer van. Maar hij ging dood en God gaf hem er een ander beest voor terug en die kwam uit de hemel vandaan. Al zou het tienduizend gulden zijn in een eerlijke weg, dan kunt u op God rekenen.

In V. brandde een huis af van een kind van God en ze zat op de ashoop God te rechtvaardigen en Zijn Naam te verheerlijken. Toen komt er een man naar haar toe, die zei: 'Vrouw, mag ik een ander voor u zetten?' Er werd over geen geld, hypotheek of rente gesproken. Mag ik het doen? Mijn is het goud, Mijn is het zilver en het vee op duizend bergen is Mijn.

Gelukkige weduwnaar, die dubbel weduwe zijn. O, ik zie een dag aanbreken, dat er geen weduwen meer zullen wezen; geen weduwen en. geen wezen meer, daar al die geestelijke weduwen voor eeuwig getrouwd zullen zijn, met een Man, Die nooit meer sterft, maar leeft tot in der eeuwigheid.

Ze zegt: Uw dienstmaagd heeft niet met al in huis, dan een kruik met olie.

Vrouw, daar zit uw uitkomst in hoor! Daar zit uw betaling in. En die heeft die vrouw al zo dikwijls zien staan, maar wat moet ik er mee aan? Wat moet ik er mee doen?

Mens, daar zit uw verlossing in. Ze zegt: Dat kan niet hoor; zo'n kruikje met olie? Daar zit het hele kapitaal in. Zelfs het eeuwigheidskapitaal ligt daarin verklaard en geopenbaard, maar het moet ontdekt worden. Ze heeft de betaling in huis en ze ziet het niet en ze heeft het niet, want wat u met kennisneming niet weet, dat bezit u niet.

En kruik met olie. Elisa, de van God gezalfde profeet, met de olie des Geestes. En deze vrouw, symbolisch gesproken, is de olie des Geestes deelachtig en de Geest der levendmaking en de Geest der genade en hoort haar nu ook te bezitten de Geest der gebeden. Wordt de Heilige Geest niet bij olie vergeleken? God heeft God met God gezalfd en Uwe Naam is een uitgestorte olie, daarom hebben de maagden Hem lief.

Lees Psalm 133 eens; van die heilige zalfolie, dewelke vloeit van Aärons hoofd en nederdaalt tot onder de zomen. Zo laag, dat de kleinste ellendeling erbij kan. Die olie

trok door, die bleef niet hangen in Zijn kraag, want dan zouden wij er nooit bij kunnen, volk. Want wij hebben alles verzondigd en verbeurd, maar die olie trok tot in Zijn zomen, tot aan de grond.

Aan de grond, ontvangen we des te meer uit het Genadeverbond. Die bloedvloeiende vrouw greep Hem ook niet bij Zijn kraag, maar die greep Hem ook aan de zomen van Zijn mantel. Mag ik het eens zeggen? Ik kan niet zeggen, hoeveel schik God heeft van zo'n mens. Daar zal Hij straks Zijn Zoon aan geven, als Middelaar en als Borg, zodat ze schuld vrij heen zal gaan.

Hij zegt: ***Ga maar heen hoor en zie maar zoveel mogelijk ledige vaten te krijgen.*** En die had ze ook niet, die moest ze ook van de naburen hebben; dus die bezat ze ook nog niet. Dat mens had geen ledige vaten. Nu was de olie er en nu waren er weer geen vaten. O, er is altijd wat te doen in die Kerk.

Eerst was alles hopeloos, en nu is er olie, *maar nu zijn er geen vaten.* Om daar nu een geestelijke lering uit te trekken, wil ik er alleen deze uithalen. Dat er een volk op aarde is, onder de bearbeiding des Geestes, wat vragen zal: *Heere, ontdek mijn ogen, opdat ik aanschouw de wonderen Uwer wet.* Laat mijn schuld toch eens zien en breng mijn schuld toch eens thuis; zet mijn zonden me voor ogen, want ik sta bij U in de schuld, want het is nooit betaald en ik voel ze niet.

Zijn er nog onder ons, die zeggen: 'Heere, bindt toch mijn schuld eens op; laat mijn schuld zien, want ik kan nooit geen Borg krijgen, zonder schuld. En God de Vader kan Zijn Zoon nooit kwijt, dan alleen in een totaal verloren zondaar.'

Vraagt u er om? Dat is een beetje van ons af bidden: 'Heere, open toch mijn verloren staat en open toch eens mijn diepe val, hoe bang ik er ook van ben. Bindt U mijn schuld toch op, want anders sterf ik, schuld makende, en dan ga ik voor eeuwig verloren. Dan leef ik, alsof ik geen schuld heb en bij mijn laatste snik, komt de straf.' De schuld verbindt ons aan de toorn van God en de zonden verbinden ons aan de eeuwige dood; onthoudt dat toch eens!

Daarom is het zo noodzakelijk, dat onze schuldbrief uit de hemel komt en daar de doodsbrief aan gehangen wordt: Bereidt uw huis, want gij zult sterven en niet leven.

En dan wordt dat hele huis vol gedragen met lege vaten en moet dat uit dat kleine kruikje komen? Moeten daar al die ledige vaten uit gevuld worden? O, ik zie hier een aaneenschakeling van noden en een aaneen schakeling van uitkomsten; een aaneen schakeling van strijd en een aaneen schakeling van overwinning.

Ik kan hier ook niet anders zeggen, als: *aller-zoetste oudste Broeder, wat maakt U het wonderlijk met Uw Kerk en wat handelt U wonderlijk met Uw Kerk.*

Maar nu staat het huis vol met lege vaten, maar hoe moeten ze nu vol komen? Nu heeft u gevraagd om uw schuld en nu heeft u schuld, maar waar is nu uw Borg? U heeft gevraagd, om uw zonden te zien en nu ziet u er wat van, maar waar is het bloed? Nu heeft u gevraagd, of u uw breuk eens mocht leren kennen, en nu ziet u wat van uw breuk, maar waar is nu uw heling en waar is uw Heelmeester? U heeft gevraagd, of u uw verlorenheid mocht leren kennen, en nu zit u als het ware op de rand van de hel, maar waar is nu uw Verlosser?

Geliefden, er is geen weg, waar zoveel op gesparteld wordt en geworsteld wordt, als op de weg naar het Nieuwe Jeruzalem. Er is geen weg, waar zo op gevochten wordt, dan op de weg naar de hemel. Lees toch uw Bijbel.

Ik ben gisteren nog in G. geweest om een diaken te begraven van 91 jaar. Die man is 65 jaar diaken geweest, maar we hebben op het kerkhof nog gezegd: Het schijnt wel, dat God in de twintigste eeuw de weg naar de hemel ruimer gemaakt heeft, als in de

dagen van David en van Jeremia en van Elia. Want men kan nu met een televisie en een radio en met bioscoop en met sport en spel naar de hemel. Het schijnt wel, dat God onrechtvaardig geworden is, om de mensen in het Oude Testament en in het Nieuwe Testament, met zoveel slagen zalig te maken, terwijl er vandaag een geslacht meent zalig te worden zonder strijd en zonder moeite.

Maar ik moet u eerlijk vertellen, als de godsdienst van vandaag naar de hemel gaat, dan gaat déze man naar de hel toe. We zijn als een pest, als we in het ziekenhuis komen, en we hebben een zwarte jas aan. Dan knipoogt de één tegen de ander, alsof ze zeggen: Daar hebben we er weer één. Daarom wenst de Kerk Gods noch met de zulken te leven, noch met hen te sterven. Dan maar gehaat, want de dienstknecht is ook niet meer als de Meester.

Maar nu moet toch het wonder gaan gebeuren. **Het huis staat vol met ledige vaten.** Die oosterse kruiken hadden de stop onder in de bodem. En nu vraag ik me af: Moeder, zult u het durven? Vrouw, zult u de stop eruit durven trekken? Want het loopt niet over één vaatje, maar het loopt over al die vaten. Zal het van binnen niet zo geweest zijn: O mens, dat kruikje is zo leeg en dan staat u daar met al die lege vaten. Bedrogen! Bedrogen!

Maar ik merk, dat deze vrouw een onoverwinnelijk geloof heeft, want het zaligmakende geloof klemt zich vast aan Zijn Woord en aan Zijn getuigenis. En dat zegt: O God, ik wil het eerlijk erkennen, dat ik de eeuwige verdoemenis verdiend heb, maar U heeft me de behoudenis beloofd. Waar zijn Uw Woorden, als ik verloren ga en als ik omkom? Ik wil het van harte ondertekenen, daar ik een kind des toorns ben en blijf buiten Christus, maar wat zult U met Uw Verbond doen, waarin U toch beloofd heeft, verzoening, bewaring en behoudenis te verlenen?

Ach, die lieve broer W. had nog wat te worstelen. Hij zei: Ik denk, dat ik maar voor veertien dagen weg ga.

Ik zei: Je mag van zaterdag tot maandag bij mij komen en dan mag je nog een keer voor mij preken ook. Maar je moet wel aan het preken blijven hoor, want dan kan je je gemoed ontlasten.

Ze trekt de stop van de kruik en dan staat er zo: **Wat vol is, zet dat weg.** Waar moet ze het neer zetten? Ze moet het achter haar neerzetten, zodat ze dat volle vat niet meer ziet en dat ze weer een leeg vat ziet. Heeft u het gevat? Ik zal er alleen dit van zeggen. Heeft u vanmorgen zoet gekerkt en een beetje zielszaligend gekerkt? Dat vat moet u achter u neer zetten en dan zegt de apostel: *En ding doe ik, vergeten wat achter mij is;* en dan krijgt u weer een leeg vat voor u. Dan is er weer een nieuwe nood en nieuwe banden en nieuwe strijd. Zet dat vat achter u, vrouw; dat moet u niet meer zien. Maar ik jaag er naar, dat het laatste vat vol zal wezen.

En als dan alle vaten vervuld zijn, dan zegt ze tot haar zoon: **Breng nog eens vaten aan.** Dan zegt hij: Er zijn er niet meer, moeder; ze hoefde er ook niet meer. De betaling lag in die vaten met olie, en ook het overige van haar ganse leven.

En dan nu de stop op de fles, want de olie stond stil. Hoort u dat? Die olie loopt alleen maar in een leeg vat, nooit in een vol, of halfvol vat. Wat gaat ze nu doen? Jammer dat de tijd alweer om is. Ze gaat de buren roepen. Zeg, kom eens even kijken, dat is allemaal uit dat ene kruikje gekomen. Nee, dat mag wel, maar nog even wachten. Wat gaat ze nu doen?

Ze gaat naar de profeet toe. Ze is met haar ellende bij God geweest en met haar schuld

bij God geweest. En nu gaat ze in God eindigen met de schuldbetalende Borg.

Ze zegt: *Al de vaten zijn vol*, hoor; dat zegt ze in aanbidding en verwondering. Dan komt ze het eerste weer bij de profeet en wat zegt die profeet?

Nu gaat u maar aan het verkopen hoor, totdat uw schuld betaald is, en leef bij het overige. Ik wil dit er alleen maar van zeggen, dat de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus Zijn Kerk zo toegerekend wordt, alsof we zelf voldaan hadden en alsof we zelf voor genoegdoening gezorgd hadden. Zodat we in Christus net zo heilig zijn, als Christus is en net zo rechtvaardig zijn in Christus, als dat Christus is.

En dan zegt hij: *Leef bij het overige*.

Alsof de Heere zeide: Er blijft bij Mij genade genoeg, om dagelijks te vergeven. Er blijft bij Mij barmhartigheid genoeg, om u dagelijks uit te helpen. Er blijft bij Mij liefde genoeg overig, in de weg der heiligmaking, om als een arme zondares in de stand van uw leven, u te reinigen en u daarna op te nemen in heerlijkheid. Amen.

Psalm 68:3

*"Springt op van vreugd, verheft Zijn lof,
Die, daar Hij woont in 't hemelhof,
Een Vader is der wezen;
Die weduwen haar recht verschaft,
Die streng haar onderdrukkers straft,
En voor Zijn wraak doet vrezzen;
Een God, Die zet uit mensenmin,
D' onvrucht'b'ren in een huisgezin;
En, om Zijn macht te tonen,
GEvang'nen uit de boeien redt;
Maar die verlaters van Zijn wet
Doet in het dorre wonen."*

2. SIMEON EN ANNA BELIJDEN CHRISTUS

Nieuwjaarspredicatie 1967

Schriftlezing: Lukas 2 :30-38

Mijn geliefden,

Zo ligt 1966 weer achter ons en 1967 voor ons. En dan weten we wel wat er in 1966 heeft plaatsgehad, in een iegelijk huis, en in een iegelijk zijn leven, dat weten we, want het ligt achter ons.

Maar hoe het in 1967 zal gaan, dat weten we niet, daar zegt Job van: *wij zijn van gisteren en wij weten niet!* Wij kunnen nog niet zo'n klein stukje van onze neus voorbij zien; dat wil zeggen, dat wij niet weten, of kunnen zeggen, dat wij over vijf minuten hier nog staan of zitten.

Het kan nog binnen de vijf minuten, met een onderdeel van een seconde, dat God de pols stil zet, en de mens is er niet meer!

En dan weten die weduwen wel, die in 1966 weduwen zijn geworden, dat dit jaar een onvergetelijk jaar is geworden. Maar wie zal nu weduwe of weduwnaar moeten worden in 1967. Want het zou toch wel een groot wonder wezen, als in zo'n grote gemeente, een jaar lang geen sterftcijfer zou hebben. Er is van alle eeuwen die op de wereld achter ons liggen, maar eens een jaar geweest, zonder geboortecijfer en zonder sterftcijfer.

Er is maar een jaar geweest, dat het geboortecijfer bleef staan, en ook het sterftcijfer bleef staan. En dat is in dat jaar geweest van Noach in de ark! Daar werd er geen een geboren, en er stierf er ook geen een. Maar verder weet ik niet, dat er ooit een jaar geweest is, waar ook deze waarheid ook niet in vervulling ging, geboren, en sterven! Rouwen en trouwen! En dat gaat door, totdat de wereld vergaat, en dan houd dat voor eeuwig op!

En nu is het de gewoonte, dat op Nieuwjaarsdag, dat een mens, een mens een gelukkig Nieuwjaar wenst. Er zal wel veel gehuild moeten worden want de mens is een huichelaar. Maar dat wil toch niet zeggen, dat we er toch nog altijd zullen zijn, die het toch zullen menen, zo ver dat ze het kunnen menen!

En dan wensen ze elkander toe: het beste, maar het beste is een nieuw hart! Het beste wat we in 1967 kunnen overkomen, dat is een God voor je hart, en een Borg voor je schuld, en de Verzegelaar van God de Heilige Geest in het werk van de Middelaar, - dat is het beste!

Ik weet geen grotere Rijkdom, zouden we elkander honderdduizend gulden toewensen, je zou er maar laat van hebben, om te bewaren, en hoe krijg je dat allemaal zo'n beetje op de bank gezet, en hoe hou je dat allemaal zo'n beetje bij elkander. Maar waar genade is, daar bewaard God voor, daar hoeft je zelf niets te bewaren, Hij zorgt voor hen.

En als we elkander een gezond lichaam toewensen, dat is ook veel, dat is een van de grootste weldaden, na genade. Gezonde vrouw; gezond huwelijk; gezonde kinderen, het zijn grote weldaden, maar wanneer worden ze gewaardeerd, als je niet meer gezond bent, en als je kinderen niet meer gezond zijn. Dat is toch wel erg, hé? Dat we nou altijd weer eerst moeten ontberen, voordat er een weinig waarden is.

Wat ons persoonlijk aangaat, in 1966, dat in tweemaal in het ziekenhuis geweest, verleden jaar om deze tijd, en dat met een rust die geen rust gebracht heeft, en ook geen verbetering aan de kwaal gebracht heeft. Zodat we tussen Hemelvaart en

Pinksteren weer naar het ziekenhuis gegaan zijn, en daar heeft God een wonder gedaan! Ik heb wel eens gezegd, elke keer hebben de chirurgen me geopereerd, maar de twaalfde keer heeft God het gedaan. En Die doet dat pijnloos en kosteloos! Voor Hem is geen ding te wonderlijk, en ook niet onmogelijk.

We mochten dit aangEvangen jaar met elkander van Gods wege eens mogen blijven bij elkander, maar dat weet ik niet. Wij kunnen heengaan door de dood, of we kunnen ergens heen moeten naar een of andere gelegenheid.

Wij hebben elkander als leengoed, dat beseffen we wel niet, want dat is niet zo'n aangenaam gevoel, want wij zeggen liever: mijn man; mijn vrouw; mijn kind en zo is het ook met een predikant, we zeggen maar het liefst: *mijn!*

Maar als God gaat mijnen, dan gaat ons mijnen verdwijnen. Hij is Eigenaar van onze vrouw en Hij is Eigenaar van onze man en Hij is Eigenaar van onze kinderen. Hij is de Eigenaar van alle vlees.

Heb je het wel eens ingeleefd in 1966, dat je niet van je eigen ben, maar krachtens de schepping van God bent. En nu krachtens de val God je Rechter en u een misdadiger. En leer je dat vragen om met Hem Die met de misdadigers is gerekend gezaligd te mogen worden?!

O, dat 1967 een bekeringsjaar voor ons voor u en voor onze catechisanten en vaders en moeders en oude van dagen geschonken mocht worden. Er zijn oude van dagen die 80 of bijna 80 jaar mogen zijn. En als we die hoge leeftijd bereikt mogen hebben, dan is krachtens Gods Woord ons getal op. Want zo we zeer sterk zijn 80 jaar worden.

En ik denk dat straks in de dag der opstanding het getal der ouden van dagen minder zal zijn, omdat de meeste mensen het getal der oudheid niet bereiken. En wanneer we oud geworden zijn en niet wijs van hart geworden zijn, dan zijn we door de loop der tijden misschien wel wijs naar het verstand geworden, maar de ware wijsheid kennen we niet.

Als men zo oud geworden is en niet bekeerd is, dan heeft men geen toekomst meer voor hem, want de toekomst ligt achter hem en het graf ligt onder ons en de eeuwigheid voor ons. Dan mocht het Gode behagen nog eens een oude man of een oude vrouw tot God te bekeren. Het zal wel zeldzaam zijn, maar je kan niet zeggen dat het niet kan. Want ik heb gelezen in de Bijbel en daar staat het ongetwijfeld in, dat wil zeggen zonder twijfel, *dat in het laatste der dagen, zegt de Heere, zal Ik van Mijnen Geest uitgieten op jongelingen en jonge maagden, maar ook oude van dagen.*

Dat is wat. God kan een oud mens bekeren.

Dan moet toch de genade wel sterk zijn. Als je 80 jaar of 70 of 60 jaar geestelijk dood ben en genade kan je dan nog opwekken. Genade kan een mens dan nog levend maken, wanneer Hij Zijn stem verheft met majesteit van Zijn lieve Geest.

Hij hoeft maar een keer te zeggen: *Ontwaak gij die slaapt en staat op uit de doden*, en dan is de dood vernietigd en het leven ingestort. God doet er geen uur over om een mens uit de wereld weg te nemen, maar binnen een seconde heeft Hij hem levend gemaakt.

Het waren immers maar een paar woorden, want dat dochtertje van Jairus stond op, op een paar woorden. En al die klagers belachten Hem toen Hij zei: *Dat kind is niet dood, maar het kind slaapt*. Dat wil zeggen, het slaapt voor Christus. Het was wel, dood voor de Heere en het was wel dood voor al die klagers in dat huis, maar voor Christus was het niet dood. Voor Christus was het maar een slaap.

O, Hij zei: *Dochtertje sta op!* En daar zit zoveel in.

En als die jongeling te Naïn naar zijn graf gedragen wordt, dan is die jongeling wel voor zijn moeder dood. Maar als dan de Vorst des Levens de lijkstoet tegen komt, dan raakt Hij de baar aan. Dan kunnen de dragers niet verder hoor, want het Leven houdt

de dood tegen. Jezus raakt de baar aan en dan staan ze allemaal stil. En geen een wist wat er zou gaan gebeuren, dan Christus. Want het lag van eeuwigheid in Zijn voornemen om deze jongeling uit de dood op te wekken en hem een tweede opstanding te geven. Een geestelijke opstanding ten eeuwige leven en een natuurlijke opstanding uit de natuurlijke dood.

Ik heb iemand weleens horen zeggen, dat de ziel van die verstorvene in de hand Gods was, niet durvende zeggen dat hij in de hemel was.

Ik kan me niet anders indenken dan dat de opgewekte zielen boven zijn geweest en anders moeten ze zijn blijven hangen tussen de hemel en de aarde en daar geloof ik niks van. En uit de hel kan er niemand komen, er zal nooit iemand uit de hel vandaan komen.

Maar uit de hemel vandaan lees ik wel. Want ik lees dat Paulus zelf ook in de hemel geweest is en hij is terug gekeerd, naar de kennisneming, naar hetzelfde lichaam.

Dan zegt er iemand: Dan zijn die mensen, die kinderen er toch minder van geworden als ze weer van de hemel naar de aarde gaan. In het uiterste gezegd: dan is dat van de hemel naar de hel. Maar dan moet je nooit vergeten dat je in de vereniging van Gods wil en van Gods doen en majesteit, zowel op de wereld kan zijn als in de hemel. Want de wille Gods is dan de rust der ziel. Zij werden opgewekt om te laten zien dat geen ding te wonderlijk is en het gans niet onmogelijk is. Lazarus riekte al.

En als je nou eens je leeftijd na gaat, een ieder krijgt een leeftijd. Als je 10 jaar, 20 jaar, 30 jaar, tot de leeftijd die je bereikt hebt en we leven dan nog vervreemd van God, dan ligt de een 10 jaar te stinken in zijn geestelijke dood en de ander 20 jaar en nog een ander 40 jaar en de ander 50 jaar; en de ander bijna 80 jaar. Dan liggen we bijna 80 jaar te ontbinden in het lijk der zonde. Een stuk!

Want zowel als de natuurlijke dood het onmogelijk maakt om onze geliefde boven aarde te houden en in huis te houden, maar de gestorvene zelf de weg aanwijst naar het graf vanwege de ontbindende kracht die zich voordoet, zo is het ook in de geestelijke doodstaat.

Waarin de mens niet lijdelijk dood is, maar vijandig dood. Makkelijk gezegd: Hoe ouder dat een mens wordt, hoe harder en hoe kouder. Hoe ouder dat een mens wordt, hoe minder hij schrikt van de klappen van de wet en hoe minder dat hij wordt verkwikt van de klanken van het Evangelie.

Ga je leven maar na. Toen we kinderen waren en we zagen buien opkomen, dan zagen we thuis te komen. Dan zeiden we: Het gaat onweten. En als je hoorde dat het begon te rommelen, dan begon het hier in je hart ook te rommelen: als het maar niet om mij gaat. Toen ontroerde je consciëntie en nu kijken we het eerst of de bui voorbij gaat of de bui breekt of er een weinigje opening en verlichting komt.

Daarin kunt u zien dat het ons net gaat als met de smidshond. Waar die smidshond pas aankomt, hij kan hem in de smederij niet krijgen. Hij is bang van de klappen en van de vonken vuurs. Maar eer dat hij er 14 dagen is, hoort hij de klappen niet meer en hij voelt ook de vonken niet meer. Hij ligt te ronken bij het aambeeld.

Dit is nou een toepasselijk voorbeeld voor onszelf. Iemand zegt: *O God, dat is nou mijn beeld*. Toen ze het me pas aan zeiden van de preekstoel dat ik ieder ogenblik zou kunnen sterven en God ontmoeten, toen schoot mijn gemoed vol. Toen ik pas onder die waarheid ging kerken dat ik elke dag mijn leven, kon beëindigen en in de eeuwige nacht omkomen, kreeg ik een schrik in mijn consciëntie. En toen ben ik nog weleens naar huis gegaan en dat ik nog weleens stilletjes onder het koffiedrinken bad terwijl niemand het merkte: *Mocht ik toch eens bekeerd worden*. Maar nu hoor ik het op zijn best niet meer. Zie je wel, dat het minder wordt?

Dat die mens al maar achter uit gaat, harder wordt en kouder en verstokter wordt,

zodat er wel redenen zijn om eens benauwd te worden van onszelf zodat we zeggen: "O God, mocht het toch eens met een van ons gebeuren. Mocht U er toch zelf eens aan te pas komen. Mengt U de prediking toch eens met geloof en schiet nog eens een pijl af tussen de gesp en het pantsier. Grijpt U toch Zelf mij eens in het hart, Heere. Want al kerkende en al lezende sterf ik straks als U niet tussenbeide komt onbekeerd en onvernieuwd."

Dan herinneren we ons aan de dag van gisteren, ook al weer twaalf jaar geleden dat we het beroep van Ede hebben aangenomen. Een dag die ook onvergetelijk is voor iemand die op die dag zijn zoon begraven heeft. Achter het huis gestorven, vlakbij huis. En op die begrafenisdag ontvingen we het beroep en 's avonds zeiden we in Giessendam dat we het beroep naar Ede hadden aangenomen. En in Giessendam schrokken ze er van.

Maar de meesten letten nou niet meer op een beroep. Het werd een gewoonte: een beroep, dat wordt bedanken. Soms twee, soms drie beroepen en het werd bedanken.

Dan gaat die mens zeggen: ach, die man blijft wel hier. Ik had ook gedacht dat ik Giessendam nimmermeer zou verlaten, maar onder tussen Hij zegt tot de ene: *Ga en hij gaat en tot een ander: Kom en hij komt.*

Maar wat wil ik er mee vragen? Voor wie zal het ten nutte geweest zijn! Voor wie zal het tot levendmaking geweest zijn! Voor wie zal het hebben mogen zijn tot een toebrenging van uit de duisternis tot het licht, uit satans rijk in het rijk van Christus!

Voor wie hebben, we die twaalf jaren in- en uit mogen gaan tot het welzijn zijner ziel, zodat hij moest zeggen: 'Al zou u uw laatste preekje doen, er is toch eens een preekje geweest dat mijn ziel raakte.'

Of voor, wie heeft het mogen dienen tot onderwijzing; tot bestraffing, tot vermaning en voor een zieke tot vertroosting. Want de Heere maakt van Zijn knechten zonen des donders en zonen der vertroosting en dat alles op Zijn tijd.

Ach, gave de Almachtige, Die trouwe houdt en eeuwig leeft de rijkdom Zijner genade waar het gemist, wordt en de onderhouding der genade waar de beginselen geschonken zijn. Opdat de bekommerde Kerk nog eens bevestigd werd en de bevestigde Kerk nog eens opwassen mocht in Goddelijke lering, in de weg der heiligmaking.

We hebben van de wereld niets te wachten. Onze overheid leeft zonder God en buiten Christus. En onze koningin is een best mens, maar een werelds mens. Zij houdt het minste rekening met God en Zijn gebod, met Zijn Woord en Zijn getuigenis. Als we naar buiten zien, moeten we zeggen: *Arm Nederland. Land, land, land, je mocht Gods Woord nog eens horen.* We hebben een grondwet buiten de Bijbel, zonder de Bijbel. Een grondwet die zijn grond in mensen vindt en niet in Gods Woord.

En dan zegt de Waarheid: *Ze hebben Mij verlaten, wat wijsheid, wat vrede zouden ze hebben. Ze hebben zichzelf bakken uitgehouden, gebroken bakken die geen water houden.*

De zonde viert hoogtij in allerlei wijze en op allerlei manieren, zodat ge menigmaal moet zeggen: Onze jeugd is als een losgeslagen schip, het heeft geen anker meer en geen roer meer. Het drijft daarheen en het dobert op de golven van de ongestadigheid van het verdorven hart des mensen. Waar hoor je nog over zonde praten? Waar hoor je nog over oordelen praten? Dat zijn twee woorden, die hebben ze in onze tijd uit hun woordenboekje geschrapd.

En ik meen toch aan de hand van Gods Woord: Als God met een mens begint, begint Hij toch om hem zondaar te maken. Dan begint Hij toch met die mens om hem zijn verlorenheid te ontdekken. Dan begint Hij met die mens om hem Zijn recht te openbaren en dat dit een Goddelijk recht is.

Wat zal het een weldaad zijn, jong en oud, als in 1967, in een ondergaande wereld en een wegzinkend Europa, waar alles klaar gelegd wordt met raketten en bommen van wapenstof en atoom. Waar wacht het op? Dan zegt de mens: Ze zij zo bang van elkander, ze durven elkander niet aan te pakken. Weet je hoelang dat ze bang zijn? Totdat de maat vol is. Als de maat vol is, dan zal Hij betonen dat Hij de ongerechtigheid niet langer kan gedogen.

Men zei in 1940: 'Nee, Duitsland doet geen inval'. Wat is daar waar in geweest?

En zo gaan we weer het ontzaglijke van de tijd in en nu zegt die mens: Ze zijn bang van elkander. In welk opzicht? Dat een ieder doorgaat met zijn uitvindingen om het zo hoog mogelijk op te voeren en straks zeker te zijn om straks met twee á drie bommetjes een land van de aarde te vernietigen. Waarlijk, als onze ogen een weinige geopend werden, er zou enkel maar een haasten overschieten en dat om ons levenswil. Jongens en meisjes, hoe ben je 1966 uitgegaan? Lag er nog wat tussen je vader en je moeder en is dat weer de nacht mee ingegaan en weer het nieuwe jaar mee ingegaan? Heb je het niet kunnen vereffenen met je moeder en niet gezegd: Ik heb het in tijden zo bont en goddeloos afgebracht, zou u het mij willen vergeven? En vergeten? Of ben je met diezelfde dingen maar weer de nacht en het nieuwe jaar in gegaan?

En nu zal de ervaring wel leren dat het nieuwe jaar geen nieuw harte meebrengt, en geen nieuwe mensen baart want het hangt niet aan het jaar, maar wel aan het welbehagen des Heeren, aan het jaar van het welbehagen des Heeren. En we kunnen elkaar in 1967 ook niet toewensen dat we geen slagen en geen kastijdingen en geen verdrukkingen en geen kruisen hoeven te beleven, want dan zouden we tegen de Waarheid in spreken. Want de Waarheid zegt: Indien wij zonder kastijdingen zijn, zo worden we rijp voor de hel en niet voor de hemel. Indien wij zonder kastijdingen zijn, dan zijn we bastaarden. Maar ik gun u niet dat je een bastaard bent. Ik gun u van harte dat u een zoon mag worden, waarvan Paulus zegt: Deze kastijdt ons tot ons nut.

En wat zegt nu 40 jaar kastijding bij een eeuwige bevrijding. Wat zegt een 40 jaar gEvangenisleven welke na de dood een eeuwige ruimte in God zal openbaren. Wat zegt toch 40...jaar ballingschap op aarde bij de eeuwig durende gemeenschap die hem wacht, waarvan de apostel immers getuigt 'dat het lijden dezès tegenwoordigen tijds niet is te waarden bij de heerlijkheid die ons zal geopenbaard worden.' Wat zegt het vermaak in de zonden, bij de eeuwige vermakenen Gods?!

Wat zeggen alle rijkdommen in de tijd die slijten en vergaan bij deze eeuwige rijkdom: *Ik zal u tot een God zijn en gij zult mij tot een volk zijn.*

Als Hij dat in 1967 door het geloof in uw ziel getuigt, dan heb je een getuigenis des Geestes en een toekomst die nimmer eindigt.

We gaan al weer een aanvangetje maken in dit aangEvangen jaar en mocht het God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest, den Drieënige Verbonds-Jehovah het behagen de Schriften te openen. De verborgenheden te doen ophelderen tot Zijn eer en tot onze bekering, lering en onderrichting op de doorreis naar de eeuwigheid.

Wij willen uw aandacht bepalen bij hetgeen waar we gisteren zijn blijven steken en nu dan bij vers 30 tot en met vers 38 van Lukas 2, waarvan ik alleen het 38ste vers voorlees.

"En deze, te dierzelfder ure daarbij komende, heeft insgelijks den Heere beleden en sprak van Hem tot allen, die de verlossing in Jeruzalem verwachtten."

We zingen Psalm 122:1,2

1. *"Ik ben verblijd, wanneer men mij. Enz.*
2. *"De stammen naar Gods naam genoemd." Enz.*

Geliefden, de Heere vergeet Zijn Kerk niet en zal het altijd bewijzen: Ik weet waar gij woont.

Weet Hij u ook te wonen? Ja, weet God waar je woont? Is het waar? Zal Hij de straat weten waar je woont? En zou Hij je huisnummer weten? En dat niet zoals Hij de Alwetende is, want dan liggen alle dingen naakt en geopenbaard maar zoals Hij, getuigt in Zijn Woord: Ik weet waar gij woont, namelijk daar waar de troon des satans is. En waar zal die troon des satans wezen? In je huis? In de straat?

Achter je vestje! Dat is in ons hart. Dat is de troon van de satan. Dan zal het toch wel een weldaad worden als het eens beleefd mag worden, ook in dit verband: *Looft God Die de Amoriet, van zijn hoge zetel stiet.* Dat satan in 1967 ontthront mocht worden in ons hart en tot Christus' troon gemaakt mocht worden. Dat is een gezegende verwisseling die vastgeknoopt wordt aan de bovenste hemel der hemelen.

Altijd met een kloppende consciëntie en als ik dan eens terugkijk, dan moet je zeggen: Ja, daar en daar... en als je dan de gevaren ziet waar je in geweest bent en je bewaard bent voor een onverhoedse dood, dan zie je wel eens vanaf je kinderdagen de moeite en de arbeid des Heeren.

We hebben aan de avond van gisteren gehoord dat God wel wist waar Simeon woonde en vervuld geworden is: *Ik zal u niet verlaten en gij zult van Mij niet vergeten zijn.* Dat moet een gelukkig mens zijn die van God niet vergeten is. Maar dat God Zich openbaart met geestelijke weldaden die voor de eeuwigheid bewaard blijven. Het is waar, God weet wie Hij uitverkoren heeft, maar dan weten wij het nog niet.

Wij weten het alleen door de vruchten van de verkiezing. En wat zijn de vruchten van de verkiezing?

Roepende uit de benauwdheid die ze hadden, verloste de Heere hen. Dat zijn de vruchten van de verkiezing.

Wat zijn de vruchten der genade in de toepassing?

Ik beken aan U oprecht mijn zonden, ik verborg geen kwaad dat in mij werd gevonden. En welke nog meer? *Niet te rusten voordat we in Christus zijn, Dewelke de Boom der vruchten Zelve is.*

Simeon's ziel werd onverwachts vervuld naar de Goddelijke openbaring. God had Zijn Kerk van eeuwigheid voor verordineerd en op aarde maakt Hij ze onverwachts levend, onverwachts haalt Hij ze uit de dood. Onverwachts haalt Hij ze uit de duisternis. Want het is van tweeën één. Of wij zijn dood of wij zijn levend. Er is geen derde weg.

En de weldaad van de levendmaking wordt altijd ongevraagd gegeven, ongezocht, onbegeerd. En nadat die levendmaking, geschonken is begint de strijd. Dan beginnen de behoeften, dan beginnen de noden in de zielen te leven naar uitkomst.

Men kan wel voor die tijd consciëntie knepingen hebben of angsten der hel, zelfs van je kinderschoenen af aan, zodat ge van achteren moet zeggen: Ik ben, vanaf mijn jeugd al verontrust geweest en liep altijd met onrust.

Simeon was een man met opgezochte genade en die had zich rijkelijk geopenbaard in een Goddelijke openbaring en die moet door God vervuld worden en die wordt ook door God vervuld. En hebt ge die openbaring ontvangen zonder uw werken, dan ontvangt ge de vervulling ook zonder uw werken, *want er wordt uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd.*

En deze Simeon had die Goddelijke openbaring als een gift, als een weldaad te midden in zijn verlorenheid ontvangen, waarin de weg geopenbaard werd tot zaligheid. En nu kan daar makkelijk 20 jaar of langer tussen gelegen hebben, dat weet ik niet. Maar dit is zeker, dat een Goddelijke openbaring gegeven wordt om rijp te worden voor een Goddelijke vervulling. De vruchten worden gegeven om te gaan hongeren naar de Boom. En de druppelen van de wateren des eeuwigen Levens worden geschonken om te gaan dorsten naar de oceaan.

Dat is een gezonde bekommerde Kerk welke bekommerd is en zegt: *Hoe kom ik rechtvaardig voor God en hoe zal ik ooit in zijn beeld hersteld worden?* En Simeon heeft het eerlijk gekregen en niet genomen, hoor!

De meesten in onze tijd hebben Jezus genomen, dat kan je wel zien aan de huizen in deze tijd van Kerstmis. Dat kan je zien aan de sterren en aan de kerstboom. Dan hebben ze ook een Jezus' geloof, maar die Hem in waarheid krijgen hebben een ster aan de binnenkant. O, de Jakobsster verdrijft alle kunststerren. Maar de Jakob's ster is een ster in gunst, dewelke de Wijzen uit het Oosten naar Bethlehem geleid heeft.

Ook in die dingen keren we terug naar het heidendom en Nederland gaat met de dag mee. Zoals we gisteravond en vannacht al dat leven-maken hoort, al dat knallen en wat dies meer zij, dat is niet meer dan een heidense openbaring, welke vanaf de tijd der oudheid nog vastgehouden wordt en der heidenendeel zijn.

Ach, een mens kan niet anders, als leven en leven maken. Leven scheppen, kan hij niet en leven herscheppen nog minder. En we zullen toch laten horen dat leven en dan gaan we leven maken.

Maar leven ontvangen in geestelijke zin, dat leert de Kerk, is om een ogenblik in Gods gunst en gemeenschap te mogen delen en leven.

Als Simeon een ogenblik dat Kind aanschouwt, mag hij het nemen omdat hij het gekregen heeft. Hij mag het omhelzen omdat Simeon's ziel omhelst wordt. Christus omhelsde eerst en toen Simeon, want hier gaat de schenking voor de aanneming.

En dat heeft zich meermalen voorgedaan in het leven van Simeon in de noodzakelijkheid omdat hij begeerde die beloofde Messias, die beloofde Rots eens deelachtig te worden. En daarom heeft hij menigmaal zijn armen uitgestrekt, of gelooft u het niet. Ik wel.

Hij kon nooit die belofte omhelzen tot zijn dood, hoewel er wel ogenblikjes waren dat hij zei: *Och, dat Gij de hemelen scheurdet en dat Gij nederkwaamt.*

Dat was geweld doen op het Koninkrijk der hemelen. Immers de geweldenaars nemen het Koninkrijk der hemelen met geweld. Die geweldenaars doen geweld op de genade en op de weldaden die aan hen zijn geopenbaard en die voor hen onmisbaar worden.

Simeon eindigde dan ook niet met dat Kind in Jozef en Maria. Daar mag de Kerk van houden, maar ze houden het meest van de Koning der Kerk. Daar hebben ze gezongen:

Bidt met een algemene stem

Om vrede voor Jeruzalem,

Het ga hun wel die U beminnen.

Het ga hun wel... dat zijn Zijn kinderen en Christus kan nooit bemind worden zonder Zijn Kerk. Want Christus is nooit zonder de Kerk en nooit buiten de Kerk, maar de Kerk mocht eens gaan weten dat zij het beste hebben als zij Christus bezitten, opdat Hij hun Bezit zij, het Hoofdbezit zij en blijve.

Overigens is het een grote weldaad om met David te mogen ervaren: 'Ik ben een vriend, ik ben een metgezel van degenen die Uw Naam ootmoedig vrezen.'

En wanneer Simeon ' betuigt: *Nu laat Gij Heere Uw knecht...*

Die man was het zat met zijn eigen. Er was ook op de hele wereld niets meer wat hem trok en niets meer wat hem aantrok om hier te blijven.

En Simeon: je vrouw dan? En je kinderen dan? Trekken die dan ook niet meer? Dat is toch vlees van je vlees en been van je gebeente? Kinderen zijn toch delen van ouders? Wanneer dat Kind leeft in Zijn majesteit en Goddelijke genade in de ziel, dan zegt de man als hij zijn vrouw aanziet: *Vaarwel*. En dan zegt de vader tot zijn kinderen: *God ontferme Zich over jullie kinderen en zij gaan leven*.

Ik lees van Jakob: *Op Uw zaligheid wacht ik, o, Heere*. Dan is sterven geen sterven meer, want Simeon heeft in dat Kind de Overwinnar van hel en graf en dood mogen zien en heeft verlangd om de haven der rust te mogen aandoen. En je moet ver van de hemel zijn om naar de hemel te verlangen. Er moet een vrucht van God in de dadelijkheid zijn om in Zijn gunst en gemeenschap te mogen verkeren. Als er wat van boven naar beneden valt dan gaat het van beneden naar boven trekken. Paulus getuigt het: 'Ik wordt van twee gedrongen en wat ik verkiezen zal weet ik niet. Maar dit is het beste om met Christus te mogen wezen.' Dat had hij ervaren.

Nu laat Gij Heere Uw dienstknecht gaan in vrede. En dat is vrede, vrede met God en met zijn consciëntie. Vrede met de wet en vrede met de dood. Vrede in zijn doodskist en vrede in het graf en vrede met de wormen en vrede met de maden. O, dit is een vrede die zijn hart streelt en waarvan ik lees in Job 17: *Tot de groeve roep ik: Gij zijt mijn vader!*

O jong en oud, als we in 1967 zullen geroepen worden om te sterven, geroepen worden om ons lichaam te gaan verlaten en het benedenste gaan af te leggen en verwaardigd mochten worden met een Job het graf *je vader* te noemen. Van je vader hoef je niet bang te zijn, daar hoef je niet tegen op te zien. Ge zult de raadselen van je hart aan je vader voorleggen. Wel, *het graf is mijn vader* en tot het gewormte, zegt Job, *mijn moeder en mijn zuster*.

O, die man was vernietigd in zijn waarde. Hij was een levendige onwaardige in de waardevolle Offerande van het beloofde Lam.

Want zegt Simeon: Want mijn ogen... Hij had dubbele ogen, lichamelijke ogen en geestelijke ogen.

Simeon is ziende op aarde. Het is een weldaad als een mens licht mag hebben in zijn natuurlijke ogen, die ge nooit kunt waarderen. Maar dan worden we geestelijke blinden genaamd gelijk Bartimeüs lag aan de kant van de weg.

Maar de grootste weldaad in 1967 is dat onze ogen geopend worden. Onze ogen van onze ziel ontsloten worden voor de noodzakelijkheid van de bekering, de noodzakelijkheid van het leven in Christus.

Ach, in het Oude Testament werden voor de doodslagers de vrijsteden aangewezen en wee, als ze niet naar die Vrijstad gingen. Dan greep de bloedwreker ze hier of daar. Dan moest zo'n doodslager gaan vluchten met zoveel haast totdat hij zo vermoeid was dat zijn tong op zijn schoenen hing, om maar in die Vrijstad te komen. O, zij hadden als het ware de dood achter zich. En dat is een gezegende haast en zou je dan eens even willen rusten?

Dan staat er op dat bord niet: zit maar een weinig, maar er stond op met grote letters: *Haast u, haast u om uws levens wil*.

O, die God gaat bearbeiten krijgen allemaal haast om behouden te worden. Wat een wonder, hé.

Abram's ogen hadden door het geloof op de Messias gezien. Maar dat was Abram! Wat baat het mij dat mijn moeder geloofsogen had om op Christus te zien en Hem te aanschouwen, als ik ze niet heb? Wat baat het mij, dat ik liefdesbanden in de hemel heb en ik moet er buiten blijven? Wat zegt het mij, dat een ander juicht voor de troon en ik zal er gemist worden? Dan zal onze man of onze vrouw nog tegen ons getuigen. Wat baat het mij al zijn vader en moeder boven en ik straks ga sterven zonder de God van mijn vader, van mijn moeder, van mijn man en van mijn vrouw?

Daarom zegt Simeon: Want mijn ogen... Ze hebben toepassing. En daar gaat het om, jong en oud. Want elk mens wordt persoonlijk geboren en elk mens moet ook persoonlijk wederom geboren worden.

Het is niet zo als met die man uit Amerika, die velen vereren. Waar massaal christenen gemaakt worden en er massaal wedergeboren worden, massaal bekeringen. Er is u zo even voorgelezen uit Jesaja 24: *Dat ze opgelezen zullen worden één bij één.*

Wat een groot wonder zal dat zijn om één van die te mogen zijn. U durft er niet op te rekenen, u hoeft er niet op te rekenen, want als wij gaan rekenen dan rekenen we toch op onszelf aan. Maar er mocht nog eens de noodzaak geboren worden om het te weten. Want de vruchten van de verkiesing zijn nood, strijd, banden, kennis van zonden en ongerechtigheid. Vandaag kan men makkelijk bekeerd worden, maar de twijfel of de bekering uit God is kent men niet.

Welk een worsteling hebben de Bijbelheiligen afgeleden voordat ze Boven waren.

Want mijn ogen hebben *mijn zaligheid* gezien.... Nee, dat staat er niet. Er staat: Want mij ogen hebben UW Zaligheid gezien. De Zaligheid Die Gij uitgedacht heeft als de vrucht van eeuwige Wijsheid, om Zijn lieve Zoon tot ons Evangelie te maken.

Uw lieve Zoon verkoren tot Middelaar. Door mijn zonden die ik doe, Hem verkoren tot een Borg en Hem gezalfd en dat zonder mate. Waarvan we lezen in Psalm 45; *Daarom heeft U, o God Uw God gezalfd met vreugdeolie boven Uw medegenoten.*

Nee, het is niet onze zaligheid, Hij heeft ze uitgedacht en Christus heeft ze verzoend door een weg van lijden, verworven en aangebracht. En als het dan niet onze zaligheid is, maar de Zijne dan komt ook ons geen eer en geen roem toe.

Dan geldt het hier: *Wie roemt, roeme in de Heere*, want die roem is uitgesloten. Dan zegt Paulus hier: *Het zij verre van mij, dat ik anders zou roemen dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus.*

Geliefden, ik geloof dat de hemel geen hemel zou zijn als daar van ons nog een speldeknoopje zelfroem zou zijn. Ik geloof dat de hemel zal zijn om Hem eeuwig te roemen en daarvan op aarde de zaligheid te smaken.

Want mijn ogen hebben Uw Zaligheid gezien, die Gij bereid hebt, die Gij verworven hebt, die Gij weggelegd hebt en die Gij gesteld hebt en geschonken in de wedergeboorte. Dan ontvangen ze geschonken ellende, geschonken smarten, geschonken kennis van zonde, geschonken droefheid over de zonde, geschonken geloof om Hem aan te kleven als Voorwerp des geloofs.

Niet alleen onze uitkomsten, maar ook onze noden zijn giften en ontvangen weldaden. Hoe menigmaal moet de Kerk niet zeggen: 'Heere, er is geen nood en geen uitkomst, er is geen smart en geen blijheid, het is niet donker genoeg om te schijnen en het is ook niet licht genoeg om ons in de Heere te verblijden.'

En dan wordt het gevoeld: Zo gaat het niet goed. Dan zeg je: 'O God, zo kan het toch helemaal niet, maar mocht U me toch bekeren zoals U Adam bekeerd heeft en zo U al Uw volk bekeerd heeft.'

Dewelke Gij bereid hebt en dat aan alle volkeren. Daar heb je de Joden en daar heb je ook de heidenen. ***Een licht tot verlichting der heidenen en tot heerlijkheid van Uw volk Israël.*** Aan welke het woord Gods en de verbonden waren toe betrouwd. Dewelke het voorzeggd is en vanaf het Paradijs geboden is in de tempel en de Levieten tot de volheid des tijds daar was en Hij van de Vader geschonken is.

We gaan het hierbij laten. De tijd is alweer om en de Heere mocht Zijn Woord willen zegenen. Als Hij het zegent dan kan je het niet vergeten. Als Hij het zegent dan kan je het niet naast je neerleggen. Als Hij het zegent dan kunnen de zorgen het niet wegnemen. Als Hij het zegent dan kan de wereld met al wat er in is het niet wegnemen. Dan zinkt het maar steeds dieper en dan worden we maar steeds armer en ongelukkiger. 'Simeon was een gelukkig mens, maar ik ben een ongelukkige.' Anna was een gelukkige. Dat mens was oud en had lang gewacht, maar als haar eenmaal Christus geschonken is, ziet ze dan gaan, haar voeten gaan naar de hemel. Na 84 jaar uitzien is ze verlost, ze heeft de Buit ontvangen.

En ze gingen op naar Jeruzalem, al degenen die de verlossing verwachtten en Hij is gekomen. Dat zingt de Kerk. Ik heb ontvangen en ik heb Hem gezien door het geloof en Hem mogen drukken aan mijn hart tot mijn eeuwige zaligheid. Amen.

3. DE KANAÄNESE VROUW

En Jezus van daar gaande, vertrok naar de delen van Tyrus en Sidon. En ziet, een Kanaänese vrouw, uit die landpalen komende, riep tot Hem, zeggende: Heere! Gij Zone Davids, ontferm U mijner! mijn dochter is deerlijk van den duivel bezeten.

Doch Hij antwoordde haar niet één woord. En Zijn discipelen tot Hem komende, baden Hem, zeggende: Laat haar van U, want zij roept ons na. Maar Hij, antwoordende, zeide: Ik ben niet gezonden, dan tot de verloren schapen van het huis Israëls.

En zij kwam en aanbad Hem, zeggende: Heere, help mij!

Doch Hij antwoordde en zeide: Het is niet betamelijk het brood der kinderen te nemen, en den hondkens voor te werpen.

En zij zeide: Ja Heere! doch de hondkens eten ook van de brokjes die er vallen van de tafel van hun heren.

Toen antwoordde Jezus, en zeide tot haar: O vrouw! groot is uw geloof; u geschiede, gelijk gij wilt. En haar dochter werd gezond van diezelfde ure.

Het heilig Evangelie van Mattheüs, hoofdstuk 15:21 t/m 28.

Wij lezen in het boek van de Openbaring van Johannes, hoofdstuk 7:9: "Na dezen zag ik, en ziet, een grote schare, die niemand tellen kon, uit alle natie, en geslachten en volken en talen, staande voor den troon, en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte klederen, en palmtakken waren in hun handen."

Zou die vrouw, over wie het vanmorgen gaat, er ook één van zijn? Wanneer straks alle plaatsen in den hemel bezet zullen zijn, zou er dan ook door ons een plaats der genade bezet zijn? Het zijn geen gehuurde plaatsen, want die moet gij op tijd weer verlaten. Het zijn ook geen gekochte plaatsen, gekocht door goud, zilver, afzonderingen en gebeden, maar vrije genadeplaatsen, die betaald zijn met de hoogste en de duurzaamste prijs, namelijk met het bloed van den Middelaar, Handelingen 20.

Het zijn genadeplaatsen, en wanneer men die mag bezetten raakt men nooit meer van zijn plaats, maar blijft men eeuwig op die plaats, waar de kroon voor het Lam geworpen wordt. "Gij zijt geslacht en hebt ons Gode gekocht met Uw dierbaar bloed!" Dit is het enigste bloed, dat niet besmet, maar alle zonden, vuil en smet wegneemt. Het is het enigste bloed, dat niet bederft, maar alle bederf wegneemt. Het is bloed, dat nooit bederven zal, maar dat het eeuwige bederf wegneemt, en het enigste bederf, dat op deze aarde is, is de zonde.

Er is geen verschrikkelijker woord dan het woord zonde, want de zonde maakt de hel vol. En het schoonste woord is genade, want genade maakt den hemel vol, zodat in de volle verheerlijking van Christus' Koningschap, in de opstanding van de verlorene zielen, de hemel bezet zal zijn met gezaligden zondaren.

Een ieder vrage zich af: "Zal daar voor mij, de grootste der zondaren, ook een plaats zijn?" Voor die naamloze Kanaänese vrouw wel. Men zal niet zo maar uit deze wereld kunnen overstappen in den hemel, want als daar geen wedergeboorte tussenligt, eindigt de natuurlijke geboorte voor eeuwig in de dood, dat de eeuwige dood zonder leven is.

De Goddelijke verkiezing wordt uitgevoerd in Christus, om in de tijd door de trekkende liefde des Vaders tot Christus gebracht te worden. Al wie het van den Vader gehoord en geleerd heeft zal tot Mij komen, als loon op Mijn arbeid tot toepassing der zaligheid, verworven door Mijn bloed en dood.

"En Jezus" Die zoete Naam van Zijn Persoon. Gij zult Zijn Naam heten Jezus, want Hij maakt zalig, die nooit zalig kunnen worden dan alleen door die enige Middelaar in Zijn twee naturen. **"En Jezus van daar gaande."**

Daar was niets meer voor Hem te doen, hoewel Hij naar Zijn Godheid geen ledigheid kent en naar Zijn Mensheid altijd werkzaam is als die grootste Borgknecht van den Vader om Zijn wil te doen.

Als een Godvrezende vader of moeder sterft in een huisgezin, gaat Jezus daar weg en het wordt een leeg huis, al is het vol van bewoners, want zij nemen alles mee, het gebed en de vermaning. Kortom, Gods volk komt daar niet veel meer, want die vreemdeling, die daar woonde, is verhuisd en eeuwig thuis zonder kruis.

Wij weten de naam van de vrouw niet. Het ligt ook in de vrije bedeling namen te openbaren en verborgen te houden. Alleen weten wij, dat zij een heidin was en naamloos. Zij was een dochter van Kanaän de zoon van Cham, dus liggende onder de drievoudige vloek. Nochtans is zij gezaligd.

"En ziet." Dus daar is wat te zien en te horen!

Een vrouw is in nood en luidkeels in het gebed. Het woord ziet is een woord van opmerkzaamheid. Een gelukkig mens, wiens ogen geopend worden om te zien, want anders sterft die mens zonder ooit zaligmakend gezien te hebben. "Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur. En zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt." Opdat gij zien moogt zonde en genade, de toom Gods en die rechtvaardig, het recht Gods en uzelf strafwaardig, Christus beminnenswaardig en lievenswaardig, en waardig om de Christus te zijn, Hij, Die de Zone Gods is.

Mede één van de grootste oordelen, die gevolgd zijn op de bondsbreuk, is des mensen blindheid, want zij doet de mens zorgeloos leven en als een blind paard en een verstandeloze struisvogel naar zijn eeuwig verderf vlieden. O, wat zijn er toch weinig mensen, die beseffen mens te zijn, bestaande uit twee delen, namelijk een lichaam, dat aan de aarde verpand is, en een ziel, waarmede wij aan den Heere verpand zijn. De adem des Almachtigen heeft mij levend gemaakt.

"En ziet een Kanaänese vrouw." Dat is haar afkomst. Zij komt niet uit Jeruzalem, maar uit een heidense plaats. Zij is een heidin en geen Jodin. Zij hoort niet bij de kerk. Vanuit die landpale komt zij de grens over, waar Orpa voor bleef staan. Met de nood des harten is Ruth de grens overgegaan. "Uw volk is mijn volk, en uw God mijn God!" Zou God ooit mijn God worden, dan moet Hij mij mijnen! Wat zijn er onder ons weinig, die de grens overgegaan zijn.

O, dat precies voor de grens blijven, met de dwaze maagden met de neus tegen de gesloten deur, met de hand er tegen te kunnen kloppen en met de stem gehoord te worden, zo dicht er bij en dan te horen: "Voorwaar zeg Ik u: Ik ken u niet." Zij kwam door de overtuiging des Geestes de grens over, door genade met nood, en toch met genade. God brengt Zijn volk met opzet in nood.

Het was een uitverkoren vat, door de Vader met reine liefde verkoren, door Christus gerepresenteerd om op aarde door het onvergankelijke Woord gegenereerd te worden en naar den Beelde des Woords geformeerd te worden. Die arme heidin wist niet, dat zij verkoren was tot een vriendin van Christus. De tijd der wedergeboorte staat vast. Wie de ouders ook zullen wezen; al is het een goddeloze Ahas, het vernietigt de verkiezing niet. De eeuwige Soevereiniteit heeft eenmaal naar Zijn welbehagen het kleinste getal genomen.

Als de tijd daar is, komt dat Goddelijke kleinoed, waardiger dan alle goud, zilver en edelgesteente, er uit. Een nieuwe geboorte, niet uit vlees en bloed, maar uit God.

Sterfelijke ouders gewinnen sterfelijke kinderen, maar God de Vader gewint door onsterfelijk zaad kinderen tot de eeuwige heerlijkheid. Als personen zijn ze verkoren, als verdoemlijken worden zij geboren en worden wedergeboren tot doding van zichzelf en tot een oplossing in die eeuwige Ik, Die door genade hun leven geworden is.

Het middel, waardoor die vrouw komt, is nood, die de Koning van de kerk gebruikt om toe te brengen en te onderhouden. Toch zijn de noden niet altijd dezelfde noden, maar het is wel altijd nood.

De Koning van de kerk ontbreekt het niet aan liefde om Zijn kerk door Zijn dood vrij te kopen, noch aan middelen om ze toe te brengen.

Hier is een gehuwde vrouw, in een wettig huwelijk, dat door God is ingesteld. Hoewel de instelling oud is, bijna zesduizend jaar, is zij voor elk, die in het huwelijk treedt, een splinternieuwe weldaad. Het is ook een weldaad als de getrouwen oud mogen worden en het huwelijk nieuw mag blijven, want een huwelijk, dat liefdeloos is, kunnen we een gruwel noemen. Deze vrouw heeft ook een huwelijk en wel tot voorttelling en het toebrengen der verzegelden, waartoe dan ook deze dingen geschiedden.

Zij komt roepende de grens over, want haar huwelijksvrucht is niet alleen krachtens bondsbreuk het eigendom van den duivel, maar ook door hem bezeten, en in al haar doen gedreven wordende door die duivel, zodat het kind afgemat van ellende is, en de ouders alzo met een radeloos kind moesten leven. Ja, dat is zijn werk; plagen en sarren, dat is het serpenten-werk van het serpent. Maar dat zal hem eenmaal thuisgebracht worden, al die verwoesting, waarmede hij de ziel van de tortelduif verwoest heeft. Die hond gebruikt de Heere om Zijn schapen verwond en vermoeid naar de Herder te drijven. Eenmaal houdt het dwalen op en dan zijn de schapen binnen en de hond buiten. Hallelujah, amen, ja amen!

Wat is er toch en wie roept zij? Zij roept niet tot de discipelen. De keuze van Ruth was niet alleen tot het volk, maar ook gericht op de God van dat volk. Tot Hem, de eeuwige Hem, Licht uit Licht en Leven uit Leven. God teelt Zijn Zoon van God.

Zij riep uit de benauwdheid des harten en juist dat roepen, dat zuchten, dat worstelen is de trekkende liefde des Vaders, waardoor zij voor wanhoop bewaard wordt. Achitofel had nood zonder gebed en maakte van een misslag zijn doodslag. O, wat is die mens toch diep gevallen om zichzelf te doden en de tijd niet afwacht tot de dood hem vinden zal.

Zij riep tot Hem, Die van den Vader verordineerd was tot Middelaar om te staan waar alle vlees moet vergaan. O, die Voorspraak! Waar niemand spreken kan, spreekt Hij en dat is niet zonder vrucht.

De nood dreef haar tot Hem, want Hij was haar door het gehoor des Woords geopenbaard en zij geloofde wat zij van Hem hoorde, namelijk dat Hij wonderen deed. Hij, Die alleen God was en Mens geworden is. Zij geloofde dat.

O, die twee naturen van de Middelaar maakten Hem niet tot twee personen. Hij is de Zone Gods naar Zijn Goddelijke natuur, waarin Hij ook God is gelijk de Vader en de Heilige Geest.

De aanhef van haar gebed is eerbiedwaardig en ernstig. Zij kent Hem, zoals Kájafas en al de Schriftgeleerden in hun opgeblazenheid Hem niet kenden. Zij roept Hem aan met Zijn gedenknaam, Heere. O, die zoete Verbondsnaam van dat genadeverbond, waarvan Christus het Hoofd en de Bedienaar is, zijnde van een zoveel beter Verbond Borg geworden. Een onvalbaar Hoofd en een onverbreekbaar Verbond!

"Heere!" Zijn lieve Naam, waarmede Hij ook doorgaans in Zijn kerk aangeroepen

wordt.

"Heere, Gij ... " Het is of zij Hem met haar geloofsvinger aanwijst. **"Heere, Gij Zone Davids!"** Uit het geslacht en huis van David, Die naar Zijn Goddelijke natuur geen moeder had en naar Zijn menselijke natuur geen vader.

O geliefden, De Eeuwige is in de tijd geworden en de sterke God is een Kind geworden, naar Zijn mensheid uit een mens geboren, wel uit het huwelijk, maar niet door een huwelijk. Hij, Die de hemel en de aarde niet kan ontvangen, ligt als een hulpeloos Kind in de beestenkribbe. In die kribbe zal de os, de Jood, de ezel en de heiden voeding vinden.

Deze vrouw is vernederd en daardoor aangenaam, omdat het een vrucht uit het Verbond is. Het alarmgeschrei van haar is: **"Ontferm U mijner!"** Zij roept luidkeels, want alle duivels roepen ook in haar. Zij roepen: "Hij is uw Verlosser niet!"

"Heere, Gij Zone Davids, ontferm U mijner!" Openbaar en verheerlijk U in mij als mijn Zaligmaker, want wat baat mij een Zaligmaker, en ik sterf rampzalig?

O geliefden, het wil wat zeggen, dat er op die grote wereld maar één mens is, die niet zalig kan worden. Hoe heet dat mens en waar woont dat mens? Laat dat mens, al is het met een beklemde ziel, mij eens een briefje schrijven met wat Jeruzalems zout, want mijn ziel is flauw in mij. Zij weet wat zij roepen moet, want zij kent haar nood. Het is niet een blindelings roepen, of een roepen uit de wanhoop, maar wel een boetvaardig roepen, terwijl zij in zichzelf onwaardig is. David getuigt in Psalm 119: "Ik heb U mijn wegen verteld." Dat geeft lucht aan een astmatische ziel, die de adem vanwege de nood niet door kan trekken. Laat ons zien waar haar nood in bestaat.

"Mijn dochter is deerlijk van den duivel bezeten!" Vlees van mijn vlees, dat mijn vlees en het vlees van mijn dochter verteert, die mijn vrucht is. O geliefden, wat een gewaarwording!

Mijn kind is een duivelskind en verloren, want het draagt mijn bloed, het bloed der zonde. O, wat kan dat onderling klemmen: Verloren! Dit was de nood van die vrouw.

Laat ons eens zien, wat zeldzaam gezien wordt, en luisteren naar wat zelden meer gehoord wordt, namelijk een ootmoedig smeekgebed: "Heere, Gij Zone Davids!" Gij, Die van een onheilige een heilige kunt maken en van een groot zondaar een gezaligde zondaar. Wat een Godskennis heeft deze vrouw door het onderwijs des Geestes.

O, een greintje zaligmakende kennis is meer dan doctor in de Godgeleerdheid te zijn, zonder het mosterdzaadje des geloofs te bezitten. De kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht. Gelukkige ongelukkige, die zaligmakend gelukkig gemaakt wordt en eens zalig zal zijn zonder ongelukken. Het zal wat zijn met hersens vol kennis gepraat te hebben en geestelijk krankzinnig te sterven!

"Mijn dochter is deerlijk van den duivel bezeten." Mijn dochter is in grote nood en verkeert menigmaal nabij de dood. Een radeloze moeder met een radeloos kind zal ten laatste als een goddeloze moeder met een verloren kind gered worden. "Bidt en u zal gegeven worden." Dit is bidstof om te bidden.

Haar was het opgebonden, maar haar man niet. O geliefden, terwijl vrouw en man hier één zijn, valt er een eeuwige scheiding als één van beiden gezaligd wordt. De vrouw binnen en de man buiten, of andersom.

Krijgt zij nu meteen gehoor? Nee, want dan zou het wonder niet zo groot geweest zijn voor haar. Eerst komt voor haarzelf de geloofsbeproeving, en dan haar dochter als een vrucht van de verlossing. Doch Hij om Wien het bij die vrouw ging, antwoordde haar niet één woord. Is dat nu Jezus, Die alleen redden kan en toch niet redt? Zou Hij dan

niet horen, Die het oor geplant heeft? Ach, wat een donderslagen en bliksemschichten zijn er door die arme ziel heengegaan! "Voor u niet, heidin! Het gaat met uw kind voor eeuwig de wanhoop in!"

Ja, haar man zal wel bij het kind gebleven zijn. Die man vond het ook wel erg, maar niet in die mate zoals zij, want het was bij hem geen eeuwigheidsnood. Waarom antwoordde Hij haar niet? Uit liefde zwijgt Hij, maar straks zal Hij uit liefde zeggen: "O vrouw, groot is uw geloof." Nu echter nog niet, want zij is nog niet genoegzaam ontdekt. Zij is de hond nog niet. Het gaat bij haar nog te veel over de weldaad van de genezing. Als zij geholpen zal worden, zal zij niet alleen een bidder, maar ook een aanbidder zijn. Nu krijgt zij echter geen één woord. Zou God Zijn gená vergeten?

*Zou God Zijn gená vergeten,
Nooit meer van ontferming weten?*

Och geliefden, wat een dolk- en zwaardsteken doortrekken haar ziel. "Gij hebt geen heil bij God, en gij ligt buiten het Verbond. Alle beloften zijn alleen voor de kerk en alle oordelen en dreigementen voor u." Wat moest zij zeggen? "Geen wonder, dat er voor mij geen wonder is, want zo'n Kanaänitische kan toch nooit een Sioniet worden." Terwijl ze in die nood is, loopt Jezus maar door. Hij toch laat Zijn rug zien en verbergt Zijn aangezicht, dat alleen vrolijkheid en licht geeft. Wat hebben die verscheurende beesten haar, terwijl ze liep onder een zwijgend God, toegeroepen? "Mens, uw nood is niet echt, want het gaat er bij u alleen om, dat het kind genezen wordt en de wortel der zaak wordt bij u gemist." "Het gaat u niet om God Zelf, maar gij gebruikt Hem alleen maar als een nood-God, en als God de nood weggenomen heeft is alles weg."

Wie zal het roofgedierte, dat het aas zoekt in zo'n arme ziel, beschrijven? Het leven is men dan moe en zat, maar toch ligt de pijl verder.

De Zone Davids houdt Zich als doof van haar af, maar de Vader trekt krachtadig met de koorden der eeuwige liefde, maar dat wist ze niet.

"En Zijn discipelen tot Hem komende." Dat is dus de kerk, die haar hoorde roepen tot moe worden toe. Hier weet de kerk geen weg met de kerk. Er is ook geen zaligmakende kerk op aarde, maar wel een kerk, die zalig gemaakt wordt.

Laat ons eens luisteren wat de kerk vraagt voor de kerk. Ach geliefden, zij geloven niet, dat die vrouw een levend lid van de kerk is. Zij bidden niet voor haar, maar lopen haar voorbij, want zij zijn Joden en zij is een heidin, en de middelmuur was voor haar nog niet verbroken, want de Geest was nog niet uitgestort, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was. Zij bidden wel, maar niet voor de vrouw en ook niet voor haar dochter. Vest op prinsen geen betrouwen!

"Laat haar van U, want zij roept ons na." Dat is het gehele gebed. En wat doet Christus? Stuurt Hij haar weg? Dat is zij nog niet eens waard! De gehele wereld is verdoemeniswaardig. Zo'n heidin is wel waardig om dood te zijn, maar ze is niet waardig om gedood te worden. Zo is ook de zondaar niet waardig om verdoemd te worden, al is hij waard om verdoemd te zijn. Die vrouw hoorde het gebed van Zijn discipelen, dat evenwel niet verhoord werd. Hij liet haar lopen, alsof zij eeuwig lopen zou zonder ooit verhoord te worden.

Hij gaf de discipelen nog een antwoord: ***"Ik ben niet gezonden, dan tot de verloren schapen van het huis Israëls."*** Het is afgesneden en er is geen hoop of verwachting meer. Maar nochtans kwam zij nader. O, de Vader trekt door! Stoot mij maar af, maar ik ben als een Esther: "Kom ik om, dan kom ik om!" Dan zal zij echter ook zo

geholpen zijn. Eer men een schaap gemaakt wordt is men een bok. Het is waar, de weg naar de verlossing gaat dwars door de hel. De weg naar bloed is de weg voor hoeren en tollenaars, want dat zoete bloed maakt van hoeren maagden. Dan vloeit het van Zijn mond: "Geheel zijt gij schoon Mijn vriendin en er is geen gebrek aan u." De Geest werkt in haar door, totdat zij aan Zijn voeten zal liggen. Die volharder zal tot het einde, zal zalig worden. Het is een ernstige beproeving, maar nochtans niet bovenvermogen.

"En zij kwam", uitgeledigd en lag voor Zijn voeten, *"en aanbad Hem."* Zij was verenigd met de wille Gods: Het is goed wat Hij doet en wat Hij laat is ook goed.

"En zij kwam en aanbad Hem." Hem, Die alleen waardig bevonden wordt het boek van Gods raad te nemen en het uit te voeren. Hem, Die gesteld is om zalig te maken, degenen, voor wie Hij het rantsoen opgebracht heeft.

"Doch Hij antwoordde en zeide: Het is niet betamelijk het brood der kinderen te nemen en de hondkens voor te werpen." Het is niet betamelijk, behoorlijk en ook niet verantwoord voor God en mensen, het brood der kinderen te nemen en dat de hondkens voor te werpen. Dat mes der beproeving gaat zo diep, dat het hart en nieren doorsnijdt. Zij wordt geen mens meer genoemd en ook geen vrouw, maar nog minder een moeder, terwijl haar moederlijke ingewanden rommelen van medelijden over haar kind.

O geliefden, wat wordt dat moederlijke hart doorsneden. Er was wel verlossing, maar niet voor haar. Terwijl de nood van het kind de nood van haar als moeder was.

Jaren geleden ben ik op een plaats geweest om daar te preken. 's Avonds bij een ouderling slapende, werden wij uit bed geklopt, te middernacht, door een radeloze vader, wiens kind in de stuipen lag.

Omdat die ouderling vlakbij woonde, vroeg hij of wij wilden komen, ook voor de moeder, omdat zij aan de rand van de wanhoop was. Meteen werd mijn hart vervuld met vele bespotters en bestrijders. De vijand zeide: "U bent wel protestant, maar alleen in naam, want uw praktijk is rooms, omdat u bij een stervend kind geroepen wordt." O, het raasde van binnen: "U mag wel wat wijwater klaarmaken, want u moet het laatste sacrament gaan bedienen." Ik had het tot stervens toe benauwd, en kon er niet bovenuit komen noch bovenuit zuchten. Totdat ik beneden kwam en die man, bij wie ik was, gereed stond om daar zo spoedig mogelijk heen te gaan. Meteen ontsnapte mij een zucht, die er door mocht gaan: "O Heere Jezus, help mij!"

Op die zucht valt er in mijn hart: "Het gebed des rechtvaardigen vermag veel." Daar kwam zoveel geloof in mee, dat ik zeide: "De Heere zal dat kind weer oprichten."

Wij kwamen daar, maar het was hartverbrekend dat kind in die stuipen, met schuim op de mond, te zien liggen. Dit alles kon echter geen inbreuk op mijn geloofsvertrouwen maken, op die in mijn hart gesproken waarheid. Wij zeiden dan ook tot de ouders: "De Heere geneest uw kind, maar wij zullen vragen of u tot kalmte gebracht mag worden."

Toen wij heengingen tussen één en twee uur was de toestand van het kind nog dezelfde, want er was nog helemaal geen verandering te bespeuren. Maar dit lag vast in mijn hart: "Zou Ik het zeggen en niet doen?" Wij keerden terug en hebben enkele uren aangenaam geslapen en gerust.

Maar toen ik 's morgens wakker werd schreeuwde een legioen duivels in mijn hart: "Het kind is dood!" Ik had geen weerstand meer. Ach, wat een moeite en een strijd! Toen ik beneden kwam durfde ik niet te praten of iets te vragen. De strijd duurde niet lang, want de deur ging open en daar stapte de vader van het kind binnen met de zielsverblijdende tijding, dat het kind bij kennis gekomen was en wat gebruikt had.

"Hallelujah!" moest ik zeggen in mijn binnenste.
 God is waar en wat Hij zegt is waar en wordt door alle rollende eeuwen heen vervuld.
 Nu keren wij weer terug tot de Kanaänese vrouw.

"Daar is geen brood voor honden, vrouw; alleen maar voor kinderen. Dus voor u niet." Die slag is ook weer gevallen. Wij zouden zeggen: "Heere, help toch dat mens!" Dat zal Hij wel doen, maar op Zijn tijd en dat is de beste tijd. Wat zal die beproefde en bedroefde ziel daarop zeggen? Ik zal dan maar wederkeren? Dat nooit! Hier is het sterven of leven, voor eeuwig kwijt of voor eeuwig verlost, voor eeuwig onder of voor eeuwig gezaligd.

"En zij zeide: Ja, Heere." Waarheid is het, ja een rechtvaardige waarheid! Brood voor de kinderen, niet voor honden!

"En zij zeide: Ja, Heere." Jehovah, Die eeuwig recht is in verlossen door bloed of verdoemen zonder bloed. Ja, het is rechtvaardig, voor kinderen het brood, **"doch de hondkens eten ook van de brokjes, die er vallen van de tafel van hun heren."**

Hoewel het honden zijn, hebben ze toch een huis, en liggen, maar zitten niet aan de tafel, maar onder de tafel. O zoete gestalte, o zoete vernedering, o smakelijke ootmoed, o boetvaardige ziel! Ik ben jaloers op u. Wat moet ik heden missen, dat u mag hebben door den Heiligen Geest in u gewrocht.

"Toen antwoordde Jezus en zeide tot haar: O vrouw, groot is uw geloof; u geschiede gelijk gij wilt. En haar dochter werd gezond van diezelfde ure."

Zegt Hij tot haar: "O hond?" Nee! "O vriendin?" Ook niet! Hij zeide: "O vrouw!"

Zij werd gemaakt tot één, die behoorde bij het wijf des Lams en de bruid van Christus. Hij goot haar vol met Zijne liefde in de wegneming van haar ellende en schuld, die door Hem voldaan zou worden.

"Groot is uw geloof." Zij wist niet, dat ze geloof had, maar het openbaarde zich in de volharding en worstelingen des geloofs.

"U geschiede, gelijk gij wilt." Wat was haar wille verenigd met de wille Gods, Die haar ziel redde en haar huwelijksvrucht genas. Haar stervend kind werd gezond en ook de ziel van de moeder. Gode zij de eer, Amen!

4. DE GERAAKTE

Psalm: 89:19.

Lezen: Markus 2:1 t/m 17.

Psalm: 63:4 en 5.

Psalm: 68:7.

Geliefden,

Eerst willen we nog een mededeling doen aan u, betreffende onze geliefde vrouw. In de eerste plaats moet u allen de hartelijke groeten van haar hebben. Ze stond er op, dat ik vanavond niet bij haar komen zou. Ze zeide, dat ik vanavond preken moet. "Al zou ik een lijk zijn", zeide ze, "dan moet u dat nog doen, want dat moet altijd."

U weet, dat we ze maandag naar het ziekenhuis gebracht hebben en dat na een gedaan onderzoek, de gevreesde ziekte, de kanker, in een vergevorderd stadium, zich openbaarde, zodat de specialisten er geen weg meer mee weten. Ze zeiden, dat ze er niets meer aan konden doen.

We hebben ze naar Arnhem gebracht en daar wordt ze nu elke dag bestraald. Ze mocht eens doorstraald worden met licht en genade, want dat zou het grootste wonder zijn. Ze schreeuwt, dat ze zo dood is. Ze zegt dan: "Er is nooit zo'n dood mens op de wereld geweest dan ik." Soms getuigt ze: "Man ik ben slechts een huichelaar. Omdat ik moet gaan sterven, daarom bid en roep ik, maar toen ik nog gezond was, deed ik dat niet."

Dit is toch taal, die mij aantrekt. Op een ander ogenblik zegt ze ook: "Ach, dat ik naar de hel kon; als ik daar maar naar toe kon, want de hemel kan voor mij niet zijn, maar de hel heb ik verdiend. Kon ik daar maar naar toe!"

Gisteren zeide ik tot haar: "Moeder, wanneer eens al de engelen uit de hemel en al Gods volk rondom uw bed stonden en allemaal zeiden, dat u naar de hemel gaat?"

"Dan zou ik zeggen", antwoordde ze, "ik ga naar de hel! Trouwens er zijn geen engelen en er is geen volk van God voor mij op de wereld."

Dit was eensdeels een aantrekkelijke taal. Vannacht zeide ze: "Als ik ooit bekeerd wordt, dan is het grootste wonder gebeurd dat er ooit gebeurd is. Ik weet, dat ik moet gaan sterven en ik ben zo dood als een steen; en er vliedt maar geen water uit die keisteen."

We zullen het achterna kijken, of de Heere nog wat doen wil. Hij kan het wel.

In 1952 zijn we zelf ook van een kankergezwel aan de alvleesklier geopereerd. We waren zestig pond lichter geworden in de tijd van zeven weken; dus dan smelt men zo maar weg.

De dokter zei toen tegen mijn vrouw: "We hebben uw man geopereerd, en een kankergezwel van de alvleesklier weggenomen, en uw man gaat sterven." Maar nu staat hij hier nog voor u! Ik wil niet zeggen, wat God niet kan, want Hij kan, wat niemand kan; Hij kan geven, wat niemand kan geven en redden wat niemand kan redden.

Ik moet hier nog wat aan toevoegen, want anders voel ik, dat ik niet gezegd heb, wat ik toch eigenlijk ook behoorde te zeggen.

Toen ik maandag mijn vrouw naar het ziekenhuis moest brengen, had ik vele bezwaren en verkeerde ik in vele bekommelingen des harten.

Iemand belde mij op en had met mij te doen en hij zeide tot mij: "'t Is bij jullie altijd wat!"

Ik zeide: "Ja, dat is waar; 't is ook altijd wat." Toen legde ik de haak op de telefoon, maar voelde meteen, dat ik toch de Majesteit en de goedheid Gods had aangeraakt. Het

was of de Heere wilde zeggen: "Niemand behoeft er medelijden met u te hebben, dat zal Ik wel met u hebben. U hoeft ook bij niemand anders medelijden te zoeken, dan alleen bij mij." "Want wij hebben geen Hogepriester, Die geen medelijden kan hebben met onze zwakheden, maar Die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, doch zonder zonde." Hij weet wat nood is, wat pijn is, wat smart is, wat nacht en verlaten is, wat verdoemenis en een vloekende wet is. Hij weet ook wat de eeuwige toom Gods is; ja Hij weet het alleen en volmaakt.

Bij alle bekommernissen en droefnissen hebben we deze week daarin dan ook veel ondersteuning gehad. Hij zit aan de rechterhand des Vaders en vergeet Zijn volk nooit, maar gedenkt ze eeuwig, totdat Hij ook de laatste binnen gehaald heeft.

U ziet, dat we al weer rouwdragers in ons midden hebben. Kinderen, die een moeder verloren hebben. Een bekeerde, Godvrezende moeder. Een moeder, die met God getrouwd was. Dat is het beste en volmaaktste huwelijk, dat nooit ontwricht zal worden. Zij was een erfgenaam des eeuwigen levens. 't Is waar, de gemeente van Christus kan nergens beter zijn, dan daar, waar Hij is. Daar zal geen inwoner zeggen: "Ik ben ziek."

Ik wil in 't kort zo maar enkele dingen van wat de kerk hier op aarde meemaakt, aanhalen.

In de eerste plaats worden ze geboren in een *lijkenhuis*. Elk mens komt in een lijkenhuis op de wereld, met een gestorven ziel. De ziel is aan God gestorven en aan alles wat Hij is. Gestorven aan alles wat rechtvaardig en wat Goddelijk is. Zo komt elk mens als een lijkenhuis op aarde. Onze lichamen dragen een gestorven ziel met zich om. Dat komt hierin openbaar, dat de man alleen maar leeft voor zijn vrouw en zijn werk, en de vrouw alleen maar voor haar man en gezin. We zijn van nature lijkenhuizen, die genoeg hebben aan eten, drinken en slapen. We hebben genoeg aan een beetje kerken en een beetje godsdienst. Daar hebt gij nu het lijkenhuis! Daar moet gij eens over nadenken!

Waarin komt het nog meer openbaar, dat die arme mens gestorven is aan alles wat geestelijk is, en hij dus geestelijk dood is? Hij leeft net als een hond voor een kluif, als een paard voor een hap haver en als een rund voor een hap gras. Zo leeft die mens als een lijkenhuis op aarde. Ik zou hier wel een punt achter willen zetten. O, die zonden, die zonden! Elk onbekeerd mens is een lijkenhuis, waar alleen in wonen; zonden, duivel en ongerechtigheid. Zo'n mens kan alleen maar eindigen in de eeuwige rampzaligheid.

God heeft echter van eeuwigheid in Zijn vrije verkiezende genade een weg uitgedacht, waardoor Hij Zich verheerlijken wil in al Zijn deugden, volmaaktheden en Goddelijke eigenschappen.

Van de week zeide mijn vrouw: "Ach man, ik zal wel niet uitverkoren zijn."

Ik antwoordde haar: "Ik weet het niet, moeder, want ik heb in 't raadsbesluit Gods niet gezien. U ligt hier nog en u bent er dus nog." Dat lijkenhuis komt bij Adam vandaan, en in hem liggen we van nature allen besloten.

In de tweede plaats heeft in de uitverkorenen een daad Gods plaats, en wel de levendmaking. Die levendmaking brengt de zondaar in het *tuchthuis*. Dus van het lijkenhuis komt men door de levendmaking in het tuchthuis. Door de levendmaking komt men onder de bediening van de wet. Zonder de wet is er geen kennis van overtreding, want door de wet is de kennis der zonden. Er is een groot onderscheid tussen iemand, die dood is en iemand, die levend gemaakt is. Als lijkenhuis zijn we

van nature dood voor de wet, het Evangelie, de hemel en de hel. We zijn dood voor Christus en voor alles, wat geestelijk, Goddelijk en volmaakt is.

Door de levendmaking of de inwendige roeping komt er een verandering in hun leven. Een verandering in hun gedachten, woorden en werken. Deze roeping is Goddelijk en onwederstandelijk. Als dit niet waar zou zijn, bleef de hemel eeuwig leeg, want er is niemand, die bekeerd wil worden, zoals God het wil. Er is niemand, die zalig wil worden met verlies en vernietiging van zijn eigen ik. Zult u dit onthouden?

Nu moet ik nog even wat zeggen, aangaande mijn vrouw. Gisteren zei ze: "Ik ben soms zo vijandig, man."

Ik antwoordde haar: "Ik geloof het, moeder; ja, dat geloof ik."

Wat probeert nu zo'n wedergeboren ziel, die in het tuchthuis zit? Ze probeert zichzelf te bekeren, zichzelf te verbeteren en zichzelf met God te verzoenen door haar bidden en door haar tranen. Dit komt in haar leven openbaar. Zulke mensen moet sterven en kunnen niet sterven. Door de wet is de kennis der zonden. De wet werkt toom en de toom Gods wordt hun geopenbaard. Overal is het hel en dood, of ze nu op bed liggen of in de kelder zijn. Overal, waar ze ook zijn moeten ze sterven. Nergens kunnen ze gaan of staan of elk ogenblik haalt de dood hen in hun waarneming overal vandaan. "Ik zal u straffen en zal het ordentelijk voor uw ogen stellen." Dit gebeurt in het tuchthuis. Dan komen al de zonden voor hun aandacht en kunnen ze nooit meer bekeerd worden en nooit meer zalig worden. Dat woordje "nooit" zeggen wij zo makkelijk. "Ik ben, ja ik ben maar een mens van nature."

Als men echter in gaat leven, wat het zeggen wil onbekeerd te zijn, rekt dat woord "onbekeerd" zich uit tot een nooit meer eindigende eeuwigheid. Dan doorsnijdt dat uw hart en uw lever. In dat tuchthuis werken ze maar om het met God in orde te krijgen. Soms kan men ze vijf of zes maal per week in de kerk vinden en midden in de nacht zitten ze met de neus in de Bijbel en de oudvaders. Hoe meer ze echter bidden, werken en dag en nacht in de weer zijn, des te minder rust hebben ze. Nergens kunnen ze enige rust meer vinden, want overal moeten ze sterven en God ontmoeten.

Het mag echter wel eens gebeuren, dat, in hun totale hopeloosheid en goddeloosheid, niet anders ziende dan een eeuwig omkomen, het Evangelie onder de wet aan hun ontdekt wordt. Zoals Christus naar Zijn menselijke natuur onder de wet gekomen is, zo wordt Hij ook onder de wet ontdekt. Zodra Christus ontdekt wordt, zwijgt de wet, want dan is de toom Gods en de schuld bedekt, en dan krijgen ze in de dadelijkheid te zien, dat er nog een Zaligmaker, een Redder, een Verlosser is. Zoveel gaat er dan van Hem uit, dat het de hele ziel doortrekt, en zij van stonde aan moeten uitroepen: "Hij alleen, Hij alleen kan mijn Zaligmaker zijn!"

Zolang die vrucht leeft zwijgt de wet, want de wet heeft eerbied voor het Evangelie. Wet en Evangelie nemen het beide op voor de deugden Gods. Zij bedoelen beide de ere en de majesteit Gods. Het is billijk en recht wat de wet verdoemt en vervloekt. U moet niet denken, dat de wet iemand veroordelen zal zonder reden, of iemand vervloeken zal zonder oorzaak. Het is een Goddelijke wet en daarom zegt Paulus, *dat ze heilig, rechtvaardig en goed is*.

Zolang de vrucht van het Evangelie onder de wet leeft, kunnen ze ook leven, en geloven ze, dat ze nog eens in Zijn beeld hersteld zullen worden, en gewassen zullen worden en Hij eens het eigendom van hen en zij de Zijnen zullen zijn. Maar dat Evangelie trekt zich weer terug en dan komt ook de wet weer terug met nog scherper eisen. Dan komt de wet weer terug met zijn vloek, die nog dieper de ziele indringt. De 48 wet eist geen gebed, en vraagt niet om droefheid of verbreking des harten, maar de wet wil een heilig hart hebben. De wet zegt: "Ik moet heilige gedachten, heilige

werken en heilige woorden hebben. Als ik die niet krijg, zal het voor u gelden: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen." Die lieve Mozes is zo onmisbaar om u in uw schuld te zetten en in uw schuld te houden; hij is zo onmisbaar om u in uw verlorenheid te zetten en u daarin te houden. Die Goddelijke wet is onmisbaar. De wet neemt uw ongerechtigheid niet weg, maar wel uw gerechtigheid. De wet verplettert alle eigengerechtigheid en vernietigt alle eigen goeddunken en alle goede werken van de mens.

Tenslotte gaat men in dat tuchthuis ervaren, dat men niets meer tot stand kan brengen. Men gaat dan inleven:, "Uit deze boom geen vrucht meer in der eeuwigheid." Waartoe worden ze dan allengskens ingewonnen? Voor het rechthuis! Ze gaan van het lijkenhuis naar het tuchthuis, en van het tuchthuis naar het rechthuis. Dan kan die arme zondaar, met een geopenbaarde Christus, niet anders zien, dan dat hij voor eeuwig om moet komen. Met een geopenbaarde Zaligmaker moet hij voor eeuwig verloren gaan. Met geopenbaard bloed staat hij nog voor eigen rekening. Met een geopenbaarde Christus is hij nog in een onverzoende staat, zodat hij moet zeggen: "Hoe kom ik ooit rechtvaardig voor God? Hoe zal dat ooit gebeuren? Ik heb een Hogepriester gezien, en nu zie ik Hem niet meer. Ik zie nu alleen maar een Rechter, Die van mij eist wat recht en billijk is."

We hebben gezegd: Eerst het lijkenhuis; van het lijkenhuis naar het tuchthuis; en nu worden ze ingewonnen voor het *rechthuis*. Dit is een lief en aantrekkelijk stuk van de bevinding. Nadat het behouden mensen geweest zijn, worden het nu weer verloren mensen; nadat ze in de vruchten wel eens bekeerd geweest zijn, worden ze nu weer onbekeerd. Daar staan ze met genade als genadelozen en goddelozen. In die gerichtsonderhandelingen kan het zo bang zijn, dat men roept: "O God ik weet niet waar ik het zoeken moet en waar ik blijven moet!"

Dan moeten ze evenals mijn vrouw zeggen: "Kon ik maar naar de hel toe." Ze kunnen niet naar de hemel en ook niet naar de hel. Ach geliefden, zalig worden is een worsteling! Een worsteling, die beleefd wordt. Ze worden echter gedagvaard. We zullen proberen het een beetje makkelijk te zeggen. Het benauwdst heeft de ziel het in de gerichtsonderhandelingen. Maar elke gerichtsonderhandeling wordt onderbroken door een Borgtochtelijke waarheid. Als de Borg niet in uw ziel verklaard wordt, is het voor de Vader onmogelijk om u vrij te spreken; en voor de Zoon is het onmogelijk om u vrij te maken. Nooit ontvangt de kerk een vreemde Borg, maar een geopenbaarde Borg; nooit ontvangen ze vreemd bloed, maar geopenbaard bloed; nooit ontvangen ze een vreemde Hogepriester, maar een geopenbaarde Hogepriester. Als Hij tot hen komt, kunnen ze zeggen: "Dät is Hij", en ze kunnen Hem aanwijzen uit duizenden, ja uit miljoenen.

Allengskens wint God de Heilige Geest dus zo'n zondaar in voor al de rechterlijke zaken, die in Gods Woord verklaard liggen, Psalm 51; Psalm 130. "Zo Gij in 't recht wilt treden." Ze worden aangetrokken op het recht, zodat ze soms meer van het recht houden dan van het Evangelie. Ja, het is een geheim, dat men meer houdt van de deugden Gods, dan van zijn eigen leven; dat men niet anders wenst dan tot de ere Gods te leven, want dat is alleen het heil der ziel. Men zoekt dan geen Christus, geen bloed en geen Zaligmaker meer, want men komt daar aan het eind. Men gaat dan biddende verloren en zoekende komt men om. Ach, wat wordt dat in onze dagen weinig meer gehoord.

Nu volgt de gerechtspassing. Het woord zegt het al: Passering van het gericht.

U ziet dan uw Rechter klaarder dan u mij met uw natuurlijke ogen hier ziet staan; u ziet uw Rechter met het oog des geloofs helderder dan dat u mij nu ziet. Als dit plaats heeft in uw leven dan bent u er zelf niet meer, de tijd en de wereld zijn weg. U wordt neergelegd aan het hoogste gerechtshof, en u ligt verslonden in de eeuwige deugden Gods. U zou daar eeuwig kunnen blijven liggen, want aan de deugden Gods heeft men genoeg. Dus u hoeft daar nooit meer weggehaald te worden, want u bent het eeuwig met God eens, eeuwig verenigd zijnde met Zijn doen.

U zegt misschien: "Daar kom ik nooit!" Dat geloof ik ook, maar als Hij u daar nu eens brengt? Genade is sterker dan onze tegenstand, dan onze verdorven wil en ons verdorven vlees.

Kinderen, dat recht is uw moeder ook gepasseerd.

Geliefden, van het lijkenhuis komen we in het tuchthuis; van het tuchthuis in het rechthuis en nu gaan we van het rechthuis naar het *Vaderhuis*.

Luister maar. De ziel ligt daar volkomen lijdelijk, want in de rechtvaardigmaking doet men niets meer. In de bekommerde staat steekt men een hand uit en vraagt men om wat, want een bekommerd mens zoekt altijd en het gaat er bij zo'n ziel om wat te mogen ontvangen, omdat ze alles mist. In de daad der rechtvaardigmaking bent u echter geheel uitgewerkt. U bent er niet meer en u doet niets meer. U ligt daar geheel lijdelijk. U ziet daar uw rechtvaardige Rechter passeren en aanbidt Hem van ganser harte en van ganser ziel. U kan niet zeggen, hoe dat is; maar ik geloof, dat hierin verklaard ligt, dat er een half uur stilzwijgen is in de hemel.

Terwijl u daar dan neerligt, ziet gij die eeuwige Goddelijke Heere Jezus, die Goddelijke Borg; die Borg, Die God en Borg is; die Borg, Die God en Hogepriester is; die Borg, Die God en Middelaar is; die Borg, Die God is en mens geworden is, achter het recht vandaan tussenbeide komen; Hij gaat precies tussen u en uw Rechter staan. O, Goddelijk mysterie! O, Goddelijk wonder! O, Goddelijke bewondering! Gij ziet Hem staan met Zijn littekenen, als het geslachte Lam tussen u en Zijn Vader.

Als de Vader dat Lam ziet, dan ziet u Zijn aangezicht in de dadelijkheid veranderen van een vergramd in een verzoend aangezicht. En dan hoort gij die Goddelijke Personen over u spreken. Dan hoort gij Christus spreken tot de Vader: "Vader, 't is waar, deze zondaar heeft de eeuwige verdoemenis verdiend; hij hoort in de eeuwige verdoemenis. Maar hebben Wij samen niet een verbond gemaakt en heb Ik de eisen van dat verbond niet aanvaard? Ik draag Uw heilige wet, die Gij die doemeling zet, in het midden van Mijn ingewand." Als dit nu door het geloof gezien wordt, en gehoord wordt, heeft de vader, al heeft hij dertien kinderen, geen één kind meer. Dan heeft de man geen vrouw meer, en de vrouw geen man meer; ja de hele wereld is er niet meer voor u.

Ik heb eens gelezen van een man, die schreef, dat hij dertien uur onder het recht geweest was. Toen dacht ik: "Man, u weet er niets van, want dan weet u, wanneer u onder het recht gekomen bent en wanneer u er onder vandaan gekomen bent." De kerk weet daar echter niets meer!

Ze mogen daar in de dadelijkheid bevinden, dat de Vader tot hen zegt op grond van Zijn dood, Zijn bloed, Zijn gerechtigheid en Zijn offerande: "Dit zal Mij zijn: Dit Offer, dit bloed, deze dood van Mijn lieve Zoon, deze verdienste van Mijn Kind, dat Ik in eeuwigheid niet meer op u toornen noch schelden zal."

Ach geliefden, nu ik er weer een weinig in kom, moet ik zeggen: "Wat leef ik er toch menigmaal in mijn leven ver van af." Volk, al uw zonden worden van u weggenomen en geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid. De Vader zegt: "Ik gedenk ze niet

meer."

En als men in de dadelijkheid verwaardigd mag worden door die zoete Heilige Geest te ontvangen het door Christus verworven kindschap der erfgenamen Gods en de witte keursteen, dan neemt Christus de zwarte. Hij heeft de zwarte genomen en de witte steen onder uit de verdoemenis gehaald. Die blanke gerechtigheid heeft Hij uit de eeuwige rampzaligheid gehaald.

Kinderen, dit was ook uw moeder deelachtig. Hiervan had uw moeder een medeweten, want het was in haar leven aan haar ziel toegepast. Als dit gebeurt, is men dronken in God en door Christus vervuld met God. Ik weet nog dat uw moeder geen voetstap meer kon doen, want het was allemaal bloed, gerechtigheid en vrede door de bloedende Jezus Christus en Die gekruist.

Dus eerst het lijkenhuis, want daarin worden we allen geboren. Door de levendmaking komen we in het tuchthuis; en als de Heere de ziel verder leidt komen we in het rechthuis. Van het rechthuis komen we in het Vaderhuis door de Geest der aanneming tot kinderen Gods, door Dewelke wij roepen: "Abba, lieve Vader!"

O, wat een stuk!

Maar zijn we er nu? Nee, nee, want nu komen we van het Vaderhuis in het *armenhuis*. Het armenhuis? Moet de kerk het armenhuis in, nadat God in Christus haar Vader geworden is? Ja, in dat armenhuis moeten ze bewaard worden voor hoogmoed en ze moeten in de heiligmaking voortdurend pasklaar gemaakt worden voor de ambten van die Goddelijke

Heere Jezus. Dat gelooft gij niet, bekommerde zielen. Ik geloofde het ook niet. Gij gelooft niet, dat, als gij nog eens gerechtvaardigd zoudt mogen worden, gij meer arm zult zijn dan bekeerd. O, dan kan men soms zo arm zijn!

Mag ik het eens gemakkelijk voor u zeggen? Ik gun het u van harte, dat u het eens mag beleven. Men leest van Mefibóseth, dat hij al zijn goederen, zijn huizen en zijn land terugkreeg, maar ook, dat hij aan beide zijn voeten kreupel bleef. Dat is nu de heiligmaking! Dan hebt gij geen gebed meer, maar Christus bidt voor u; dan hebt gij geen licht meer, maar Christus wordt uw Licht; dan hebt gij geen leven meer, maar Christus wordt uw Leven; dan hebt gij niets meer in uzelf! Heiligmaking betekent van lid tot lid uitteren, opdat Christus' liefde in Zijn Goddelijke ambten in uw ziel verheerlijkt, en des te meer geopenbaard wordt. Gij zijt arm doch rijk.

Voor de rechtvaardigmaking vloeit de armoe uit de wet, maar na de rechtvaardigmaking vloeit de armoe uit het verbond, waarvan we lezen in de brief aan de gemeente van Smyrna, Openbaringen 2:9: "Ik weet uw werken, en verdrukking, en armoede, doch gij zijt rijk."

Zijn we er nu? Neen, want ze zijn nog op aarde en in het vlees. Het karakter, de erfsmet en het verdorven bestaan worden niet gerechtvaardigd. De erfschuld en de dadelijke schuld worden voor eeuwig weggenomen, maar als men zichzelf terugkrijgt, moet men zeggen: "Kan dat nu met genade samengaan?" Ik heb nooit kunnen denken, dat er in de heiligmaking enkel zonden overblijven. Soms weet ik niet meer wat ik zeggen moet en dan zeg ik maar: "Heere, ik weet het niet meer!" Dàt is nu heiligmaking! Als wij niet meer weten te bidden, zoals het behoort, komt de Geest ons te hulp, Die in ons zucht. God zucht dan hier in het hart en God zucht ook daar aan de rechterhand des Vaders, om Zijn kerk te horen en voor eeuwig te verhoren. Dus als ik het nu wil zeggen, zoals het in de diepte eigenlijk is: In het hart schreeuwt God om God, opdat de eerste Persoon, de Fontein der Godheid, uit Wie alle weldaden vloeien, door de Zoon en de Heilige Geest, in het hart geopenbaard worde.

Nu volgt nog het *Huis des Vaders*. Daar is uw moeder naar toe, kinderen. Daar was ze rijp voor. Ze heeft twintig jaar in het lijkenhuis gewoond en ze behoefde maar twee jaar in het tuchthuis te blijven. Dat is niet lang. Toen is ze in het rechthuis gekomen en vandaar kwam ze in het Vaderhuis en vervolgens in het armenhuis.

Nu is zij in het Huis des Vaders met zijn vele woningen, om Hem daar eeuwig te prijzen, te loven en te verheerlijken.

Ik had gedacht over Ruth te prediken, maar mijn ambtelijk scheepje is door de wind der omstandigheden, waarin we zelf leven en verkeren, een weinig uit haar koers gewaaid.

Wij hopen met de hulpe des Heeren nog een ogenblikje met elkander stil te staan bij het u voorgelezen hoofdstuk uit het Evangelie van Markus. De geschiedenis van de geraakte. We lezen u het 5e vers voor, waar Gods Woord aldus luidt:

En Jezus, hun geloof ziende, zei tot de geraakte: zoon uw zonden zijn u vergeven.

N JEZUS, HUN GELOOF ZIENDE, ZEIDE TOT DE GERAakte: ZOON, UW ZONDEN ZIJN U VERGEVEN.

Zingen: Ps. 63:4 en 5.

Geliefden,

De zon gaat in het Oosten niet op en in het Westen niet onder, voordat ze haar stralen van licht en warmte op de aarde geworpen heeft.

Nog meer is dit van toepassing op die Zon der gerechtigheid uit de bovenste hemel. "Ulieden daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan."

Kinderen, nu is die Zon voor uw moeder opgegaan en ze gaat nooit meer voor haar onder. Dit geldt voor al Gods volk. Die Zon der gerechtigheid heeft de menselijke natuur aangenomen. Als dat niet gebeurd was, had er nooit één mens meer een ademtocht gekregen. Dat God Mens geworden is, is onbegrijpelijk. Ik wil het liever bewonderen en aanbidden dan het trachten te begrijpen, want van het begrip wordt men niet zalig. Niets staat de mens meer in de weg dan zijn begrip. O, dat ellendige verwaasde verstand redeneert maar! U bent gelukkig, als u elke dag een huwelijksscheiding tussen u en uw verstand mag aanvragen.

Christus is in Zijn omwandeling op aarde het land doorgedaan goeddoende. Ja, Hij kan niet anders dan goeddoen, want Hij is goed. "Want gij weet de genade van onzen Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden." Ja, Hij was rijk, want Hij was God; en Hij werd de armste en bleef God. Kunt u dat vatten? Neen, maar het moet ons vatten, want dat is beter. Als het ons vat, houdt het ons vast; maar wat wij vatten, laten wij weer los. Och, dat het ons eens aangreep, want dan gingen wij ook grijpen.

"Grijp naar het eeuwige leven", zegt de apostel. Grijpen kan men niet met een volle hand, want dan houdt men de hand dicht. Men grijpt met een ledige hand naar de kroon des eeuwigen levens.

"En Jezus." Die zoete Jezus! Die allerbeminnelijkste Heere Jezus! Als de Vader niet zo'n lieve Zoon had, was er nooit een wereld geweest, en had er ook nooit een mens bekeerd kunnen worden. Hij heeft alles om Zijns lieven Zoons wil gedaan. De Vader houdt zoveel van Hem, want Hij is Zijn beeld. Hij is het onzienlijke beeld Gods. Hij

getuigt: "Ik en de Vader zijn twee Personen, maar één God.

Jezus gaat nu naar Kapernaïm. Heeft Hij daar Zijn eigen huis? Nee, Hij heeft een huurhuis! De Borg heeft nooit een meter grond in eigen bezit gehad. Als Schepper zijn alle huizen van Hem, maar als Borg bezit Hij geen huis en niet één meter grond. Hij had een huis gehuurd in Kapernaam. En waarom had Hij een huurhuis, volk? Opdat Hij als Borg een Huis zou kopen voor Zijn ganse kerk, door Zijn bloed en dood, bij Zijn Vader, bij God de Vader. Christus doet het met een huurhuis, om voor Zijn kerk te kopen een eigen Huis. Wat zou dat voor een Huis zijn? Dat is de Vader Zelf! De apostel zegt, dat wij Zijn huis zijn en dat Hij ons Huis is. Dat is toch een stuk! God in ons en wij in God! Dan is men er niet meer; dan is men weg, gelukkig weg.

"En het werd gehoord, dat Hij in huis was." Let op, want er staat niet: "In Zijn huis was." Hij is de armste geweest van allen, die ooit als de armsten op aarde geleefd hebben. Er is nooit zo'n grote bedelaar geweest dan de eeuwige Schepper, toen Hij op aarde was. Opdat Hij de Herschepper zou zijn, moest Hij Zijn hand ophouden om te eten, en . moest het geld om de tol te betalen, voor Hem uit de vis gehaald worden. Jezus en Zijn twaalf discipelen waren samen geen twee kwartjes rijk om de tol te betalen.

Wanneer het gehoord werd, dat Hij in huis was, stroomt het huis vol met mensen om Hem te horen. Dat is goed, plaatst u maar zoveel mogelijk onder de verkondiging des Woords. Het mocht u nog eens grijpen.

Als God u nog eens bekeert, doet Hij dat door Woord en Geest, maar nooit door de courant of door verdorven lectuur. Laten we dus maar bij de middelen leven! Ze kunnen van binnen wel eens zeggen: "Waarvoor gaat u nu weer naar de kerk? U hebt al zolang gekerkt en u hebt er nog nooit baat bij gehad. U zult net zolang kerken tot u met uw neus in het graf schiet en uw ziel in de hel valt." En dan kan het bij u wel eens zo gesteld zijn, dat u zegt: "Ik zal maar thuis blijven, want het helpt toch niet meer." U mocht nog eens de gang maken van een koningin Esther en antwoorden: "Dan sterf ik maar onder de middelen, maar ik wens toch ze te mogen waarnemen tot aan het eind van mijn leven." Het is een Goddelijke instelling, maar geen instelling van ons.

En ziet, het hele huis loopt vol. Zouden ze allemaal bekeerd geworden zijn? Ach neen geliefden, Christus als Profeet bekeert niemand. Hij leerde en Hij onderwees wel, maar de toepassing van Zijn prediking hing in de eerste plaats niet af van de tweede Persoon, maar van de derde Persoon, want de Heilige Geest is de Toepasser van alle weldaden. De Heilige Geest hadden ook wij nodig gehad als wij in datzelfde huis onder Zijn prediking gezeten hadden.

Ik had er ook wel bij willen zijn. Ik zeg Augustinus na, dat ik ook wel in die tijd had willen leven. Ik geloof, dat ik Hem ook had nagelopen van Bennekom naar Lunteren, en van Lunteren naar Veenendaal, waarheen Hij ook maar gegaan was. Ja, wij hadden Hem nagelopen. Hoevelen zouden Hem echter niet nagelopen hebben, die nooit in de waarheid gewandeld hebben, maar buiten de waarheid en zonder de zaligmakende waarheid omgekomen zijn? Christus zegt in Johannes 14:12: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: Die in Mij gelooft, de werken, die Ik doe, zal Hij ook doen, en zal meerder doen dan deze; want Ik ga heen tot Mijn Vader."

Door Hem mag hier en daar eens een mens bekeerd en genezen. zijn, maar door middel van de apostelen zijn er duizenden bekeerd en het geluid van het Evangelie is door middel van hen doorgedrongen tot aan de vier hoeken der wereld. God zal de Zijnen er uithalen. Het komt altijd maar op de toepassing aan. Van toepassing en

openbaring moet de kerk zalig worden. Heus, zij moet leven van toepassing en openbaring! U moet dit nooit uit uw handen laten nemen. Duizenden grijpen een Jezus aan straks blijkt het een papieren Jezus te zijn van vijf letters, met wie ze voor eeuwig moeten omkomen. U moet een Jezus hebben, Die Zich in uw hel en verdoemeniswaardigheid openbaart. U moet een Jezus hebben, Die voor u in het gericht kan staan en uw zaken als Advocaat bij de Vader kan behartigen.

Vervolgens staat er, dat het huis zo vol liep, *"dat ook zelfs de plaatsen omtrent de deur hen niet meer konden bevatten."* Dus er kon geen mens meer bij. "En Hij sprak het woord tot hen." Zij hoorden het woord Gods uit Zijn mond. Maar nu is er een tweërlei horen en er zijn ook tweërlei oren. Scheppingsoren mogen we nog allemaal hebben, dat is veel, want dan kan men nog elkander verstaan. Door de levendmaking krijgt men herscheppingsoren. Dan heeft men lichamelijke oren en herscheppingsoren, om met de laatsten te horen de woorden des Zone Gods; en die ze gehoord hebben, zullen leven.

Eénmaal sprak God tot mij een woord - dan heb ik het gehoord met het lichamelijke oor -, tot tweemaal toe heb ik het gehoord; dan heb ik het ook in het hart gehoord. Dus u moet het tweemaal horen en dat is de vrucht van de wedergeboorte. Bent u zo wel eens in de kerk geweest? Dan weet u dat vanavond nog, en kunt u zeggen: "Ja, toen heb ik zo geluisterd."

"En er kwamen sommigen tot Hem." Gelukkig! Hij heeft altijd een kerk gehad en Hij zal ook altijd een kerk houden. Nooit zal de wereld zonder kerk zijn. Als straks Christus op de wolken des hemels komt, zullen degenen, die dan nog leven niet meer behoeven te sterven noch begraven te worden. Het sterfelijke zal onsterfelijkheid aandoen en Gods kerk zal Christus aandoen in Zijn eeuwige volmaaktheid. Zij zullen Hem zien, gelijk Hij is.

Volk, nu moet ik zeggen, wat ik al zo menigmaal gezegd heb. Dan zullen ze elkander in God kennen. Ze zullen Comrie, Brakel, Philpot, Smytegelt, Abraham en Izak zien, en niet behoeven te vragen: "Wie is hij of wie is zij?" Ze zullen elkander in God kennen, dat is het wonder des hemels! Dat wonder hoort in de hemel thuis en dat zal er eeuwig blijven.

"En er kwamen sommigen tot Hem." Sommigen kwam om Hem; het ging hun dus om Hem. Zij dorstten naar Hem en konden Hem niet missen. Zij verlangden alleen naar Hem. Van ouds zijn er op aarde geweest, die zo ontkleed, zo ontdekt en zo ontgrond werden, dat ze met niets en door niemand meer geholpen konden worden, dan door een Zaligmaker en een Hogepriester, Die hun paste en betaamde.

"En er kwamen sommigen tot Hem, brengende een geraakte." Een geraakte is een ellendig mens. Wij zouden zeggen: "Die man is aan beide kanten door een beroerte getroffen." Hij was helemaal lam, en kon zelfs niet eens praten en daarom zegt hij ook geen woord. Hij kon niet eens op zijn andere zijde gaan liggen. Aan hem moest alles gedaan worden. Het wil wat zeggen, om uzelf met alles te moeten laten helpen. Hij was een geraakte. Men zegt wel eens, dat in die tijd de geraakten menigmaal die ellendige ziekte kregen ten gevolge van hun goddeloos leven, dat ze doorbrachten met alcohol, overspel, ontucht en wat dies meer zij. Zulke mensen hebben de gezondheid begraven in de zonden en de ongerechtigheid.

Ik geloof, dat als er één onder ons is, die aan de binnenkant geraakt is, hij moet zeggen: "O, dat ben ik, want ik sta aan al de geboden Gods schuldig. Er is geen gebod, waar ik niet aan schuldig ben en er is geen zonde ter wereld, die hier in mijn binnenste

niet woont. Die van God geraakt worden, zijn allemaal lam en kunnen niets meer. Ze komen helemaal aan een eind met alles. Zij zeggen: "Ik moest nood hebben en ik heb geen nood; ik moest smart hebben, maar ze is er niet; ik zou dag en nacht moeten roepen, en ik roep niet; ik zou dag en nacht aan de Troon moeten liggen en dat is er ook niet. Ik zou Hem aan moeten kleven, want elk ogenblik kan mijn leven verdwijnen; hoe lief mijn vrouw ook is, ze moet mij dan laten gaan; hoe onmisbaar mijn man ook is, hij moet mij laten gaan, want sterven is een één-manspad, maar ik kleef Hem helemaal niet aan. Ja, sterven is een éénmanskweg, tenzij Christus Zich openbaart.

"En er kwamen sommigen tot Hem, brengende een geraakte, die van vier gedragen werd."

Hoort u dat? Hij werd van vier gedragen. Deze vier mensen hadden geloof, maar die geraakte niet. Neen, die man moest zeggen: "Ik ben geen bekering en genezing meer waard." Die man had zo iets niet verdiend en rekende daarop ook niet. Voor die vier was hij echter niet te slecht. Hoort u dat? Ze hebben niet tot hem gezegd: "Het is uw eigen schuld, want u hebt het er maar goddeloos afgemaakt." "Dit is nu de vrucht van uw goddeloos en bandeloos leven." Neen, want een kind van God met ontdekkende genade gaat onder een hoer en een dronkaard staan.

De ziel is niet verenigd met de zonden, maar zal dezulken niet verdoemen. Zij moet zeggen: "O God, waar die mens in gevallen is, daar hebt Gij mij voor bewaard." Het kan ook wel eens zijn, dat men moet zeggen: "Heere, die man is dronken, maar hij is eerlijker dan ik ben, want ik ben een huichelaar, een godsdienstige huichelaar; die man laat nog zien aan de buitenwereld wat hij is."

Daar komen ze met de geraakte aan; ze dragen hem met z'n viere. Ze dragen hem niet met z'n drieën, want dan was het beddeken scheef gaan hangen. Ook niet met z'n tweeën, want dan was het te zwaar geweest. Nee, met z'n viere. God zorgt altijd, dat er nog een kerk op aarde blijft, Vier is het kerkelijk getal. Vier is het getal, dat bij de kerk hoort.

Ze komen met de geraakte bij de deur. "Zeg, wilt u een klein beetje ruimte maken en op zij gaan? We hebben hier een geraakte bij ons, die geen hand uit kan steken, niet gaan, niet staan en niet zitten kan. We wilden hem zo graag bij die Jezus brengen, Die zulke wonderen kan doen. Wilt u een weinig op zij gaan en ruimte maken, want dan kunnen wij er door? U ziet toch deze ellendeling wel?"

"Jazeker, maar hij kan wel een uur wachten. Misschien duurt de prediking ook maar een uur en dan is er ruimte genoeg, en kunt u zo naar binnen gaan. Wij hoeven toch niet op zij te gaan? Die man is al zo lang lam, dat kan nu nog wel een uurtje duren. U wacht maar, hoor! Wij gaan niet uit de weg! Wij zijn ook gekomen om te luisteren en naar de prediking te horen. U kunt best een ogenblikje wachten!"

O, hoe liefdeloos en harteloos waren ze allen. Zij hadden recht op de preek; zij hadden recht op het horen van de preek en zij hadden recht op de plaats, waar zij stonden. En daarom ging niemand voor hen van zijn plaats.

Nu moet ik zeggen: "Gelukkig, gelukkig, gelukkig! Nu moeten ze door een weg, waarin het niet kan en het toch zal gebeuren. God doet altijd onmogelijke dingen.

Ze kijken naar het dak. Ja, maar daar kunt u niet doorheen kijken, net zo min als door die muur. Ik kijk hier ook tegen die muren aan, maar ik kan niet door die muren zien. U kunt toch niet zien, waar die Leraar, die Profeet, die Man, Die wonderen doet, staat, want u kunt niet door dat dak heen zien?

Jawel, jawel! Het geloof ziet door de muur en door de dood heen. Het geloof kijkt door de hel in de hemel. Het geloof is een kleine almachtige. David zegt: "Want met U

loop ik door een bende, en met mijn God spring ik over een muur." Door het geloof vielen de muren van Jericho. Het geloof ziet midden in de hemel en ziet Christus aan de rechterhand des Vaders. Wij zien Jezus met eer en heerlijkheid gekroond. Het is de beste verrekijker.

Daar heeft uw moeder, kinderen, ook wel eens doorgekeken. Nu behoeft ze dat niet meer te doen, want nu leeft ze zonder geloof. Al die mensen kijken en zeggen: "Nu moet u toch eens zien, wat ze gaan doen!" De daken waren in die Oosterse landen plat, en aan de buitenkant was een trap om er op te klimmen. Dan moeten ze de trap maar op!

Vervolgens staat er zo lief: *"En niet kunnende genaken overmits de schare, ontdekten zij het dak, waar Hij was."* Ze hebben dus dwars door het dak heengezien. Ze zeggen tot elkander: "Daar staat Hij!" Het geloof heeft geen omwegen, maar gaat altijd recht op het voorwerp af. Het geloof gaat altijd rechtuit. Hebt u ook wel eens mogen geloven?

Ik denk aan die arme Ds. Zandt. Ja, hij is nu niet arm meer, maar toen hij nog op aarde was, wel. Hij was niet arm, omdat hij geen geld had, want dat had hij genoeg. Hij was echter arm in geloof. Weet u wat hij eens zeide? Ik was er met Jan Boon, en we zaten zo bij elkander, toen hij zei: "Boon, ik heb laatst toch eens een ogenblikje beleefd, dat ik niet meer ongelovig kon zijn. Ik moest geloven, dat Hij mijn God en mijn Verlosser was, en dat ging vanzelf."

Ze sjorden hem het dak op, want dat deden ze door het geloof en dan komt' men er. Het geloof ruimt alle moeilijkheden uit de weg. De weg naar Jezus is versperd. U moet nooit vergeten, dat de weg naar Christus door de afgrond heenloopt. U hebt op die weg alles tegen. "En niet kunnende tot Hem genaken, overmits de schare." Ik wil er deze lering uittrekken: Deze schare is de schare van zonden en ongerechtigheden, die men in deze weg vlak voor zich heeft. Dan is men zondeblind en blind van de zonden en kan men geen Evangelie meer zien. Men ziet niet anders dan zonden, het recht, de wet, en de wraakoefende gerechtigheid Gods. Men moet eeuwig omkomen!

O geliefden, wat is de liefde toch sterk! Daar gaan ze de trap op met hem; straks valt hij nog en dan is hij dood! Wat zou die geraakte gedacht hebben? "Er is voor mij niets meer te verliezen. Als ze me laten vallen, val ik alleen maar op die plaats, die ik verdiend en waardig gemaakt heb."

O, die man kon de hel mijnen! Straks echter ontvangt hij Christus, Die voor hem de hel gemijnd heeft. Wat is dat Evangelie toch lief!

Ze zeggen wel eens: "Die mensen van de Oud Gereformeerde Gemeenten en ook die bij Ds. kerken en meer van dat soort hebben het altijd maar over de wet, dood en verdoemenis, meer weten ze niet en meer hebben ze niet."

't Is waar, wet, dood en verdoemenis gaan altijd vooraf. Een dokter zei eens tegen mij: "U preekt toch elke zondag niet over de ellende?"

Ik antwoordde: "Mag ik u ook eens wat vragen, dokter?"

"Ja", zeide hij. Toen vroeg ik hem: "Hoeveel mensen hebt u al geopereerd, die geen kwaal hadden?"

"Nog niet één", zeide hij.

Toen zeide ik tot hem: "Zo kan ik ook geen Evangelie preken, wanneer er geen kwalen zijn." Eerst moeten er kwalen zijn en dan kan het Evangelie zijn loop hebben. De kwaal is de voorloper van het Evangelie!

Eindelijk komen ze op het dak. Ze breken het dak open, vlak boven Hem. De geraakte laat alles toe. Alles toelaten is uw zaligheid! Niets meer doen is alles aan u laten doen.

O, wat was die man goed geraakt, want hij kon zichzelf niet meer bewegen. Hebt u dit ook wel eens beleefd:

"k Schatte mij geheel verloren;

'k mocht van geen vertroosting horen?"

Nu gaan ze niet meer verder met hem omhoog, maar nu moet hij zakken. Ach geliefden, men zou het zo wel eens willen zeggen, zoals men het aanvoelt. Eerst sjuuwen ze hem naar boven. Wat wil dat zeggen? "O God help!" "Draagt elanders lasten en vervult alzo de wet van Christus." Ze dragen hem met z'n vieren en ze hebben geen rust, voordat ze hem op zijn plaats hebben gebracht. Ze hebben geen rust voordat ze hem kwijt zijn, maar dan ook goed kwijt zijn; voordat ze hem kwijt zijn op een plaats, waarvan ze weten dat hij daar goed geborgen is.

"En niet kunnende tot Hem genaken, overmits de schare, ontdekten zij het dak, waar Hij was, en dat opengebroke hebbende, lieten zij het beddeke neder, daar de geraakte op lag."

Ze breken het dak open! Wat een brutale, vermetele mensen! Ze hadden toch wel een uurtje kunnen wachten, want dan hadden ze niet zo behoeven te sjuuwen en hadden ze die moeite ook niet gehad? Als ze gewacht hadden tot de kerk uit was, hadden ze zo door de deur naar binnen kunnen gaan en waren ze bij Hem geweest. Ja, ja, maar wee onzer als de hemel ons zo gemakkelijk voorkomt! Als we menen, zo gemakkelijk in de hemel te komen! David, Abraham en anderen zouden zeker aan ons vragen: "Zijn jullie hier zo gemakkelijk gekomen?" Paulus zou ons wel aankijken en vragen: "Zijt gij ook hier gekomen, en zo gemakkelijk? Zijt gij in de hemel gekomen, ongekruist, ongedood en zonder verdrukkingen gehad te hebben? Heeft God dan twee wegen? Zijn er dan twee wegen naar de hemel? Is er dan ook een weg, waarop men een Jezus heeft, maar tegelijkertijd de zonden gestijfd mogen worden? Of is de enige weg naar de hemel, de weg, waarop de zonden gedood worden en de dood van Jezus de ziel tot een zegen wordt?"

Ja, de heiligen hierboven zouden zeggen: "Gij zijt er nog al gemakkelijk gekomen."

Maar als men er zo makkelijk komt, houdt men het er niet lang uit. Paulus zegt: "Want ik houd het daarvoor, dat het lijden dezes tegenwoordigen tijds - hoort u dit wel? - niet is te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden." U moet niet vergeten, dat, wanneer de kerk gaat sterven, ze dan de hel uitgaan. Ze gaan dan de hel van zonden uit naar de hemel; ze gaan de nacht uit de dag in; ze gaan de zonden uit naar een land zonder zonden. Ze gaan van de verbergingen Gods, die ze hier op aarde ondervinden, de eeuwige omhelzingen Gods tegemoet. Eeuwig thuis, en nooit meer van huis! Er zijn geen vreemdelingen en ook geen zwervers in de hemel. Hier op aarde moeten ze klagen: "Gij weet, O God, hoe ik zwerven moet op aard!"

Vaak moet dat volk zeggen: "Hoe zal ik er ooit komen?" Alleen bloed zal u er moeten brengen. Alleen de gerechtigheid van Christus stelt u zonder vlek en zonder rimpel voor het aangezicht des Vaders. O, die zoete Jezus! Die aller-beminnelijkste oudste Broeder, Die Zich niet schaamt om zo'n geraakte, zo'n overspeler en zo'n hoereerder Zijn broeder te noemen en zo één maakt tot Zijn vriend, kind en bruid.

Het dak is open. Weet u wat dat zeggen wil? Dat de hemel open is. Dan kunt u alles kwijt.

Mijn vrouw zei ook: "Ik kan het maar niet kwijt; ik kan het maar niet kwijt en dat is zo benauwd, man."

Ik ben toch blij, dat ik ze niet helpen kan, hoe graag ik het zou willen.

Vervolgens ontdekken ze de grootste verborgenheid, namelijk Christus. Als Hij ontdekt wordt kunt u niet meer van Hem afblijven. Als Christus geopenbaard is, kunt u

Hem niet meer loslaten. Zolang u Hem ziet, wenst u nooit iemand anders te zien. Zolang u Hem ziet, wenst u altijd Jezus alleen te zien. En ze zagen niemand dan Jezus alleen. O, aan God genoeg en nooit van God genoeg!

Maar nu staat hun nog heel wat werk te wachten, want ze moeten hem laten zakken en dat moet precies gaan. O, dat moet zo precies gebeuren! Maar ze laten hem ook nauwkeurig zakken, want het is een werk des geloofs. Het geloof is zo sterk, dat het sterker is dan tienduizend hellen. Zal ik u eens wat zeggen? Onze voorouders, die in de middeleeuwen leefden, hebben door het geloof de worgpalen gekust, alsof ze Christus kusten, want de worgpaal was voor hun de weg naar Christus.

Hebt u Christus wel eens gezien? Als u Hem nooit gezien hebt, dan hebt u nog nooit een Persoon gezien, Die waardig is gezien te worden en dan moet u zeggen: "O, ik ben nog totaal blind!" Ik weet dit zeker, wanneer u Hem deze avond voor de eerste maal zou zien, dat u in verwondering naar huis zou gaan, en zou uitroepen: "Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk!"

Ze houden die geraakte vast met de touwen der liefde, want zulke touwen kunnen niet breken. "De Heere is mij verschenen van verre tijden." Hoort u dat? "Van verre tijden." Door de hand Zijner vrije bedeling over ons kan dat een half uur, een uur, een dag, een jaar of langer geleden zijn. "Ik trok ze met mensenzelen, met touwen der liefde", Hoséa 11:4. Deze touwen zijn lang en langere touwen zijn er niet, want ze komen uit de eeuwigheid, uit het welbehagen des Vaders. Ze worden vastgeknoopt met knopen der liefde, die geen duivel, hel of dood meer los krijgen kan, want als de kerk gaat sterven, haalt Christus haar binnen. De laatste zal evengoed binnen komen als de eerste, en binnen is binnen, thuis is thuis en dan behoeft men nooit meer te verhuizen.

U behoeft in de hemel niet te wennen, volk! want als u daar mag komen, zult u bij de eerste stap, die u in de hemel doet al gewend zijn. De dood is de eerste stap in het Paradijs. Het is de laatste vijand, maar nooit kan een vriend hier op aarde noch in de hemel, buiten Christus, u zoveel voordeel brengen als de dood. De dood brengt u immers toch maar een ogenblikje in deze wereld. We moesten dag en nacht doende zijn met de dingen van het Koninkrijk der hemelen, want ze zijn zo lief, zo zoet en ze zijn het zo waardig. Ze laten hem zakken - en daar ligt hij. Degenen, die hem droegen zijn hem nu kwijt, want hij is, waar hij zijn moet. De vier vrienden en de geraakte vragen niets, helemaal niets aan de Heere Jezus. Het is ademloos stil. Daar ligt hij vlak voor Zijne voeten. Wat zal Hij doen?

Ach geliefden, de tijd is bijna om, maar laat ik er dit nog van zeggen: Het was een uitverkoren schaap, dat Christus van de Vader in de raad des vredes gekregen heeft. De Vader brengt Hem hier Zijn loon al. De Vader wil als het ware zeggen: "Mijn Kind, hier hebt Gij Uw loon al, hoewel Uw arbeid door U nog niet beëindigd is op aarde." De ganse kerk van het Oude Testament is zalig geworden op het Goddelijke Krediet, dat de Vader had in de offerande van Christus. De Vader wist wel, dat Hij niet liegen zou en ook niet liegen kon. De Vader wist wel, dat Zijn Zoon niet sterven zou, voordat hel en hemel Zijn stem zouden gehoord hebben: "Het is volbracht!"

Daar ligt de geraakte. Hij ligt er best, al zou hij nooit meer verder komen. Wie Hem nederig valt te voet, zal van Hem zijn wegen leren.

Die zoete Koning ziet hem eens aan, en wat zegt Hij? "**Zoon, uw zonden zijn u vergeven.**" "Zoon"; Hij zei niet: Zoon des duivels, zoon der zonden of zoon des toorns, want dat behoefde Hij niet te zeggen. Waarom niet? Dat had die man beleefd; dat leefde hij in. Hij was een zoon des doods, een zoon des duivels en een zoon des toorns en hij had zich de eeuwige verdoemenis waardig gemaakt. O, hij was bereid! Al

wat de Vader tot Mij brengt is rijp voor de hel, maar dan ook net rijp voor genade. Waarom noemt Christus hem "zoon?" Omdat er geen weldaad moeilijker te geloven is voor een schuldige zondaar, dan die van de betaling zijner schuld. O, het is zo onmogelijk voor een arme ontdekte kerk te geloven, dat Christus bloed ook haar bloed en Zijne gerechtigheid ook haar gerechtigheid is.

Daarom zegt Hij: "Zoon " Dan breekt Hij door de hel heen, want de hel moet men nergens anders zoeken, dan hier binnen in ons. Ja, in ons hart kunnen wij de hel vinden!

Er staat in Mattheus 9, dat Christus zeide: "Zoon, wees welgemoed." Wees maar blij, dat gij een geraakte zijt. Zou u dat durven zeggen? Ja, want het was een gezegende geraakte!

Nadat hij gezond geworden was, hebben we nooit meer van hem gehoord; maar nu hij ten dode toe geraakt is, beluisteren we, dat er vrije genade in hem verheerlijkt wordt.

"Zoon, uw zonden zijn u vergeven." Hebt u zonden? Voelt u ze? Weet u wat zonden zijn? Elke zonde is een moordaanslag op God. Dus dan zegt Christus tegen een Godmoorder: "Zoon, uw zonden zijn u vergeven." Uw zonden zijn Mijn, uw schuld is Mijn, uw dood is Mijn, uw hel is Mijn, uw vloek is Mijn, de toom Gods over u en de eeuwige verdoemenis is Mijn. Ik neem de zonden weg en dan is de weg voor u open tot de Vader; Ik neem de zonden weg, dan is de scheiding en de breuk weg en de kloof is gedempt. Ik neem de zonden weg en dan moogt gij ervaren, dat de Geest in u roept: *"Abba, lieve Vader!"* In deze weg, volk, moogt gij zingen:

*Dan moogt g' in zegepraal uw voet,
Ja, uwer honden tong in 't bloed
Van elken vijand steken.
O grote God, geduchte HEER',
Uw gangen, zo vol roem en eer,
Zijn aan Uw volk gebleken.*

Nu behoeft er niets meer te gebeuren met die geraakte. Het geeft niets, al blijft hij lam, want het voornaamste is gebeurd. Zijn ziel is gered, gezond en gezaligd. Hij geeft er niets om, al zou hij lam moeten blijven. Nu even lam, maar straks zal ik staan voor God en wandelen voor het aangezicht des HEEREN. Ik kan nu niet van mijn plaats, maar straks zal ik Hem lofzingen en eeuwig, eeuwig groot maken! Ik hoor ook niet, dat hij vraagt om genezing. Het beste heeft hij! Ik zou u willen vragen: "Weet u hiervan ook; hebt u dit ook beleefd?" Kent u wel een weinig van Hem in Zijn schoonheid en dierbaarheid? Als dat zo is, mocht de Heere nog eens een doorbraak geven. Inbreken mag niet en doorbreken kan niet.

Maar de Schriftgeleerden geloofden er niets van. Ze overdachten in hun harten: *"Wat spreekt Deze aldus godslasteringen? Wie kan de zonden vergeven, dan alleen God?"* Ze dachten eigenlijk: "Dat is toch ook wat! Hij kan die geraakte niet eens genezen en dan zegt Hij zulke grote woorden tot hem: "Uwe zonden zijn u vergeven", want dat kan toch geen mens zien."

Maar vraag het eens aan die geraakte of men dat niet zien kan. Het is voor hem van nacht, dag geworden. Eerst was het voor hem enkel het gezicht der zonden, maar nu is het enkel de gerechtigheid in Christus. Vraag hem maar eens of hij dat niet ziet. Hij zal tot u zeggen: "Mijn God is door Christus voor eeuwig met mij verzoend." Maar ja, dit is persoonlijk, want die Farizeeërs zagen er niets van. Daarom zeiden zij, dat Hij hem niet beter kon maken en dat dit zulke grote woorden waren.

"En Jezus, terstond in Zijn geest bekennde, dat zij also in zichzelf overdachten" Daar hebt u de alwetendheid Gods! Hij wist, dat ze dachten: "Zo iets kan men makkelijk tegen iemand zeggen."

"Wat is lichter, te zeggen tot den geraakte: De zonden zijn u vergeven, of te zeggen: Sta op, en neem uw beddeken op, en wandel?" Als zij nu eerlijk zouden geweest zijn - ach, een mens is niet eerlijk, maar moet eerlijk gemaakt worden - hadden ze moeten bekennen, dat het hun bitter tegen viel, dat Christus hun gedachten raadde en bloot legde. Alleen hierom konden ze al weten, dat Hij God en Mens is. Hij is God en Mens, want Hij leest onze gedachten.

"Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft, om de zonden op de aarde te vergeven"

Hij vergeeft de zonden, zoals Hij de Zone Gods is en zoals Hij de God van hemel en aarde is, want Hij is eenswezens met de Vader. Hier komen we in een wonderlijk mysterie! God eist de schuld en God, Die Mens werd betaalt de schuld. Daar moet u eens over denken. God eist voldoening en God, Die Mens werd geeft voldoening; God eist betaling en God, Die Mens werd geeft betaling. God eist iemand, die de straf zal lijden en God neemt Zelf de menselijke natuur aan om al het lijden te kunnen dragen, doordragen en voor Zijn volk te kunnen wegdragen.

O, eeuwige Jehovah! konden we toch eens erkennen en aanbidden voor Uw Goddelijke wonderen, die Gij verheerlijkt aan zulk stof!

"Ik zeg u: Sta op, en neem uw beddeken op, en ga heen naar uw huis." Hij zegt dus tot de geraakte: "Neem nu dat beddeken maar op, waar u zo lang op gelegen hebt, want dan hebben ze het bewijs en kunnen ze allemaal zien, dat Ik u ook lichamenlijk genezen heb. Ziet, waar hij jaren op gelegen heeft, draagt hij nu op zijn rug mee.

"Sta op en wandel."

Vervolgens zegt Hij zo lief tot hem: "En ga heen naar uw huis." Met eerbied gesproken: Hij heeft door Christus een eeuwig thuis gekregen in de Vader; gezond als hij is naar de ziele en genezen naar het lichaam leeft het nu in zijn hart:

*Maar eeuwig bloeit de gloriekroon
Op 't hoofd van Davids groten Zoon.*

Amen.

Zingen: Psalm 68:7.

5. De blinde Bartimeüs²

Biddagpredicatie over Markus 10 vers 46 tot en met 52.

Zingen: Psalm 32 : 3

Geliefden.

Een enkel woord aangaande de bekering, aangaande de leer, aangaande de onderwijzing en de zoete vertroosting en verlossing in het leven van Uw kind Bartimeüs.

't Was één van de zielzaligste weldaden in het leven van David, in het leven van de ganse Kerk, hun zonde te kennen en te bewenen en te betreuren voor het aangezicht des Heeren en dat met een Evangelische vernedering. De wet baart angst en vreze des doods en vreze voor de hel en vreze voor het oordeel, maar het Evangelie, dat brengt een zielzaligende vernedering, ik zou haast zeggen een liefelijke smart, een smartelijke liefde. De wet openbaart, dat de mens gezondigd heeft tegen een rechtvaardig God en dat baart angst en vreze, maar de goedertierenheid Gods openbaart, dat hij gezondigd heeft tegen de goedheid, tegen de barmhartigheid en tegen de verdraagzaamheid Gods, dat verbrijzelt.

Wat bij de Wet niet gevonden wordt, dat wordt in overvloedigheid in het Evangelie gevonden, waarvan David getuigt: "Ik beken eerlijk, ik beken oprecht, ik beken onomwonden, ik leg open, ik leg bloot, ik leg voor je aangezicht neer, al, àl mijn zonden; ik verberg ze niet."

David heeft dus geen onbeleden zonden, in de tweede plaats geen onbeweende zonden, in de derde plaats ontvangt hij in die derde regel vergeving der zonden. Ik beken aan U oprecht: "Dat is die ware saus van de oprechte Godsdienst." Oprechtheid, dat is de waarheid, een vrucht des Geestes.

Hier heb je de zondaar, hier heb je de goddeloze, hier heb je de overtreder, hier heb je de misdadiger en dat met zielzaligende vernedering. Voor zo iemand en in zo iemand kan God geen kwaad meer doen. Voor zo iemand is God goed, wat hij ook doet. Voor zo iemand leeft in waarheid iets van de vergevende liefde, die voortvloeit van Golgotha in de verloren zondaar. Dan zal ervaren worden, dat vergeven zonden nog smartelijker beweend en nog bitterder beweend worden, dan de niet-vergeven zonden. Juist omdat de Kerk daar leert, wat het God gekost heeft de zonden te kunnen vergeven. Daarvoor moest Zijn Zoon mens worden en moest de dood aandoen om de zonden te kunnen vergeven. Zonder krenking van Gods recht en zonder kwetsing van Gods rechtvaardigheid moest Hij Zijn Eniggeborene tot zonde maken, omdat zo een overspeler als David uit genade gezaligd zou worden.

Ik herhaal het, de aantrekkelijke weldaad, die niet hoort in de triomferende Kerk, maar wel hoort in de strijdende Kerk, is het bewenen van de zonde. Hoe bitterder, hoe smakelijker, hoe smartelijker de zonde, als ik het zo eens zeggen mag, hoe zoeter het is voor de nieuwe mens. Als de zonden op zijn bitterst zijn, dan ervaart de Kerk des te meer die eenzijdige verbondsliefde, geopenbaard in het verbondsbloed, om zo een te heiligen en te reinigen.

Als de strijdende Kerk iets mee zou mogen nemen van de aarde naar de Hemel, als het haar toegelaten zou worden, één of andere weldaad mee te nemen naar het bovenland, dan nam ze dit mee: de smart der liefde, het leed der zonde, de ware droefheid der

² Eerder verschenen in: DE VERBERGING TEGEN DE WIND Theologische Boekhandel G. Kool Leerdam 1972

zonde. Want juist de tranen, die daar uit voortvloeien gaan de fles in en die worden in de fles bewaard en weggezet in het kabinet van Gods Trouw-, Zoen- en Zoutverbond, waarvan ik gelezen heb van een Godvruchtig oudvader, dewelke overdenkende wat hem bij de dood wel te beurt zou vallen, daar een eeuwige verzadiging en een eeuwige vreugde en een eeuwig bezitten van God, zonder gemis zei: "Ik zou er haast zin in gekregen hebben om de reis te mogen doen. De reis aan te mogen doen, naar een land, waar men nooit meer over zonde hoort en waar men nooit geen zonde meer ziet, waar ook nooit geen zonde meer gedaan wordt. Daar moet het goed zijn, waar geen zonden meer zijn, daar is ook geen tijd meer."

En wat denk je, dat die Oudvader er achter zei?

"Ik heb stilletjes een poosje op zitten kijken, als ik dan zeg, overdenk en overleg, dat ik dan nooit meer mijn zonde beweene, in de dadelijke openbaring van een bloedende Bruidegom, want dan zijn ze op zijn bitterst. Dan nooit mijn zonde meer bewenen onder het gezicht van een gekruisigde Heere Jezus, dan zou ik haast zeggen: "Heere laat me nog wat hier, alleen om mijn zonden te bewenen en U met eeuwige liefde in mij te bewonderen."

Ik herhaal: één van de zaligste weldaden op aarde voor de Strijdende Kerk is haar zonde te kennen, haar zonde te bewenen. Dat breekt de Hemel open. Eén zonde deed de Hemel dicht en de hel open. Eén zonde was de vinder van de dood en van de hel. Maar het bewenen van de zonde breekt de Hemel open en het hart van Jehova door het bloed, eens gevloeid uit het Middelaarshart, dat is een belijdenis van een zondaar; maar de zonde in haar bedrijf is een onding, want daar breekt ze de dood open en werkt op de eeuwige dood aan. Daar werkt ze op de eeuwige toorn Gods aan. Maar de zonde in haar belijdenis, in haar bewening en in haar waarachtige droefheid doet de Hemel open, wat de tollenaar gevoeld heeft en hij ging heen gerechtvaardigd naar zijn huis. De zonde is een onding in haar bedrijf, in haar vermaak. Want juist het vermaak in de zonden is hetgeen God het meeste haat, erger dan het bedrijf van de zonde, het vermaak in de zonde is hetgeen waar God het meest op toorn. Het vermaak in de zonde, ik zou dit kunnen noemen: de roem van de zonde, het plezier hebben in de zonde eindigt in een dubbele hel. Maar de smart van de zonde eindigt in de Hemel, zonder smart, waar geen zonde meer gezien wordt en gehoord zal worden.

We willen nu een ogenblik stil staan bij een ongelukkige, gelukkige man. Bij een verloren en tenslotte geredde man, een man met een gezegende blindheid, met een blindheid, die gezegend werd met de opening zijner ogen. Een man, die in het verbond der genade lag en dat wist hij niet en dat is hem geopenbaard in de tijd. Een man die een biddag kreeg, een man die biddag op aarde beleefde.

Persoonlijk biddag hield en in zijn biddag ervaren heeft, dat er boven een huis is en dat er boven oren zijn en dat er boven ogen zijn om zulk een ellendige te horen en te verhoren gelijk ons is voorgelezen uit Markus 10 vers 46 tot en met 52 het Evangelie van Markus het 10de hoofdstuk, waarvan ik U enkel voorlees het 52ste vers:

"En Jezus zeide tot hem: Ga heen, uw geloof heeft u behouden. En terstond werd hij ziende en volgde Jezus op de weg."

Gebed.

Zingen Psalm 42 vers 2 en 3.

Zowel de oudtestamentische als de nieuwtestamentische Kerk heeft ervaren, dat de

weg naar Jezus versperd is, dat de weg naar de verlossing vol voetangels en klemmen de weg naar Jezus is. Ze hebben allen ervaren, dat die weg door de hel heengegaan is. De weg naar Christus is de smalste; dat is de smalste weg, daar gaat menigmaal veel aan vooraf, eer dat men in waarheid bij Jezus is.

De blinde Bartimeüs was blind op de wereld gekomen, om met geopende ogen in een geestelijke wereld; met geopende ogen in een geestelijke wereld er volmaakte rechtvaardige gebracht te worden. Dat heeft hij niet gemerkt, voor aler het geopenbaard werd. Hij meende: *Ik ben blind, ik leef blind en ik sterf blind*. Meer is er voor mij niet. En die ouders mogen gedacht hebben: "Onze zoon is een ellendige, zo leeft hij en zo bedelt hij en straks sterft hij zo."

Die wisten het ook niet, dat hun zoon opgeschreven was ten leven om op aarde het leven deelachtig te worden. Die wisten het ook niet, dat de Almachtige het wonder der genade in hun kind, dat blinde kind, in dat arme en rampzalige kind Goddelijk verheerlijken zou. Ze mochten menigmaal gedacht hebben, die ouders, waren wij maar nooit getrouwd, dan hadden wij zo een ellendige zoon niet gehad, was hij maar nooit geboren.

Wacht even, Bartimeüs, wacht even. Men kon wel eens te vroeg oordelen. Het kon nog wel eens een gelukkige zoon worden, het kon nog wel eens een gezaligde zoon worden. Het kon nog wel eens een zoon worden, die welgelukzalig is, en in God genoemd worden.

We lezen, dat Christus van Jericho naar Jeruzalem ging en aan die weg zat hij. Precies aan die weg, precies op die weg. Een gelukkig mens toch die op die weg geplaatst wordt, waar Jezus heen ging; diezelfde weg waar Christus langs komt. Dan kan Hij de Weg voor u worden, de Waarheid en het Leven.

Hoe is die mens daar gekomen? In een natuurlijke zin heeft zijn vader hem daar gebracht. Zijn vader of andere familie zetten hem elke dag aan de kant van de weg, want hij was een bedelaar. Hij moest zijn hand kunnen ophouden en misschien wel honderd keer moeten zeggen: "Gedenk de blinde." Dat valt niet mee hé, dat valt niet mee, elke dag je hand ophouden. Elke dag "Wat krijg ik? Geven ze wat? Hoe zal het gaan?" Toch niets voor een mens hé, toch niets voor de natuur van de mens. Hij kruipt toch liever het vel van zijn knieën en werkt de blaren op zijn handen, als hij zelf maar kan verdienen, als hij maar zelf kan. Maar deze man kan niets doen, die moet leven van giften en van gaven, totdat de dag aankwam, dat zijn vader hem weer wegbracht, net als altijd. Niets bijzonders. En dat zou een dag der genade zijn, een onvergetelijke dag. Dat zou een dag baren, waaraan een eeuwige gelukzaligheid wordt vastgemaakt. Hij was wel blind, hebben wij gezegd, maar niet doof. Hij kon horen, maar niet zien. Hij kon niets, helemaal niets. Het was voor die man altijd donker, het was voor die man altijd nacht. Het was voor die man altijd duister.

Ik denk, als wij daar in een natuurlijke zin èrg in zouden hebben, dat wij ook in dat blindengesticht "Effatha" nog eens erg zouden hebben. Want wat onderscheidt ons dan en wat onderscheidt onze kinderen, dat zij zien en zij niet. Hij informeert wat er aan de hand is, wat er gaande is. Dat mag hij doen, dat is geoorloofd. En ze zeggen: "Het kan een goede dag worden, er komen veel mensen voorbij. Houd je hand maar goed op, het wordt vandaag een rijke dag." Hoe meer mensen, hoe meer kansen. Hoe meer voorbijgangers, hoe meer gelegenheid om wat te ontvangen. Nee, nee, dat staat er niet. 't Was wel begrijpelijk geweest.

Maar ze zeggen hem wat anders, ze zeiden: "Vandaag komt de Gever voorbij. Vandaag komt de Gever zelf voorbij, Jezus de Nazaréner." En dat boodschapten ze

hem. Heb je ook al eens een boodschap gehad in je leven? Ook wel eens de boodschap gehad, dat je sterven moet. Ook wel eens de boodschap gehad - met Hiskia -, die zijn schuldbrief en zijn doodsbrief thuis kreeg. Zijn schuldbrief en zijn doodsbrief kreeg hij tegelijk thuis. Een gelukkig mens hè, want wie hier zijn schuldbrief en zijn doodsbrief thuis krijgt, ontvangt een rouwkaart uit de Hemel. *Oh, bereidt Uw huis, want gij zult sterven.* Dat eindigt voor Hiskia in een ondertrouwkaart met de Bruidegom des Geestes. Het is wat hoor, eer dat leven der genade met blijdschap komt, dan komt eerst dat leven, wat die mens in de dood brengt, opdat het leven verheerlijkt en geschonken wordt.

En hij horende, dat het Jezus de Nazaréner was, houdt zijn handen niet meer op. Anders zat hij maar zo: "Alstublieft gedenkt de blinden, alstublieft ik moet ook leven." Nee, hij hoort dat het Jezus van Nazareth is en het geloof doet hem dadelijk zien, wie Jezus is en wat Jezus is en wat Jezus kan. Oh, dat had hij nog nooit gezien, zodat hij terstond aanschouwde. Jezus van Nazareth kan wat ik niet kan en mijn vader niet kan en mijn moeder niet kan en de wet niet kan en wat niemand kan, dat kan Jezus de Nazarener doen.

Ik zou hem haast wel kunnen noemen een blinde man met licht, een blinde man met gezicht, een blinde man met een Zaligmaker in 't gezicht. We zouden hem al zachtjes kunnen feliciteren, want hij ziet wat hij nog nooit gezien heeft. Dat is Jezus waarin alles te vinden is voor een blinde, voor een arme, voor een verlorene. Een Zaligmaker, hij zag in Hem een Heelmeester, zoals er maar één is en zoals Hij alleen is. Heb je Hem zo ook wel eens gezien, heb je Hem ook zo wel eens gezien? Heb je zo door het geloof die gepaste Heere Jezus gezien, gezien in Zijn algenoegzaamheid, in Zijn dierbaarheid, in Zijn beminnelijkheid en in Zijn welwillendheid voor een verloren mens?

Dan heb je veel gezien, dan heb je veel gezien hoor. Dan heb je gezien wat de natuur je nooit laat zien, dan heb je gezien met een sprankeltje geloof. Zijn Naam is Wonderlijk. Als Hij een wonder doet, dan ben ik gered. Die Bartimeüs daar aan de kant van de weg, horende, gelovende, begon terstond met roepen. Het ging hem niet meer om de penningen, het ging hem niet meer om een rijksdaalder, als ik het eens zo zeggen mag, maar het ging nu om de Geneesheer, om de enige Heelmeester. Gelukkig mens hé?

Als ge niemand meer over hebt om aan te lopen, om aan te roepen, om in te roepen, dan Jezus alleen, dan noem ik je een ongelukkig, gelukkig mens. 't Is waar hoor, als ge nergens meer heen kunt, dan zeg ik er nog wat achter hoor, en als je ook nergens meer heen wilt, dan alleen op Jezus aan, omdat die past en alleen zondaars zaligen wil, die de eeuwige dood verdiend hadden. Ik zou denken, als je zo in het achterliggende jaargetij van biddag tot op deze dag, zo éne keer gezien hebt door de traliën henen van het gEvangenisleven. U zou hedenavond niet anders denken: "Ach, dat ik Hem vond, ach dat ik Hem nog eens aanschouwde." Waarvan de Bruid zegt: "Die mijn ziel liefheeft." Ze zeiden: "Jezus de Nazarener komt voorbij." Hij zegt het anders, hij zegt het door Goddelijk onderwijs, door Goddelijk onderricht. Zeggende in de eerste plaats: "Jezus, och wat heeft hij hard geroepen hè. Hij was er niet verlegen mee hoor, hij was er niet verlegen mee."

Het ging Bartimeüs niet meer om wat de mensen zeggen van mij en wat zullen ze wel zeggen dat ik zo roep. Het ging bij hem om Jezus alleen. Een waar gemis geliefden, een levend gemis, een brandend gemis. Dan stoor je je zelf niet meer aan een ander, dan geeft het niets nee, of ze doemen of roemen. Dan gaat het enkel hier maar om:

"Och dat ik Hem vinden mocht.
*Geef mij Jezus of ik sterf,
 Want buiten Jezus is geen leven,
 Maar een eeuwig zielsverderf."*

Biddag werd het hè, echt biddag in die man, zuiver biddag. Hij zeide: "Jezus", daarin erkent hij, dat Hij het kan en dat Hij die genade bezit en dat Hij machtig is om te doen. Dat is niet weinig hoor, dat is niet weinig als ze zien mogen dat Hij het kan, dan gaat je ziel ook uit, of Hij het ook zou willen. En daar gaat het nu bij Bartimeüs om, want de dichter zingt:

*"Hij kan en Hij wil en Hij zal in nood, ja,
 Zelfs bij het naad'ren van de dood,
 Volkomen uitkomst geven."*

Hij zeide: "Jezus, Gij." En de man is blind, hoe heeft Hij hem dan genezen? Jezus liep tussen de schare en hij wijst Hem zo aan.

Hij zei: "**Gij**" en de man was stekeblind. Dat is ook een wonder, dat is ook een opmerkelijk wonder. Hij vraagt niet: "Jezus bent U erbij, is het waar wat Gij zegt?" Neen, hij zegt: "Gij." Hij wijst Hem aan met de vinger des Geloofs, want die man zijn ogen des gemoeds en het oog des Geloofs is geopend en dat ziet rechtuit op Jezus. Rechtuit ziet het geloof op Jezus. Het geloof heeft geen omwegen, het geloof heeft geen kromme wegen, het geloof in zijn natuur neemt altijd de kortste weg en dat is: "Gij zijt de Christus, de Zoon des Levenden. Gods."

Heb je het ook al eens mógen zeggen. Ik zou er haast bij zeggen: Heb je het wel eens móeten zeggen. Is het wel eens onmogelijk geweest om het niet te zeggen, dat Hij Uw Jezus was of wel eens worden zou. Is het waar, is het U wel eens onmogelijk geweest om niet te geloven, dat het eens je Zaligmaker zou zijn. Als dat gebeurd is, weet je dat vanavond nog wel, al zou je de kracht er nu van missen.

"Gij Zone Davids", en zij zeiden: "Jezus van Nazareth", maar hij zegt: "Gij Zone Davids", alsof hij zeggen wil: "Gij zijt de van de Vader Geschonkene."

In Genesis 3 vers 15 de belofde en door alle Profeten voorzegt: "Gij zijt de Messias der Schriften. Gij zijt de Zone Davids, God in het vlees geopenbaard."

Wat een onderwijs heeft die man in een ogenblik tijd ontvangen, wat een onderwijs. In zo'n klein ogenblikje tijd wist hij er meer van dan de meesten van de schare. Hij zegt: "Gij", en dan wijst Hij Hem aan hoor, en de zuivere hoor, de èchte Jezus. Gij zijt de Zone Davids uit wiens lendenen naar het vlees gij zijt voortgekomen en voor den huize Davids geworden zijt een fontein der reiniging, der rechtvaardiging en der heiligmaking, eindigend in de heerlijkmaking.

Heere Gij Zone Davids help mij! nee, dat zegt hij niet. *Gij Zone Davids red mij, Gij Zone Davids verlos mij.* Dat zegt hij ook niet. Nee, het ligt er wel in vervat, maar hij zegt het zo niet, dat is een beetje te hoog aangeslagen, een beetje te hoog gegrepen. Hoor je het, wit zegt hij dan? Jezus Gij Zone Davids, ontferm U mijner! Hoor je het?

"Ontferm U mijner." Daar heb je de boeteling, daar heb je de vernederde man, daar heb je de arme man, daar heb je de veslagen man, daar heb je de onwaardige man, daar heb je de zondaar. Hoor je het? Lief hè? Ontferm U mijner, alsof hij zeide: "Ik zie, dat je ingewanden van ontferming hebt, voor een boosdoener, voor een goddeloze, voor een kwaaddoener." Ik zie dat er bij U barmhartigheid is voor een ellendige, gelijk ik ben. Wat een vergezicht hè. Zouden wij hem nog blind noemen. Laten wij hem maar

gerust blind-ziende noemen. Want hij ziet er meer van dan ooit Kájafas, hoewel die Hogepriester was, ervan gezien heeft.

Ontferm U mijner, dat wil zeggen: alleen Genade kan mij zaligen en alleen de vrije barmhartigheid kan mij redden, alleen de vrije Genade kan mij oprichten uit mijn val, herstellen in Uw Gunst. Dat wil wat zeggen. Lieve taal spreekt deze man hèn. Het is ook Geestes taal, het is zuivere Kanaäns taal, het is zuivere taal van Bartimeüs: "Ontferm U mijner!"

Als de Vader een welgevallen aan je neemt en de ingewanden van Christus worden verkwikt door dit geroep van die arme Bartimeüs, zijnde muziek in de oren van de Heere Zebaoth: "Ontferm U mijner", waarin de man eerlijk wil zeggen, wanneer je loet, naar wat ik gedaan heb, dan is het voor eeuwig kwijt. Maar ik zie in U een volheid van Genade, waarin U een Manasse gered hebt, waarin Gij de grootste zondaar gezaligd hebt. Hier heb je er ook een, rijp voor de hel. Mag hij rijp zijn voor genade? Hoor je het?

Dat is biddag hèn, echt biddag hèn, die kan je niet met geld kopen, maar is door bloed gekocht. Heb je wel eens zo'n biddag gehad! Nee, dan hoop ik dat je hem nog eens krijgt. In de hemel hoeven ze niet te bidden, daar is alles beantwoord in verzadiging. En in de hel mogen ze niet bidden, want daar is geen gehoor en geen verhooring voor verdoeming.

Het gebed hoort in de strijdende kerk, hoor je wel. Dat hoort in de onverloste kerk, dat is gezond. En de schare hem horende, beval hem te bestraffen en zegt: "Man houd je mond, is dat een leven maken, is dat roepen." Je kunt toch wel zachtjes roepen en toch wel binnensmonds roepen. Je kunt toch wel zo roepen dat niemand het hoort. Daar moet je niet zo mee voor de dag komen. Dat is uiterlijk roepen; man als het waar bij je was, dan zou je zo luidruchtig niet roepen hoor. Dan zou je het meer aan de binnenkant doen, dan zou je het meer in het verborgen doen.

Maar ik wil niet tegenspreken, dat de noden in je leven zo kunnen oplopen, dat alles wegvalt, je man, je vrouw, weet ik wat en dat je je ziel leeg schreeuwt voor het Aangezicht Gods, ook al is je man er bij of andersom, al is je vrouw erbij. Het moet maar oplopen hoor en ik vind het nog niets erg ook. Nee, ik vind het niets erg, dat die vader zijn hart berst aan tafel, dat vind ik dan ook niets erg. Ik vind het nog wel kerkelijk, dan kunnen de kinderen eens horen: Vader is in nood, vader is in smart, vader kermt over zijn schuld.

Hebben jullie kinderen het nog nooit eens gehoord, hebben ze het nog nooit eens van je gehoord, en weet je man niets van je af, weet je vrouw niets van je. Ik weet wel, je kunt het voor jezelf lang verbergen. Je zult het eerder tegen een ander zeggen, dan tegen je man of tegen je vrouw. Dat geloof ik, omdat je er des te meer tegenop ziet. Dit is zeker, als de noden gaan oplopen, dan valt dat er ook tussen uit. Ja, dan schreeuwt die man: "Ach vrouw, ach vrouw, verloren, verloren, voor eeuwig verloren."

We moesten meer verlegen zijn met de krant, dan met de Bijbel. Het is waar hoor. Maar in de geestelijke zin, wie moesten wij onder deze schare verstaan, dewelke deze man het zwijgen oplegden en zeggen: "Man als je er een van bent, dan komt het vanzelf wel openbaar, dan hoeft je zo niet te roepen. En als het echt is, dan komt Hij wel op je aan, dan word je wel verlost. Je hoeft zo'n lawaai niet te maken als het echt is, dan komt het wel terecht."

Maar wat lees ik, ze vuurden het vuurtje aan, het was of ze er olie bij goten, want er staat: Hij roept des te meer, volhardende in het roepen. Daar zat Goddelijk vuur onder hèn. Nou doof dat maar eens. Er zat geestesvuur onder; hou dat er maar eens onder.

Het is gelijk we lezen in Bunjan, dat die man achter die muur wat olie in het vuur giet,

het is die schare van zonde. Wanneer zulk een ellendig hart, wanneer zulk een bedrukt van zonde verslagen hart, een gezicht op Christus krijgt, dan krijgt hij tevens een gezicht op Gods Wet, zijn schuld en zijn zonde.

Die schare bestrafte hem. Zij roepen: "Denk eens aan je schooljeugd, denk eens aan je jeugd van 10 tot 20, denk eens aan je leven van 20 tot 30 jaar." Dan komt die schare van zonde voor je aandacht en elk een der zonde bestraft u. Mens zie eens, denk eens aan die bioscoop, denk eens aan dat circus, denk eens aan dat bal, denk daar eens aan. Dacht U dat er voor zo'n mens als u was, nog genade is? Dacht U dat? Dan moet U wel een zeer brutaal mens wezen, om dat te durven denken, dat er voor zulk een goddeloze genade is.

Daar heb je die schare en hij moet er doorheen hoor, want ik weet, dat hij des te meer riep, hoe meer de zonde hem bestrafte in hetgeen hij gedaan had, des te meer riep hij en schreeuwde, des te meer werd een Jezus als Borg noodzakelijk. Ten andere heeft de wet hem bestraft en zijn eis en zijn vloek en de toorn Gods afgedrukt in die man zijn hart en de wet komt niet om een biddend, de wet komt niet om een heilig mens. De wet komt niet om een mens met berouw, maar de wet komt om een rechtvaardig mens; de wet komt niet om een mens die smeekt, maar om een mens naar Gods beeld, gelijk hij eenmaal in de staat der gerechtigheid was.

Oh, een stuk hè, een stukje. Daar vandaan keurt die wet zijn bidden, zijn tranen af, want de wet zegt: "Geef mij je bloed, geef mij je leven, want die ziel, die zondigt, die zal sterven en vervloekt is de mens die niet blijft in al hetgeen geschreven staat in het Boek der Wet om dat te doen." Dus wat eist de Wet? Hij eist ons leven op en dat tot een eeuwige straf, tenzij dat Christus tussenbeide komt. Hoort ge waar deze waarheid zo lief heen trekt? Die trekt naar een Middelaar heen, naar een Borg heen. Oh, die trekt naar het bloed des Kruises heen; en wat heeft die Bartimeüs hier al vele lieve weldaden. Maar altijd is hij nog blind aan de buitenzijde. Dat wil zeggen, nog verloren en rampzalig.

Zij bestrafte hem. Ook Satan heeft daar zijn portie in en die sluit zich aan bij de wet. Die wijst hem met Jozua op zijn vuile klederen en die zegt niets anders: "Je bent van mij en je blijft van mij en de hel is voor u."

Oh, jong en oud, satan verstaat de kunst om geveinsd met een mens om te gaan en zich straks in de hel te openbaren als een eeuwige vijand van arme zielen. Hij roept maar door, hij schreeuwt maar door, hij vraagt maar door. Hij is niet te kalmeren; het is hier een geest der genade, als een Jacob. Ik laat U niet los, de waarheid zegt dan ook, dat Jezus de Nazaréner voorbij ging.

Die Bartimeüs, zegt: "Nu of nooit, nu of nooit, nu gered of voor eeuwig ongered." Oh, dan loopt de nood op het hoogste punt. Houdbare noden zijn gevaarlijk. Maar dit loopt over het hoogste punt en dan staat er: (want de tijd loopt ook door)

En Jezus stilstaande! Wat zeg je hè, dat daar niet staat: En Jezus wandelde dóór en luisterde niet naar hem en liet hem aan zichzelf over. Hoor je het? Dat er niet staat: Maar Jezus keerde zich van hem af en deed net of Hij niet hoorde en liet hem zitten, waar hij zat. Dat was geen wonder geweest hè? Dat was geen wonder geweest, hoor!, nee, dan had die arme Bartimeüs wel moeten zeggen: "Dat heb ik verdiend, hoewel ik eeuwig smart in mijn ziel heb." Maar Hij heeft mij willen hebben. Maar ik lees wat anders:

"En Jezus stilstaande." Oh zon, sta stil te Gibeon en gij maan te Ajalon. De Zon der Gerechtigheid staat stil. Bartimeüs, het uur van je verlossing is geslagen. Het uur van Uw verlossing meldt dat gij in vrijheid zal worden gesteld.

Het is om jaloers te worden op de man hè, vind je niet? Het is om jaloers te worden. Ja, ja, ik zou zachtjes zeggen: "Nog even Bartimeüs en je ziel springt als een hert." Maar nog even. Wij zijn altijd nog aan de voorbereiding aan de toeleiding voor de weldaad.

Jezus, stilstaande, dus niet voorbijgaande, zeide dat men de blinde roepen zoude. Maar lieve Jezus, waarom loop Je niet wat stappen door, dan ben Je toch bij hem, dan ben Je toch vlak voor hem. Dat doet Hij niet. Hij houdt een afstand tussen Hem en de blinde. Wat zou dat mogen zijn? Want Hij liep toch op Bartimeüs aan, waarom dan niet doorgelopen? Daar Hij vlak bij was, waarom zelf niet naar hem toegelopen en hem zelf eerst de hand gegeven?

Nee, dat werk heeft Hij voor Zijn knechten gelaten. Zeg ik het goed? Dat werk heeft Hij voor de predikant gelaten, dat zij de arme verlorene zondaar op Christus zullen wijzen en Christus zullen uitstallen en in Zijn Naam van Hem toe zullen roepen: "Kom herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt en ik zal u rust geven."

Oh, dat is toch een lief werk hè.

En Hij zeide: dat men de blinde roepen zou; die blinde halen, die arme, die rampzalige man, daar gaat het nu om, daar staat Hij voor stil, voor anders niemand staat Hij stil. Het is wel, niet voor Thomas, niet voor Johannes, maar voor die arme Bartimeüs staat Hij stil, alsof Hij zeide: "Lieve Vader hier heb ik het schaap, dat ik van U gehad heb en zijn uur van wassing is aangebroken. Zij waren Uwe en Gij hebt mij dezelve gegeven. Ach lieve Bartimeüs, wat zul je straks de ingewanden der eeuwige barmhartigheid proeven. Zou die lieve Bartimeüs, zou het familie van je wezen, zou het een neef zijn, ja, ja, hoopt gij Bartimeüs eenmaal mee te mogen ontmoeten en God te verheerlijken, is het waar, is het waar. Dan zijt gij een mens met een onopmaakbare toekomst, want die God is onze zaligheid, wie zou die hoogste Majesteit, dan niet met eerbied prijzen. Wat zeggen ze, misschien gebeurt het nog, misschien kan het nog, er is nog een hoopje?"

Neen, neen, ze zeiden tot hem: ***Heb goede moed.*** Hij zal de moed zeker kwijt geweest zijn hè. Ja de moed zal aan het zakken geweest zijn, ze zullen wel gezegd hebben: Man houdt maar op met roepen, hoelang heb je nu al geroepen, nog geen antwoord, hoelang heb je nu al gezocht, en je vindt niets meer, dan je schuld, zonde, dood, ellende en hel, dat is alles wat je vindt. Ik zou maar ophouden met zoeken in de Bijbel, want al wat in de Bijbel staat van oordeel en dood dat is voor u, maar geen Evangelie. Ik denk, dat de moed de man ontvallen was, ben je de moed ook wel eens kwijt geweest, ik denk het wel hoor, jawel Gods Geest werkt geen moedeloosheid, goed luisteren hoor, maar zij, ontdekt wel aan moedeloosheid en dan wordt de moedeloosheid zonde.

Heb goede moed, daar is hoop en daar is verwachting, want nog nooit heeft iemand geroepen en is niet geholpen. Nooit nog heeft Hij een land begerig gemaakt en aan zichzelf overgelaten. Nog nooit is Hij begonnen met een zondaar om aan zich zelf over te geven, maar heeft altijd voleindigd.

Heb goede moed, heb goede moed! Dat is moed die vloeit uit het verbond, die vloeit uit het Woord, wanneer het zoetelijk in je ziele ruist te midden van alle droefenis; maar de Heere zal uitkomst geven, al is het vandaag niet, dan morgen en is het morgen niet, dan overmorgen, want Hij zegt: Zou Ik 't zeggen en niet doen, spreken en niet bestendig maken.

Heb goede moed. O, dan moet hij gaan staan. Hij heeft altijd gezeten. Dat is een afbeelding van wachten, zitten hoor, bij het uitzien zitten hoor, bij het verlangen. *Ik zal*

uitzien en wachten op de God mijns heils. Ik denk dat de hele strijdende kerk een adventskerk is en wacht op de dag der verlossing.

Heb goede moed. Sta op, ze zeggen niet wij roepen, nee, geen ene predikant die van God gezond is zal zeggen: "Wij", maar "Hij" zegt het: Al ware je zonden zo rood als scharlaken, Ik zal ze maken als witte wol. Hij zegt het: Zalig zijn zij die treuren, want zij zullen vertroost worden. Zij spreken in Zijn Naam en zij maken Hem dierbaar in Zijn Naam en zij onderwijzen in Zijn Naam. Ach, dat ik daar nog een poosje voor in Ede mag blijven hè.

Soms word ik het ook wel eens moe. Vandaag zei ik het nog thuis, vanmiddag, dat het ambtsleven ook vaak zo'n zielsvermoeiend leven is. Een vermoeiend leven, omdat je zo menigmaal uitzielt of er toch niet eens een zondaar gegrepen, eens een vader of moeder of een catechesantje of catechesant gearresteerd en bekeerd wordt, dat je wel zeggen moet: "Heere ik schijn altijd maar te moeten preken en altijd maar zaaien zonder maaien. Zeg Je Zelf niet in je Woord: Planters zullen planten en de vrucht genieten." Kan het niet zijn, dat er in Ede nog eens één toegebracht wordt. Liggen er dan geen meer onder het zegel; moeten we dan enkel maar preken over de smart van Gods toorn. Enkel maar preken om de hel mee vol te maken. Voorwaar dan zou de moed je ontzinken. Dan maar zien op het Goddelijk bevel: *Predikt het Evangelie alle creaturen, hetzij ten leven of ten dode.* Maar ik wenste wel om Christus' wil dat het tot uitbreiding van Christus' Rijk was. Dat is waar hoor, dat is echt waar hoor. Dan heb je ogenblikken, dan heb je de ambtelijke dorst van dat ambtelijk hongeren naar een vroegrijpe vrucht.

En zij zeiden: "Heb goede moed, Hij roept U." En dat zoals je bent, zo blind, zo arm, zo verloren, zo zondig, zo schuldig, zo hel, dood en verdoemwaardig, zo naakt en melaats, als je bent. Zo roept Hij je en zo mag je komen. Hij roept u zo, vijand als je ook bent en hoeveel zonden je ook moogt hebben en hoe een godslasterlijk hart je ook hebt en hoe de vloeken van Gods Wet ook donderen over uw zielen heen. Hij roept u zoals ge zijt. Is dat nu geen lief Evangelie hè? Is dat nu geen zoet Evangelie? Mij dunkt, ik weet geen zoeter en ik wens geen ander ook. Nee, nee, dit is Evangelie dat smaakt, ja dat smaakt. Hij roept U.

Welk een zielzaligend gehoor en gevoel, dat in deze arme verlorene Bartimeüs geweest is, dewelke een levendige roeping had en levendige weldaden en een levendig gezicht op Christus. En met dit alles een verloren mens gebleven was, dat zou ik nu willen herhalen. Maar om des tijds wil, laten we het maar liggen. Ik wil dan enkel dit er nog van zeggen: Dat al de weldaden die Hij ontvangen had, die waren niet toereikend om hem van zijn blindheid en van zijn schuld en van zijn zonden te verlossen.

Hij roept u en Hij opgestaan zijnde....

Oh, geliefden. En hij, zijnen mantel afgeworpen hebbende, stond op, en kwam tot Jezus. Hij staat op. Zo heeft hij nog nooit opgestaan hè? Ze hebben hem 's avonds altijd opgehaald; dan mocht hij zeggen: "Ik heb wat gehad Vader. Gisteren was het wel wat meer, maar ik heb toch ook vandaag wat gekregen."

Maar zo als hij nu opstaat, zo is hij nooit opgestaan. Nee hoor. En zo komt hij tot Jezus. Maar ik lees niet meer, dat hij nog roept. Ik lees niet, dat hij nog bidt en ik lees niet dat hij nog schreeuwt. Daar staat hij vlak voor Jezus en toch ziet hij Hem niet. Dan staat hij vlak bij Jezus en nog is het de Zijne niet. Nu is hij vlak bij zijn Redder en nog is hij niet gered. Hij is vlak bij zijn verlossing en nog is hij niet verlost. Vlak bij Golgótha en dan nog niet vrijgemaakt, nog niet vrijgesproken, maar dat volgt hoor.

Jawel. Ik wil dit alleen er nog achter zeggen, dat ik het een gelukkige ziel vind, die met al de weldaden en de beloften van Christus blijft hangen aan de vervulling, zonder zijn werk te verdenken noch te verloochenen. De kleine parels moeten er zijn, maar het is de grootste niet, om ze eenmaal in te leveren, opdat de grote ontvangen kan worden. Maar niet verachten hoor, want elke parel is uit de diepte vandaan gekomen. Elke vrucht heb je in de nood gekregen, elke vrucht is in je verlorenheid geschonken en breidt het nu zelf maar uit in je gedachten.

Nu staat hij vlak voor Jezus en Jezus zegt niets. Hij zegt ook niets. Ademloos stil. Hij roept niet, hij schreeuwt niet, hij vraagt niet. Hij staat er en dan is het stil. Hoe zal het nu gaan.

Luister eens, Jezus neemt het woord en die neemt altijd het woord. Volk als u aan het eind bent: Hoor! Vlak aan het einde van de wet ligt je vrijmaking hoor en je vrijspreking, net aan het einde van je doemvonnis, daar word je om Christus' wil gezaligd.

Hij zeide tot hem: "Wat wilt gij, wat wilt gij dat ik u doen zal?"

"Maar Heere, dat weet u toch wel. Je hebt me toch horen roepen en horen schreeuwen." Je hebt toch die vrouw in die kamer wel gezien, of die man achter op zijn land, of die man in zijn kippenhok, die heb je toch horen schreeuwen: Heere bekeer me, Heere vergeef mijn zonden, Heere herstel mij in Uw beeld en genees mijn ziel. Dat heb je toch wel gehoord? Jawel, ik zou haast wat gezegd hebben. Wat dan? Een gelukkig kippenhok, als er zo'n kippenhouder inzit, dan kan het kerk zijn in het kippenhok. Kerk in de kelder, kerk op zee, kerk op je land. We hebben zo een allerliefste Zaligmaker, die noch aan tijd noch aan plaats gebonden is. Het is niet goed om altijd maar eieren uit te halen, dat is niet goed hoor, nee, dat is niet goed. Altijd maar kijken of de varkens al goed zijn om ze af te leveren, dat is niet goed. Dat mag er wel bij horen, jawel, maar het is toch wel eens goed, als ik het eens een keertje zeg. Als hij een keertje als een zwijn tussen de zwijnen komt te liggen, ja, en dat hij eens gaat praten met die jongens.

Hij zegt: Jullie hebben de naam dat je zwijnen bent. Dat is krachtens de Schepping, dan heb ik je niets te verwijten, want gij zijt nog zoals je geschapen bent. Maar ik ben als mens geschapen en heb als een zwijn geleefd, want een zwijn is het beeld van de lust en de kracht der zonde. Ik zou haast weer wat zeggen: Dat noem ik een gelukkig dier; dat wordt een nieuwe mens in Christus.

Jezus antwoordde hem. Een bewijs, dat die man zichzelf nooit antwoord gegeven heeft, dat die man zijn vragen nooit beantwoord zijn. Luister wel en dat moet ik tegen mijzelf ook zeggen hoor. Deze Bartimeüs heeft nooit gezegd: Het zal wel terecht komen, want ik heb zo een gebed, en ik heb zo een volharding. Het zal met mij nog wel in orde komen. Nee. Hij heeft nooit zijn gebed beantwoord, maar nu gaf Christus het antwoord. Oh, Cornelius, uw gebeden zijn opgeklommen tot in de derde Hemel. Nee volk, wij moeten onze gebeden niet beantwoorden.

Laat Christus dat doen, dat is het antwoord op al de vragen van je ziel. Maar, zult ge mogelijk zeggen: Hoe lang moet ik dan vragen? Dat weet ik niet. Maar als je rijp bent, dan krijg je het antwoord hoor en dan zeg ik er wat achter: Al zoudt ge vragende vragen, schreeuwende schreeuwen, tot het laatste minuutje van je leven, dan zou Hij roepen: "Zie hier ben Ik, zie hier ben Ik." Dan zoudt ge met de Banier van Christus' kruis naar binnen gaan, want ik heb nog nooit gelezen, dat Hij een ware goddeloze afgeslagen heeft. Daar is Hij van de Vader toe gegeven en Hij zal het niet vergeten om ze rechtvaardig te maken. Ik zeg niet dat dit werk bij allen even schielijk gaat. Dat laat

ik aan de vrije bedeling over.

Maar ik zeg wel dit: Waar het werk der Genade begonnen is, daar zal het voortdurend gemis zijn, om met de God aller genade, door Christus opgelost te worden, van biddag tot dankdag gebracht te worden.

Jezus antwoordde: "Wat wilt gij"?

Zeg hoor je wel, dat de rollen omgekeerd worden. Nu gaat Christus hem roepen en nu gaat Christus wat tegen hem zeggen. Bartimeüs zegt niets. Hij zegt: "Zeg het eens. Heb je licht nodig? Heb je vergeving van zonden nodig? Ik heb daarvoor Mijn Bloed vergoten. Heb je behoudenis nodig? Ik heb behoudenis."

Ik zou niet weten welke genade je nodig hebt, die niet in Hem gevonden wordt. Weet, dat er velerlei overvloedige genade zij, voor elke staat en elke nood en omstandigheid. Wat zou Bartimeüs zeggen? Heere dat weet U toch wel? Het is de Koning van de Kerk. Zijn werk, om altijd te vragen om hetgeen Hij al weet. Hij hoort het zo graag van henzelf. Hij hoort het zo graag uit het hart.

De meeste vruchten die Christus geniet, vloeien uit het gemis van de Kerk. Die schreiende Bartimeüs. Dan smaakt God de vrucht van zijn eigen werk en als we verlost worden gaan wij het meest genieten en dan verliezen we meest die van God geopenbaarde Middelaar en Borg weer uit het oog des Geloofs. Maar in een waar missende zondaar smaakt Christus die vruchten, waarvan de bruid zegt: "Nieuwe en oude vruchten heb ik voor U weggelegd."

En dan zegt zij: "Rabboni, Rabboni, Meester van de dood, Meester over de hel, over de duivel. Meester over de zonde, Meester over de ongerechtigheid. Meester over de vloekende wet, Meester over het graf, zie daar, Rabboni, hetwelk wil zeggen Meester." En nu is hij nog blind, en al zo veel licht, al zoveel genade en nog is hij blind. Wat kan er toch veel zijn hè, en dat die ziel nog niet verlost is en al zoveel van de Verlosser ontvangen heeft. Wat wilt gij, alsof Hij zeide: "Bartimeüs, Ik ben uw Knecht, begeer maar, begeer maar, en al wat ge me vraagt zal Ik u geven." Dat noem ik vermorzende genade, verbrijzelende genade. Dat moet ge eens indenken, dat de God van Hemel en aarde geopenbaard in het vlees aan een arme zondeworm vraagt: "Zeg het nu maar, mijn kind, wat kan Ik voor u doen? Wat wilt u dat Ik doen zal?"

"Rabboni, dat ik ziende mag worden."

Dat is de eerste keer, dat hij het gevraagd heeft en altijd om ontferming geschreeuwd, geschreeuwd. Wel een bewijs, dat zijn ziel voor zijn lichaam ging. Dat is de eerste keer, dat hij hier voor de dag komt: "Heere dat ik ziende mag worden." En dan wil ik nog even een geestelijke strekking daaruit halen en gaan we kortjes eindigen.

Wat bedoelt die jongen daar mee. Wat bedoelt die lieve Bartimeüs daarmee? Dat ik ziende mag worden? Dat ik mag zien, dat Hij ook mijn Borg, dat Hij ook mijn Jezus, dat Hij ook mijn God, dat Hij ook voor mij tot zonde geworden is. Ook voor mij, geliefden, ook voor mij naar Jeruzalem reist, om daar zichzelf te verbranden in de hitte van Gods toorn, om mij, zo arme zondeworm te stellen in de gemeenschap van zijn Lieve Vader.

Kijk, daar ging het nu om, dat ik ziende mag worden, dat ook mijn schuld bij de wet vervuld is en dat ook Gods recht voor mij voldaan is. En dat al Gods deugden in U voor mij opgeluisterd zijn. En nog is hij blind en nog is het niet gebeurd. Het is er wel vlak aan toe hoor, jawel, het is er vlak aan toe hoor. Want ik wil dit nog zeggen, aangaande het stuk van de rechtvaardigmaking moet de kerk niemand meer zien dan een gekruisigde Heere Jezus, en stervende Middelaar. Want daar ligt de grond om vrijgesproken en vrijgemaakt te worden.

En wat zei Hij?: "Ik zal er eens over denken?" Nee, dan ken je de Heere Jezus niet. Nee, dan ken je Hem niet. Als de ziel éénmaal rijp is, dan ligt de verlossing klaar. Hij zegt:

"Ga heen." Och, zal Hij hem nu nog wegsturen? Want Zijn eerste woorden waren: ga heen, ga heen. Dat nooit, nee, nee, die Bartimeüs is nooit meer weggegaan hoor. Hebt ge het ooit wel eens gehad, dat ge zo in de arbeid uwer ziele kwam. Heere nu val ik niet meer in slaap, voordat ik iets van U gehad heb. Dan rust ik niet meer, voordat er een woord van Uw lippen in mijn ziel gedaald is. Dat is blanke genade, dat is blanke genade.

Hij zeide: "Ga heen, uw geloof, dat zo beproefd is, uw geloof dat zo bestreden is, uw geloof, dat door duizend hellen heengegaan is, uw geloof, dat door een schare van een vloekende wet en van zonde toch doorgebroken is, uw geloof, dat niet te stuiten, noch tegen te staan was, wel beproefd is, maar nooit beschaamd."

Ik weet geen sterker weldaad dan het geloof. Daar kun je mee boven de hel hangen. Die draad breekt niet, nee hoor. Het geloof geliefden, daardoor vielen de muren van Jericho.

En dan zei Hij: "Uw geloof heeft u behouden." Hier hoorde die man voor het eerst, dat hij geloof had. Dat hebben de vruchten verklaard, dat hij geloof had. Laat de vruchten het geloof verklaren, dan kan Christus tenslotte zeggen, dat je geloof had. Uw geloof heeft u behouden, U geschiede gelijk gij wilt. En dan staat er: Na 24 uren, nee, nee, na verloop van een uur, nee, er wordt nu geen seconde meer gewacht met de genezing.

Maar de genezing en de verlossing zelf, volk, dat is een daad. Als het vannacht om drie uur gebeurt, dan valt ook om drie uur na bepaalde vastgestelde tijd u de verlossing ter hand. En wat staat er dan? Dat hij naar zijn vader ging? Dat had je goed kunnen begrijpen hè? Dat hij naar zijn moeder ging? Kijk eens, ik ben genezen. Kijk eens ik kan ook zien, ik kan ook mensen zien. Nou zie ik ook mijzelf. Neen, geliefden, ik lees: En hij volgde Jezus op de weg, achter Jezus aan. En ik heb zo even voorgelezen uit Lukas: *God de eer gevende.*

Weet je wat dat zeggen wil? Hij eindigde met Christus in God. Hij eindigde met de biddag in het beginsel der eeuwige dankbaarheid, waar hij nu nog aan doende is en voor eeuwig aan doende blijft, om de kroon te werpen voor God en het Lam. Hem te betuigen, *want Gij zijt geslacht en hebt ons Gode gekocht door uw bloed uit alle talen, uit alle natiën en volkeren der aarde.* AMEN.

Zingen Psalm 69 vers 13.

6. DE BESTE ZALF IN ROUW EN SMART

En als Hij in Bethanië was, in het huis van Simon de melaatse, daar Hij aan tafel zat, kwam een vrouw, hebbende een albasten fles met zalf van onvervalsten nardus, van groten prijs; en de albasten fles gebroken hebbende, goot die op Zijn hoofd.

Markus 14: 3

God in Christus is zo sterk, dat Hij de gehele wereld wel dragen kan, en Hij draagt ze ook zonder moe te worden. Hij kan niet slapen en zal ook nooit slapen, maar toch lijkt het vaak alsof Hij slaapt. Hij kan niet liegen en zal niet liegen, maar toch roept Jeremia uit: "Zoudt Gij mij ganselijk zijn als een leugenachtige?" Hoewel Hij een Held is, Die dood, graf en hel overwonnen heeft, doet Hij Zich soms toch voor als een versaagd man, die niet verlossen kan. Hoewel Hij in Christus uw lieve Vader geworden is, moet u het toch meestal zonder Zijn Vaderlijke gemeenschap doen. Hoewel Hij de oudste Broeder van u is, omdat Hij uw vlees en bloed aangenomen heeft, zal het u toch wel eens toeschijnen, alsof Hij de uwe niet is. In de smartelijkste wegen zal Hij u doen ondervinden, dat Zijn daad vreemd en Zijn werk vreemd is, opdat Hij Zichzelf bij vernieuwing in Zijn werk aan u zal openbaren tot Zijn eer.

Ik moest j.l. donderdagmorgen elders één van die jongens begraven, die zondagnacht met een auto dodelijk verongelukten. Met hun viere zaten ze in een auto, vlogen zo tegen een boom op, waarbij er drie omkwamen en één nog leefde.

Ik zag er zeer tegenaan, en dat des te meer, omdat de vader van die jongen twee zwagers en een broer had, die ook predikant waren. Daar waren dus drie dominé's en ik zou de vierde zijn, die de begrafenis moest leiden.

Toen ik dat te horen kwam wilde ik er maar van af zien, maar de Waarheid nam daar geen genoegen mee, want zij getuigt: "Heeft hij gezworen tot zijn schade, evenwel verandert hij niet." En: "Zaai uw zaad in den morgenstond." Dus moest ik er heen, maar nu met een kalm gemoed, uitziende naar wat de Heere zou willen doen aan mij, arme aardworm die ik ben, ook in ambtelijke bediening.

We hebben in huis gesproken naar aanleiding van Leviticus 10. Nu mocht ik het grote voorrecht hebben, toen ik op weg was naar het sterfhuis, een indruk in mijn ziel te ontvangen, dat het mijn zoon niet was overkomen, terwijl de vruchten van mijn boom toch ook niet anders waren dan stinkende vruchten, die voor de hemel niet deugden.

Dat zal Aaron toch ook wel overgenomen hebben, toen zijn beide zonen door een bliksemstraal verteerd werden. Aäron was toch kind en knecht, wiens eerste offer, dat hij bracht, door het vuur des hemels verteerd werd tot een reuk des levens ten leven. Zijn zonen waren priesters, dus ook ambtsdragers, die stonden tussen God en het volk, maar zij gingen in een weg van eigenwillige ongehoorzaamheid de palen te buiten, die God hun gesteld had, door vreemd vuur op het reukaltaar te leggen, dat door God verboden was. O, die vreselijke Majesteit Gods verteerde niet hun offer, maar hen zelf als een reuk des doods ten dode.

Mozes, zijnde toch een man, zachtmoediger dan ooit één van Adams nakomelingen geweest is, en door de genade van de Heere Jezus Christus de nederigste van alle mensenkinderen, had niet terstond medelijden met zijn broeder Aäron en ook niet met het rampzalige lot, dat zijn oomzeggere Nadab en Abihu trof, maar hij viel aan de zijde Gods en zeide tot Aäron: "Dat is het wat de Heere gesproken heeft, zeggende: In degenen, die tot Mij naderen, zal Ik geheiligd worden en voor het aangezicht van al het volk zal Ik verheerlijkt worden."

God zal geheiligd worden in Zijn offeranden, maar in al de offeranden, die buiten de wetsbepaling liggen, zal Hij verheerlijkt worden voor de ogen van het ganse volk door Zijn wraakoefenende gerechtigheid. Bij Mozes stond dus de ere en de wet Gods boven alle vlees. Dan staat er zo opmerkzaam: "Doch Aäron zweeg stil." De hand ging op zijn mond.

"Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan." Als vader mocht hij het overnemen: "Gij doet mij erven de misdaden mijner jonkheid", gedachtig zijnde aan het maken door hemzelf van het gouden kalf aan de voet van de berg Sinai. Ja, hij zweeg stil. O, God regeert! Het was toch vlees van zijn vlees? Wij zouden van de hemel wel een pakhuis willen maken. Aärons hart boog naar God toe en naar Zijn recht.

Doch Aäron zweeg stil, want God had gesproken uit Zijn heiligdom. Dit beleefde Aäron door inwinnende genade. Hij sprak God niet tegen, maar luisterde naar Zijn stem en aanvaardde Zijn doen met een smartelijke en toch zoete onderwerping.

De jongen, die ik begraven heb wilde niets van de Godsdienst weten en hij is omgekomen in de zwijnendrek der losbandigheid.

De vader vond het niet vreemd dat dit gebeurd was, want hij was er enigszins op voorbereid, dat de Rechter voor de deur stond.

Op het kerkhof hebben de andere predikanten eerst gesproken en toen mochten wij eindigen met jong en oud ernstig te vermanen. We hebben de aanwezigen opgeroepen dit voorbeeld tot een schrikbeeld aan te nemen. Die jongen zijn leven was een predicatie van wat een overgegeven mens is; zijn sterven was een predicatie van de Goddelijke rechtvaardigheid en zijn begrafenis een predicatie van de laatste schande; en dat op zo'n jeugdige leeftijd van nog geen 19 jaar!

In het sterfhuis heeft geen hond zijn tong verroerd. Mijn ziel ontving vrijmoedigheid in het spreken, en dan geeft het niet meer of men verdoemt of roemt, want dan liggen alle leeuwen, tijgers en beren gebonden aan de ketenen der Goddelijke voorzienigheid.

Van het sterfhuis ben ik gegaan naar de kerk in die plaats, want wij moesten juist op die dag naar de instelling der ouden - wat een gewoonte geworden is - biddag voor het gewas houden.

Maar een biddag voor het gewas, voor het gewas in de natuur, zonder een geestelijk gewas des harten, is toch ook maar arm, droog en schraal, want dan gaat het alleen maar om een stoffelijke zegen. Een geestelijk gewas is echter een vrucht des Geestes.

De biddag te beginnen zonder schuld, smart en gebed des harten is erg, maar zonder Voorbidder is het ergste.

Ach, willen die geestelijke gewassen bij u nog groeien? Soms denk ik: "Bij u wel, volk van God." Ja, er is wel Bijbelkennis en er zijn schorten vol geloof, bekering, droefheid en bevinding, maar als ik dan wil gaan eten, is de dood in de pot! Al wéér wilde kolokwinten! Dus er zullen ook wel goede kolokwinten zijn. Weet u niet, waar die groeien? O, bij mij niet, want alles is wild en verwilderd. Een verwilderde ziel, een verwilderd verstand, verwilderde gedachten, verwilderde werken, een verwilderd leven en een totaal verwilderde natuur.

De zonen der profeten hadden niet alleen licht ontvangen, zodat ze wisten, dat Elia ten hemel zou varen, maar ze waren ook hun smaak nog niet kwijt, en dat zijn gezonde mensen, want de smaak raken we het eerste kwijt als ons lichaam ongesteld wordt.

Zij praatten niet over de dood in de pot met elkander, want dat is de dood in de pot. Het praten over de dood is ook een dood, die op de duur niet is te eten.

Zij hebben de dood ook niet uit de pot gezongen of met hun bidden er uit gebid. Zij

riepen niet tot die dood in de pot en ook niet tot elkander. Zij riepen met elkander als met één stem, uit de nood: "Man Gods, de dood is in de pot!"

Het was toch hun eigen schuld? Die kolokwinten hadden ze niet van de profeet gekregen of op bevel van de profeet geplukt, maar ze hadden ze zelf in hun onkunde of vermeende kennis voor eetbaar gehouden. Het was dus helemaal hun eigen schuld. Zij hadden met die lege pot, hun lege magen en hun lege zielen op de profeet moeten wachten. Maar wachten in het donker, met honger en dorst, is zelfverloochenende genade.

Ze hebben als met één stem geroepen tot de profeet Elisa: "De dood is in de pot!" Daarmede hebben ze dan ook hun dwaasheid, blindheid en schuld vanuit de nood des harten uitgeschreeuwd. Eén handje vol meel der genade - dat op Christus ziet, het ware Broodkoren, dat op de dorsvloer van Gods deugden door de molenstenen van Gods recht gemalen is - doet de dood wijken. Wel wonderlijk! Dezelfde pot, hetzelfde hart en dezelfde kolokwinten, maar enkel door middel van één handje vol meel smaakt het, zoals het nog nooit gesmaakt heeft.

Ik ben eigenlijk veel te ver afgedwaald van het doel van dit schrijven. Ik heb dus die arme jongen begraven en ben daarna naar de kerk gegaan.

Tot tweemaal toe heb ik in mijn predikatie een begin gemaakt met iets te zeggen van de zalving van Maria.

Hoewel het bij een begin bleef en ook gebleven is, was de stof voor mij toch wonderlijk zoet.

Jezus ging naar Bethanië, want daar woonden vrienden van Hem, en in het huis van Simon de melaatse was werk voor Hem. Zo'n huis, waar Christus zaligmakend woont, is goed bewoond. Alle huizen, waar Christus niet in woont, hoe vol zij ook van mensen zijn, staan leeg. Wat staan er dan vele huizen leeg! Huizen, waarvan de zolderbalken zouden kunnen getuigen, hoe de vorige bewoners in het geloof door het dak hebben heen gezien; en de vloeren zouden kunnen spreken van de worstelingen en tranen van de bedrukten des harten. Hoe zij hun zonden beweend hebben in hun bedstede en op verborgen plaatsen het hebben uitgeschreeuwd: "Verloren, verloren, voor eeuwig verloren!" Hoe zij God gelijk gaven en het oordeel gemijnd hebben. Hoe Christus een woonplaats in hun hart verkreeg en gehouden heeft tot in eeuwigheid.

Wat een stomme smart werd er in hun binnenste omgedragen over hun blijvende onvruchtbaarheid. Wat een verdriet is er in die huizen geweest, dat door Christus weggekust werd. Dat waren huizen, waar men naar wees. Daar woonden bekeerde mensen, die zelf meestentijds moesten inleven: "Hoe kom ik ooit tot God bekeerd?" Maar nu zijn ze bekeerd en die huizen staan leeg. Zullen ze nog ooit weer vol worden? Hoeveel bekeerde vaders zijn er geweest, terwijl men in hun kinderen daarvan niets meer bespeuren kan! Wat een vloed van tranen liggen er niet in die huizen, van moeders, die getracht hebben hun kinderen tweemaal te baren, maar die nog niet wedergeboren zijn. Ach, ik breek maar af.

Er kwam in dat huis te Bethanië maar één vrouw. Dat waren er wel niet veel, maar één is toch meer dan geen. En er waren zoveel vrouwen in Bethanië! Toch was er maar één van al die vrouwen, die rijp was om door de dood van Christus met God verzoend te worden. Zij kwam als een verlorene door recht, omhelzende het recht, met een hart vol liefde van Hem, Die haar van de Vader geschonken was door recht. Er zullen in die plaats wel meer vrouwen geweest zijn, die zo'n albasten fles met onvervalste nardus in huis gehad hebben, want zalven doet elke vrouw en man graag. Die ons zalven, zalven wij ook, maar die ons niet willen zalven, zalven wij ook niet.

Maria's hart en de fles waren beide vol. Zij komt als de vuilste zondares van alle zondaresen en de goddelooste van alle goddelozen. Het was een totaal verloren zondares. Het was onmogelijk voor haar, met een geschonken Christus in haar een ander te zalven dan Christus Zelf in Zijn menselijke natuur.

Dood was zij voor hetgeen zij van haar zeggen, want er was van haar niets te zeggen, dat niet waar was.. Door al die doodssteken en pijlen, die de duivel door middel van Judas en de discipelen op haar afschoot, werd zij niet geraakt. Het borstwapen des geloofs, Christus, ving al die vurige pijlen voor haar op, zodat Maria schotvrij was. Zij is hier niet met Christus, maar ingebonden in het bundeltje der levenden *in* Christus. Zij was er niet meer, maar leefde in Hem tot Gods eer. Zo heeft God de Vader het gewild en van eeuwigheid heeft Hij haar in Christus verkoren. Nu is zij door het geloof in Christus. Het is het welbehagen des Vaders, dat in Hem al de volheid der Godheid zou wonen, lichamenlijk.

Het verbroken hart kan de fles met nardus niet ongebroken laten. Leefde zij voor die tijd van de druppelen uit de Fontein, hier is alles vol met de Fontein. Daarom kan Maria niet rustig doen om de fles met zuivere liefdenardus, de echte wederliefde, druppelsgewijs op Hem te laten leeg lopen, want dat duurt de liefde veel te lang. Nee, de hals er af, en ziet! daar giet zij de hele fles, het gehele hart, over Zijn hoofd en lichaam uit.

Dat is goed gedaan! dat vindt de Vader goed en de Zoon vindt het zoet. Die zoete Heilige Geest, Die dat alles in Maria werkte, smaakt het ook volmaakt goed, want Hij heeft het uit Christus genomen en het in Maria gewrocht.

Hebt gij dat ook wel eens mogen doen? Hebt gij Hem wel eens gezalft als de Gegevene des Vaders in Zijn volzalige ambten?

Als u dit mag gebeuren op het ziekbed of bij een operatie, hoe diep die ook gaan mag, kunnen ze Christus er niet uitsnijden, want met de besnijdenis des harten wordt Christus er zo diep ingesneden, dat het mes van een chirurg nooit zo diep komen zal en komen kan.

Wij zouden denken, dat de geur van die reukgevende nardus, van zulk een weldaad, zich weldra door het gehele huis verspreidde. Ja, dat deed zij ook wel, maar niet tot vereniging of overname door de discipelen.

Dat Judas het niet overnam is geen wonder, want aan hem was nooit een zielswonder gebeurd.

Het was echter veel erger, dat Christus' eigen vrienden niet alleen deze zielsgang niet verstonden, maar dat zij zich uit kracht van hun blindheid en vijandschap afkeerden, menende dat er op aarde nog mensen waren armer dan de Heiland. Maar Hij was zonder land, huizen en geld; Hij had geen kussen om dat zoete hoofd op te leggen. Nooit is er toch één mens op aarde geweest, die armer was dan Hij! Hij, Die rijk was en arm geworden is, opdat dezulken, zoals Maria rijk in het geloof zouden zijn.

Omdat zij het voor zichzelf niet op kan nemen en geen woorden meer heeft en de eeuwige dood waardig is, neemt Christus het voor haar op. Hier geldt het:

"De HEERE zal voor ulieden strijden, en gij zult stil zijn." "De HEERE is een Krijgsman; HEERE is Zijn Naam."

Geen mens kan van Maria wegnemen, wat de Heere haar gegeven heeft en waarvan de zalving van Christus een vrucht is. Ja, haar Plaatsbekleder zal het voor haar opnemen.

"Maar Jezus zulks verstaande." Ter harte nemende, want wie de Zijnen bedroeft, bedroeft Hem; wie de Zijnen kwaad doet, doet Hem kwaad. Hij rekent Zich één met hen en schaamt Zich niet om hen Zijn broeders en zusters te noemen.

"Maar Jezus zulks verstaande, zeide tot hen: Waarom doet gij deze vrouw moeite aan?"

Dit zeide Hij tot Zijn discipelen. Judas ging het om het geld. Geld is hard en het maakt ook hard. Die man wilde stelen, want hij was een dief. Om te stelen moet men eerst een dief zijn, want het stelen is de vrucht van een diefachtig hart.

Maar wat de andere discipelen deden trof veel dieper en raakte veel smartelijker, want zij waren allen van één huisgezin.

Zij zeiden: "Waartoe dit verlies?" Nooit is het echter een verlies geweest, wat men aan Christus vermaakt, maar dat is altijd nog winst geweest.

Bartimeüs vermaakte zijn blindheid aan Christus en ontving het licht. De moordenaar aan het hout vermaakte ziel en lichaam als een vuurbrand aan Christus en is gered geworden. Maria vermaakte al haar schuld aan Hem en Hij werd haar Borg. Zij, die een hartkwaal aan Hem vermaakten zijn er door geheiligd geworden en voor een tijd weer genezen geworden. Er zijn zelfs mensen, die de kanker aan Hem vermaakt hebben en van de kwaal genezen zijn. Het is geen zonde om de hals van de fles te breken en al de nardus op Zijn lichaam uit te gieten, maar het is wel zonde om het niet te doen.

Hij is de armste, de ellendigste en de mismaaktste. Zijn gelaat was verdorven meer dan van iemand, en zo zag Maria Hem onder de zware last van haar zondes Schuld.

"Waarom doet gij deze vrouw moeite aan?"

Christus vroeg verontwaardigd rekenschap van hun woorden en daden omtrent Zijn gezaligde Maria. Niemand gaf antwoord en niemand heeft ook een antwoord. Zijn vraag is bestraffend, zeer scherp en indringend.

"Want zij heeft een goed werk aan Mij gewrocht." Zij had niemand anders dan Christus gezalfd, want er was ook niemand anders in haar hart dan Christus. Zij kan naar niemand anders haar koers richten dan naar Christus. Zij kan van de liefde geen greintje liefde en van de nardus geen druppeltje nardus missen, want het was voor haar alleen maar Christus. Maar één Middelaar kwam dat alles toe.

Zij heeft een goed werk aan Mij gedaan, omdat zij niemand anders gezalfd heeft dan Mij. De armen kunt gij elke dag een pannetje soep, een stukje vlees met wat eieren en geld brengen. Ziet, daar krijgen we de armen ook meteen voor onze rekening, om ze te houden tot aan het einde der wereld. Vervolgens zal Hij Maria aan Zijn jongeren openbaren.

"Want als zij deze zalf op Mijn lichaam gegoten heeft ..." Zij heeft de zalf gul, openhartig en milddadig uitgestort. Zij heeft die fles zo uitgegoten alsof zij eeuwig door had willen gieten. En terecht, want nooit heeft de kerk Hem genoeg kunnen lieven. Het zou nog wel gegaan zijn, als de discipelen ook maar wat uit die fles gekregen hadden.

Al was het maar een paar druppeltjes geweest, want dan hadden ze toch meegeteld. Zij heeft Mij reeds begraven. Voor haar ben Ik al gekruist en gestorven, en nu balsemt ze Mij tot een voorbereiding van Mijn begrafenis.

Daar verstonden Zijn jongeren niets van. Zij waren in de geestelijke zin overspelers. De wet is volmaakt goed in al zijn delen, en de deugden Gods zijn het erfdeel van de wet. Zij moesten ingewonnen worden om bij de eerste man, de wet, de dood te vinden. "Ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zoude." Niemand kan met de wet omgaan en haar de gerechtigheid wedergeven, die zij van ons eist, dan Christus alleen, Die naar Zijn Goddelijke natuur boven de wet stond en naar Zijn menselijke natuur onder Zijn eigen wet kwam om dezelve te gehoorzamen en alzo het leven te

verwerven en de vloek weg te nemen in Zijn dadelijke gehoorzaamheid.

Dit vond Maria in Christus en daar stonden Zijn jongeren nog voor, want zij liefden nog twee mannen, Wet en Evangelie.

Ach, zij hadden het wel bij een profetische bediening willen houden, maar dan was de kerk, hoewel de zaligheid hun beloofd was, toch voor eeuwig omgekomen.

"Zo heeft zij het gedaan tot een voorbereiding van Mijn begrafenis."

Hoe kostelijk was nu voor Maria Zijn dood, want de wet Gods blonk hierin volmaakt in al zijn delen en werd ook volmaakt in ere hersteld. Dit getuigenis, dat Christus van Maria gaf, deed haar des te meer in het eeuwige heilsplan wegzinken. Het deed haar ervaren, dat het Zijne Goddelijke vermakingen waren, haar met opluistering van Gods deugden tot een erfgename Gods en medeërfgename van Christus te doen zijn. Haar werk wordt goedgekeurd door een Drieënig VerbondsGod. Zij wordt door Zijn gerechtigheid geheel bedekt, alsof zij zelf de Goddelijke wet in alles voldaan had.

"Voorwaar zeg Ik u: Alwaar dit Evangelie gepredikt zal worden in de gehele wereld, daar zal ook tot haar gedachtenis gesproken worden van hetgeen zij gedaan heeft."

Christus besluit, dat haar zalving van Hem niet in het vergeetboek zal geraken, maar tot een blijvend getuigenis zal zijn, overal waar dit Evangelie zal gepredikt worden, want daar zal tot haar gedachtenis gesproken worden van hetgeen zij gedaan heeft. Wat zal dat voor die arme ziel een eeuwige meeval geweest zijn. Haar naam zal staan in de Bijbel; zij heeft een bekering, die zijn grond in de Bijbel heeft en elk jaar zal bij de verhandeling van het lijden van Christus haar naam genoemd en over haar werk gepredikt worden; maar ook over de blindheid, onkunde en vijandschap van Christus' jongeren tegen Maria. De duivel loert er altijd op om de hel aan te stoken in het hart van Zijn volk. De kerk gaat door duizenden hellen, voordat zij aanlandt in een land zonder hel. Het is noodzakelijk, dat niet alleen door het zoete bloed des Lams de erfschuld en de dadelijke zonden, die voortvloeien uit de erfsmet vergeven worden, maar dat de erfsmet ook bij de dood vernietigd wordt.

Als Christus bij Simon de melaatse is weet Hij, dat Hij in diezelfde week zal sterven en als het Lam Gods geslacht worden. Hij weet, dat Hij het Lam, de Borg en de Middelaar is, Die de scheidsmuur weg zal nemen.

Ach geliefden, als Hij niet voor ons geslacht is, zullen wij straks met een eeuwige slachting geslacht worden, want het recht eist een slachtoffer voor de zonden. Niemand krijgt ooit zijn schuld betaald buiten deze Borg, want niemand kan met God omgaan dan Hij, Die van God is uitgegaan. O, wat is Hij een gepaste Middelaar! Twee middelaars is te veel en geen middelaar is te weinig; maar deze Middelaar weet hoe God het hebben wil, en Hij doet het zo volmaakt als God het dan ook hebben wil.

Ik ben na die begrafenis in de banden der hel gekomen, zoals nooit tevoren. Het geloof in mijn verkiezing en mijn roeping, dat ik wel eens beoefenen mocht, verbrandde door die hitte en door die vlam. Het geloof in de rechtvaardigmaking door het geloof in Christus verteerde ook. De hoop op het kindschap, de aanneming tot kinderen, waarin mijn ziel zich in God wel eens weggewonderd had, verliet mij door het oplaaien van de vlammen der hel. Van de verzegeling des Geestes, Die het onderpand is van onze erfenis, tot de verkregene verlossing, tot prijs Zijner heerlijkheid, was niets meer te merken. Niets was er, helemaal niets dan alleen de hel; ja, alles was hel en zij verteerde alles. Niets schoot er over dan dit alleen: "Zij zullen vloeken op hun Koning."

Terwijl ik in die radeloze toestand verkeerde, liep de hond mij in de weg. Dat dier moest toen de klappen van zo'n helhond incasseren. O, wat is de mens onder het ongenoegen Gods! Enkel maar een gevleesde duivel! Ik verwachtte niet anders dan met de hel voor eeuwig in de hel weg te zinken. Er schoot van mijn ambtswerk ook niets over dan beschuldiging en veroordeling. Als zo'n vuurbrand der hel zat ik daar neder. Ik zat uitgeteerd en uitgebrand op mijn stoel na twee nachten in zulk een hel gebrand te hebben. Ik heb de kluiten der aarde gekust, niet om bij de Heere te zijn, maar om van mijn hel af te komen. In smartelijke moedeloosheid schreeuwde mijn ziel: "Wend U van mij af, dat ik mij verkwikke, voordat ik heenga!"

Maar toen kwam Hij, die grote Hij, die allergrootste Hij, niet in de storm, noch met bliksem, noch in een aardbeving, maar in het suizen van een zachte stilte. Dat suizen stilde de storm en bluste de hel. Dat suizen bracht mee smart, schuld, droefheid en een hartelijk leedwezen.

Met deze woorden daalde Hij in de hel van mijn hart: "Ik ben geheel bedroefd tot den dood toe." Die droefheid, die toen, ja toen in mijn ziel vloeide, verteerde mijn smart. Ik had Hem bedroefd en dat tot Zijn dood toe. Ach, dat ik bedroefd bleef, totdat mijn dagen van het Hem bedroeven een einde zullen nemen!

Hij bracht mij weer eens in Gethsemané, waar ik wel meer geweest was, maar nooit zoals nu. O, daar kreeg ik te zien en in te leven, hoe die lieve Borg Zich gedragen had in Zijn nederdaling ter helle. Hij vloekte niet de toorn Gods, noch het recht Gods en ook niet de vloek der wet, maar Hij boog Zich, nederdalende in mijn hel en zeide: "Abba, Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van mij voorbijgaan."

O, mijn ziel was uitzinnig en het was alles smart in mijn hart, terwijl mijn ziel nu haar droefheid ontving uit Zijn droefheid. Uit Hem, Die de blijdschap des Vaders was. Hij was dóór mij zo bedroefd en toch vóór mij bedroefd.

Nu begon de hemel te druppen in zo'n helwaardige, want als de hel geblust wordt, schiet er een helwaardig mens over, in zulk een smartelijke smart verzonken liggende, en door dat lieve Wezen er bij vernieuwing uitgehaald. Hij daalde niet neder in een brandende hel, maar in een helwaardig zondaar vol smart, met deze woorden: "Want Gij zijt geslacht en hebt ons Gode gekocht door Uw bloed."

Deze woorden gingen dieper dan de eersten. De grond ging onder mijn voeten vandaan. Mijn hart en mijn ogen waren springaders van tranen, van bitterheid en zoetheid, van diepe smart en opwellende vreugde. God had Hem en de wet had Hem in Zijn vloek geslacht. Het recht Gods had Hem geslacht. Hij is alles, en voor de kerk is Hij tot eeuwige zaligheid!

Maar toen kwam het laatste en dat deed mij in zelfverfoeiing zeer diep wegsmelten. Ik had Hem geslacht en daar lag ik als een God-moorder. Ik had de Vorst des levens gedood!

Stom van smart zat ik op mijn stoel. Mijn vrouw zei: "Zal ik je wat zenuwdruppels geven?"

Ik schudde mijn hoofd: "Nee", want ik was bang dat de smart weg zou gaan en dat wenste ik niet.

Hij nam echter Zelf mijn smart weg: "En hebt ons Gode gekocht", door het recht, waaraan Hij voldoen zou. "Gekocht", van de vloek der wet, die Hij in ere volmaakt hersteld heeft; "gekocht", van de dood, en dat door Zijn dood en dat zoete bloed. Een zee van bloed heeft de aarde al ingedronken, maar nooit zulk bloed als dit bloed des Lams. Dit is het enigste bloed, dat zo schoon wast, dat recht en wet niets meer kunnen vinden, dat tegen haar is. O, dat bloed maakt helder wit, lelieblank en vervult het hart met die vrede Gods, die alle verstand te boven gaat. Dit bloed stolt niet, bederft niet,

maar blijft vers en levendig. Als de Vader dit bloed aanschouwt, klinkt het weer "*Vader*" in het hart.

Toen ik weer een weinig tot mij zelve kwam, vroeg ik, of die hel nooit meer in mijn hart zou behoeven te branden, want dat het mij een diepe smart was, Hem zoveel smarten aan te doen. Dit was ernst!

Zijn woord tot mij luidde echter niet, dat de hel nu voorgoed geblust zou zijn, maar Hij sprak: "De God des vredes zal welhaast de satan onder uw voet verpletteren." Let op: Niet de kerk verplettert hem, maar God verplettert hem onder haar voet en zij is overwinnaar in Hem! Toen heb ik ook iets mogen zien van de heerlijkheid van het einde aller dingen, als Christus het Rijk aan de Vader zal overgeven, want dan zal God zijn alles in allen.

Nu stond de olie stil en kwam ik tot mijzelf met een gebluste hel.

Hoe lang of kort het geduurd had wist ik niet, maar ik kreeg wel erg in dat stomme dier, dat zulke helse klappen ontvangen had. Met medelijden vervuld, heb ik een boterham met goede boter en suiker besmeerd en ben naar zijn hok gegaan en heb gezegd: "Nu kom ik bij jou kijken; zou je van zo'n helhond nog een boterham willen hebben?" En ja, hij nam mijn boterham aan en likte mijn hand af, waarmee ik hem zo geslagen had. Ik zeide toen tegen mijn vrouw: "Hij heeft mijn hand niet afgebeten."

Vrede met God door het bloed des Lams! Dit alles is in mijn stand gebeurd en ging buitenmijn staat om, die reeds vele jaren geleden door Christus, in Christus, in de Vader opgelost was.

Nu ga ik eindigen. De Heere, Die goed is en goed doet, vervulle u met alle goed. Amen.

6. HET VERRAAD VAN JUDAS

Lezen de twaalf artikelen des geloofs.
Daarna Markus 14 : 10 t. e. m. 31.

Gebed.

Zingen: Ps. 86 : 4.

In die 86ste psalm, dat 4de vers bezingt de profeet zijn gewoonte. De meeste gewoonten zijn af te keuren. De meeste gewoonten zijn zondig, maar Hij heeft een gewoonte, die te prijzen is. Die naar Gods woord is en tot heil zijner liefde, zeggende: "Ik ben gewoon alle dagen tot U te roepen", staat er niet. "Ik ben gewoon in voorspoed tot U te roepen", staat er ook niet. Wat zegt hij dan? "Ik ben gewoon in bange dagen." Hoor je het?

In bange dagen, als ik het benauwd heb, nergens meer heen kan en alle wegen toegemuurd zijn en nergens meer door kan, geheel omheind, omtuind. Ik ben gewoon in bange dagen tot U te roepen. Een klaar bewijs, dat David wil zeggen: "Als ik het niet bang heb, dan roep ik niet. Als ik niet in de oven van de beproeving lig, dan roep ik niet. Als er geen verdrukking is, dan vraag ik niet." Dan leeft hij net als een ander. Dan heeft hij genoeg aan zijn bekering en aan de weldaden in de tijd. Dan is hij ook koning. Dan heeft hij ook genoeg, om genoeg te hebben, waarmee David wil zeggen: "Er moet altijd weer wat zijn. Er moet altijd weer wat plaats hebben, dat gewicht aan de klok hangt, want God staat erop, dat Zijn kerk hier zucht."

Dat Zijn kerk hier vraagt, daar staat Hij op. Dat hoeft in de Hemel niet, maar onder de Hemel kan het niet gemist worden, zal het eenmaal met u wel zijn.

Ik ben gewoon in bange dagen. David heeft ervaren, dat over de benauwdheid praten, de benauwdheid niet weg neemt. En met die benauwdheid naar de buurvrouw lopen? Die kan er ook geen verlichting in brengen. Met je benauwdheid naar een beste vriend en naar een vriendin, dat mag eens even enige verlichting geven, maar je gaat naar huis en je neemt je pak mee. Je gaat naar huis en je neemt je benauwdheid weer mee. Je neemt je ellende weer mee en je neemt je nood weer mee. Er is geen zaligmakende kerk op aarde, dan moesten we rooms worden. Er is wel een kerk op aarde, die zalig gemaakt wordt, maar dan door een Zaligmaker en dat is die van God verordeneerde Christus.

Ik ben gewoon in bange dagen, mijn benauwdheid U te klagen. Er is zoveel onderscheid tussen klagen en klagen, tussen vragen en vragen, tussen bidden en bidden. Ach, wij hebben wat van die moedeloze klachten. Wij hebben in de benauwdheid wat van die hopeloze klachten. Wij hebben in de doorgang van ons leven wat van die dode klachten, klachten die dood zijn, waar je in gewaar kunt worden, dat je er niets bij wint, maar ook niets bij verliest. Van die echte dode klachten, die wij echter meer moeten bestempelen met wat de profeet zegt: "Wij brommen doorgaans gelijk de beren." Wat een ontdekte man! Het ware klagen is genade. Het ware klagen is een behoefte. Het ware klagen is een vrucht van het leven. Het ware klagen gaat gepaard met wat de profeet Jesaja getuigt: "wat klaagt dan een levend mens, een ieder klage vanwege zijne zonde." En dan kan je dát niet mankeren, of het valt mee. Dan kunnen de tegenspoeden nooit zo groot zijn, of gij hebt ze zwaarder verdiend. Dan kan de roede nooit zo scherp zijn, of ge hebt een zwaarder roede u waardig gemaakt. Dan is er nog altijd honing aan de roede.

"Gij toch, zegt hij, die de ellende ziet." Het komt de kerk zo menigmaal voor, dat God ze helemaal niet meer ziet, ook niet meer naar hen luistert en ze ook niet hoort. Het komt zo menigmaal voor, dat ze met de dichter moeten zeggen: "Waarom staat Gij van verre ten dage mijner benauwdheid en houdt U niet als doof van mij af, opdat ik niet vergeleken worde bij degenen, die in de kuil nederdalen." De Heere staat altijd niet klaar met de uitkomst. De uitgestelde hoop krenkt het hart. Gij toch die de ellende ziet: Maar dan staat de profeet er weer eens achter en dan ziet hij, dat hij in zijn ellende de verborgen ondersteuning gehad heeft. Dat hij in zijn ellende nog onderhoudende genade had, want anders was het hem gegaan, zoals David zegt: "Zo ik niet had geloofd dat in dit leven, mijn ziel Gods gunst en hulp genieten zou, waar was mijn hoop, waar was die? Waar was mijn moed, hij was vergaan, allang vergeten, allang vergeten de verborgen ondersteuning, die je doordraagt tot de uitkomst." En nu is verborgen ondersteuning veel, maar daar leer je niet uit. Alleen uit geopenbaarde vertroosting, daar wordt de kerk in onderwezen.

Gij toch, die de ellende ziet. Dan zegt hij: "Wie hoort mij?" Waar zou je het aan kunnen weten, dat de Heere je hoort? Waar zou je dat aan gewaar kunnen worden? In een dagelijkse vernedering en opening aan de troon der genade! Dat je eens beleeft: God neemt nota van mij. Hij ziet mij. Hij weet dat ik er ben. Wanneer je een woord van Zijne lippen ontvangt tot vertroosting, tot onderrichting en tot onderwijzing. En dan is het niet gering, eens te mogen ervaren, dat het aller-volzaligst en allerheiligst Wezen van je afweet en weet waar je woont en weet wat je onderworpen bent. Dat Hij alles weet, dat geeft een verluchting des harten en een ogenblik een verkwikking met een hope, dat Hij eens de zaken des ellendigen uitvoeren zal tot Zijn verheerlijking en tot aanbidding voor zulk een zondaar.

Wij dachten in het middaguur u een ogenblik te bepalen bij het Evangelie van Marcus 14 en daarvan het 10e en 11e vers, waar Gods woord aldus luidt:

En Judas Iskariot, één van de twaalven, ging henen tot de overpriesters, opdat hij Hem hun zou overleveren. En zij, dat horende waren verblijd en beloofden hem geld te geven; En hij zocht, hoe hij Hem bekwamelijk overleveren zou.

Gebed.

Zingen: Ps. 56 : 1.

Al Gods volk gaat naar de Hemel, niet één zal er achterblijven, maar ze gaan er allemaal anders naar toe, dan ze gedacht hadden en anders, dan ze verwacht hebben. Ik zal de blinde leiden in wegen, die ze niet geweten hebben en in paden die ze niet gekend hebben; zodat hij menigmaal blindelings onvoorwaardelijk moet volgen.

In dit morgenuur hebben we gehoord, hoe Maria, de zuster van Martha en Lazarus een Godverheerlijkend werk gedaan heeft, en dat heeft ze zomaar niet uit haarzelf gedaan. Dat heeft ze door het geloof gedaan. Zij heeft alles aan Christus gegeven wat ze had, en dat was haar ziel en lichaam. Dat is het beste, wat je op aarde bezit, dat is ook het beste wat je aan Christus vermaken kan, ziel en lichaam beide, want straks wordt dat lichaam gebroken, net als die kostelijke albasten fles, die werd ook gebroken en als dan de ziele, als het ware het naar de zin mag gaan, dan heeft God Zijn eer en de Kerk de Zaligheid. Ze werd wel niet begrepen door Petrus en Johannes; dat valt tegen, als je

lieve vrienden hebt en ze verstaan je niet. Als je vrienden hebt en ze begrijpen je gang, je legering niet, dan geeft dat een beetje twisting en wrijving. Het is aangenaam op een gezelschap met een onderlinge vereniging en gemeenschap.

En nu ging het bij de discipelen niet alleen om de verkwisting van dat geld, maar bij de discipelen vloemde dat het meest voort uit onkunde, uit zwakheid, blindheid, daarin verstonden ze Maria niet; de drie vrienden van Job verstonden Job ook niet.

Als je nu een kind van God niet verstaat, moet je het niet dadelijk veroordelen en ook niet dadelijk aan de kant werpen, laat het maar eens rusten, het konden zaken zijn, die je nog niet geleerd hebt, en die hij wel geleerd heeft. Dan past het om te zwijgen, want Elihu wist er meer van dan die vrienden van Job, terwijl toch Elihu de jongste was, dewelke immers getuigt: "Mijn Vader laat Job beproefd worden, niet altijd, maar ten einde toe."

En wat ze van Maria mochten zeggen, alle pijlen die afgeschoten werden, konden haar niet raken. Ze was bij het Schild des geloofs, Die alle vurige pijlen uitblust. Een beter Schild is er niet op dat plaatsje tussen Maria en Zijn jongeren. Hij neemt het voor haar op, het is Zijn kind, het is Zijn bruid en het werk wat ze deed, was een Godsopenbaring in haar hart. Ze mogen haar voor een verkwister houden, Maria kijkt niet om, die zal wel zeggen: "Dat ben ik, ik ben een verkwister van mijn tijd, van het Evangelie, van de middelen der genade. Ik ben een verkwister, die altijd als een doorbrenger, de weldaden Gods verteert, maar de Weldoener, waar blijft Zijn eer, waar blijft Zijn lof?"

Het is een weldaad dat genade in verkwisters verheerlijkt wordt, maar daarom verkwist God Zijn genade niet, God verkwist ze niet. Er zal eerst altijd weer een leeg vat zijn, voordat de olie gaat lopen. Het zal altijd eerst weer een dorre boom zijn, voordat er een groene van gemaakt wordt. Het zal altijd eerst weer een distel zijn, voordat er een denneboom voorop gaat. Dat zijn altijd die voorlopers naar de uitkomst en tot de genade. En wanneer Maria een goedkeuring uit de mond van Christus gehoord heeft, dan is de ziel daar zalig gesteld geweest, die is verslonden geweest in Zijn dood.

Die ziel heeft ervaren, mijn leven heeft Hem in de dood gebracht en Zijn dood brengt mij in het leven. Mijn zonden brachten Hem naar Golgotha en Zijn gerechtigheid voert mij naar de Hemel. Mijn zonden doen Hem nederdalen ter hel en Zijn genade doet mij opklimmen tot de bovenste Hemel, de Hemel der Hemelen, zodat Maria in dat gezegende Lam Gods, een verzoend God, een herstelde wet en een verheerlijk recht heeft aanschouwd.

Vandaar, dat ze ook geen woord zegt; het is het werk der liefde. Maria is stom van twee dingen, in de eerste plaats, als ze op haar zonden ziet, die zo groot zijn, als ze nooit gedacht had, dat ze zo groot waren. Nooit had een mens gedacht, dat hij zo een grote schuld had, tenzij het ontdekt wordt. Dan zegt hij: "Maar, maar, maar wat een schuld, wat een schuld, van de aarde tot de Hemel." Zou u de schuld al thuis hebben? Ik wenste het. Als dan daar tegenover Gods recht geopenbaard wordt, dan is dat zo met een mens. Daartegenover is haar het lijden van Christus geopenbaard, die tot zonde gemaakt wordt, opdat Maria in Hem zou gerechtvaardigd worden. Dan is de kerk stom van smart en stom van aanbedding, want juist een levendig gezicht van een gekruiste Heere Jezus, dat vermorzelt, dat verbrijzelt de ziel.

Gij weet, zegt de Apostel, Zijn genade, daar Hij rijk was om uwentwil arm is geworden, opdat gij in Hem rijk zoudt zijn in genade. En wanneer dat lijden van die Borg bevindelijk in uw hart, geopenbaard wordt, dan ziet gij de eeuwige liefde des Vaders, om Zijn Lieveling tot dat einde over te geven, en ge ziet ook de liefde Christi, die zich niet schaamt om een kruispaal te mijnen, opdat Hij Zijn kerk een kroon zou verwerven. Zalig worden, geliefden, het is het grootste wonder, wat er op aarde

beleefd kan worden.

Christus zegt: "Maria, zo oud als de wereld wordt, zo oud zal ook uw zalving worden. Zo lang als de wereld staat, zal er op die wereld over die zalving gepredikt worden." De naam des rechtvaardigen zal in gedachtenis blijven, maar de naam des goddelozen zal verrotten. Daar konden er toch onder ons nog zijn, die met enige jaloersheid op de arbeid van Maria hebben gezien. Wat was dat mens gelukkig' Zij werd niet anders, maar zij werd eens anderen. Ze vermaakte haar ziel en haar lichaam aan Christus en daarin heeft ze ervaren: ik leef doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij. Maria heeft gezien, dat de dood van Christus Gode welbehagelijk was. Het behaagde Hem Zijn Zoon te verbrijzelen. God de Vader verbrijzelt Zijn eigen Zoon. Zijn eigen Zoon, Zijn eniggeborene.

Die nu vader is, weet wel een beetje, hoeveel hij van zijn kinderen houdt. Ge zoudt door het vuur gaan, jezelf verbranden om je kind te redden. En God de Vader verbrijzelt Zijn Zoon, met behagen, met behagen, makkelijker gezegd; God heeft er schik in, om dat te doen. En waarom, waarom? Was Christus niet een gehoorzame Zoon in de aller-volmaaktste zin. Hoewel Hij de Zoon was, zo heeft Hij gehoorzaamheid geleerd in alles, wat Hij geleden heeft. Maar wat mag er dan toch Gode welbehagelijks zijn in de dood van Zijn lieve Zoon? Door Zijn dood maakt Hij vele zonen. Door de dood van Christus maakt hij de Hemel vol. Door de dood van Christus wordt er een schare zalig, die niemand tellen kan, en dat is het oogmerk. Daarom zegt de profeet Jesaja: "de Heere heeft ons aller ongerechtigheid op hem doen aanlopen."

Zouden de uwe er ook bij zijn? Zouden de uwe er ook bij zijn? Zou uw ongerechtigheid ook op Hem aangelopen zijn? Dan krijgt u straks Zijn gerechtigheid, en Hij neemt de ongerechtigheid. Voorwaar zegt Christus: "Maria, ze verachten het, maar Ik acht het." En tenslotte Ede, wat zegt het mij, al zegt heel Ede, die man gaat naar de Hemel, en ik ga straks naar de hel? Wat zegt dat mij, dat heel Ede zegt, dat is een kind van God, en ik ben het niet, en ik ben het niet? En wat zegt het mij anderzijds, het is geen kind van God, en ik zou het toch zijn? Dus waar komt het op aan? Om geen goedkeuring van de mensen, ook geen goedkeuring van het volk, want dan had Maria de stap ook mis gehad. Want ze had ze allemaal tegen, ze had ze allemaal tegen. Judas uit het oogpunt van diefstal, en de anderen uit het oogpunt van onkunde en wakheid. Ze had al de discipelen tegen, ze had er niet eentje mee.

Daarom is het noodzakelijk niet door mensen zalig gesproken te worden, maar door Christus, dewelke immers getuigt: "Zalig zijn zij die treuren, want zij zullen vertroost worden." Kijk, dat houdt steek. Zijn woorden leggen houvast in en die hebben de eeuwige heerlijkheid vast. En wanneer Christus Zijne jongeren bestraft, dan nemen Zijne jongeren die bestraffing. Ze zwijgen onder die bestraffing. Ze aanvaarden de bestraffing, en ze hebben in de dadelijkheid in de consciëntie aangevoeld, we zijn te ver gegaan, we hebben te veel gezegd. Wij hebben die vrouw veroordeeld zonder licht. De discipelen van Christus nemen die bestraffing, aanvaarden die bestraffing en ze krijgen in het licht, waarin Christus Maria zet, hun onkunde te zien, aangaande de zaken, die Maria ontvangt.

Gelukkige discipelen, dat zij de bestraffing Christi aanvaarden, want wee onzer, als wij de bestraffende man haten. Dat is een bewijs van overgevend oordeel. Dat is een bewijs van overgevend oordeel der verharding. Gods kerk, in de weg van ontdekkende genade zal altijd zeggen: "Man, zeg het me maar, behandel me maar eerlijk, leg mijn zaken maar gerust bloot, dat het gans niet wel met me staat." Gods kerk wordt eerlijk gemaakt en zegt: "handel maar eerlijk met me, vlei me maar niet, want ik ga op een eeuwigheid aan. Het is beter tijdig ontdekt, dan voor eeuwig bedrogen." Het is zeker

waar, ontdekkende genade geeft altijd een aantrek met David: "Doorgrond en ken mijn hart, o, Heere, is hetgeen ik denk, niet tot Uw eer." Die mensen zijn altijd bang, dat ze het mis hebben. Die mensen zijn altijd bang, dat ze zich bedriegen zullen. Ze zijn altijd maar bang, als straks de dood komt, dat er toch maar geen Goddelijk begin zal wezen, altijd maar bang, dat ze zelf begonnen zijn, altijd maar bang, dat ze de straf van de hel willen ontlopen en dat het ware beginsel gemist wordt.

Ach, geliefden het is een grondvraag in het leven van de bekommerde kerk, hoe kom ik aan geloof, hoe kom ik aan geloof en hoe kom ik ooit rechtvaardig voor God. Hoe zal ik ooit eens weten, dat God mijn God en Christus mijn Borg is. Daar kan wat schudding, daar kunnen wat wankelingen zijn en satan kan er wat pijlen in schieten, en zeggen: "'Mens, hoelang loop je daar nu al mee, hoelang sukkel je nu al mee en je hebt al eens hoop gehad, maar vandaag heb je meer wanhoop dan hoop, man. Werkelijk, als er een goddelijk beginsel was, dan was je ziel allang opgelost, dan was je allang het eigendom van Christus, maar daar loop je nu al dertig jaar, met de wereld kan je niet mee en met Gods volk kan je ook niet mee."

Dan zit je er net tussen in mens, dan zit je er net tussen in. Ach, dezulken ervaren, dat de weg naar de hemel smal is en haar poort eng. Nochtans is er een in de hemel, die ziet u, en die kent Zijn tijd, om de gEvangenis te wenden.

Judas neemt de bestraffing niet. Arme Judas, arme Judas, hij wil niet bestraft zijn, hij wil geen bestraffing hebben. Nee, nee, arme kinderen, als je vader niets meer tegen je zeggen mag en als je moeder niets meer tegen je zeggen mag. Dat je het beter weet en ze tegenspreekt. Arme kinderen, wanneer je de mond van je ouders sluit en als kostgangers aan tafel zit. Arme kinderen! Wee het land waar de koning een kind is en vooral in deze brute en goddeloze en wegzinkende tijd van zorgeloosheid en bandeloosheid. Het valt dan nog mee, als je kinderen nog enigszins luisteren. Daar zijn wat huisgezinnen, waar men gebogen gaat onder de lasten van de kinderen, onder de ellende van je kinderen. Menig ouder moet zeggen: ik heb meer verdriet na hun geboorte gehad, dan in de geboorte.

Daarom meisjes en jongens veracht je moeder niet en je vader, wanneer ze oud geworden zijn, want de raven zullen je ogen uitpikken aan de beek. Het zijn de twee enigste mensen, die alles voor je aan de kant zetten, om je maar te redden en te bewaren. Het zijn de enigste mensen, daar je je geheimen aan kwijt kunt, waar je van weet, vader brengt het niet op de straten van Askelon, en moeder scheidt geen behagen in mijn ellende. Judas wil niet bestraft zijn, daar is hij te goed voor en toch is hij een dief. Daar is hij te goed voor.

Judas voelde in die bestraffing: die weet dat ik een dief ben, Die weet dat ik steel. Had hij er maar voor kunnen vallen; had hij er maar voor kunnen vallen. Wat was hij een gelukkig mens geweest, als hij gezegd had: "Heere Jezus hier, hier heb Je de dief, hier heb Je de dief!" Want daar gaat het bij Hem om. Maar nee geliefden, dan komt de eigengerechtigheid boven. Dat wil Judas niet, hij wilde niet bestraft worden en hij voelde zijn consciëntie, omdat Christus van zijn diefstal afwist. Judas Iskariot, Iskariot was de plaats, waar hij gewonnen en geboren was. Judas betekent iemand die Gods Naam belijdt, iemand die Gods Naam looft, iemand die Gods Naam verheerlijkt. Een schone naam hè, maar je ziet maar, Bijbelse namen geven geen bijbels hart. Er zijn er, die geen Bijbelse naam hebben, maar die een Bijbels hart hebben, dat is meer, dat is meer. Bijbelse harten die worden zalig. Maar Bijbelse namen?

Denk eens aan Saul, dat is ook een Bijbelse naam, en waar is die man geëindigd? Met zijn hel naar de hel. Want Saul viel in zijn eigen zwaard. Dat doe je zo maar niet hoor, dat doe je zomaar niet. Dan heeft er al heel wat plaats gehad, want men weet toch wel,

krachtens opvoeding, dat het leven na de dood veel meer en veel langer en veel ellendiger is, dan het leven van nu. Maar het is net of de duivel die mensen wijs maakt, 'het is in de hel niet zo benauwd, als dat je het nu hebt. Je hebt het in de hel niet zo benauwd als dat je het nu hebt, maak er maar gerust een eind aan.' O, hij is de vader der leugenen en een mensenmoordenaar van den beginne.

Judas, wat een mooie naam hè? Denk maar eens aan Juda. Maar nu moet je maar eens zien, wat er van terecht gekomen is, van die lof Gods en van het belijden van Gods naam en eer. Judas gaat weg. Hij neemt afscheid van het gezelschap.

Ik hoor er nog eentje zeggen: "Dag moeder, dag moeder u bent altijd goed voor me geweest, maar ik ga terug naar Moab, moeder. Ik ga terug hoor, ik ga terug moeder, want u zegt het, dat ik terug moet gaan, en dan ga ik terug." Orpa neemt afscheid, maar dan voor eeuwig, voor eeuwig afscheid, voor eeuwig afscheid.

Judas gaat weg, om nooit meer terug te komen. Die man gaat weg, om straks voor eeuwig om te komen en dat op de rampzaligste manier. Judas één van de twaalven, een uitverkoren apostel, een uitverkoren discipel, een discipel, die de gave des Geestes deelachtig was en het prediken, in het doen van wonderen, die duivelen uitwierp en kranken genas en die aantrekkelijke Predicaties hield. 't Wil wat zeggen. Judas preekte en zijn preken was goed en toch was het Judas, en toch was het Judas.

Als je dan om het hoekje kijkt, in het hart van Gods kinderen en inzonderheid ook in het hart van Gods knechten, dan zegt de apostel: "Voorwaar, zegt hij, een ander het Evangelie gepredikt, indien ik zelf niet verwerpelijk ben." De ambten vernieuwen niemand, de ambten maken geen nieuwe mensen, de ambten brengen geen zaligmakende genade. Denk eens aan dat spreekwoord des Ouden Testaments, dat spreekwoord, dat was: "Is Saul ook onder de profeten?" Daar stond heel Israël van te zien en was verbaasd en ge weet, wat zijn einde was.

O, de kerk moet zich wat vaak onderzoeken en zeggen: "Heere is het wel echt, maak het eens echt, heb ik me niet bedrogen, maak het eens waar." Je laatste ontmoeting, dat is de beste verzekering. Je laatste ontmoeting geeft je de meeste hoop weer, waarvan de waarheid zingt:

"De Heer is zo getrouw als sterk,
Hij zal Zijn werk,
Aan mij volvoeren vrij."

Judas gaat, en waar gaat hij heen? Naar de kroeg? Neen, hij doet niet als Demas. Van Demas lezen we: *Hij heeft de tegenwoordige wereld weer lief gekregen*, dat zijn al de dingen van de wereld. Judas gaat niet naar de kroeg. Judas gaat niet naar een danszaal. Judas gaat niet naar de plaatsen der ijdelheid. Judas gaat naar de hoofden van Jeruzalems kerk, naar de kerkvorsten van Jeruzalems kerk; daar keert hij zich heen. Zouden we nog iets aan hem vragen? 'Judas, weet je wel wat je doet? Judas, weet je wel wat je gaat doen? Judas, heb je het wel doordacht man, want menige haastige stap, wordt ten laatste berouwd.'

Judas is niet te keren, Judas is niet om te keren. Judas is zo beledigd, zo diep beledigd, dat Christus hem in zijn consciëntie. als een dief geopenbaard heeft. Dat kan hij Christus niet vergeven en nu leeft het bij Judas: "Ik heb Hem te lang gevolgd, ik heb gemeend, dat het de echte Messias was, maar Hij is het niet. Ik heb gemeend, dat het de echte Zone Davids was, maar Hij is het niet. Ik zie nu van achteren, dat ik drie jaar geblinddoekt ben. Ik zie, dat ik me bedrogen heb. Hij is het niet, de ware Messias. Daarom volg ik Hem niet langer meer. En nu moet ik ook het Sanhedrin weer eens gelijk geven, die hebben Hem voor een godslasteraar gehouden en voor een verleider." En zo gaat Judas nu geheel die kant op. Want u gevoelt wel geliefden, als Judas niet

geloofd had, dat hij het mis gehad had, dan had hij nooit naar het Sanhedrin kunnen gaan, maar hij gaat Hem eerst verloochenen en dan gaat hij Hem verraden.

Dan dient hij zich aan bij de deurwaardster en die vraagt: "Wie bent u en wat komt u doen? Er is vanavond grote zitting van de grote raad, zeventig leden met hare voorzitter, dat is eenenzeventig. Wat komt u doen?"

"Ik wil de raad spreken, ik wil de overpriesters spreken, ik wil de schriftgeleerden spreken."

"Wie bent u dan, wie bent u?"

"Ik ben Judas Iskariot, ik heb een boodschap aan het sanhedrin, ik heb een boodschap aan de raad, een belangrijke boodschap en die wilde ik haar persoonlijk doen."

"Ik zal het doorgeven man."

Dan brengt de deurwaardster die boodschap over: "Er is daar een man, zijn naam is Judas Iskariot, hij heeft gevraagd, of hij even binnen gelaten mag worden en of hij even voor de raad mag openbaren, die dingen, die hij nodig acht, dat de raad weet."

"Wat zegt u, hoe heet hij, Judas Iskariot?"

Dan kijken ze elkaar eens aan. Hé, hé was er ook geen Judas bij die twaalf, volgde die nu Zijn meester niet meer? Judas? Maar laat hij maar komen. Dan zegt de een tegen de ander: "Oppassen hoor, op je woorden letten, want het zal wel een spion zijn. Oppassen, want het is een volgeling van Jezus, we moeten zeer voorzichtig met de man handelen."

Daar staat dan Judas, een discipel van Christus, (daar staat dan Judas,) die de naam Christus gepredikt heeft en wat kwam hij doen? "Gij zoekt Zijn dood, ik wil je helpen om Hem gEvangen te nemen. Ik weet Zijn geheime plaatsen, waar Hij bidt, en waar Hij Zijn jongeren onderricht. Dat weet ik allemaal. Ik wil je helpen om Christus te vangen, al is het de duizenden van Juda."

Arme Judas, arme Judas.

Dan staat er: "***En zij dat horende waren verblijd.***"

Zij hebben elkander de hand gegeven en gezegd: "Zie je het nou, dat het Goddelijk is, dat wij Hem vangen en opruimen, zie je het nou, een tijding uit de hemel en we hebben God mee. Zijn eigen discipel komt Hem ons aanbevelen. Zijn eigen discipel komt Hem hier aanbrengen en die zal ons voorgaan, dat wij Hem gEvangen zullen nemen."

Het was wel een tijding, maar geen tijding uit de hemel. En dit horende waren zij verblijd, en zij wreven hun handen. Arm sanhedrin, arm sanhedrin. Gij zult ook te laat ervaren, dat ge het Lam Gods geslacht hebt, hetwelk het leven van de kerk is. Judas beloofde zichzelf te geven en dan beloven zij hem geld. "Zeg man, niets voor niets hoor. Wij willen het betalen en we zullen je wel goed betalen ook."

En dan behoeft die Judas geen duizend gulden, want het is eenmaal zo met een gierigaard, als hij dan maar wat heeft en zo verraadt hij Hem voor dertig zilverlingen. Daar gaat Judas Zijn Heiland, daar gaat Judas Zijn Zaligmaker verraden. Daar gaat Judas, wiens naam is Godlover.

Daar gaat hij geliefden, met een consciëntie, die brandt. Met een consciëntie, die brult, met een consciëntie, die hem dag en nacht kwelt en dan keert Judas weer terug naar het gezelschap. Die mens durft wat aan, hè, die mens durft wat aan. Hier ziet gij, dat Judas niets van Zijn godheid gekend heeft en niets van de Godheid beleefd heeft, anders had hij zekerlijk kunnen weten: Hij weet waar ik geweest ben en Hij weet wat mijn werk geweest is: Hij heeft Jezus niet anders gezien, dan in de beginne voor een wonderlijke Profeet en nu verlaat hij Hem. Want Judas is er van overtuigd, het is de echte niet.

Hoever kan het gaan Ede, dat het niet echt is. Denk eens aan Simon de tovenaer. Philippus doopte hem, Philippus hield hem voor echt en Petrus komt van Jeruzalem en die openbaart hem als een huichelaar. Hoeveel heeft Paulus niet van Demas gehouden, menig gesprek met Demas gevoerd, en tenslotte lees ik: "Demas heeft ons verlaten, Demas heeft ons verlaten en de tegenwoordige wereld weer lief gekregen."

En gedenk aan Orpa, hoever ging ze mee, één stapje over de grens, dan was ze in Kanaän geweest, maar ze is net voor de grens gebleven, dat wil zeggen: Vlak bij de hemel geweest. Daar is nog een weg, schrijft Bunjan, een weg van de hemel naar de hel, van de poort des hemels naar de hel. En denk eens aan die dwaze maagden, de deur hoefde maar net open te gaan, want ze stonden met de neus tegen de deur aan, maar buiten is buiten.

En daarom komt het er op aan, jong en oud, of er een waarachtig levend beginsel der genade in onze ziele verheerlijkt is. Waarin komt dat openbaar? In een droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Hebben de zonden je wel eens bedroeft en zijn ze je wel eens tot droefheid? Is het je wel eens een smart, altijd maar te zondigen tegen een goeddoend God? Altijd zondigen tegen een allerechtvaardigst en een barmhartig Wezen? Klemt het in je harte wel eens: "Wee mijner, dat ik zo gezondigd heb en ik, ik hebbe gedaan, dat kwaad is in Uw heiligen ogen."

Judas gaat door hèn. Die man kan niet meer ophouden hèn. Die man kan niet meer ophouden en als hij ten laatste Christus overgeleverd heeft en de dertig zilverlingen uitbetaald krijgt. "Nou Judas je hebt je zin, je hebt de dertig zilverlingen. Ga nu heen, je hebt je zin, je hebt je geld, ga heen, dat is het loon van uw verraad."

Maar de man heeft het nog nooit zo benauwd gehad als toen hij dat geld geïnd had. Hij heeft nog nooit zo'n hel op aarde beleefd, als hij nu gaat beleven, want dan lezen we van Judas: Ziende, dat Hij overgeleverd was aan de wereldse rechter, heeft hij berouw gehad, berouw, berouw. Maar Judas zal wel snel en vlug de toevlucht tot Hem genomen hebben? Jezus loopt daar nog. Kijk maar, Hij gaat naar het rechthuis toe. Hij is er nog. Nog aan Zijn voeten gevallen? Neen geliefden, neen, neen, dan lezen we:

Dat Judas zocht, hoe hij Hem bekwamelijk overleveren zou. Dat wil zeggen, hij heeft ook nog een hoop gehad in het laatst, dat Christus Zichzelf wel redden zou. Dat Christus Zichzelf wel verlossen zou. Dat Hij Zichzelf wel voor het sanhedrin zou beschermen. Dan had hij de dertig zilverlingen en Christus was verlost. Mis gerekend, mis gerekend Judas! De zaak gaat door! Dan lezen we, dat zijn laatste preekje nog goed geweest is, dat zijn laatste preekje nog zuiver geweest is. Dat er van zijn laatste preekje niets te zeggen valt, want dan schreeuwt hij, dan roept hij en dan preekt hij, dan is hij nog ambtsdrager, dan is hij nog apostel hoor: "Maar ik heb, zegt hij, verraden onschuldig bloed!" Neen, dat zegt hij niet. "Ik heb verraden hèn onschuldig bloed! Hèn onschuldig bloed!"

Het is of Judas wil zeggen: "Er is nooit op aarde zulk bloed geweest, als dit bloed."

Het is Goddelijk bloed hèn, het is Goddelijk bloed, waarvan Paulus in Handelingen 20 zegt: *God heeft Zijn gemeente door bloed gekocht.* Hoor je wel, dat zijn preek zuiver was. Dat laatste preekje was zo zuiver als glas. "Ik heb verraden hèn onschuldig bloed!"

Dan lezen we, ***dat hij heen ging en hij werpt de dertig zilverlingen in de tempel.*** Ze branden hem in zijn hart. Branden hem in zijn hart. O, die arme Judas, hij is al in de hel, voordat hij in de hel is. De hel brandt al in hem, voordat hij straks zal branden. Er staat dan immers zo: *En hij heengaande.*

En wat zei dat sanhedrin? "Arme jongen, je moet het zo zwaar niet opnemen?" Neen,

neen. "Gij moogt toezien man, je ziet maar dat je het in orde krijgt."

Nu, dat is nu al de liefde, gij moogt toezien zeggen zij. Er is geen greintje liefde, ook niet voor Judas. En hij heengaande, heengaande, voortgedreven door de hel, voortgedreven door een legio duivels, zoekt een plaatsje op, om te bidden? Judas bidt niet meer, Judas kan niet meer bidden het is alleen wroeging. Dan zoekt hij een plaats, een bekwame plaats, waar niemand hem zien kan, daar niemand hem in zijn werk belletten kan en dan ziet ge, dat het voorwerp, om zijn leven kort te doen bij hem is. Hij knoopt het aan een boom. "Judas, Judas, je bent er nog, doet het niet man, want de tijd mag vele zwarigheden hebben, maar de hel heeft niet anders als volmaakte zwarigheid! Je kan het niet meer laten hè?"

Dan staat er: *En hij verhing zich.*

En tot een oordeel, is het touw ook nog gebroken, het touw ook nog gebroken. Hij is gevallen, *midden op gebarsten*, zegt de waarheid. Al zijn ingewanden zijn uitgebarsten. Dat is het eind van Judas. God geve, dat we bewaard mogen worden voor zulk een rampzaligheid.

Zeg nooit in jezelf, dat zal ik niet doen, want gij weet niet van hoedanige geest gij zijt. Zeg nooit in jezelf, ja maar, zover komt het met mij niet, want gij weet wel, wat gij heden zijt, maar gij weet niet, wat gij morgen zijt. Onthoudt het, dat ook Judas een mens was gelijk wij mensen zijn, dat ook Judas een hart had, gelijk ook wij een hart hebben. Maar wel is noodzakelijk, dat de Almachtige je bewaart voor zulk een ontzaggelijke daad, waar eeuwig aan verbonden is het kwaad van Gods oordeel.

Ik wil niet zeggen, dat sommigen van Gods kerk daar niet smartelijk mee aangevallen worden, maar dat ligt ook in de vrijmacht Gods. In sommigen van Gods kerk gaat de eerste overtuiging bij tijden zo diep, dat ze vlak bij de balk staan om zich van het leven te beroven. Of vlak bij het water alsof ze er naar toe getrokken worden, er naar toe. "Man maak er maar een eind aan, hoe langer dat je leeft, hoe meer zonden, en hoe minder kans om ooit zalig gemaakt te worden."

Maar dan schreeuwt het hart: "O, God, bewaar me", want ze weten niet, dat hun einde is een rampzalig einde, wat nooit meer eindigen zal. Ik weet het, niet allen, maar sommigen van Gods kerk worden er zo mee aangevallen, dat ze soms niet voorbij het water durven gaan.

Ik denk nog aan de oude man, toen hij ook in die weg van overtuiging leefde. Hij durfde zichzelf niet te scheren met het scheermes, want van binnen vielen ze hem maar aan: "Als je het mes op je gezicht zet, moet je het gelijk door je strot halen, moet je het gelijk door je keel halen", en hij durfde niet, (en hij durfde niet) En daar zal de ganse kerk wat van ervaren.

Ach geliefden, ze gaan allemaal door de hel heen, maar vervuld wordt er: "Maar Mijn oog zal op u zijn, en Ik zal raad geven." En Hij weet, hoever het gaan moet, eer we onderwerpen zijn om door genade verlost te worden. Hij weet, hoe arm we moeten zijn, om door Hem rijk gemaakt te kunnen worden. En Hij weet, hoe diep verloren we moeten zijn, om alleen met de gerechtigheid van Christus beademd te worden. En ik geloof, dat God meer werk heeft, om ons arm te maken, dan om ons rijk te maken. Ons ellendig te maken, dan vrij te maken, want vrij maken en rijk maken, dat zijn maar daden van een moment, dat is zo gebeurd. Daar zegt Hanna van: "De Heere maakt arm en de Heere maakt rijk."

De weg tot het Kruis kan dertig jaar duren, ik wenste wel van niet hoor, ik wenste wel van niet. Ik geloof, dat dit ook een oordeel van vandaag is, dat de kerk zo blijft hangen bij de eerste beginselen.

Dat de kerk zo blijft hangen bij de openbaring en de vruchten van de boom, zonder de

toepassing.

Maar wanneer de zaak is gepasseerd, volk, in het kruis wordt je eens anderen, want Zijn kruis is de ingang in het heiligdom, waar het voorhangsel is gescheurd, toen Hij op Golgotha Zijn laatste woord sprak: "Het is volbracht." En dat doorklonk de bovenste Hemel en dat zal de harten van Zijn kerk doorklinken tot een eeuwige zaligheid. En dat woord zal een verschrikking voor de duivel zijn, want dan is het ook volbracht, dat Hij een eeuwige zaligheid voor Zijn kerk verworven en satans kop vermorzeld heeft. AMEN.

Zingen: Ps. 33 : 5.

8. VAKKUNDIG ONTHOOFD

Als nu de hoofdman over honderd zag wat er geschied was, verheerlijkte hij God en zei: Waarlijk deze Mens was rechtvaardig! Lukas 23 vanaf vers 47.

1. Een hoofdman met een hoofd.
2. Een hoofdman zonder Hoofd.
3. Een hoofdman met het oudste en het nieuwste Hoofd.

Het hoofd van die hoofdman is er niet afgevallen en hij heeft het er zelf ook niet afgehaald, want dat is een laf mens, die niet op zijn dagvaarding kan wachten, waarvan de dag toch wel gekomen zou zijn. Zulk een dagvaarding komt voor elk onzer, en dan zullen we geroepen worden voor een Rechter, Die niemand misleidt noch bedriegt. O geliefden, een Rechter, Die ons aan de binnenkant ziet! Er worden op aarde wat rechters bedrogen, omdat zij niet verder kunnen zien dan die haren mantel, aangedaan om te liegen. Zach. 13:4. Maar God kan niet liegen en zal de leugenaar van de aarde wegdoen. Die leugenaar moet u niet ver zoeken, want hij is niet ver bij u vandaan.

Er is een onderscheid tussen vonnis en terechtstelling. Het vonnis is al zo vroeg uitgesproken, dat de misdadiger zelf daarvan nog niets weet, als hij geboren wordt. O ouders, dat is toch een stuk voor ons vlees! Verloren vanaf de geboorte, om maar niet te spreken van ons verloren zijn voor de geboorte. Ach, wat is voor de ouders op aarde liever dan een kind, want ze zitten zo diep in het hart. Het zijn tijddieven, hartedieven en gelddieven. O ouders, ze zijn zo lief, maar ze liggen toch verloren. Mocht de Heere u geven wat in Markus 10:16 staat. Praten met uw kinderen helpt beter dan schoppen en slaan, want dat is niet vaderlijk. Daar zegt de apostel van: "Gij vaders, tergt uw kinderen niet, opdat zij niet moedeloos worden." Kolossensen 3:21. Praat nog eens met uw kinderen. Waarom kunt u zo makkelijk tegen een vreemde praten en niet met uw eigen vlees? Moeten onze kinderen niet gewaarschuwd worden tegen de zonden van deze tijd? Wat zijn wij maar zelden vader en moeder! Meestentijds laten wij ons zaad maar voortrollen met droge ogen naar het einde van de tijd, terwijl de tijd zich toch voor eeuwig doodloopt tegen de eeuwigheid.

O, de zonde is de moeder van alle ellende! Toen Eva de verboden vrucht aan Adam gaf, gaf zij hem de dood, de hel en de eeuwige toorn Gods; ja, zij gaf de eeuwige verdoemenis aan Adam en al zijn nakomelingen. En dan spreken we nog niet eens over het leed, waar de wereld vol van is. Al die weduwen met hun zaad en al die wezen! En dan nog al die lichamelijke pijnen: galsteen, niersteen, kanker, astma en reumatiek. Ziekenhuizen, krankzinnigengestichten en gevangenissen, waarmede zal ik beginnen en eindigen? Die éne moederzonde baarde moordenaars, spotters, dieven en zedeloosheid. Dit alles gaf Eva aan haar man! Al deze vruchten komen van die éne vrucht, die Adam van zijn vrouw aannam.

Wat heeft Adam gedaan? Informeerde hij er eerst naar, wat dat voor een vrucht was? Nee, hij vroeg nergens naar en om zijn vrouw maar haar zin te geven *nam hij de vrucht en at*. Wilden zij zo graag het kwaad van de zonde weten, nu wisten zij het, maar te laat.

Wij gaan nu naar de vetste berg van al de bergen op de gehele wereld, en in het land Kanaän. O, die berg, waarop alle bergen van schuld in de diepte der zee geworpen werden, niet als kurken, maar als lood om weg te zinken in de enigste vergetelheid, die

er in God is voor Zijn volk, namelijk een zee van vergetelheid, de Kruisberg!

De berg, waarop Christus Zijn leerstoel had, is lief, want daar zijn de acht zaligsprekingen vandaan gekomen.

De berg Thabor was de berg Zijner verheerlijking, waarop de heerlijke staat geopenbaard werd, die Hem stond te wachten na de staat Zijner vernedering.

O, God gebruikt Zijn eigen berg om ze tot een onvergetelijke berg te maken in de Heilige Schrift en in het leven van de ganse kerk.

Calvarië is de berg, waarop een oneindige schuld betaald is, die alleen betaald kan worden door een oneindige Persoon, Die eenswezens God was met de Vader en de Heilige Geest. O geliefden, neemt Golgótha weg en allen gaan we naar de eeuwige verdoemenis! Om een zondaar te verdoemen behoefde God geen Mens te worden, want dat geschiedt door het uitvoeren van het rechtvaardig oordeel Gods. De Vader wilde echter uit dat menselijke geslacht Jacob behouden. Over dat werk der zaligheid heeft de Vader met Christus raad gehouden.

Bij de schepping is over al het geschapene in de natuur geen raad gehouden, maar wel wat het scheppen van de mens betreft. De Vader heeft Jacob als een rein schepsel verkoren, gelijk ook de engelen. In de raad des vredes echter stond de Vader daar met de uitverkorenen als gevallen zondaren in de gedachten Gods.

O volk, onze zaligheid is oud en jong! Paulus noemt dat: "Genade, die ons gegeven is in Christus Jezus, vóór de tijden der eeuwen", 2 Tim. 1:9. Als er echter geen knoop Ontbinder geweest was - die niemand anders kon zijn dan Christus, de Eersteling der verkiezing, niet om de Zoon van God, maar om Middelaar en Borg te zijn - hadden de uitverkorenen nooit gezaligd kunnen worden. Nooit had de Vader een betere Borg kunnen vinden dan Zijn Lieweling! Zo'n Borg past ons, want we hebben niets dan schuld en maken ook enkel maar schuld. Wij kunnen ook in eeuwigheid geen penning schuld afbetalen. "Want wie is hij, die met zijn hart borg worde, om tot Mij te genaken? spreekt de HEERE."

Dus borg worden, niet met geld of tranen, maar met zijn ziel en lichaam, want de schuld is in de menselijke natuur gemaakt en daarom was het recht, dat de schuld ook daarin voldaan werd. Wie kon daar een antwoord op geven? Niemand van de schepselen, want deze zaak geschiedde in de diepte der eeuwigheid. Maar daar kwam naar de wille des Vaders, de Voedsterling: "Toen was Ik een Voedsterling bij Hem, en Ik was dagelijks Zijn vermaken, te aller tijd voor Zijn aangezicht spelende." Spreuken 8:30. "Toen zeide Ik: Zie, Ik kom; in de rol des Boeks is van Mij geschreven", Psalm 40:8.

O geliefden, wat een zoete overeenstemming is er tussen de wil des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes.

Het Wezen Gods is geen mens geworden; ook de Vader niet, want Die was van Zichzelve en wie had Hem dan moeten zenden? Ook de Heilige Geest niet, want wie had dan het werk van de Vader en de Zoon moeten toepassen? O, wat een zoete, bewonderingswaardige overeenstemming der drie Goddelijke Personen om drekzakken tot korezakken van Jozef te maken! Men beschouwe dit niet als een predicatie, maar als een meditatie.

De hoofdman, een uitverkoren vat, waardig om voor eeuwig verloren te gaan, moest krachtens de voorkennis Gods des Vaders, in de raad des vredes tot een voorwerp des vredes gemaakt worden door het bloed des verbonds. De tweede Persoon zou volgens die zoete overeenkomst tussen de Vader en de Zoon, staande voor de troon als het geslachte Lam, als Middelaar naar de wille des Vaders Mens worden. Zoals Hij God

was, eenswezens met de Vader, kon Hij alleen maar verdoemen en niet verzoenen. God wilde niet door het bloed van schapen, stieren en bokken verzoend worden, want hun natuur was minder dan de menselijke natuur, en het mindere kan voor het meerdere niet voldoen. Onder het oude Verbond werd een zee van bloed vergoten. Salomo offerde bij de inwijding des tempels twee en twintig duizend runderen en honderd en twintig duizend schapen, maar die zee van bloed kon de zonden van één ziel nooit afwassen. "Want al wiest gij u met salpeter en naamt u veel zeep, zo is toch uw ongerechtigheid voor Mijn aangezicht getekend, spreekt de Heere HEERE", Jer. 2:22. Nee! geen zeep noch salpeter baat hier.

Bij zo'n terechtstelling als hier plaats vond was een hoofdman aanwezig om de bevelen uit te voeren.

Dat waren doorgaans wrede mensen, gestaald door opstanden en bloedvergieten. Met hun zwaarden hielden ze alles in bedwang. Dit zal in die tijd soms ook wel eens te erg geweest zijn, maar bij ons is het zwaard stomp geworden, zodat de zonde de zonde moet doden, totdat de dood, die niemand overslaat de afrekening presenteert, ook van dit vermoldme Nederlandse kabinet, waarvan alle besluiten blijk geven van Godsverzeking.

Die hoofdman zat nog op zijn paard en begreep van alles niets, omdat hij zijn eigen hoofd nog had. Als hij straks zijn hoofd kwijt raakt behoeft hij niets meer te begrijpen, maar dan mag hij alleen aanbidden. Dan zal hij God verheerlijken met een hoofd, zonder hoofd, maar met het eeuwige Hoofd.

Die man begreep niet, hoe het ter wereld mogelijk was, dat een mens zonder enige misdaad een voorbidder kon zijn voor zijn moordenaars. Hij zal wel gedacht hebben: "Als dit mij overkwam zou ik het Romeinse rijk met het Joodse rijk er bij vervloeken." Wat hoort hij nog meer? "Vrouw, zie, uw zoon; zoon, zie, uw moeder."

Heeft Hij dan geen smart of pijn in deze smartelijke dood? Men hoort Hem niet! "Hij zal niet schreeuwen, noch Zijn stem verheffen, noch Zijn stem op de straat horen laten", Jes. 42:2.

Hij zucht: "O God, wat is dit toch voor een Man? Ik begrijp het niet, want het is nog nooit op aarde geschied, dat iemand met doorboorde handen en voeten bidt: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen."

Zou hij niet gedacht hebben: "Wat een monsterachtige vader heeft deze man, om de smart, zijn enige zoon aangedaan, niet te wreken, maar te verzoenen?"

Maar Christus denkt aan de eer van Zijn Vader en het heil van Zijn kerk! Daar gaat zijn hoofd en hij verheerlijkte God! Hij zag door de spleten van Zijn menselijke natuur de Goddelijke natuur en door Zijn menselijke natuur de eeuwige liefde Gods uitblinken; die liefde begon in zijn hart te zinken opdat hij eeuwig met een nieuw hart uit zijn Hoofd genade voor genade zou drinken. Weg is de hoofdman en Christus is zijn Hoofd! Wat zal die man veel te verheerlijken gehad hebben.

"Vrouw, ik heb geen hoofd meer."

"Hoe bent u dan hier gekomen, zonder hoofd? Nu gaat mijn lamp uit! Man, u bent toch wel goed bij uw verstand?"

"Jawel vrouw, nog nooit heb ik zo'n gezond verstand gehad als nu, want Christus, u weet wel, die gekruisigde en uitgeworpen Man, is nu mijn Hoofd."

"Hoe komt u nu zo ver?"

"Zo ver heeft die Man mij gebracht, en als Hij nu u ook zo ver brengt, alleen uit genade, gaan wij zonder hoofd sterven en leven. Het is mijn schuld niet, maar het is de schuld van vrije genade."

"Ik begrijp er niets van, man!"

"Dan bewondert u het maar, want dat begrip van ons staat dat bewonderen in de weg."

"Maar man, deed u dat niet ontzaggelijk pijn, toen uw hoofd er af ging?"

"Helemaal niet, want dat was zoet! U moet denken, vrouw, dat het niet geschiedt door iemand met een botte bijl of iemand, die met geen mes om kan gaan." "Maar hoe gaat dat dan?"

"Heel eenvoudig! In de aanvaarding van de schuld en de eeuwige verdoemenis liefst gij uw Rechter en zijt gij het met uw Rechter eens, Die een verterend vuur is."

"Maar man, hoe bent u daar door gekomen?"

"Daar ben ik niet doorgekomen, maar in omgekomen."

"Was dan niet bang?"

"Nee vrouw, want dat is een lief mes."

"Maar man, dan kan men het ook wel in de hel uithouden, als men maar liefde tot het recht heeft."

"Ja, maar in de hel is er niets anders dan recht zonder liefde. Gods volk wordt zo lief onthoofd, dat zij het zwaard kussen. Zij krijgen Gods deugden liever dan hun eigen zaligheid."

Heeft u daar dan helemaal niets aan gedaan?

"U weet toch wel vrouw, hoe ik vanmorgen weggegaan ben? Maar nu ben ik als een lam, en dat is een vrucht van het Lam, dat nu geslacht is."

"Blijft u nu zo gesteld?"

"Dat weet ik niet, maar het zal wel erg genoeg zijn, als dit weer overgaat. Mens ik doe helemaal niets meer, want al mijn zakken zijn met genadekoren gevuld!"

Een uitstapje: Er was een gemengde schare bij het kruis. Mensen van allerlei slag stonden daar. Spotters, waar de wereld vol van is. Praters, dat zijn mensen, die een dag praten en nog niets gezegd hebben. Denkers, die bij alles wat zij zagen, niet verder konden komen dan Hem te zien als een martelaar.

De moordenaar en de hoofdman aanschouwden Hem echter als de Middelaar en hebben Hem gezien als God en Mens, maar ze hebben Hem ook voor henzelf als de Zaligmaker gezien.

"En al de scharen, die samengekomen waren om dit te aanschouwen."

Het was een gemengde schare, zoals de wereld ook gemengd is met uitverkorenen en verworpenen. Deze schare gaat tenslotte naar huis, gezien hebbende de dingen, die geschied waren. Ze hebben Jezus zien sterven. Hij stierf om de dood voor eeuwig aan Zijn dood te doen sterven. Ook de vrouwen, die Hem tezamen gevolgd waren van Galilea hebben dit alles zien gebeuren. Er zullen er wel bij geweest zijn, die door de instorting des Geestes de ware bekering deelachtig zijn geworden en voor wie het gold: Na dezen zult gij het verstaan. Zij keerden anders weder dan zij gegaan waren. Bent u ook wel eens anders uit de kerk gegaan dan toen gij er in kwam? De ouden zeiden: "Men kan beter zuchtende uit de kerk komen dan pratende."

Zij keerden wederom. Dat kan ook niet anders, want men kan niet altijd in de kerk blijven. Bidden kan altijd en dan is het bidden zonder ophouden. Moet men dan nooit ophouden? Jawel, totdat men is uitgebid en dan bidt de Zoon, Die dood geweest is en ziet, Hij leeft als Hogepriester bij de Vader, Wiens voorbedding nooit afgeslagen zal worden.

"Slaande op hun borsten."

Zij sloegen niet zachtjes, maar sloegen alsof hun borsten aanbeelden waren. Wat hadden die borsten dan gedaan? Zij beschermden dat Hart, dat juist achter die borstkas lag. Zij zouden hun hart doodgeslagen hebben, evenals de tollenaar van verre staande zich sloeg op zijn borst, zeggende: "O God, wees mij zondaar genadig!" Ze sloegen niet op de borst van een ander, gelijk de duivel dat deed bij Paulus. Allen, die God bekeert slaan op hun eigen borst. Is die borst dan zo slecht? Nee, maar wat daar juist achter zit. Daar zit het helwaardigste ding, een troetelnest van zonden. Zij voelen het oordeel aan, dat gereed lag te komen, want deze vrouwen hebben een hel van benauwdheid beleefd. De Zone Davids, de Gezalfde Gods is gedood. Zij sloegen op hun borst, want Christus had gezegd: "Want ziet, er komen dagen, in welke men zeggen zal: "Zalig zijn de onvruchtbaren en de buiken, die niet gebaar hebben, en de borsten, die niet gezoogd hebben." Wee, wee ons! Wee, wee onze arme kinderen, want de Rechter staat voor de deur!

O, waren wij maar nooit geboren! Het klonk in hun hart: "Jeruzalem, Jeruzalem! gij, die de profeten doodt, en stenigt, die tot u gezonden zijn, hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkertwils een hen haar kiekens onder de vleugelen vergadert, en gijlieden hebt niet gewild?" Deze mensen gaan met het kruis van het kruis van Golgótha weg.

"En al Zijn bekenden stonden van verre."

Zij stonden van verre, ver van Christus, Die daar voor hen hing en door Zijn dood de eeuwige dood vernietigde. Van verre stonden zij, en dat moest ook, want zij zouden Hem van het kruis gehaald hebben en het ganse plan Gods naar Zijn eeuwig bestek in duigen hebben laten vallen. Nee volk, zoals Christus bewaard wordt aan het kruis, zo wordt ook de kerk door God bewaard aan hun kruisen, opdat niemand haar redden zou dan het Kruis. Alle koningen verliezen in de dood hun rijk, maar onze Koning verwierf als Overwinnaar in Zijn dood Zijn Rijk.

"Gij hebt vriend en metgezel verre van mij gedaan; mijn bekenden zijn in duisternis", Psalm 88:19. Er zal door hen niet veel gepraat zijn. Zo groot was de smart, die niet begrepen kon worden, want Jezus, Die hun leven was, was dood. Wat zijn duizend hemelen en duizend werelden zonder Jezus?

O geliefden, Hij weet wat alleen zijn is en nochtans was Hij niet alleen, maar naar Zijn mensheid gold het: Zij hebben Mij allen verlaten.

O, wat kan het bang zijn in nood, duisternis en aanvechtingen der hel! Alleen zijn betekent soms door een muur van onmogelijkheid te willen breken, maar men is als een aangeschoten eend, die probeert overeind te komen, en toch weer plat neervalt.

"Het is toch kwijt!" Nog een ogenblik en deze nacht wordt een dag van zeven zonnen, wanneer het stromen des levenden waters zal gaan regenen en het zal gaan stormen vanuit de Troon, en het gehele huis te Jeruzalem, waar zij zaten, vervuld zal worden.

Zij zagen dit aan met een zwijgende mond, denkende in hun hart: "Zou er wetenschap zijn bij de Allerhoogste en zou Hij kennis dragen van mijn droevig lot? Werd Hij maar levend, Die anderen levend maakte !"

Hij blijft echter dood, opdat Zijn dood uw eeuwig leven zou worden door de kracht Zijner opstanding. Na dezen zult gij het verstaan. Het moet altijd weer vastlopen met de kerk, wil het scheepje weer eens vlot komen.

Jesaja is niet in nood, want die is het land binnengegaan, waar geen zonde en nood binnenkomen, maar zijn profetie is wel in nood; Jesaja 53:10.

Dit zal een wonderlijk land zijn, waar een Drieënig God Zich eeuwig zal verwonderen

in Zijn kerk, die versierd is met de Goddelijke eigenschappen. De Vader zal Zich verheugen met een eeuwige blijdschap zonder berouw en Zich voor eeuwig verlustigen in het werk der verkiezig, dat tot Zijn verwondering eeuwig blinken zal van Zijn vrije liefde; Hij zal ze zien zo blank als Hij Zelf is.

O geliefden, de blijdschap van de Drieënige God zal de gehele hemel vol maken met zangers. Onder al die duizenden is er geen één meer ziek, en niet één zal er zonder bruiloftskleed zijn. O zoete eeuwigheid! Zal ik, zondaar, daar ook bij mogen zijn?

Nu Zijn begrafenis.

Zijn begrafenis is het bewijs, dat Hij werkelijk dood geweest is. Nochtans zijn de twee naturen in de dood niet gescheiden geweest. Zij behoefden Hem niet te balsemen om Hem voor verderving te bewaren, want Psalm 16 zegt: "Gij zult niet toelaten, dat Uw Heilige de verderving zie."

God zal zorgen, dat Zijn Zoon een beloofd en een van eeuwigheid uitgekozen graf krijgt. Hij is die Misdadiger zonder misdaad en toch de grootste Misdadiger in de toerekening. God kiest Zelf Zijn graf. "En men heeft Zijn graf bij de goddelozen gesteld, en Hij is bij de rijke in Zijn dood geweest." Al die bekenden staan vol van smart te wachten, wat er nu zal gaan gebeuren. Waren Petrus, Johannes en Jacobus nu maar hier, maar helaas! niemand is er dan een dode, maar nochtans levende Jezus, want wie zal Zijn leeftijd uitspreken?

"En zie, een man met name Jozef."

Jozef was het, die Israël in het leven behield. Een Jozef is het, die de stiefvader was van de Vader der eeuwigheid, Jesaja 9:5.

Een Jozef is het, die zijn graf zal uitlenen aan Hem, Die al de graven der kerk zal heiligen tot een liefelijke bedstede. De naam Jozef betekent: De Heere zal toevoegen. Wel, deze Jozef zal God, verenigd met een dood lichaam, voor eeuwig tot zijn bezitting ontvangen ontvangen. Hij was rijk in Godsvrucht en geld. Hij was een raadsheer, een goed en rechtvaardig man. Hij was één van de zeventigen van het Sanhedrin, maar met de voorzitter er bij waren het er één en zeventig. Hij bezat een Verbondsgoed, de beloofde Messias! O Jozef, als u wist hoe rijk u was, deed u niets anders dan bewonderen.

Als Pilatus had geweten, wat hij weggaf, zou hij nooit één minuut rust meer op aarde gehad hebben. Jozef was rechtvaardig in de verwachting van de beloofde Zaligmaker. "Deze had niet mede bewilligd in hun raad en handel", want dat kon Jozef niet. Maar wat dan? Als Jezus blijft leven, sterft het ganse volk! Maar iemand ter dood veroordelen, Die zonder zonde is, kan hij niet.

"Die ook zelf het Koninkrijk Gods verwachtte."

Nu is Jezus echter dood. Gelukkig Jozef, dat gij Hem niet in het leven hebt kunnen behouden, want dan was het graf van uzelf gebleven, maar nu is het Jezus' graf. Nooit heeft de liefde zo geleefd in Jozef als nu. Hij

brandt naar het bezit van een dode, doch eeuwig levende Jezus.

Zo zien wij, dat de God aller genade Zijn woorden en al de profetieën in Hem vervult, Die alles in allen vervult.

Straks is Zijn graf leeg en zo zullen alle graven leeg worden, ook van Zijn kerk om te gaan naar een land, waar nooit meer iemand te begraven zal zijn.

Ik groet u met de groeten van mijn hart, die met Jezus begraven zullen worden om voor eeuwig Jezus over te houden.

Ten laatste zal Christus zijn alles en in allen.

Met veel vermoeidheid geschreven.

9. DE VOORBIDDER

Psalm 46:1

Schriftlezing: Johannes 17

Geliefden.

God helpt Zijn volk altijd, Hij helpt ze niet alleen voor een tijd, maar Hij helpt ze altijd, totdat Hij ze gebracht heeft, in de eeuwige gelukzaligheid, zonder tijd. Waarvan wij immers gezongen hebben, *God is een Toevlucht*, een beste Toevlucht, een betere Toevlucht is er niet!

Een sterkere Toren des behouds, zal men nergens vinden. *De Naam des Heeren is een sterke Toren*, de rechtvaardige dezelve ziende, die zal daar henen lopen, om in dezelve beveiligd, beschut en bewaard te worden.

God helpt de Zijnen, waarvan wij direct zouden kunnen zeggen: al Zijn uitverkorenen, zonder twijfel. Want tot dat einde zijn zij uitverkoren, om geholpen te worden, en doorgeholpen te worden, en bij de laatste snik voor eeuwig uitgeholpen te worden.

En wat is dat voor een volk? Dat volk van God?

Wat zijn dat voor mensen? Wat zijn dat voor creaturen? Zijn zij anders dan andere mensen? Waardiger dan andere mensen? Hebben zij meer rechten dan andere mensen? Hebben zij meer verdiensten dan de dood, als andere mensen? Ganselijk niet!

Zij liggen met alle mensen, op ene rotte hoop, voor het aangezicht van Gods Wet en Gods recht, totaal verloren en tot niets goeds deugende! Wij moeten dus het onderscheid niet zoeken, tussen Piet en Jan, en tussen Grietje en Klaasje. *Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods*; dat geldt van mij en dat geldt van u!

God is een Toevlucht voor de Zijnen, dat zijn dan, en dat worden dan door genade, de grootste der zondaren. Bent u het wel eens geweest? Ben je wel eens de grootste zondaar geweest? Want de grootste zondaar krijgt de grootste Zaligmaker! En dat is Christus, Wiens Naam is: Gezalfde.

Zullen we eens een paar van die grootste zondaren opnoemen, uit de Bijbel? We hebben toch gelukkig die Bijbel nog!

In de Bijbel staan de patronen, de exempels en de voorbeelden. En als we dan helemaal vooraan in de Bijbel beginnen, naar Genesis 3, waar we immers lezen, dat Adam en Eva, onze eerste ouders, dus mijn grootvader en die van jullie. Geschapen in een staat van rechtheid, van blijheid en van vrijheid. Daar stonden zij, in de onmiddellijke genieting van hun Schepper en Formeerder, in de onmiddellijke gunst en gemeenschap Gods, wat toch alles is, en wat ook alles blijft.

Geschapen in een staat waarin ze niet hoefden te bidden! Geschapen in een staat waarin ze niet hoefden te bedelen! Geschapen in een staat, om God te loven, te prijzen, te eren en te danken. En al zou dat laatste er in beginsel er geweest hebben, namelijk: *God eren, God prijzen, God loven*, dan ligt altijd de ziel in het stof, *want Gods lof, rijst op uit het stof*.

En daar lezen we, dat onze eerste ouders wilde weten, wat ze niet hoefden te weten, wat ze beter niet konden weten, namelijk, dat ze het kwaad van de zonden wilden weten. Ze wilden weten, het kwaad van het eten van de verboden boom.

Maar zodra zij er van gegeten hadden, hebben ze het geweten, en ze wensten wel dat het niet gebeurd was, maar het was een feit en het was zaak!

Nu zijn daar de grootste zondaren toch wel te vinden, want Adam veroorzaakte niet

alleen zijn eigen dood, maar ook de dood van al zijn nakomelingen. Is dat dan geen grote zondaar?

En is dat dan geen grote zondares, die Eva? Eva, die als een verleidster, haar man verleide tot het eeuwige verderf, en al hun nakomelingen.

Waar zal ik nog een groter zondaar vinden, dan in het paradijs? Kaïn slaat er een dood, en die gaat voor eeuwig verloren, Adam slaat zichzelf en al zijn nakomelingen dood, en die wordt uit genade behouden!!

Zie je wel, dat genade altijd de grootste zondaar, de grootste zondares, past, waarin zij, in het midden van hun verloren staat, de belofte van het vrouwenzaad ontvingen, en bekleed werden met dierenvelen, als van een afschaduw van de gerechtigheid van Christus.

En als we denken, aan Noach's dronkenschap, daar ligt een man, schaamteloos, en goddeloos in zijn tent, was dat geen zondaar? Er was geen groter zondaar, het was na alle ontvangen genade, weer een verdoemelijk zondaar geworden, maar heeft de genade hem weer niet opgezocht?

En denk eens aan Juda en Thamar, met de bloedschande, 't waren zondaren bij uitnemendheid, en hebben ze geen genade ontvangen, en dat om niet?

God is een Toevlucht voor de Zijnen, opdat vrije genade verheerlijkt zou worden, in de grootste der zondaren! En dat krachtens Zijn eeuwig zoen- en zout-Verbond, dat Hij van eeuwigheid, met Christus Zijn Zoon heeft opgericht, daar wordt er niet een uit gemist!

Zie maar naar Abraham, na ontvangen genade, maakt hij tweemaal zijn vrouw tot een hoer, en had God het niet voorzien, dan had nooit het vrije Zaad, uit een vrije moeder geboren kunnen worden.

En ziet eens naar Jakob, en lees nou de ganse Bijbel maar eens door, altijd is de genade verheerlijkt geworden, aan de grootste der zondaren!

Ook daar hebben we, in de achterliggende tijd, in het ziekenhuis van mogen ervaren. Maar o, dat zondaar worden, en dat zondaar zijn, wat kost dat een arbeid, want die mens wil maar wat wezen, die mens wil maar wat hebben, die mens wil toch ook wel wat doen, een hand uit steken, tot zijn eigen zaligheid. En wat moet die mens nu leren? Dat wij rijp zijn voor de eeuwige verdoemenis, dat moet hij leren!

En als die mens dat geleerd heeft, dan is hij net rijp voor die eeuwige Zaligmaker, die het tot Zijn ere rekent om zo'n zondaar zalig te maken.

Waarlijk, volk van God, je hoeft niet meer te hebben, dan hetgeen je hebt, namelijk, je verloren staat, je zonde, je vloek, je dood en je doem, dat is waarlijk genoeg, om genade te ontvangen. En dan in de tijd geopenbaard en toegepast aan je hart, en dat voor een eeuwigheid.

Onverwacht, en ongedacht, zijn we in de kerstweek naar het ziekenhuis gegaan. Alhoewel, we al weken tevoren, en in het bijzonder als de Heere de opening in Zijn Woord gaf, wat het vermaak van mijn ziel was, waar het element van mijn ziel in was om Zijn Naam en Zijn eer en Zijn deugden te prijzen, al kan ik er niets van, dan zou ik niets anders wensen.

Toen ik naar huis kwam, daalde er een regeltje in mijn hart: *Vreest geen der dingen die gij lijden zult*, en dan voelde ik mijn onverenigdheid, alsof ik daarmee wilde zeggen: *Heere, alstublieft niet*. Ik heb toch elke dag mijn strijd, en elke dag mijn moeite, ik wilde zeggen: *Heere, is dat nou niet genoeg?* Totdat wij op maandag in de kerstweek s' morgens om negen uur, ik kwam nog wel van mijn bed af, en ik had goed geslapen, en om zeven uur barste die kwaal los, op zulke wijze, dat ik dadelijk moest zeggen: dat is het: *vreest geen der dingen die gij lijden moet*.

'En man, gaf je je daar nu ganselijk aan over?'

Nee, ganselijk niet, ik dacht als ik deze kerstweek nog maar uit kan zingen, en met de kerstdagen nog maar in het midden kan zijn, al maar tobbede, om die kerstdagen, en ook oud en nieuwe jaar, onder elkander door te kunnen brengen.

Maar God zette de kwaal door, zodat het ten laatste hoog tijd was, om naar het ziekenhuis te gaan. En die eerste drie dagen in het ziekenhuis, heb ik doorgebracht, zonder een gebed, zonder een zucht, zonder een levende werkzaamheid, drie dagen aan een stuk. Ik had zoveel smarten en pijnen des lichaams, dat ik daar mijn handen aan vol had.

Daarom jong en oud, verwacht niets van een ziekbed, verwacht toch niets van smarten en pijnen, want je zal zoveel met je eigen te doen hebben, dat je geen erg in de dood hebt, en geen erg in de eeuwigheid hebt.

Mijn vrouw vroeg wel: *hoe is het nu?*

Toen zei ik: *er is niets moeder, er is helemaal niks te doen.* Totdat ik op de derde dag een Bijbels graf gevonden had, een graf dat in den Bijbel staat, en mij zelf voor Zijn aangezicht moest neerleggen, en moest zeggen: 'Heere, nou ben ik nog nooit zo goddeloos geweest als nu, nou ben ik nog nooit zo slecht geweest als nu, ik ben nog nooit zo verdorven geweest, als dat ik me nu heden waarneem. Er is totaal niets, geen ootmoed, geen nederigheid, geen liefde.'

Er was helemaal niets, dan alleen een gevallen mens, nou moet u goed luisteren, als nou zo'n man genade krijgt, dan zouden jullie het toch ook wel kunnen krijgen? Als nou zo'n man nog geholpen wordt, dan zouden jullie toch ook nog geholpen kunnen worden? Als God nog naar zo'n man omkijkt, dat zou Hij dan met jullie toch ook nog kunnen doen?

En toen kreeg ik dat ene regeltje: *In 't stille graf zingt niemand s' Heeren lof,* van Psalm 115. Toen heb ik *amen* gezegd. 'Heere dat is echt waar, want hier zingt niemand en hier treurt niemand er is niets dan een graf, waar niemand zingt, tot s' Heeren lof.' Dat heb ik met mijn bloed ondertekend. En daarvandaan zegt David: *Ai redt mijn ziel van het graf, en helpt ons als te voren.*

En ondertussen, daar hoorden we nog van de opening des gebeds voor ons, ook van die jongens, die nog in uw midden voorgegaan zijn.

Dat is nog een weldaad gemeente, dat u nog een kerkenraad hebt, en wat een weldaad dat God nog voor ouderlingen gezorgd heeft.

Dat zo de ouderlingen diensten toch door konden gaan, en Gods Woord nog gelezen konden worden, daarin kunnen we zien, dat Zijn Kerk in standgehouden wordt.

Dan hoorde ik, van de opening der gebeden, voor zulk een, die geen gebed meer had. Ik hoorde van verschillende predikanten, niet alleen van de Oud Ger. Gem. maar ook van de Ger. Gem. en van de Uitgetreden, en zelfs nog van de Hervormden, dewelke nog een toegang zochten, tot de troon der genade.

En dan werd mij dat aangezegd, en dan zei ik: 'Ik heb niets Heere, ik heb helemaal niets! Ik ben zonder gebed.'

En toen ging er een behoefte leven, op die eeuwige Voorbidder, die aan de rechterhand Zijns Vaders is, of Hij wat zeggen wilde. Ik vroeg: *ach Heere, zeg eens een keertje wat in mijn ziel.*

Het is een weldaad als de Kerk nog werk met je hebt, en het is ook een weldaad, als er nog onderlinge liefde is, wat we ook nu weer geproefd hebben, maar dat redt je niet uit je graf, hoor. Het is wel groot, maar het grootste was: *ach eeuwige Voorbidder, zeg toch eens wat, U zwijgt maar, en ik hoor maar niets van U.*

En daar gingen enkele dagen overheen, en op het onverwachtste, op het ongedachte, Hij komt altijd, volk, als het niet meer kan, en als je er niet meer op hopen en niet meer

op rekenen kan, als alles uit is, en als je niets meer kan dan zondigen, dan komt Hij, en wat denk je wat Hij zei, in het midden van alle smarten des lichaams? Toen zei Hij: *Ik bid niet ...* Toen riep ik gelijk: 'Heere Jezus, ik bid ook niet, ik bid ook niet, het is er niet, doorzie me maar.' Maar toen ging Hij verder: ***"Ik bid niet dat Gij ze uit de wereld weg neemt, maar Ik bid wel dat Gij ze bewaart van de boze."***

Bij welke stof wij uw aandacht een ogenblik willen bepalen, voor dat bidden.

Een weldaad mogen we ook noemen, dat diaken van U. ook weer in ons midden is. We weten immers, dat vele mensen van hartkrampen het tijdelijke met het eeuwige hebben verwisseld, en dat gij daar nu weer zit, eis toch een weldaad, het mocht nog geheiligd worden en in uw hart geopenbaard worden, dat nieuwe hart, want dat nieuwe hart krijgt geen hartkramp! Als dat oude hart, door hartkrampen sterft, dat gaat het nieuwe leven, voor eeuwig leven in God, en voor eeuwig leven met God.

Maar ondertussen gedenk ik toch ook weer, dat er nog een plaatsje in die schuine bank leeg is, een man die altijd trouw te kerk kwam, een ernstige man, een waarheid zoekende man, een man, die zich goed bewust was: ik ben onbekeerd, en menige noodschreeuw gedaan heeft, om bekeerd te worden, met name dhr. T , dewelke in die tussentijd, gestorven is en gisteren begraven is. Zo zien we, dat ook in die tussentijd, er weer eentje weggenomen is, ook weer uit ons midden.

En een andere familie, een zwager met zijn vrouw, in ene week tijd, de man stierf dinsdag, 56 jaar, en zijn vrouw stierf de volgende dinsdag, 59 jaar, dat is een gezinnetje in ene week.

We leven nergens zo kort bij, dan de dood, en daarom, mocht het Gode behagen, die ons de weldaad nog weer verleend, dat we elkanders aangezichten nog weer mochten zien en ontmoeten, aan deze plaats, dat Zijn Woord zijn loop mocht hebben, tot bekering van onze catechisanten, jongelingen, en jonge dochters, vaders en moeders.

Dat dat handbreedje tijd dat we nog hier zijn, word doorgebracht in het zoeken, van de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan. Want als de tijd door de eeuwigheid teniet gedaan is, dan breekt er geen tijd meer aan, om ooit meer verandering ten goede te hopen.

Dat 15e vers, van het Hogepriesterlijke gebed, van Christus, in Johannes 17, waarbij wij uwe aandacht, kort hopen te bepalen, waar Gods Woord aldus luidt:

"Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van den boze."

Gebed

Zingen: Psalm 119:21-22

*"Dat mij o Heer', Uw goedertierenheid
Toch overkoom', naar Uw beloftenissen;
Dan geef ik aan mijn smader juist bescheid;
Dan zal hij op zijn schimp geen antwoord missen;
Want ik vertrouw op 't woord, mij toegezeid;
Geen leed zal 't ooit uit mijn geheugen wissen."*

*'Ai, ruk het woord der waarheid niet te zeer
Van mijnen mond; ik hoop op Uwe rechten,
Waar in Gij trouw gezorgd hebt voor Uw eer;*

*Dan houd ik steeds, o God, met al Uw knechten,
Uw heil'ge wet; dan zal ik meer en meer
Daar eeuwig en altoos het hart aan hechten."*

Alle ware gebeden, geliefden, alle ware geestelijke gebeden, zijn een vrucht van de voorbedding van Christus. Heeft u dat goed gehoord? Alle ware gebeden, die Gode aangenaam zijn, en die voor de ziel profijtelijk zijn, die zijn vruchten van de voorbedding van Christus. Dewelke toch beloofd heeft, die Geest der genade en der gebeden, en Die leert hun bidden, want de Heiligen Geest, Die neemt het uit de voorbedding van Christus, en Die legt het in het hart van de Kerk.

Daarom getuigt den apostel Paulus in Romeinen 8: "Wij weten niet te bidden zoals het behoort." En dat was een man met zoveel genade, een man met zoveel licht, een man met zoveel verborgen wijsheid, en hij kon toch niet bidden!

Ik zou haast willen vragen, zou er nog een mens onder ons wezen, die ook niet bidden kan? En weet God er ook van, dat je het echt niet kan? Dan kon je 'niet kunnen bidden', nog wel eens bidden wezen! Hoor je het?

De discipelen, konden het echt niet, en dat was echt waar hoor! En zei zeiden: *Heere, leer ons bidden*. Ze vragen om geen woorden, ze vragen om zaken van de woorden, want bid den wil eigenlijk zeggen: bedelen, en bedelen past alleen een arm mens, en niet bij een minister!

Zo zijn er enkelen op de wereld, die het onderscheid leren kennen, tussen bidden en niet bidden, zou je het ook weten? Dus dat het niet gaat, en dat het wel gaat, dat het niet kan, en dat het vanzelf gaat, weet je dat ook? Heb je dat nou ook wel eens ondervonden, dat je als een stomme op je knieën zat, en geen zucht en geen woord, niets, en nog eens niets, alles afgesloten!

En zult u zeggen, is dat Bijbels? Jawel, gelukkig wel. Ik lees van Heman in de 88e Psalm: *Waarom roofst Gij het gebed Uws volks?* Dan is het net of Hij het gebed afwijst. Alsof de Heere zeggen wil: Ik wil je niet horen!

Dan moet u verstaan, dat is dan wel nood in de nood! Dan is dat smart in de smart! Dat is het kruis in het kruis! Als je geen toegang meer hebt, maar als een besloten fontein verzegeld zijt, dat is de benauwdheid des harten.

In ons hoofdstuk, daar vinden we geen biddende Abraham, hoewel Abraham gebeden heeft, en ook geen biddende Izak, die in het land ging, naar het Zuiderland, die had opening hoor, in het zuiden krijg je altijd opening, maar dan kom je altijd van het Noorderland in het Zuiderland. En dan begint alles te smelten.

Opening der gebeden, dat is: je zaken vermaken, je nood aan een Ander vermaken, je ellende aan een Ander vermaken En dan, het lijdzaam uit zien, naar de vervulling. Terecht heeft Hellebroek gezegd, handelede over het gebed van de Kerk, dat het *gebed een middel is*, en geen Middelaar, geen koopgeld, maar het is een middel, zegt hij, om te verkrijgen, hetgeen we behoeven.

Wat is nu eigenlijk bidden? Bidden is een lege hand, en een leeg hoofd, en een leeg hart! En daar worden de gebeden het eerste vervuld! Dat zou ik nou wel over willen zeggen, maar daarmee kan ik het ook niet in je hart leggen, het moet door de Heilige Geest geleerd worden.

In ons teksthooftstuk, is het geen biddende Aaron, maar wel een Meerdere Aaron! En het is ook geen biddende Melchizédek, maar wel de ware Melchizédek, Dewelke is Christus, Die met eedzwering door de Vader, naar Psalm 110 tot Hogepriester is aangesteld. Alle andere priesters werden het in de loopbaan, achter elkaar aan, maar werd het met eedzwering des Vaders, en het heeft Hem niet berouwd. Want een

zodanige Hogepriester, heeft aan al Gods eigenschappen in een offerande volkomen voldaan.

Hij bid hier voor Zijn Kerk, maar ook hier te midden van Zijn Kerk. Hij heeft Zijn laatste Predicatie in Johannes 16 gedaan. Hij heeft Zijn jongeren voorgehouden, de noodzakelijkheid van Zijn heengaan, *als Ik niet wegga, kan de Trooster niet komen*, zegt Hij. En als Ik niet heenga, dan wordt nooit de breuk geheeld dan wordt nooit uw schuld vereffend, nooit uw zonden verzoend. Als Ik bij u blijf, dan heeft u een Jezus tot de laatste snik van uw leven, maar geen Jezus na dit leven!

Want niet Zijn Profetisch ambt, heeft de Kerk met God verzoend, maar Zijn Hogepriesterlijk ambt, Zijn lijden en Zijn sterven, daar ligt de grond, van de rechtvaardigmaking en vrijspreking.

Het was noodzakelijk dat Hij wegging, daarom zegt Hij: *het is u nut, dat Ik heenga*, want de Trooster kan niet eerder komen voordat het met Mijn Vader in orde is! Voordat Ik de hel; het graf; de dood; de duivel overwonnen heb, daarom is Mijn lijden zo noodzakelijk.

Ach, zijn er nog onder ons, die meer leven bij Zijn Profetische bediening, dan uit Zijn Hogepriesterlijke bediening, maar het mocht toch nog eens gelden volk, en noodzakelijk worden te leven uit Zijn Hogepriesterlijke bediening. Want Zijn Profetische bediening wijst de verzoening aan, maar geeft de verzoening niet.

Want die vloeit uit Zijn Hogepriesterlijke bediening. Het is zo noodzakelijk, om niet te blijven hangen in de lerende bediening, maar ook eens gebracht te mogen worden in het betalend Borgwerk, van Die Goddelijke Heere Jezus, om de beloften in Hem te mogen aanschouwen, zijnde *ja en amen*. Die door tussenkomst van Zijn bloed de zonde wegneemt, door tussenkomst van Zijn dood en zo vijanden met God verzoend, en zo Zijn gerechtigheid Zijn volk deelachtig maakt, die ten eeuwige leven is.

Christus bidt ten aanhore van hen, want Hij staat nog tussen hen, te midden van hen, Hij bidt hoorbaar. Alle elf discipelen; hier is Judas er niet meer bij, hier is geen verworping bij, want Hij bidt: ***Ik bid niet voor de wereld***, dat wil zeggen, voor de wereld der verworpingen. 'Dus voor een onbekeerd mens bid Hij niet.'

Wacht even, die onbekeerde man, of die onbekeerde vrouw die daar zit, of dat onbekeerde kind, dat kan onder het zegel der verkiezing liggen, en dan bid Christus er wél voor.

Hij bid voor Zijn uitverkorenen. Hij bidt: "Vader, daar in Ede zit er nog een, die Ik van eeuwigheid van U heb gekregen, die heb Ik gekocht en betaald, die is wel geboren, maar nog niet wederom geboren." En hoor eens wat Hij dan bid: Ik wil, dat degenen die Gij Mij gegeven hebt, ook zijn mogen waar Ik ben!

Weet u wat dat wil zeggen? Dat ze de gemeenschap met de Heere Jezus deelachtig worden. Hij bidt voor al de uitverkoornen, ook in hun onbekeerde staat, om hun bewaring, je kan wel een long verliezen, of een nier verliezen, of je arm en je benen, maar je ziel zal je niet verliezen, voordat het gered is.

De ziel gaat niet verloren, voordat het begenadigd is. En daarom worden ze bewaard, voor een ontijdigen dood. Er sterft niet één uitverkoren mens, vóór zijn bekering! Daarin worden ze bewaard voor een dodelijk ongeluk, ze worden bewaard voor de zonde tegen de Heiligen Geest, want anders kunnen ze ook niet meer zalig worden, en ze worden ook bewaard voor de zonden van zelfmoord, want dan kunnen ze ook niet meer bekeerd worden.

Dus Zijn zorg gaat al over hen, terwijl ze geboren zijn maar toch nog leven zonder Hem! Hoor maar wat de apostel zegt: *dat Christus voor ons gestorven is, toen wij nog*

vijanden waren. Toen wij nog vijanden waren, heeft Christus door Zijn dood, de grond der genoegdoening en verzoening voor Zijn ganse Kerk gelegd.

'Is waar, bij sommigen blijven de vruchten van de verkiezing lang verborgen. Bij de moordenaar bleven de vruchten zolang bedekt, totdat hij bijna in de hel lag, zolang bleef de verkiezing bedekt, maar in het laatste uur komt het openbaar, en dan grijpt ze hem, en verlost hem, want Christus zeide: *heden zult gij met Mij in het paradijs zijn.*

Daar leert Christus, jongeren horen en geloven. Horen en geloven zijn twee Goddelijke daden, het ene meer in zijn algemene zin, en het andere meer in de bijzondere zin, want hoorders des Woords, zijn nog geen 'gelovers' des Woords, den Heere mocht het eens geven. Het geloof is uit het gehoor, en het gehoor is uit het Woord Gods, maar geloven, dat is de toepassing van het Woord, gelijk we dat kunnen lezen bij een Lydia. Is het nou al eens een keer gebeurd geliefden? Van al de predicaties, die je in je leven gehoord hebt, heb je daar nou wel eens een regeltje van in je hart gekregen? Als dat waar is, dan weet je dat vanmorgen nog. Dan weet je dat vanmorgen, al zal je daar geen leven meer uit kunnen trekken, dan zul je toch mogen zeggen, en toen heeft het mij eens zodanig geraakt, dat mijn ziel erdoor gans van overhoop geraakt is.

En hoe ging het verder? Is het overgegaan? Is het weggegaan? En is er niets meer van overgebleven? Dan mocht het nog eens terugkeren, in een volhardende zin. Want niet de hoorders des Woords zijn gerechtvaardigd, maar de daders des Woords, zullen gerechtvaardigd worden voor God.

Christus predikte de noodzakelijkheid van Zijn heengaan en Hij bad eerst voor Zichzelve, als Die eeuwige Middelaar zeggende: *Vader, verheerlijk Uw Zoon, met die heerlijkheid, die Ik bij u had, eer de wereld was.* Christus wilde zeggen, Vader bewijs dat Ik Uw Zoon ben. Ik ben Uw Eniggeborene, wil het openbaren.

Christus is tot het aller-diepste vernederd, maar Hij is op het allerhoogste, en tot de allerhoogste plaats verheerlijkt geworden, waarvan Lukas zegt: *moest Hij niet al deze dingen lijden, en daarna in Zijne heerlijkheid ingaan?*

De discipelen zouden gedacht kunnen hebben, als Jezus weggaat, kunnen wij ook maar beter weggaan; als Jezus van de wereld gaat, dan kunnen wij ook maar beter van de wereld gaan. Als Jezus naar de hemel gaat, gelijk wij horen en geloven ach, dan kon Hij ons maar beter meenemen, en ook brengen op die plaats der eeuwige rust.

De Kerk mag wel een heimwee hebben, de Kerk mag wel een uitzien hebben, de Kerk mag wel een verlangen hebben, gelijk we lezen:

*'t Vluchtend hert van dorst verwonnen,
Hijgt met uitgeputte kracht,
Sterker niet naar frisse bronnen
Dan mijn ziel naar God versmacht.*

Dat is kerken, hoor, mensen. Waar ze het uitschreeuwen:

*God des levens, ach wanneer,
Zult Gij tot mij wederkeren,
Zal ik zien het aangezicht mijns Heeren.*

Dat is gezond hoor. De strijdende Kerk moet hier sterven, om straks eeuwig te gaan leven, zonder sterven.

Christus aanschouwende, dat Zijn jongeren zeer bedroefd werden over Zijn heengaan. Ach, je moet Hem ook kennen, om Hem niet te kunnen missen! Je moet Hem ook kennen, om alles in Hem te zien, en alles in Hem te vinden. Waarlijk Hij is een Zaligmaker, om alles in Hem te zien, en alles in Hem te vinden. Waarlijk Hij is een Zaligmaker, zo er nog nooit een gevonden is en nog nooit een te vinden zal zijn.

Hij is een grote Zaligmaker, de allergrootste, de allerhoogste. De discipelen klaagden

het uit: *Heere, wij kunnen niet meer leven, als Gij met ons niet meer leeft.*

Dit noem ik ook gezond! Als je niet meer leven kan, als Christus niet in je leeft. En als je geen leven hebt, als Hij Zich niet in de dadelijkheid aan je ziel openbaart.

Want dan zegt de dichter: *gun leven aan mijn ziel.*

Hoor je 't wel? Dan loopt die man te sterven, want: *Dit is het leven van mijn leven, dat ik in U leef, door het geloof, en Gij in mij.*

De discipelen hebben geluisterd, ze hebben dit gebed zonder weerga beluisterd. Nooit is er een gebed geweest dat kon evenaren met dit Hogepriesterlijk gebed. Het is het allervolmaakste gebed, het is het aller-zoetste gebed.

En gelijk de discipelen, dit gebed met hun natuurlijke oren en met hun geestelijke oren gehoord hebben, daar mag de Kerk vandaag nog, als ze het onderwerp is, Die Voorbidder in de hemel, met geestelijke oren horen: *Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven heb.* Ze waren van Beiden: 'Vader ze zijn van Ons Beiden, van U in de Verkiezing en Gij hebt ze Mij gegeven, tot een volkomen verlossing.'

Heb je Die Voorbidder wel eens gehoord in de hemel? En dat met toepassing in je hart? Dat brengt in de dadelijkheid zijn vruchten, met geloof, hoop en liefde; vernedering; verootmoediging; verwondering en aanbidding.

Maar je moet nooit vergeten Ede, dat Hij bidt voor een verloren mens. Hij bidt voor een hopeloos mens. Hij bidt voor een goddeloos mens.

Hij bid niet voor een mens, die nog wat heeft, en die nóg wat kan. Hij bidt voor hen: 'Vader het is waar, ze horen in de hel, maar Ik heb zijn hel gemijnd, en de afspraak was Vader, dat Gij hen de hemel dan zou geven. Het is waar lieve Vader, hij behoort verdoemd te worden, maar Ik heb zijn verdoemenis gemijnd, en Onze afspraak was, dat U hem dan de behoudenis zou geven.'

God wil bloed zien, en Christus wil Zijn bloed geven; een gelukkig mens die vatbaar gemaakt is, en een onderwerp geworden is voor dat bloed.

Ik bid niet, zegt Christus, ***dat Gij hen uit de wereld wegneemt.*** Dat was even een teleurstelling voor de jongeren, ach, ze hadden aan Zijn slip wel mee willen gaan. D Kerk heeft haar tijden, in de uitgangen des levens, en in de levende dorst der zielen, dat ze wel eens uitroepen: *O God, ik zou U wel op willen drinken.* Ik geloof ook dat de hemel, niets anders uit zal maken dan eeuwig God indrinken, en nooit opdrinken.

Daar is de verzadiging, van Zijn beeld eeuwiglijk. En daar rusten de vermoeiden van krachten, daar houd de drijver op, en daar is de knecht vrij, dat zal wat zijn!

Ik bid niet, dat Gij ze uit de wereld wegneemt. O, Hij wil zeggen, 'Vader, Ik kom, Mijn tijd is hier om, en mijn tijd raakt op Golgotha om, Mijn tijd raakt aan het kruis om.' Hoor je het? Hij is van het kruis naar Huis gegaan. Zo moeten we erop rekenen, dat het kruis kan wisselen, maar dat het kruis niet eerder weggenomen zal worden, voordat je de laatste snik uitblaast. Het kruis komt niet in de hemel, maar de drager van het kruis, die komt in de hemel, En nu zijn ze uitverkoren, niet om op aarde te blijven, maar om op aarde, voor- en toebereid te worden.

Ik bidt niet Vader, dat Gij ze uit de wereld wegneemt. Dat wil zeggen, dat ze niet gelijk met Hem zullen gaan, want mogelijk zouden er velen denken, dat ze met Mij gegaan zijn, om mede te betalen, of mede te voldoen, en als heiligen in de hemel, nog wat voor Gods Kerk op aarde doen.

Nee, dat is rooms, maar ze moeten nog rijp gemaakt worden, ze zijn nog niet bekwaam, om de eeuwige heerlijkheid in te gaan. Zolang de Heere nog wat te doen

heeft voor Zijn volk, dat laat Hij ze nog hier, en zolang Hij nog werk voor Zijn knechten heeft, dan zegt Hij: *je moet nog wat blijven.*

Vanwaar dan ook terstond, toen deze waarheid in onze ziel afdaalde, dat er geen vrees in ons hadden, dat de dood in deze, een einde aan ons leven zou maken.

Ik bidt niet dat Gij ze uit de wereld wegneemt. De wereld, en wat is de wereld? Een wereld, die in het boze ligt, een wereld, waarin ze alle verzoeken, en waarin ze alle verdrukkingen ondergaan, een wereld, waarin ze bij dagen en bij nachten gewaar worden; vlees en duivel; dood en hel, menigmaal op de hielen.

Geliefden, als Christus Zijn Kerk vandaag wegneemt, dan is de wereld ook weg. Als Christus Zijn Kerk van de aarde haalt, dan is er de nieuwe schepping daar. Wat een weldaad, zij moeten nog wat doen. Hij heeft nog wat voor hen te doen, ze moeten nog gaan preken.

Ze moeten het Evangelie van de Heere Jezus Christus nog in eigen land gaan zaaien, waarin het Evangelie luidbaar geworden is, tot aan het einde der aarde, waarvan ook wij de vrucht nog mogen hebben.

Ik bidt niet, dat Gij ze uit de wereld wegneemt. Jona bad wel, om van de wereld weggenomen te worden, maar het ging niet. De Heere zei: nee Jona, zo neem Ik je niet weg.

En Elia bad ook: *Heere, dat nu mijn ziel sterve, want ik ben niet beter dan mijn vaderen.* Nee zegt den Heere, het is nog de tijd niet Elia, Ik heb nog werk voor u te doen. En zolang er nog een dag werk is, dan zullen we dat tot den laatste dag toe ervaren: Gij zult mij leiden door Uw Raad, en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen.

Ik las eens van een jonkheer, die op dag op zijn land kwam, en zijn knechten bezocht, en die ene knecht, die zat daar maar: wanneer zou het nou avond wezen, wanneer zouden we nu naar huis kunnen. Toen zei die jonkheer: je moet werken zolang als het dag is.

Hoor je het volk? Werken zolang het dag is, als het zes of zeven uur is, dan kun je gaan. En zo is het ook met de Kerk, we moeten de tijd uitdienen De Heere zal ons leiden door Zijn Raad. Jezus zegt ervan *het is een verdrukking van tien dagen.*

Mag ik eens vragen: waar bid je nou om? Moeten ze altijd op aarde blijven?

Gelukkig niet. Ze moeten sterven op Gods tijd, en daarom staat er:

Ik bid niet, dat Gij ze uit de wereld wegneemt, maar dat Gij ze verlost, nee, dat staat er ook niet, de volkomen verlossing is voor de hemel, maar er staat: ***dat Gij ze bewaart,*** hoor je het, dat Gij ze bewaart ***van den boze.***

Nee, Hij bidt niet volk, dat u hier zonder verdrukking blijft, zonder kruis en zonder tegenspoeden blijft. Hij bidt niet, dat u geen last zult hebben van uw vijanden; en van de duivel, nee. Hij bidt niet voor een weg vol rozen, maar Hij bidt voor de bewaring, onder uw kruis. De bewaring in uw verdrukking, en de bewaring in alle verzoeken. Het is alsof Christus wil zeggen: 'Vader, straks staan ze daar, hopeloos in zichzelf, en goddeloos bij zichzelf, straks staan ze daar als zwakkelingen, straks staan ze daar, met een hart vol verzoeken, en een wereld vol verzoeken.'

Het is alsof Christus wilde zeggen: 'Ach lieve Vader, ze kunnen geen stap met zichzelf doen, ze kunnen geen ogenblik op hun eigen voeten staan.' En daarom beveelt Hij ze Gode, en Gods Naam Zijner genade, volkomen aanzeggend.

Ik bid niet, dat Gij ze uit de wereld wegneemt, maar dat Gij ze bewaart van den boze,

d.w.z. van de overheersing des duivels.

En wat wordt er met *de boze* bedoeld? Daar wordt de draak mee bedoeld, de gevallen engel met zijn aanhang. Hier wordt bedoeld, wat de apostel Paulus zegt: de duivel is als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden, en in het bijzonder die uitverkoren vaten. Christus bidt, dat ze bewaard mogen blijven van de bozen d.w.z., met een Petrus niet hoeft te vallen in verloochening en zelfvervloeking.

Dat Gij ze bewaart, om niet met een Jeremia zodanig in moedeloosheid in de kuil weg te zinken, zodat Jeremia zelf uitriep: *och, dat de baarmoeder mijner moeder geweest ware, als van een die eeuwig zwanger was.*

Ik bid niet dat de duivel ze wegslepe, of als een speelbal van de ene wand van de muur, naar de andere wand slingere, waarin ze zich menigmaal gevoelen, en menigmaal waarnemen. En het volk dat beleeft het in de diepte van al die bestrijdingen, daar is iets wat zucht, wat zoekt, wat vraagt. En daar heb je no de bewaring.

Hij bewaart ze in de verdrukking door gebed, door zuchtingen, en uitzien, van de boze. Satan is listig, want hij kent de zwakke plaatsen, en de zonden van Gods Kerk.

Dan zingt in Psalm 68:

*Het volk wat stukken zilvers heeft,
En dus zich onderworpen heeft,
Maar loert op onz' ellenden.*

Dan werkt hij op je hoogmoed, dan werkt hij op de verwaandheid des harten. Ach, het is de satan altijd te doen, om de Kerk op het paard te zetten, met de genade die ze ontvangen hebben, of de Kerk onder het paard te werken, in hun verdrukking en tegenspoeden. En daar vraagt nu Christus om, om hen daartegen te bewaren.

Hij bidt, dat ze bewaard blijven voor de uitlevingen der zonden, maar Hij vraagt niet, of ze bewaard blijven voor de inleving der zonden, want daardoor moeten ze zondaar blijven.

En zo moeten de ambten van Christus dierbaar blijven, opdat ze leren, dat alleen genade hen zalige, en tenslotte tot de hoofdsteen gebracht zullen worden, met *genade zij dezelve.*

Ik lag op een zaterdagavond eens in het ziekenhuis, met veel pijn, en vele noden des harten. En ik zag waarlijk tegen de nacht op, ik was bang van de nacht, en ik zei dat ook zo. Ik zei: 'Ach Heere Jezus, ik zie tegen de nacht op, met deze omstandigheden, waar ik heden in leef. En nu weet ik, dat ik de eeuwige nacht verdient heb, dat weet ik, dat weet U ook Heere, dat ik dat weet. Maar Gij hebt toch een dag der genade, in onze zielen verheerlijkt, geopenbaard, Uzelf, aan de hand van de Schriftuur, als Een Die krachtig bevonden is, een Hulp te zijn, ten dage der benauwdheid. Zou U nog een keertje willen helpen?'

En wat denkt u wat ze zeiden van binnen: het is je veel meer te doen om van de pijn af te komen, dan om er mee onder God te komen. Het is je veel meer te doen, om van de smarten des lichaams af te komen, dan in de dadelijkheid met God verenigd te worden. En ik moest zeggen: ja, ik moest ook al weer zeggen: ja. Maar toen mocht ik toch in mijn Bijbel lezen, en daarin het zoete onderwijs gehad, dat die melaatse niet riep om een nieuw hart, maar om genezing van zijn melaatsheid.

En die blinde, die riep niet om de opening van zijn zielsogen, het ligt er wel achter, maar hij schreeuwde eerst om de opening van zijn natuurlijke ogen.

En ook die kruepele, die kwam niet eerst, om van zijn zielskwaal genezen te worden, maar om eerst van zijn kreupelheid genezen te worden.

Toen zei ik: 'Heere nu is het toch Bijbels, nou mag ik toch vragen, of U verlichting wil

geven van pijnen en smarten.'

Het zal toen geweest hebben, tegen een uur of tien, -en ik ben een man die slecht slaapt, - maar toen een enkel regeltje, alweer uit Die Eeuwige Voorbidder, bracht de rust in het hart:

*Gij met hen begaan,
Hebt hun wens voldaan,
Schoon ze om hun zonden,
Straffen ondervonden.*

En nu was de eeuwige straf, door Christus weggenomen, maar de tijdelijke straffen, die blijven, volk, om door lijden geheiligd te worden.

Ik vertel u: ik ben toch in slaap gevallen, in de dadelijkheid, en ik werd s' morgens wakker, en ik kijk op de klok, - toen zeg ik: Heere, is het nu half zes? De hele nacht geslapen, zonder enige pijn, ik voelde het niet, maar ik moest maar naar die klok kijken.

Ik zeg: o, God, het is echt waar, dat doe ik in mijn goede dagen nog niet, een hele nacht slapen, en nu de ganse nacht geslapen!

Weet u waarom? Omdat Hij sliep als Borg, in het achterschip, waar Hij de slaap verworven heeft voor Zijn Kerk. Ik zou niet weten, wat Hij voor Zijn Kerk niet verworven zou hebben.

En nu biedt Hij Zijn offerande Zijn Vader aan, en op grond van Zijn offerande, bidt Hij en eist Hij de toebrenging van Zijn Kerk. En ten laatste: *Ik wil, dat degenen, die Gij Mij gegeven hebt.* Dan gaat de Kerk, ten eerste sterven om der zonden wil, gelijk al de anderen. Maar hun zonden door Christus weggenomen zijnde, nu moeten ze sterven, om Zijn voorbiddings wil, en om Zijn offerande.

Als dat waar is, dan is de pelgrimsreis ten einde, zijn tijd is om, de bedelzak kan afgelegd worden, zijn rouwklederen kunnen ontdaan worden, en hij kan ingaan. Want *Ik ga heen, om u plaats te bereiden. En als Ik u plaats bereid heb, dan kom Ik weder, en dan zal Ik u tot Mij nemen.*

Hij vergeet hen niet en Hij verlaat ze niet met een eeuwige verlatenheid, maar als Hij ons voor een ogenblik verlaten schijnt, Hij zal des te verrassender Zichzelf openbaren, en verheerlijken.

Daarom, we bidden geen kruizen af, het kan niet, we bidden geen kastijdingen af, hoe bang dat we er ook van zijn. Maar het mocht de Vader van onze Heere Jezus Christus behagen, die enkele stap, die we nog op deze aarde doen, om door lijden geheiligd te worden. Straks zal het zijn: *geheiligd, zonder lijden! Amen.*

Zingen we tot slot Psalm 125:1 en 4

*"Hij zal noch wank'len, noch bezwijken,
Die op den Heer' vertrouwt,
En op Zijn goedheid bouwt;
Hij zal, als Sions berg, nooit wijken,
Wiens grondslag door geen aards vermogen
Ooit wordt bewogen."*

10. DE VOORNAAMSTE ZONDAAR

Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben. 1 Timotheüs 1:15.

God kan niet liegen, niet sterven en niet veranderen. O geliefden, wat is het voor eeuwig gelukkig, dat deze God, God is te prijzen en te eren tot in der eeuwigheid; deze God, Die van Zichzelf en voor Zichzelf is en het eeuwige leven in Zichzelf heeft. Hij, Die volmaakt van Zichzelf afweet en Zichzelf verstaat. Hij, Wiens Goddelijke raad voortbaart, totdat het verkiezingsbesluit leeggebaard zal zijn, en de ontelbaren der getelden voor eeuwig in hun Hoofd Christus zullen zijn, bijeenvergaderd tot één schare, die nooit zichzelf, maar alleen God telt.

Zo was het ook in de staat der rechtheid, der vrolijkheid en der vrijheid. In alles God te zien! Wie zou er nog meer willen zien? Dan is het oog verzadigd en is het God-loven een vrucht van het God-zien. Wie kan men beter zien dan God? Als de natuur al zo schoon is, hoe schoon moet God dan niet zijn, Die van nature God is. Als de schepping al zo wonderbaar is, hoe wonderbaar moet dan de Schepper niet zijn, Die van Zijn eigen werk getuigt: "En God zag, dat het goed was." Dan volgt er: "En God zag al, wat Hij gemaakt had, en ziet, het was zeer goed." Dit is het getal zeven, het verbondsgetal.

De staat der rechtheid was een kortstondige, maar gelukzalige tijd. O, niets buiten God te zien, maar in al de werken Zijner handen te aanschouwen Zijn onbegrepen wijsheid en Zijn ondoorgrondelijk verstand tot één zoete bewondering van al Zijn deugden, die uitstralen in de ganse schepping, die niemand scheppen kon, dan God alleen, want Zijn machtwoord is het woord des Almachtigen. Was dit niet waar, dan kon er geen wereld geschapen zijn en zeker zou er dan geen herschappen wereld zijn naar het onveranderlijke bestek des vrijmachtigen Gods, Die alle dingen gewrocht heeft om Zijns Zelfs wil, ook de goddelozen tot de dag zijns kwaads. Niets, niets komt er uit de handen van de Maker der wereld of Zijn oogmerk is de ere Gods. Nooit behoeft God iets uit dwang te doen, want al Zijn doen is tot ere van Hem Zelf.

Nooit had Hij één stap buiten Zijn Wezen behoeven te doen tot meerdere volmaaktheid, want dan was Hij niet volmaakt geweest. Boven al Zijn doen en laten staat: "Ere, ere zij de ere Gods!"

Die gehele, zoete eeuwigheid wordt verslonden in de volmaaktste vrolijkheid der Goddelijke Drie-eenheid. De drie Goddelijke Personen verlustigen Zich eeuwig in Elkander, Die van nature één God zijn. Ik ben heden verblijd, dat de Drie-enige God, de God der Zelf verlustiging is en blijft in Hem zelve.

Hij heeft Zich willen openbaren in Zijn heerlijke Majesteit om daarvan medegetuigen te stellen, die met Elihu moeten uitroepen: "Zie, God is groot en wij begrijpen het niet!" Als God begrepen kon worden, was Hij de God der eeuwigheid niet. Wij mensen kunnen alleen maar mogelijke dingen doen, maar God kan alleen onmogelijke dingen doen.

Hoe wordt zulk een almachtig en vreselijk God, Die Zich verheerlijkt in het haten van de zonden en door rechtsverheerlijking in het verdoemen van de zondaar - eeuwig ere de God der Waarheid in het voltrekken van de Waarheid door te verdoemen of te verzoenen! - hoe wordt zulk een God mijn God? Hoe kom ik weer in Gods gunst, met Gods gunst begunstigd? "Ik zal u tot een God zijn en gij zult Mij tot een volk zijn." O, God verloren door de zonde en nu door God in de wonden van God weer

teruggebracht in het ongemeten en niet te peilen harte des Drieënigen Gods, Vader, Zoon en Heiligen Geest! Nu echter onverliesbaar, houdbaar en gangbaar voor de eeuwigheid, waar geen beweging noch verandering is, want de eeuwigheid staat stil, maar de tijd vergaat. O, is het wel eens eeuwigheid geweest met kennismeming en is het voor u wel eens een rechtvaardige verdoemenis geweest? O, God is zoet, omdat Hij alleen verdoemt, wat waard is verdoemd te worden.

Hij heeft een schepping, een wereld gewild en daarom is zij er. Hij heeft ook een verkiezing en een verwerping gewild. God mag willen, wat Hij wil en ook niet willen, wat Hij niet wil. Hij is van Hemzelf en zal dan een aardworm bevel geven over de werken Zijner handen? De opening Zijner handen voedt de ganse wereld, mens en beest. Dat Hij een mens voedt is geen wonder, want die heeft een menswaardig bestaan, een groot recht en geen schuld. Maar voor een mens, die door vrije genade leert, dat hij zich ontmenst heeft door de zonde, valt alles wat hij boven de hel heeft mee. Zo'n ziel leeft in, dat het alleen goedheid en lankmoedigheid Gods is.

Is uw brood wel eens gedoopt in het woord genade; is uw brood wel eens gedoopt in bloed; is uw brood wel eens gedoopt in de honger van Christus? Is uw drinken wel eens gevloeid uit de drinkbeker van Christus? Is uw leven wel eens gedoopt in de dood van Christus, zodat Zijn dood de voldoening en de opstanding het bewijs der eeuwige verzoening voor u is?

O, Zijn werpen van het graf in het graf, deed Job roepen tot het graf: "Mijn vader!" Job was net zo eigen met het graf, als met de knieën van zijn vader! Dit deed hem roepen tot het gewormte: "Mijn moeder en mijn zuster!" Een wonderlijke familie! Job had drieërlei soort familie: In het graf, op aarde en in de hemel. Hij had de beste Vader van alle vaders en de beste Broeder van alle broeders. En dan ook nog die zoete Heilige Geest, door Wien hij een woonstede Gods in den Geest werd.

De ganse hemel is vol van familie, waartoe ook behoren de uitverkoren engelen, maar niet de gevallen engelen. De engelen zijn ook uitverkoren in het Hoofd hunner schepping, om door de Zone Gods eeuwig het aangezicht des Vaders te aanschouwen. De verkiezing is Goddelijk en daarom niet te vermeerderen en ook niet te verminderen; zij is Vaderlijk en daarom onberouwelijk. De verwerping is ook Goddelijk.

God weet, wat Hij verkiest, maar ook wat Hij verwerpt. Niets wordt er verworpen zonder Zijn eer. Het kleinste getal is verkoren tot Zijn eer. Het is een groter wonder er één te mogen zijn van een klein getal dan van een groot getal. Als het getal van de verkiezing groter was dan van de verwerping, zou dat wonder niet zo groot zijn. Nu moet de kerk, behorende bij die enkelen, uitroepen: "Waarom was het op mij gemunt? Daar zovelen gaan verloren, die Gij geen ontferming gunt?" De ganse zaligheid is gunst en gunning! Lees Mattheüs 11. In dit hoofdstuk wordt God door God, geopenbaard in het vlees, gedankt voor het kleinste getal.

Christus is tevreden met de volmaaktste vrede, dat het voor de wijzen en verstandigen verborgen is.

Deze wereld zal niet vergaan, voordat alle uitverkorenen van de vier windstreken des hemels toegebracht zullen zijn. Het begint al leeg te worden van wedergeboren kermers, roepers en schreeuwers. Nochtans zal het werk Gods doorgaan tot de laatste, die Christus net zo lief heeft als de eerste, en voor wie Hij ook hetzelfde betaald heeft, niet alleen door Zijn lijden, maar ook door Zijn dood, de hemel vol zal maken.

Als de laatste niet zalig zal worden, zou het lichaam van Christus verminkt zijn, al was het maar het missen van één pink. Geen klauw zal er achterblijven. Zullen wij niet achterblijven? Wat zal het een eeuwig wonder zijn, als zulk een wonderlijke God, zulk

een eeuwigheidswonder in ons verheerlijken zal!

Al Zijn volk is voorgekend zonder geloof, om op aarde door het geloof tot onderwerpen gemaakt te worden van genade, en door genade tot een eeuwige schuldenaar aan vrije genade. Dat woord genade is dieper dan de oceaan, wijder dan de wereld en hoger dan de hemel.

Dit gold ook voor Paulus, de schrijver, geïnspireerd door Gods Geest, van de bovenstaande tekstwoorden, waarbij wij ulieder aandacht willen bepalen, 1 Timotheüs 1:15.

Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben. 1 Timotheüs 1:15.

Gelijk het vet de roem van het beest is, is de ere Gods de roem van de bekering. De bekering, die Goddelijk, geestelijk, bevindelijk en eeuwig Gode aanbiddelijk is. God kan wat niemand kan, wat Hem nooit voor gedaan is en wat Hem ook niemand na kan doen. Wie heeft Hem, Wiens naam Raad is, raad gegeven? Wie heeft de zin des Heeren gekend? Hij maakt van een Saulus een Paulus, wiens wedergeboorte zo onverwachts geschiedde, dat ieder die het hoorde, moest zeggen: "Dit is een wonder Gods!"

Er gaan maanden mee heen, voordat een mens na de bevruchting en de aanvang van de zwangerschap, geboren wordt. Het eerste wat die mens doet is woelen, dan voelen en dan verstaan. Een mens, die wedergeboren wordt, neemt terstond waar, dat de tijd kort is en de eeuwigheid lang.

Als het aan Paulus gelegen had, was hij nooit bekeerd geworden. U wel, volk? Was Hij niet de eerste en blijft Hij dat niet? Zeker zouden er afvallige heiligen zijn, indien zij niet bewaard werden door het geloof in de kracht Gods tot de zaligheid.

Toen Abraham 75 jaar oud was, had hij zich nog niet bekeerd, al was hij uit het geslacht van Seth. Genade is wel een erfenis, maar geen erfgoed. Hoe zal een dode zich bekeren? Als het van de uitverkorenen moet komen worden zij net zo min zalig als de verworpenen. Nu is het niet de verwerping, die verdoemt, want zij is geen vrucht van de zonde, dus ook geen vrucht van de rechtvaardigheid Gods. De verkiezing en de verwerping wortelen beide in het eeuwig welbehagen Gods.

Het is verwerping, zonde, verdoemenis; verkiezing, zaligmakende roeping, rechtvaardigmaking en heerlijkmaking. Zo min iemand weet het uur zijner geboorte noch zijns doods, noch de dag en de plaats en de wijze van zijn dood, zomin weten ook de uitverkorenen de tijd, de dag en het woord, waarop en waardoor zij door Gods Geest wedergeboren worden. Dat is echter niet zo erg, als het maar eens geschiedt. Een dag van zaligmakende genade eindigt in een eeuwige dag zonder nacht.

Voor Paulus en Timotheüs was er zo'n dag der genade aangebroken, zodat hun wil doormidden gebroken en in de wille Gods verslonden werd.

Gelukkige baarmoeder, die baren moet tot wederbaring door het Jeruzalem, dat boven is en de moeder der uitverkorenen is. Nee, niemand van Zijn volk kan God vergeten. Vergeten is bij ons een vooraanliggend gebrek, maar God vergeet zonder gebrek en het enigste wat Hij vergeet is de zonde van Zijn kerk. Achter Gods rug is een zee van eeuwige vergetelheid en daar werpt Hij de zonde van Zijn kerk in, niet als kurken, die boven blijven drijven, maar als stukken lood, die voor eeuwig wegzinken in die vergetelheid.

Ik noem het een zeldzaam dier, dat herkauwt en de klauw verdeelt. Het is geen zwijn, want dat is het beeld van een halve bekering. Wanneer gij naar de poten van dat dier

ziet, ja dan is zijn klauw wel verdeeld, maar al vreet het een halve zak meel op, zal het nog niet herkauwen. Ziet daar, al de wetenschap van de godsdienst zonder wedergeboorte. Door de wedergeboorte wordt men een herkauwer en is de klauw verdeeld in leven en in sterven.

"O", zegt de kerk, "zo'n zwijn ben ik, half bekeerd en dat betekent voor eeuwig verloren. Een koek, maar half gebakken! Verloren gaan hoort bij een wedergeboren mens, maar om dan door recht behouden te worden. Dat zoete recht tot verdoemenis is niet minder zoet dan het verworven recht door de dood van Christus tot behoudenis. Op deze grond komt de hypocriet nooit! Dat zalig omhelzen van het recht door de ziel is ook een vrucht van Christus, Die Zich dood geliefd heeft aan de deugden Gods, opdat de kerk Gods recht lieven zal en zich zal laten lieven door het bloed en de gerechtigheid van die zoete Borg.

God de Vader heeft nauwkeurig toegezien of Christus de laatste penning betaalde. De Vader heeft niets van de schuld afgedaan of het recht omgebogen. De Vader handhaafde het recht, zodat de schuldrekening tot de laatste penning betaald moest worden. Als de laatste penning door de Borg niet betaald was geworden, zou de Vader Hem op Hemelvaartsdag niet thuis verwacht hebben, en Hem nog minder met zoveel blijdschap en vrolijkheid binnengehaald hebben. Zie Psalm 47; Psalm 24; Psalm 68.

"En heeft ons mede opgewekt, en heeft ons medegezet in den hemel in Christus Jezus." Al is Christus duizendmaal de Zone Gods en Zijn lijden was niet volkomen geschied volgens de voorwaarden van de Raad des Vredes, al was er maar één penning onbetaald gebleven, dan was Christus Zijn kerk erbij verloren, of de Vader zou Hem teruggezonden hebben om het overige alsnog te volbrengen. Maar volk, dat lijden van Christus als Borg des Verbonds is zo volmaakt geweest, en dat Offer van Zijn menselijke natuur, gebracht op het altaar van Zijn Goddelijke natuur, heeft de deugden Gods zo opgeluisterd, dat de gerechtigheid Gods de vrede uit een bloedende Borg geperst heeft, en de Waarheid de genade geschept heeft uit een stervende Jezus. O zoete zeeën, die voortvloeien uit de eeuwige barmhartigheid Gods door de verheerlijkte rechtvaardigheid Gods! Hier roep ik uit: "Amen, amen, ja amen!" Maar de pijn ligt verder, zij ligt altijd maar van ons af en verder.

"Dit is een getrouw woord."

Ziedaar het getuigenis van Hem, Die volmaakt getrouw is en de getrouwe Getuige is. Hier geldt het: "De redenen des HEEREN zijn reine redenen, zilver, gelouterd in een aarden smeltkroes, gezuiverd zevenmaal." Het is het Woord Gods en dat kan alleen maar Waarheid zijn. Het is HET BOEK, niet een boek, maar HET BOEK der boeken. Als vader na het eten gaat lezen, zegt hij tegen één van zijn kinderen: "Geef HET BOEK eens aan"

Dat kind komt dat heus niet met een romantisch boek aandragen. Zulke duivelse werken moeten wij niet in huis hebben. Die boeken worden gestoffeerd op de leugenfabriek van de duivel, die de directeur daarvan is. Hij heeft veel leugenaars om die leugenboeken vol te liegen in zijn dienst. Dat hoort bij hetgeen één der ouden zegt: "De boekdrukkunst is één stap naar de hemel, maar negen stappen naar de hel." Dat kind komt niet met Brakel of Van der Groe aandragen, want die zijn genomen uit dat Boek der boeken, met zo veel andere oude schrijvers. Zij moeten wel gelezen worden, maar zij zijn de Bijbel niet. Zij hebben wel de grond in de Bijbel. Wat een waardevolle boeken zijn er al geschreven uit dat Boek Gods, en het is nog onverminderd vol. Terecht zegt één der ouden: "Al waren al de bomen der wereld pennen en de ganze

ocean een inktpot, dan zou ik nog geen papier genoeg kunnen vinden om de Bijbel leeg te schrijven. "En wat een klein stukje der zaak hebben wij van Hem gehoord? Wie zou dan den donder Zijner mogendheden verstaan?"

Het is een verlossend woord voor een bedroefde Maria, een onvergankelijk woord voor een moordenaar, een reinigend woord voor een hoer, om die tot een maagd te maken, een genezend woord voor de knecht van die hoofdman, een moedgevend woord voor moedelozen en een woord der genade voor goddelozen. Eén woord van die van God gezalfde lippen en de amechtigen beginnen te drinken, de wanhopenden krijgen hoop en de onvruchtbaren gaan zingen als een blijde moeder van kinderen, Jesaja 54:1.

"Hoe zoet zijn mij Uw redenen geweest, Geen honing kan het gehemelte van mijn ziel beter smaken."

"Dit is een getrouw woord." Een woord zonder ontrouw, zonder leugen, zonder schuim, maar alles is goud van Genesis 1 tot Openbaringen 22. En aan 't eind van Openbaringen 22 heeft Christus de Brief des Almachtigen ondertekend met een almachtige handtekening: "De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen, Amen." "Zo zij het en het zij voor eeuwig zo", getuigt de Ja en de Amen, Openbaringen 22:21.

"Dit is een getrouw woord." Ik hoorde eens iemand zeggen: "Er staat één leugen in de Bijbel." Als dat waar is, kunnen er wel meer leugens in staan en dan is er geen waarheid meer, want de Bijbel is van Goddelijke oorsprong. De ganse Schrift is van God ingegeven. Als er dus één leugen, ik bedoel geen drukfout, maar één leugen in staat, moet die leugen van God zijn en is Hij bijgevolg niet de Almachtige, want liegen is geen almacht, maar onmacht.

Ik begreep echter wel wat die man bedoelde, namelijk dat hij groter zondaar was dan Paulus. Maar als dat zo zou zijn, heeft Paulus gelogen; en dat is nog het ergste niet, maar dan heeft de Geest Gods gelogen, want hij schreef het door de Geest Gods. Dan had de Geest door Paulus moeten zeggen: "Ik ben nu de grootste zondaar, maar daar kan nog wel eens iemand na mij komen, die nog een grotere zondaar is." Dit kan echter niet, want dan was Paulus niet de grootste geweest, die het in waarheid was. Wij mogen het wel zeggen in navolging, achter Paulus, maar mogen niet vóór Paulus gaan staan.

"Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig." Het is een eeuwige waarheid, dat Gods Woord met zijn ganse inhoud aannemingswaardig is. Haar inhoud is de eeuwigheid! Het is het enigste Boek, dat handelt over een eeuwig leven na dit leven en de eeuwig dood na de dood. De inhoud van dit Woord is zonde en genade.

De inhoud is: God wordt mens en blijft God, een maagd wordt moeder en blijft maagd, God zoekt de zondaar. Ja, dat is haar inhoud!

Maar geliefden, wie neemt dit woord nu aan? Alle Adams nakomelingen liggen in de geestelijke doodstaat. De eerste zonde van de gevallen engelen was hoogmoed, maar de eerste zonde van Adam was ongelooft. Hoogmoed is de eerstgeborene van het ongelooft. Dus niemand neemt dat woord aan, hoe aannemingswaardig het ook is. Als een dood mens nog wat aannemen kan, is hij niet dood. Als een kind zegt: "Moeder ik slaap", dan weet die moeder wel, dat het nog niet slaapt.

De eerste zonde bracht ons in de eerste dood, en dat is de geestelijke dood. Er zijn geen medicijnen voor een dood mens, want voor een dood mens helpt niets anders dan

een opwekkende daad, en dat is alleen een Godsdaad. Dan krijgt men weer handen door middel van die herscheppende daad, namelijk dat zoete geloof, verworven door de overste Leidsman des geloofs. Zulk een mens gaat al de woorden Gods, die handelen over zijn schuld en zonden geloven, ja al de teksten, die daarover handelen. "Ik zal u straffen en zal het ordentelijk voor uw ogen stellen."

Bij Geestes licht alzo door de wet bearbeid, wordt de ziel radeloos en hopeloos, maar ook door en door goddeloos. Niemand kan men de schuld meer geven, maar zo'n ziel moet zeggen: "Nooit gewild, nooit gewild, ja nooit gewild!" "Te laat, te laat, verloren, verloren, voor eeuwig verloren!"

"Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig." Dat betekent, dat ik voor eeuwig verdoemeniswaardig ben. Ach geliefden, ik kan alles niet schrijven, want mijn hand zou tenslotte weigeren verder te schrijven door vermoeidheid. O, als het ingeleefd wordt, dat al de vloeken van Ebal als donderslagen en bliksemschichten de ziel vaneenscheuren en men ieder ogenblik dreigt weg te zinken onder het rechtvaardig oordeel Gods!

"Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig." Ja, dit geldt ook van al de oordelen, die in Gods Woord staan. Lees Handelingen twee maar. In dat hoofdstuk wordt geschreven, dat drieduizend zielen het aannamen.

Het is een Woord, dat niemand verleidt, al verleiden er velen zichzelf met de Bijbel. Wat kan de Bijbel er aan doen, dat er duizenden zich bedriegen met de Bijbel? Mensen, die zichzelf redden met de Bijbel, maar nooit door één woord van de Bijbel gered zijn. Die zichzelf met Jezus redden zonder verlorenheid en met Jezus leven tot aan de hel om dan zonder Jezus voor eeuwig in de hel te storten. Het scheelt precies de eeuwigheid, of ik mij met Jezus red, of dat Jezus mij redt.

Als nu echter de zondaar door middel van Mozes doodgeslagen is aan zijn eigen werken en alle hoop op beterschap verloren heeft, wordt dit een getrouw Woord voor die ziel; "Dat christus Jezus in de wereld gekomen is." Ziedaar het oordeel aanvaard, het recht omhelsd, en dan wordt Christus geopenbaard, Galaten 1:15 en 16.

Christus, Die volgens Handelingen 2 van de Vader tot een Heere en Christus gemaakt is. Wie heeft er voor een Christus gezorgd? Adam niet en wij ook niet. Nooit is er uit die verloren en verdoemde lendenen van Adam een rekwest of een alarmgeschrei opgegaan om een Zaligmaker of een Middelaar!

Nooit zou hij geschreeuwd hebben om een Middelaar, om die twee onverzoenlijke partijen één te maken, wat alleen kon door een Middelaar, Die God was en Mens werd.

Christus, God geteeld door God, aan Wie de Vader Zijn ganse Godheid meedeelt, niet zoals Hij God is, maar de Zoon is en met de Vader het volle Wezen Gods deelachtig is, eenswezens God met de Vader en de Heiligen Geest. Had de Vader ooit een betere Middelaar kunnen vinden, Die met Hem om kon gaan? De Zoon gaf Zichzelf even gewillig als de Vader Hem tot een Middelaar aanstelde.

O geliefden, God zoekt een Middelaar, God zoekt God! God wordt Knecht van God en God wordt de Borg voor God! Hij werd minder dan de Vader en verborg Zijn Goddelijke natuur achter het gordijn van Zijn menselijke natuur en getuigde: "Ik en de Vader zijn één." Ook zeide Hij echter: "De Vader is meerder dan Ik", zoals Ik Mens ben, zoals Ik Knecht ben, zoals Ik Hogepriester ben en zoals Ik de gezalfde Koning ben, Psalm 2.

Hij is minder geworden dan de Vader, minder dan de engelen, minder dan de mensen, minder dan een schaap, minder dan een lam, minder dan een worm, ja Hij heeft

Zichzelf vernietigd aan het vloekhout des kruises, zie Ambrosius.

O geliefden, wat een arbeid der Goddelijke Drie-eenheid uit de diepte der eeuwigheid door de Vader, de Zoon en de Heiligen Geest tot zaligheid dergenen, die voorgerekend zijn tot een onsterfelijke heerlijkheid der eeuwige Drie-eenheid in één eeuwige bewondering der Volmaaktheid.

Christus Jezus, die zoete Naam van de Gezalfdde, gezalfd met de volmaaktste Olie Gods, door God met God gezalfd, Psalm 45. "Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest", Spreuken 8. Gezalfd tot een Profeet aller profeten, de Profeet zonder weerga, Dewelke de onmiddellijke Ontdekker is van de wille Gods, zijnde de Zone Gods. "Ik heb Uw Naam geopenbaard den mensen, die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven; en zij hebben Uw Woord bewaard." Zij waren Uwe door verkiezing en zijn aan Christus gegeven om door Christus' profetische bediening geleerd te worden, 'want al Zijn kinderen zullen van den Heere geleerd zijn. Al hun verstand zal vernietigd worden, want om zalig te worden blijft er maar één verstand over, en dat is God Zelf. "Raad en het Wezen zijn Mijne; Ik ben het Verstand."

Er valt een huwelijksbreuk tussen het geloof en het verstand, een voortdurende echtscheiding vindt er tussen die beide plaats, want het slechtste huwelijk voor de kerk is, getrouwd te zijn met hun verstand, dat altijd in de weg staat om door het geloof te wandelen. "Ik zal het verstand des verstandigen te niet maken."

Christus is Zijn ambtsnaam, onmisbaar voor Zijn kerk. Wie is een Leraar gelijk Hij? Hij brengt Zijn leringen door de Heiligen Geest in het hart, want Hij alleen leert als machthebbende. De lompe, de domme, de onkundigste, de onwetendste mensen, die van openbaring en toepassing moeten leven, zijn al de uitverkorenen, die onder de bevruchting des Geestes leven. Zij kunnen niet lezen, niet bidden, niet geloven, niet hopen, niet lieven, niet denken, niet zingen, ja niets kunnen zij dan dat, wat zij krachtens de nieuwe mens niet willen, en dat is zondigen.

Maar Hij is niet alleen Profeet voor een onwetende, maar ook Hogepriester en Koning. Wanhoop zou het voor de ganse kerk zijn, als de Vader zijn Zoon niet tot een Heere en Christus gemaakt had.

De moeilijkste mensen zijn zij, die in de ontdekkende genade, hetzij in staat of stand, onder beproeving en kastijding leven. "Wie zal U aanschouwen, als Gij Uw aangezicht verbergt?" En dan al die duivelse inwerpingen! "Nooit, nooit zult gij meer één vriendelijk oog of één liefderijk teken van Christus zien, want gij hebt het afgemaakt; nacht is het, en nacht blijft het, zonder God!" En dan een kind Gods! Hier houdt mijn pen op, want o, die voetangels en klemmen der hel! wat de ziel dan inleeft, kan niet beschreven worden.

"Afgezonderd onder de doden, gelijk de verslagenen, die in het graf liggen, die Gij niet meer gedenkt, en zij zijn afgesneden van Uw hand", Psalm 88:6. Maar dan wordt vervuld wat nooit meer kon, want dan wordt de ziel op grond van die Hogepriester naar de ordening van Melchizédek, door Zijn gerechtigheid ingeleid in de eeuwige verbondstrouw in dat zoete Verbondshoofd. "Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer." Wat een groot wonder!

"De dudaim geven reuk, en aan onze deuren zijn allerlei edele vruchten, nieuwe en oude; o mijn Liefste! die heb ik voor U weggelegd." Eerst de nieuwe vruchten en dan de ouden, want de nieuwe vruchten maken de oude ook nieuw. Hij is de Christus!

Paulus begint vanuit de eeuwige voorverordening van Christus en de kerk in Christus. "Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, vóór de grondlegging der wereld",

Efeze 1 vers 4. Dit is de wereld der volmaakt rechtvaardigen, die eeuwig overblijft. Christus, die onmisbare en aller-zoetste Naam, waarin Zijn ambten opgesloten liggen, die Hij volvoert. Zijn ambten zijn even volmaakt als Zijn Persoon. De ambten zijn volmaakt, maar de ambtsdragers op aarde zijn onvolmaakt. Zij hebben nodig met de priesters van het Oude Testament altijd eerst voor zichzelf te offeren en dan voor het volk. Eerst voor zichzelf bloed te kennen en dan bloed te prediken.

" ... en alle aanneming waardig dat Christus Jezus."

Ziedaar volk, de ganse zaligheid in deze volmaaktste Naam Christus geopenbaard. De Naam Jezus past in de grootste zondaar, die God heeft willen doden en Christus vermoord heeft. O geliefden, doders van God door God gerechtvaardigd en moordenaars van Christus Jezus als vijanden met God verzoend door zulk een dood, die maar eens op aarde geweest is. "Gij zult zijn", zo geldt het voor Jozef, "de eerste moordenaar van de Vrucht, maar gij zult Zijn Naam ook heten Jezus", Mattheüs 1. Toen werd de hel in die man geblust door Hem, Die in Zijn hel de hel voor eeuwig tot een hel geworden is. "Uw oliën zijn goed tot reuk, Uw Naam is een olie, die uitgestort wordt, daarom hebben U de maagden lief."

"Dat Christus Jezus in de wereld gekomen is." Niet op de wereld en ook niet bij de wereld, maar in de wereld, die niet tot Hem kwam. Hij komt in de wereld! Hij is altijd Dengene, Die komt, en dan komt de kerk tot Hem. Al hetgeen in de buitenwereld geschiedt, komt uit de binnenwereld van ons dóór verrot hart. Maar in zo'n hart komt Hij binnen en niemand weerhoudt Hem.

*Hij komt, Hij komt om d' aard te richten,
De wereld in gerechtigheid!
Al 't volk, daar 't wreed moet zwichten,
Wordt in rechtmatigheid geleid.*

In de wereld, die in het boze ligt en ten vure gedoemd is. Hij komt en verbrandt Zijn menselijke natuur in de hitte van Gods toom, Psalm 22. Hij verlost van de zonde, omdat Hij de zonde tot zonde geweest is. Hij is onze gerechtigheid, die Hij onder uit de hel vandaan gehaald heeft, ons toegerekend wordt en ons maakt een nieuw mens voor een nieuwe wereld. Christus Jezus past niet in de godsdienstige wereld, niet in een bekeerd mens, waarvan het aantal niet te tellen is. Men moet echter wel met tien lantaarnen zoeken naar zulk een wereldling, naar zulk een helleling, naar zulk een doemeling, waarin Jezus past. Wat komt God geopenbaard in het vlees op aarde doen? Alleen om diegenen, die de Vader Hem gegeven heeft, al de uitverkorenen des Vaders, als de grootste zondaars zalig te maken.

Mozes maakt grote zondaars, die Paulus nazeggen: "Mij de grootste der zondaren." De wet werkt toom en door de wet is de kennis der zonde. In de rechtvaardigmaking kan men nooit te veel zonden hebben en nooit zwart genoeg zijn om blank gemaakt te worden door bloed. O, dat zoete bloed, het enigste wasmiddel, dat meer doet dan alle donderslagen der wet. Dat zoete bloed, dat meer doet dan die gehele oceaan met zout water. O, dat bloed, dat meer doet dan alle tranen des berouws, ja dan salpeter! Ik zal het maar zeggen: "Het is het wonderlijkste wasmiddel!" Het bloed van God, dat reinigt voor God en brengt tot God zonder vlek en rimpel. Voor eeuwig wit gemaakt in het bloed des Lams. Wat kost dat bloed? Alleen verlies van uw leven, om eeuwig door Christus in God te leven.

"Dat Christus Jezus in de wereld gekomen is." O, kom, kom Heere Jezus, ja kom in de

wereld van mijn hart en maak er Uw wereld van!

"Dat Christus Jezus in de wereld gekomen is." Niet voor niets, maar om Zijn arbeid te doen voor degenen, die moeten uitroepen: "Uit deze boom geen vrucht meer in der eeuwigheid!" Zij zeiden tot Hem: "Deze ontvangt de zondaars en eet met hen", Lukas hoofdstuk 15.

Hun zonden worden Hem zo toegerekend, alsof het de Zijnen waren, en dat waren ze ook als Borg. Zijn gerechtigheid wordt ons zo toegerekend, alsof wij zelf de gehoorzaamheid en de gerechtigheid opgebracht hadden. De apostel zegt dan ook: "Gij zijt volmaakt in Hem." Het wonder groeit en wordt steeds groter, totdat het eindigt in een eeuwig wonder.

"Om zondaren zalig te maken." Als dat er stond werden alle mensen zalig, die als zondaren geboren worden. Nee, er staat: "Om de zondaren zalig te maken." "Het handschrift der zonde aan het, vloek- hout des kruises genageld hebbende."

"Van welke ik de voornaamste ben." Er staat niet: "was", maar "ben." Nooit heeft iemand zo gezondigd als ik, maar nochtans dank ik God door Jezus, Wiens dood mijn leven is. Heeft mijn leven Hem in de dood gebracht, Zijn dood en opstanding is voor eeuwig mijn leven.

Op 29 jarige leeftijd was Paulus al een bewust kinschap deelachtig. Het *"Abba, Vader"* was hem niet vreemd.

Deze woorden zegt hij in de heiligmaking, welke ondertussen voor hem geëindigd is in een eeuwigdurende heerlijkmaking. O zoete eeuwigheid! Geen verkiezing meer, die is geschied; geen roeping meer, want die is ook geschied; geen rechtvaardigmaking meer, zij is geschied; geen heiligmaking meer, Nee, nee! de heerlijkmaking blijft over!

De kerk is reizende naar een land zonder aarde, een hemelland, waar alles heilig is en voor eeuwig alles heilig blijft. Daar moet het goed zijn, want daar telt men geen jaren, geen eeuwen meer, want daar is het alleen eeuwigheid, eeuwigheid! Een land, waar Christus het Rijk aan den Vader over zal geven en God alles in allen zal zijn.

O, nooit meer zondigen, nooit meer van zonde horen en nooit meer zonde zien! Dat is het land zonder weduwen en wezen, waar geen rouwklederen meer zijn. Voor eeuwig, voor eeuwig met God! Een trouwdag zonder sterfdag! "En alzo zullen wij altijd met den Heere wezen. Zo dan, vertroost elkander met deze woorden."

Thuis en nooit meer van huis! Voor eeuwig uit het Bacadal! Amen.

De Heere, Die goed is en goed doet, vervulle u met alle goed.

Geschreven in dit Mesech.

3 oktober 1962.

WORDEN DAN ALLE MENSEN ZALIG?

Catechismus Zondag 7 vraag / antwoord 20

Worden dan alle mensen wederom zalig, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden?

Neen, maar alléén degenen, die Hem door een waar geloof worden ingelijfd.

Psalm 84:5

Schriftlezing: Romeinen 5

Psalm 144:1, 7

Psalm 68:8

Zalig worden is niet menselijk, maar Goddelijk en wordt in een mens verheerlijkt. Het begin is Goddelijk en haar voortzetting en haar einde ook. En als dat niet waar was, dan was het met Jona nooit meer terecht gekomen. Dan had die man naar Tarsis gegaan en daar was hij voor eeuwig omgekomen. Dan had er nooit iets meer van terecht gekomen.

Maar omdat de verkiezing onveranderlijk Goddelijk is en onberouwelijk Vaderlijk is, getuigt de profeet Maleáchi: *Ik de Heere worde niet veranderd en daarom zijt gij, o kinderen Jakobs niet verteerd.* Daar heeft u het aan te danken, dat u niet verteerd bent. Dat ligt niet aan u, maar dat ligt aan Mijn eeuwige Verbondstrouw. *Die Ik liefheb, heb Ik lief tot het einde toe.* En hoe moet u in God een einde vinden? God is eindeloos, Hij is eeuwig zonder einde.

Veertien dagen geleden hebben we stilgestaan bij vraag en antwoord 19. Adam heeft het Evangelie niet gevonden, maar het Evangelie heeft Adam gevonden. Een gelukkig mens hoor! Het Evangelie, wat een zondaar zaligt, gaat niet van beneden naar boven, maar dat komt van Boven naar beneden. *Ik ben het Brood des levens, dat van de hemel nedergedaald is.* Zou het wel eens in de mond van uw hart gedaald zijn? In de mond van uw ziel? Het komt altijd naar beneden en wie het laagste bukt, heeft er het meeste van en krijgt er het meeste van.

Dat Evangelie is in het Paradijs geopenbaard. Niet in de staat der rechtheid; daar hoefde het niet te wezen, want daar had het geen werk. Maar dat Evangelie der genade is op de bondsbreuk geopenbaard en geschonken. Waar dus dat Verbond der werken verbroken was, daar kon het Verbond der genade geschonken en geopenbaard worden. Waarvan de apostel getuigt aan de Hebreëen: *Die van een zoveel beter Verbond Borg is geworden;* dat is een gevend Verbond.

Waarvan de Waarheid zegt: Gij hebt het Verbond geboden en in dat Verbond ligt de zaligheid vast en verordineerd, waarvan Christus het Hoofd is. In welke de ganse Kerk van eeuwigheid gepredestineerd is en door Christus in de Raad des Vredes gerepresenteerd is en in de tijd op aarde, door het onvergankelijke zaad des Woords gegenereerd wordt tot wederbaring.

En door de zalving des Geestes den beelde des Zoons gelijkvormig wordt, opdat ze door lijden geheiligd worden. Daarvan zegt Paulus aan de Galaten: *Niemand doe mij moeite aan, want ik draag de littekenen van onze Heere Jezus Christus in mijn lichaam.* Waardoor de apostel wil zeggen: Gij kunt van voren op mijn borst en van achteren op mijn rug zien, Wiens eigendom ik ben. *Ik draag de littekenen van onze*

Heere Jezus Christus in het lichaam en zovelen als er naar dezen regel zullen wandelen, over dezelve zal zijn vrede en barmhartigheid over het Israel Gods.

Het Evangelie is een oceaan, dat is een zee, die in zijn diepte niet te peilen en in zijn hoogte niet te meten is, want ze vindt haar oorsprong in de diepte van de eeuwigheid. Het Evangelie is een openbaring van de Goddelijke wil, of van de Vaderlijke wil, om in de schenking van Zijn Zoon het Evangelie aan te brengen en te verheerlijken in al degenen, die zich de eeuwige dood hadden waardig gemaakt. En naar het getal van de eeuwige verkiezing, waar ze ingeschreven staan in het Boek des levens en des Lams.

Het Evangelie is dus geen uitvinding van mensen, maar God heeft het uitgevonden. Daarom is het een Goddelijk Evangelie, waarvan de apostel getuigt: *Houdt in gedachtenis, dat Christus Jezus uit de doden opgewekt is, naar mijn Evangelie, uit den zate Davids.*

Dat Evangelie past precies bij een naakte zondaar, om die te bekleden; bij een verdoemelijke zondaar, om hem te behouden; bij een reddeloze zondaar, om hem te redden; bij een radeloze zondaar, om hem raad te geven; en bij een verloren zondaar, om hem uit de ruisende kuil op te halen en hem te stellen op de Rotssteen Christus, Wiens werk volkomen is.

Dat is een lief Evangelie. Dat is een zoet Evangelie. Een Evangelie waar de mens eerlijk aan komt; net zo eerlijk, als dat Christus Zijn Kerk van de Vader ontvangen heeft. Zo eerlijk komt ook de Kerk aan Christus. Luister maar.

In Psalm 89 zingt de Kerk: *En onze Koning is van Israels God gegeven.* Dan is er een hart om Hem te ontvangen en dan is er verlorenheid, waarin Hij past. Dan is het een leeg vat, wat door zulk een Koning vervuld wordt.

Dat Evangelie is voorgesteld in de beloften. Zou het al beloofd zijn? Zou Hij al beloofd zijn? Zou Hij al geopenbaard zijn en dat in uw verlorenheid? Zou die Christus al verklaard zijn, als Uw Weg, de Waarheid en het Leven?

Is die Zon der gerechtigheid al eens in de belofte opgegaan? En heeft u de weg der verzoening en der genoegdoening in Hem gezien, waardoor u alleen met God verzoend en zalig kon worden? Heeft u Hem weleens aanschouwd onder de wet, in de vruchten van het Evangelie en eigenlijk nog levende met twee mannen?

Dan zou het een weldaad zijn, volk, wanneer u sterven mocht aan uw eerste man, de wet, en het einde der wet is liefde, namelijk Christus!

Het is voorgesteld in de belofte, maar geen voorkomende waarheid. Elk mens die onder de waarheid leeft, krijgt weleens een voorkomende waarheid. Wanneer we Christelijke ouders hebben, en de Bijbel alle dagen gelezen wordt, en we Catechetisch onderwijs ontvangen en de prediking een weinig navolgen, dan krijgen we o zo gemakkelijk een voorkomende waarheid, een versje of een tekst in onze gedachten. Maar dan moet u niet zeggen: Dat is een belofte.

Met een voorkomende waarheid verliest u niets mee en u wint er niets mee. Een voorkomende waarheid maakt u niet warm en niet koud. Een voorkomende waarheid maakt niet rampzalig en niet zalig. Een voorkomende waarheid gaat net heen, als dat ze gekomen is en ze laat niets na. Daar vandaan maken vele mensen van voorkomende waarheden, beloftes en hebben net zoveel beloftes, als dat er in de winter sneeuwvlokken van de hemel vallen.

God is niet zo mild met de beloften; dat wil zeggen, alleen waar ze nodig is en alleen waar er een plaats voor is en alleen waar de belofte een weg opent, om nog eens vervult te worden in de Belover.

Maar u weet, hoe u aan zulk een belofte gekomen bent en u weet, waar u er aan gekomen bent en u weet ook, wat die belofte in de dadelijkheid uitgewerkt heeft. Ze

gaven u een dadelijk hopen op de zaligheid, die daar beloofd werd, om die nog eens te mogen ontvangen.

U moet niet licht over een belofte denken, want daar zit God aanvast. Een belofte komt uit het Evangelie, dus daar zit het Evangelie aanvast. Een belofte is een geestelijke zegen, en die zit aan de troon vast. Een ware belofte zit aan de Oorsprong vast en dat is een Drie-enige Verbonds-God. Waarvan de Waarheid zegt: *Zou Ik het zeggen en niet doen; spreken en niet bestendig maken? Hij, Die u roept is getrouw, Die het ook zekerlijk doen zal.*

Verwacht maar gerust, dat er tien werelden makkelijker verloren gaan, dan dat er één woord of belofte van Zijn mond gesproken, ooit of immer zal worden verbroken. *Nee, Hij is geen mensenkind, dat het Hem berouwen zal, of een man, dat Hij liegen zal.*

Maar Hij bevestigt het altijd weer en de Waarheid zegt: *De rede des Heeren is doorlouterd.* Wat een arbeid heeft God gehad om een mens zalig te maken. Hij had in ene wenk het ganse mensdom kunnen verwijzen naar de eeuwige rampzaligheid, die wel verdiend is. Met één woord had Hij ons allen, gelijk Sodom en Gomorra, van voor Zijn aangezicht weg kunnen doen. Dat had Hij alleen al kunnen doen met de uitstraling van de deugden Zijner heiligheid en rechtvaardigheid, waarin het onmogelijk is, dat de zonde ongestraft zou blijven.

Maar om een zondaar te zaligen en te omhelzen, was het nodig, dat Zijn lieve Zoon de hemel verliet en door God verlaten werd, opdat Hij door God omhelst zou kunnen worden.

Evangelie wil niet anders zeggen, als dat ze opraapt, wat geen waarde meer heeft en dat ze bekleedt, wat walgelijk en verdoemelijk is en in zichzelf de minste waarde niet meer heeft. Evangelie wil zeggen, dat ze uit de klauwen van de satan verlost en ze vrijmaakt in het midden van hun ellenden.

Evangelie is een toepassing en daar zegt de apostel van tegen de Galaten: *Staat dan in de vrijheid, met welke Christus u vrijgemaakt heeft en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bEvangen.*

Het Evangelie is sterker dan de hel en sterker dan de macht der zonden en sterker dan ons vlees en sterker dan de banden der hel. Het Evangelie is sterker, dan de toorn Gods, want het Evangelie neemt de toorn weg en schenkt eeuwige liefde Gods. Dat is een lief Evangelie, en dat heeft u precies nodig; meer is er niet en met minder kan het niet.

Hij heeft in het Oude Testament Zichzelf in de weg der belofte en offeranden en profeten, zo laten voorstellen in Zijn dierbaarheid en noodzakelijkheid en gepastheid, dat zelfs de bruid ervan uitriep: *Ach, dat Gij mij een Broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder.*

Daar heeft de bruid het uitgeroepen: *Dat is de stem mijns Liefsten;* en toen moest Hij nog komen. Hoe volmaakt hebben ze Hem in de belofte gezien tot zaligheid van hun zielen.

Dat kan nu nog zijn; waar de belofte leeft, daar leeft ook de Belover. Heeft u het goed gehoord! Waar de Belover leeft, daar leeft ook de belofte. En als de Belover in de belofte leeft, dan zal het u niet meevallen, om te twijfelen aan de vervulling. Als de belofte in de Belover leeft, dan zegt u: 'Eens zal het vervuld worden. Dan wordt Hij de mijne en ik de Zijne en dan zal mijn breuk geheeld en mijn kloof gedempt worden en dan zal ik in Zijn beeld hersteld worden. Hij heeft het mij Zelf toegezegd en Hij heeft het mij Zelf beloofd.'

Dan trekt dat zaligmakende geloof de zaken zo kort bij, alsof ze er heden al zijn. Dat is de natuur van het zaligmakende geloof: niet twijfelen en onwankelbaar. Het klemt zich

vast aan het Voorwerp, ziende op de Overste Leidsman en de Voleinder des geloofs. Hij is geopenbaard en zou Hij ook in u al geopenbaard wezen en in mij? Want daar komt het op aan hoor! Straks ga ik ook sterven en u ook.

En zonder dat Evangelie kan u boven niet ontvangen worden en op aarde niet blijven; waar dan heen? Zonder een afspoeling in Zijn bloed, kan niets naar boven gaan, want de hemel ontvangt niets dat onrein is, en wat onheilig is en wat onrechtvaardig is. Dat Koninkrijk is gesloten voor alle hoereerders, voor alle hoogmoedigen en voor alle tovenaars.

'Man, dan kan ik er nooit komen, want ik ben de grootste der zondaren.'

Ik wenste, dat dát waar was, want dan is er een beginsel des eeuwigen levens in uw ziel geopenbaard. En daarom volk, moet de dood tussenbeide komen, opdat onze honden-natuur sterven en begraven worde en de nieuwe natuur naar boven zal gaan, wat geopenbaard is in de nieuwe mens.

Daarom zei iemand: Deze goddeloze moet van de wereld af. Deze goddeloze moet het graf in, waarvan we lezen in Psalm 104. Welgelukzalig waar het graf gegraven wordt, waarin de zondaar neerstort en dan schiet er een eeuwig hallelujah over, want dan is hij van de zonde verlost en voor eeuwig door God in Christus opgelost. Gelukkig mens, die daarvoor op de wereld gekomen is, en om wedergeboren te worden en op die nieuwe wereld geplaatst te worden.

Maar nu vraagt de Heidelberger: ***Worden dan alle mensen wederom zalig, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden?***

Een gewichtige vraag en een belangrijke vraag voor u en voor mij. Want ten eerste geeft die vraag ons te kennen, dat we zalig geweest zijn. O, we zijn zalig geweest en we zijn gelukkig geweest. We zijn heilig geweest en we zijn rechtvaardig geweest. We zijn vol van gerechtigheid geweest en we zijn vol van de kennis Gods geweest. We zijn vol van God geweest. Hoort u, dat we schatrijk geweest zijn?

Wederom zalig, dat wil zeggen, wederom gelukkig en wederom rechtvaardig; wederom heilig en wederom een God voor ons en een God in ons. Hier zien we meteen, hoe rein wij uit de handen van de Maker voortgekomen zijn en hoe rein wij op de wereld gezet zijn, namelijk zondeloos en smetteloos.

We mochten in de staat der rechtheid naar boven zien, naar een onbewolkte troon en een onbewolkte hemel en we mochten van harte zeggen: Dat is mijn God, dat is mijn Formeerder, dat is mijn Onderhouder.

Terecht noemden onze ouden dat, *de staat van rechtheid*, de staat van vrijheid en de staat van blijheid. Want wat is blijheid? In God zijn. Wat is vrijheid? Van God zijn. En wat is rechtheid? Niet anders willen, als wat God wil en de wil Gods onderworpen zijn. Dat is rechtheid en dat is oprechtheid.

O, zou het wel eens gebeurd zijn in uw leven? We hebben het wel gehad hoor! Ja, maar Adam heeft het gehad, maar ik niet. Jawel, wij hadden het in de toerekening, liggende in de lendenen van Adam. Maar Adam heeft het er doorgebracht en die staat der rechtheid is weggezonden in een staat des doods en des toorn Gods en der gramschap en der eeuwige verdoemenis. Het valt niet mee, om schuld te mijnen!

Als uw vader en uw moeder het tijdelijke met het eeuwige verwisselen en ze laten een ton geld na, dan is dat makkelijk aan te pakken. Maar stel nu eens voor, dat ze vijftienduizend gulden schuld na laten, want dat kan toch ook en dan bent u toch ook een kind van uw vader en een kind van uw moeder.

Ja, maar dan draven de erfgenamen zo hard niet. dan horen we niet veel, dat er moeite gezocht wordt.

En zo is het ook voor die mens onmogelijk, om zijn schuld te mijnen en die als een

erfenis over te nemen, de schuld'erfenis, die we door Adam aangedaan zijn. O geliefden, Adam stond daar als het verbondshoofd, representerend voor alle mensen; uitgesloten van Christus, want die was van een zoveel beter Verbond-Hoofd geworden. En toen de boom viel, toen vielen de takken ineen. En om dat nu eens over te mogen nemen. Daar valt Adam weg.

Ik denk aan K. van H.. Die ging eens een vriend bezoeken. Daar had die man begeerte naar, want leven trekt naar leven. En toen kwam hij hem tegen, want ze werden naar elkaar toegetrokken. Hij zegt: Bent u een zoon van Adam?

Ja, zei hij, en ik ben Adam zelf geworden.

Toen zei die ander: Dan moet ik bij jou wezen.

Een zoon van Adam, dan bent u nog Adam niet, maar zodra u Adam wordt, dan zal de Tweede Adam Zich van u niet onttrekken, want dan bent u precies aan het einde. Dan wordt u door een afsnijding van recht, in de Tweede Adam met kennisneming ingelijfd.

We zijn zalig geweest hoor! Ach, we hadden zoveel licht. We waren geheel verlicht. Om één bewijs te noemen: De Heere bracht al het gedierte tot Adam en hij gaf ze allemaal een naam, naar hun karakter, zoals hij ze zag. En hij noemde het paard, het paard; en dat is nog zo. En hij noemde het rund, een rund en dat is vandaag nog een rund. En Adam noemde een leeuw, een leeuw en dat is vandaag nog een leeuw.

Ziet u, wat een helder brandende lamp van kennis die man had in de staat der recht'heid?

Die man zag in een grasspriet God en hij zag in een mier God en die man zag God in een olifant. Ware Godskennis mag in de werken der natuur de levende God aanschouwen, Wiens werken Hem prijzen.

Worden dan alle mensen wederom zalig, gelijk ze in Adam verdoemd zijn geworden?

Een hard woord: verdoemd, dat hoort eigenlijk in deze wereld niet meer. In deze moderne wereld hoort het woord verdoemenis niet meer en het woord zonde niet meer en het woord oordelen niet meer. Dat is uit deze moderne christelijke boekjes uitgeschraapt; dat kan niet meer mee in de twintigste eeuw. En ik geloof het, want dat is een bewijs, dat er geen twintig eeuwen meer zullen volgen, naar dat het laat aanzien.

De wereld heeft niet meer zoveel eeuwen voor hem, als dat hij achter hem heeft.

Mond- en klauwzeer is niet om de zonde, en kanker helemaal niet, en een overvloedige verdervende regen is niet om de zonde, maar dat zijn natuurrampen.

Zeg, heeft u in de buurt nog een mens wonen, die weet wat zonden is, en die weet wat zondekennis is en die weet, hoe schrikkelijk de zonde zijn? Want God in Zijn eeuwige wijsheid, heeft geen verschrikkelijker woord voor de zonde kunnen vinden, dan het woord *zonde*. Er is geen woord, wat het erger verklaren kan, dan het woord *zonde*.

De zonde is de vinder van de toorn Gods en de graver van de hel. De zonde doet de beste huwelijken breken en de zonde maakt de hel vol, maar de genade maakt de hemel vol.

Geliefden, weet u wat zonde is? De kennis der zonde is de kortste weg naar de vergeving der zonde. Dat mag vandaag ook een oordeel te noemen zijn. Zie eens, waar de drieduizend Pinksterlingen mee beginnen. Ze beginnen dadelijk te schreeuwen, zeggende: *Mannenbroeders, wat zullen wij doen?* Zulke beulen en zulke moordenaars van de Messias, als wij zijn, wat zullen wij doen? En wat zei die stokbewaarder, toen zaligmakende genade hem overweldigde in de dadelijke overtuiging van zonden en ongerechtigheden? Toen hij het zwaard op zijn borst zette en de apostel Paulus hem toeriep: *Man, doe uzelf geen kwaad?* Hij wilde zeggen: man, stort uzelf niet in de dood

en niet in de hel. Dat is de ware naastenliefde.

Wat is de ware naastenliefde? 'O God, mocht U die man eens bekeren. En mocht U die vrouw eens van dood levend maken. Mocht U die kinderen eens toebrengen tot kinderen Gods.'

Dat is de naastenliefde; dat is de ware naastenliefde. Wat roept die stokbewaarder? *Lieve heren, wat moet ik doen, zo'n beul, zo'n tiran, die uw ruggen opengeslagen heeft en met mijn handen u gezeseld heeft en mij in uw martelingen heeft vermaakt? Wat moet zo'n beest doen?*

Dan moet u eens horen, wat een lief Evangelie hij heeft. Dan zegt die lieve apostel Paulus: *Geloof, o beul, o tyran, o ellendeling, geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden.*

Paulus zegt niet: U moet eerst eens een jaartje bidden en eerst eens een jaartje roepen. We zullen eerst eens kijken of het echt is bij u en dan zullen we over een jaar eens zien.

Nee, de apostel preekt de rechtvaardigmaking niet uit de werken der wet, maar een Evangelische rechtvaardigmaking, waardoor hij wil zeggen: 'Stort uzelf, zoals u bent, op Zijn gerechtigheid, dewelke volkomen is.'

Is dat nu geen lief Evangelie? Ik weet geen liever Evangelie hoor en ik weet geen zoeter en geen gepaster Evangelie. U hoeft niets mee te brengen.

Gistermiddag was er een vrouw in de kerk en die kwam naar het gebouwtje kijken. En dat mens zei: Ik kan God niet begrijpen.

Ik zei: Dat hoeft niet; u hoeft God niet te begrijpen, als God u maar grijpt, dan is het al genoeg, want dan gaat u geloven.

Ze zegt: Maar ik ben een grote zoon verloren en daar kan ik niet overheen komen; dat kan ik God niet gewonnen geven; dat kan ik niet loslaten. Het is bij mij dag en nacht: Waarom zo'n lieve jongen en waarom zo'n aantrekkelijke jongen? Het was een jongen, die zoveel van zijn moeder en van zijn vader hield. Ik kan dat niet vlak krijgen.

Ik zeg: Dat geloof ik best mens. Nu moet u me eens eerlijk vertellen: Wilt u nu liever vechten met God, als onderworpen zijn aan God?

Ja, ik wil veel liever vechten, als dat ik het loslaat. Dat wist ze.

Ik zeg: Wat zal u er goed mee zijn, vrouw, als u nog eens krijgen mocht, wat u niet hebben wil en als u nog eens verwaardigd werd door genade, om God te rechtvaardigen en het aan Hem toe te laten, dat Hij geen verantwoording hoeft te doen van hetgeen Hij neemt, want het is het Zijne.

Ze zegt: Dat kan ik niet, man! Soms heb ik neigingen daartoe, maar dan trek ik meteen weer terug.

Ik zeg: Dat geloof ik, want vlees wil veel liever aan God wanhopen, als dat het ooit op God zal hopen! Want het vlees onderwerpt zich aan de wet Gods niet en dat kan het ook niet.

Ze zegt: Ze zeggen wel tegen me, dat ik het over moet geven.

Ik zeg tegen haar: Vrouw, om het over te geven, moet u samen zijn; dan moet er Een zijn, Die het van u aanpakt en Die het van u overneemt. En in zulke wegen voelt men zich meestal alleen, want u kan het niet kwijt. Dan moet u overgenomen worden.

Worden alle mensen zalig, en dat door Christus, gelijk ze allen in Adam verdoemd zijn geworden?

Verdoemd wil zeggen: Kinderen des eeuwigen toorns en der eeuwige gramschap. Verdoemd wil zeggen, jong en oud, voor God niet anders te zijn, dan adders, padden en slakken.

Ik heb eens gelezen van een schaapherder, die in de woestijn dwaalde met zijn schapen. En toen stond hij bij een nest met adders te kijken. En toen begon hij bitterlijk te wenen en zei: 'O God, wat heeft U bewogen, om van deze man geen adder te maken? En van deze man geen slang te maken? Daar wil ik U hartelijk voor erkennen; maar o God, U weet het, ik heb mezelf tot een slang gemaakt en ik heb mezelf tot een adder gemaakt.' Daar hebben we de ontdekkende genade.

Om wederom, dat wil zeggen: We hebben eens alles gehad; we hebben eens alles in bezit gehad en Adam was volmaakt geschapen. Hij was alleen veranderlijk, in het veranderlijke, waarin God hem schiep en dat deed aan het volmaakte niets af. En nu is Adam in de staat der genade rotsvaster geweest, als in de staat der rechtheid, want daar is hij uit gevallen.

Maar uit de staat der genade valt hij in der eeuwigheid niet. Daarom is de staat der genade nog zoveel gelukzaliger te noemen, dan de staat der rechtheid. Die kon er door gezondigd worden, maar de staat der genade wortelt in het eeuwige welbehagen Gods. En worden wederom zalig, maar dan door Christus. Alsof hij wilde zeggen, dat er buiten Christus geen zaligheid is, noch te verwachten, en noch te zoeken is.

Dat is een gelukkig mens, hoe ongelukkig of hij ook is, die aan de weet gekomen is: Geef mij Jezus, of ik sterf, om eeuwig te gaan sterven.

Geef mij Jezus, of ik blijf in een eeuwige oorlog met God, die nooit te stillen is. Geef mij Jezus, of ik sterf bij de dood, in een eeuwige afgrond, die nooit meer op te halen is. Geef mij Jezus, want als ik Hem mis, zal ik eeuwig Gods gunst en gemeenschap moeten missen. Als Hij nu zo noodzakelijk wordt in uw leven, dat Jezus uw Middelpunt, uw Hoogtepunt en uw Rustpunt wordt van uw ziel, dan zult u uw handen nogal eens uitstrekken, opdat die Middelaar ook voor u bemiddelen voor het aangezicht des Vaders, als een verloren zondaar.

Wat zegt de Heidelberger dan? Dat er niemand zalig wordt? Het had geen wonder geweest! Want God was niet verplicht om een verkiezing te maken. God was niet gehouden, om uit te verkiezen. Hij had het ganse menselijk geslacht, als rook uit de schoorsteen, van voor Zijn aangezicht kunnen wegdoen. Niemand heeft recht om een uitverkorene te zijn.

Niemand heeft recht om die genadige verkiezing deelachtig te worden. Daarom is het ook alleen vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog.

En gelukkig geliefden, als u de verkiezing niet meer waard wordt en als u de roeping niet meer waard wordt. Want anders moet u maar een uitverkorene wezen en dan zegt u: Als ik ook maar een uitverkorene was, dan zou ik ook wel zalig worden en dan zou ik ook wel toegebracht worden.

En ten diepste is dat waar; het is eeuwig waar, maar wat is de waarheid in de bevinding? Wanneer het gebod komt en de zonde levend is geworden, dan heeft u het minste recht niet meer, om een verkorene te zijn; en het minste recht niet meer, om een opgezochte te zijn.

En het minste recht niet meer, om nog ooit zalig gemaakt te worden. En ik geloof, dat u er dan wat van heeft.

Wat zegt hij? Geenszins, niemand wordt er zalig? Nee, dat zegt hij gelukkig niet. Worden alle mensen zalig? Dat zegt hij ook niet; dat zegt de Remonstrant en dat zegt de Pelagiaan en de Arminiaan. Het is waar, we hebben een vrije wil gehad, toen we zalig waren krachtens schepping en het beeld Gods. Het beeld Gods vloeit voort uit de natuur Gods en uit de natuur Gods vloeide dat beeld Gods, wat bestaat in kennis, gerechtigheid en heiligheid. En door de waarachtige wedergeboorte worden we weer de natuur Gods deelachtig. Daarom zegt de apostel, dat we zulke grote en dierbare

beloften ontvangen hebben, waarin we de natuur Gods deelachtig geworden zijn.

Alle mensen zalig, zegt de Remonstrant, als u maar wil. Maar als u vandaag wil en morgen niet meer, hoe moet het dan met uw zaligheid? Als u vandaag zin hebt, om bekeerd te worden en morgen niet, hoe moet het dan met uw bekering? Er is geen wispelturiger ding op de wereld, dan een mens. Waar hij heden voor is, daar is hij over drie minuten al weer tegen.

Laat ik Jona even vasthouden. Als God Jona niet achterna gegaan had met het oordeel en hem opgezocht had, op dat scheepje, wat zou er ooit nog van Jona terecht gekomen zijn? De man was voor eeuwig omgekomen. Welnu, als ik mezelf zalig kan maken, dan kan ik mezelf ook weer rampzalig maken. Als ik mezelf kan bekeren, dan kan ik mezelf ook weer in de onbekeerlijkheid te niet doen. Als ik mezelf tot God kan brengen, dan is er ook wel een dag, dat ik mezelf niet meer naar God wil brengen. Dan blijft God met de verkiezing zitten en Christus met de Borgtocht en dan zou zo de hemel leeg blijven en de hel vol.

Nee, al die vrije-wil-drijvers binden God aan een mens vast, maar gelukkig mens, die aan God gebonden wordt. Zij binden de genade aan vlees vast, maar het is gelukkig vlees, wat door de genade Gods gedood wordt en door de Geest bearbeid wordt ten eeuwige leven.

U moet aan Gods volk vragen, wat voor hen het grootste wonder zal worden in de doorgang van hun leven. Het is waar, de verkiezing is een onmisbaar, zoete, soevereine genade Gods en de roeping vloeit daaruit voort en als het goed gaat, volgt de rechtvaardigmaking.

Maar dit wilde ik als hoofdsom zeggen: In de doorgang van het leven van de Kerk, van alle weldaden waarmee ze hier bewelddadigd wordt, is de Verbondstrouw de grootste.

Verbondstrouw: *Ik de Heere worde niet veranderd*, hoe dood, hoe ellendig, hoe koud, hoe donker, hoe duister, hoe missend, hoe ongelovig, hoe vijandig u ook bent. En dat u met Heman uit

moet roepen: Zult Gij wonderen doen aan doden? Onze zaligheid hangt niet aan de gestalte, maar hangt aan een eeuwige Drie-enige Verbonds-God vast. U draagt de Wortel niet, maar de Wortel draagt u. Dat is gelukkig, hè!

En dan zegt hij: *Nee zij*; dat is kort af. Een mens wil zo graag meedoen, maar u bent zo gelukkig, als u niets meer hoeft te doen, en u kan het eens laten doen. Een mens wil zo graag mee helpen; denk maar aan de Galaten. Ze werden teruggevoerd van de vrijheid, naar het juk van de slavernij en de dienstbaarheid en ze volgen die valse broeders en die valse apostelen.

Dat verbroken werkverbond zit de mens diep ingeworteld. Als ik nu maar eens een echt gebed had. Is het dan goed? Als ik nu eens echt bedroefd was over mijn zonden. Is het dan goed? Is droefheid vergeving der zonden? Brengt droefheid vergeving der zonden mee? Nee, dat niet. Luister eens. Maar als ik nu echt geloven kon. Wat zou u graag willen geloven?

'Ik zou graag willen geloven, dat mijn naam ook in dat boek des levens stond.'

Wat zou u met zulk een geloof moeten doen, als u er geen onderwerp van bent?

Toen de discipelen terugkeerden van het prediken met de zeventig, dan zeggen ze: *Heere, zelfs de duivelen waren ons onderworpen*.

Nou, dat is groot. En daar gingen ze zo in op en daar hadden ze zo'n zielsschik en vermaken in. Maar wat zegt Christus: *Verblijdt u daar niet in*; wees daar niet te blij mee, want er zijn er meer, die duivelen uitgeworpen hebben, maar die verloren gegaan

zijn. "Wij hebben in Uw Naam duivelen uitgeworpen." Hij zegt: *Verblijdt u daar niet in, maar verblijdt u veel meer hier in, dat uw namen geschreven staan in het Boek des levens en des Lams.* Hoort u wel, waar de ware kern van blijdschap ligt? In het Boek des levens en des Lams.

Maar nu hoor ik iemand denken: Ja maar, de droefheid naar God, is toch een onberouwelijke bekering. Dat is waar, maar er staat wat achter: tot de zaligheid.

Dus dan blijft u net zolang bedroefd, totdat u zalig gemaakt ben. *Want het is een droefheid naar God en ze werkt een onberouwelijke bekering,* en dan staat er: *tot de zaligheid.* Maar het is toch zo aangenaam, als de zonden beweend mogen worden. Ja, dat is waar. Het is ook het liefste wat ik op aarde doe; ik wenste, dat ik het elke dag mocht doen, al was het maar vijf minuten. Maar dan is die droefheid toch geen rantsoen hoor! En die droefheid is geen wasmiddel en die droefheid is geen koopmiddel voor de rechtvaardigmaking. Maar dit zijn weldaden of vruchten, die door de Heilige Geest gewrocht worden en die in de rechtvaardigmaking niet meedoen.

In de rechtvaardigmaking doet niets mee, als alleen de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus, waarin noch de wet der zeden, noch de ceremoniële wet, noch de wet der besnijdenis, iets te betekenen hebben. Maar alleen degene, die in Christus is, is een nieuw schepsel.

Nee, zegt hij, maar alléén degenen, die Hem door een waar geloof worden ingelijfd.

Dat wil ik met een paar woorden in het kort zeggen.

Wanneer een zondaar door wederbarende genade opgezocht wordt, dan komt hij dadelijk onder de wet. Ik vroeg laatst eens aan mijn catechisanten: 'Zeg, hoe komt het, dat jullie geen last van de Wet hebben? Hoe komt het dat jullie geen last hebben van de eis der wet? Hoe komt het, dat jullie geen last hebben van de vloek der wet? Waar zit dat in, want die wet eist toch en die wet vloekt toch tegen allen, die niet beantwoorden aan de wet?'

Toen zei er een jongen: Omdat we dood zijn in zonden en misdaden; daarom voelen we de wet niet; noch in zijn eis, noch in zijn vloek. Die jongen heeft een waar woord gezegd.

Maar zodra de mens door Woord en Geest leven ingestort wordt, dan gaat de wet weer aansluiten; dat is onze eerste man, die we in het Paradijs gehad hebben. En die begint ons dadelijk te overtuigen en die laat ons zien, in het licht Gods, want de wet is een afbeeldsel van de Goddelijke gerechtigheid, de binnenzijde van God in Zijn volmaakte deugden en hij openbaart de zondaar in zijn zonden. O, dan kan hij niet meer bekeerd worden en niet meer zalig worden. Dan komt hij in een totale radeloosheid, want de wet ontdekt ons Jezus niet. De wet geeft ons Jezus niet en ze schenkt ons geen liefde en ze schenkt ons geen genade.

Mozes wil wel een heilig mens hebben, maar hij maakt niemand heilig. Mozes wil wel een rechtvaardig mens hebben, maar hij rechtvaardigt niemand. Mozes is een beste dominee, maar hij zal niemand tot God bekeren. Maar daarom is hij nochtans noodzakelijk, om de zonde tot zonde te maken, opdat de waarheid vervuld wordt: *De wet is door Mozes gegeven, maar de genade en de Waarheid door Christus Jezus,*

Nu wil ik er dit mee zeggen. Wanneer nu een mens onder de wet komt en Gods deugden geopenbaard worden en in zijn schuld gezet wordt, dan doet hem dit vragen: *Of er nog een Mogelijkheid en een Middel bij God vandaan is.* Hoort u wel?

Dat doet de wet niet, hoor! De wet geeft u geen genade en doet u niet om genade vragen, maar dat doet de Heilige Geest. En Die werkt in die zondaar dat zuchten, dat vragen, om nog eens heilig en rechtvaardig voor God gesteld te worden.

En dat kan hij zelf niet zien, maar als hij dan door een toevallend recht, Christus geopenbaard krijgt, dan krijgt hij de vruchten des Evangelies onder de wet. En zolang de vruchten leven, zwijgt de wet, want de wet heeft een eeuwig eerbied voor het Evangelie en wet en Evangelie zullen elkaar nooit overdwarsen. Al is het dat ze een eeuwigheids onderscheidende bediening hebben, want de bediening van de wet, is de letter des doods. De bediening van de wet, is een bediening van de verdoemenis, hoewel ze heerlijk is, omdat ze het opneemt voor de eer en de majesteit en de deugden Gods.

Er wordt zo makkelijk over de wet gesproken, maar denk er om, wij zijn niet zonder de wet geschapen. En de ganse Kerk wordt herschapen om overeenkomende met de wet, eeuwig God te mogen bezitten, zonder vlek en zonder rimpel. En dat in Christus, Die onder Zijn eigen wet gekomen is. En de wet in Zijn eis volkomen beantwoord is en de wet zijn vloek volkomen op Hem ontlast heeft en Hij heeft die last weggedragen en Zijn Kerk gezaligd met behoud van wet en recht.

Nu is er veel gebeurd. Er is een Verlosser, een Zaligmaker, ontdekt en er is een Middelaar geopenbaard.

Wie dat mag ervaren in zijn leven, is zalig, zolang die Zaligmaker leeft, maar dit is een onderhandeling en geen afhandeling.

Wanneer Hij Hem weer mist, dan komt de wet weer terug en die blijft net zolang terugkomen, totdat geldt, wat de apostel zegt: *Ik ben door de wet, der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou.* Met andere woorden: *De wet heeft mij gedood aan de wet en aan het einde van de wet vond Christus mij.*

Volk, u zou moeten gaan vragen, of u aan het einde van de wet mocht komen? Want aan het einde van de wet ligt uw leven en aan het einde van de wet ligt uw gerechtigheid en uw vergeving.

'Zeg man, ik weet er niet te komen.' Is het waar, weet u er niet te komen? Tobt u nog dag en nacht om het met eerste man glad te krijgen en het in orde te krijgen? Maakt u elke dag nog een afspraak met de eerste man? Wacht nog even, heb nog wat lankmoedigheid, want ik hoop u alles toch nog eens te betalen.

Daar neemt hij geen genoegen mee hoor! Mozes komt niet om voornemens en Mozes komt niet om een gebed en hij komt niet om droefheid. Maar hij zegt heel eenvoudig: Wie niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen, die zij ten enenmale vervloekt!

En als u daar nu eens een keer mag komen, dan wordt u door Hem vrijgemaakt, Wiens banden uw vrijheid zijn en Wiens dood uw leven wordt en Wiens hel uw hemel wordt en Wiens verlaten uw omhelzing wordt en Wiens kruis uw vrijspraak wordt en Wiens graf uw kwitantie wordt in de opstanding.

U zegt: Man, daar zal ik wel nooit komen.

Hoe weet u dat? Ik ben er zo bang van, dat ik niet anders denk: Daar loopt het verkeerd met mij af.

Dan hoeft u niet denken, want het loopt met geen mens verkeerd af. Het loopt met ons alleen af, naardat wij verdiend hebben, ook als onze ziel gaat naar het eeuwig graf der hel. Nee, het loopt niet verkeerd af. Zolang het verkeerd afloopt, dan kunt u uzelf niet kwijt. Maar als David zegt: *Ik ben, o Heere, Uw gramschap dubbel waardig*, dan krijgt God Zijn eer, en dan krijgt hij het Evangelie.

Ziet u wel, dan gaat het vanzelf. En als de Heere het doorzet, dan gaat het ook door. En dan krijgt u een tijd in uw leven, dat u gaat zeggen: 'Ik heb nooit geweten, dat zalig worden zo vanzelf ging. Ik heb nooit geweten, dat de rechtvaardiging zo'n

aantrekkelijke, lieve zaak was.' Want de afsnijding is rechterlijk en de inlijving ook en God krijgt er Zijn eer van en de ziel de bate en de zaligheid.
De Heere zegene Zijn Woord in mij en in u, om Zijns Verbondswil. Amen.

Slotzang: Psalm 68:8

*"Dat Bazans hemelhoge berg
Met al zijn heuv'len Sion terg',
En wane t' overtreffen;
Wat springt gij bergen, trots omhoog?
Wat wilt g' u, in der volk'ren oog,
Bij Sions berg verheffen?
God Zelf heeft dezen berg begeerd
Ter woning, om aldaar geëerd,
Zijn heerlijkheid te tonen;
De HEER, Die hem verkoren heeft,
Die trouwe houdt en eeuwig leeft,
Zal hier ook eeuwig wonen."*